

Kadrina valla tervise-, laste- ja perede heaoluprofiil

Sisukord

Sissejuhatus	5
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis	6
1.1 Demograafiline olukord	6
1.1.1 Rahvaarv	6
1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus	7
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust	7
1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks	9
1.1.5 Sünnimus	9
1.1.6 Suremus	10
1.1.7 Loomulik iive	11
1.1.8 Ülalpeetavate määr	12
1.1.9 Ränne	13
1.1.10 Haridustase	14
1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius	15
1.1.12 Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed	17
1.1.13 Keskkhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskkhariduse ja kutsekeskkhariduse vahel	17
1.1.14 Koolikohustuse täitmine	18
1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte	19
1.2 Rahvastiku tervises seisund	22
1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse	22
1.2.2 Suremus pahaloormulistesse kasvajatessse	23
1.2.3 Suremus välispõhjustesse	24
1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus	25
1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus	26
1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga	28
1.2.7 Maakonna elanike tervena elatav eluiga	29
1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele	30
1.2.9 Uppunud	30
1.2.10 Tulekahjud	31
1.2 Rahvastiku tervises seisund. Kokkuvõte	31
1.3 Haavatavad sihtrühmad	33
1.3.1 Vähenenud töövoimega isikud	33
1.3.2 Puudega inimesed	34
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	36
1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte	37
1.4 Tööturg	40
1.4.1 Registreeritud töötus	40
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu	41
1.4.3 Sooline palgalõhe	42
1.4.4 Majanduslik aktiivsus	43
1.4 Tööturg. Kokkuvõte	43
1.5 Kuritegevus	45
1.5.1 Väärteod KOV-is	45
1.5.2 Perevõigivalla/lähisuhtevõigivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid	45
1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte	46
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused	48
2.1 Turvaline elukeskkond	48
2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus	48
2.1.2 Suplusvee kvaliteet	48

2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö	48
2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused	49
2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid	50
2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö	51
2.1.7 Tuleohutusalane ennetustöö	51
2.1.8 Varavastased süüteod	53
2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	54
2.1.10 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda ennetamine	55
2.1.11 Õnnetusjuhtumite ennetamine	57
2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte	58
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	60
2.2.1 Ühistranspordi korraldus	60
2.2.2 Koolitranspordi korraldus	61
2.2.3 Jalgsi ja jalgrattaga liikumine	61
2.2.4 Avalike ruumide ligipääsetavus	63
2.2.5 Korrastatud rohealad	63
2.2.6 Mängu- ja spordiväljakud ja nende ohutus	64
2.2.7 Alkoholi tarvitamist mõjutavad tegurid	66
2.2.8 Toitumist mõjutavad tegurid	67
2.2.9 Kehalist aktiivsust mõjutavad tegurid	68
2.2.10 Tubaka tarvitamist mõjutavad tegurid	68
2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte	69
2.3 Osalusvõimalused	70
2.3.1 Kodanikuaktiivsus	70
2.3.2 Kohalike elanike kaasamise tava	71
2.3.3 Kohalik kultuurielu	71
2.3.4 Organiseeritud osalusvõimalused noortele	72
2.3.5 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvus kogemuse saamiseks	73
2.3.6 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is	74
2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte	74
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet	76
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	76
3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus	76
3.1.2 Vähekindlustatutele tervishoiuteenuste võimaldamine	79
3.1.3 Hüved tervishoiuteenuse osutajatele arstiabi kättesaadavusetagamiseks	79
3.1.4 Eriarstiabi kättesaadavus	79
3.1.5 Koolilaste tervise ülevaatused	80
3.1.6 Nõustamisteenuste kättesaadavus	81
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte	84
3.2 Haridusega seotud teenused	86
3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus	86
3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine	87
3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine	89
3.2.4 Hariduslikud tugiteenused	90
3.2.5 Koolivägivalda ja koolikiusamise ennetamine	93
3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte	95
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine	96
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	96
4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused	96

4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad	112
4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused	114
4.1.4 Sotsiaaltoetuste ja teenuste analüüs sihtrühmade põhiselt	115
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte	116
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	118
4.2.1 Abivajava lapse juhtumikorraldus	118
4.2.2 Abivajavale lapsele ja perele meetmete pakkumine	118
4.2.3 Hädaohus lapse toetamine	120
4.2.4 Puudega ja/või psüühikahäirega (sh käitumishäirega) laste toetamine	122
4.2.5 Väärkoheldud lastele suunatud tugi	122
4.2.6 Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine	123
4.2.7 Käitumisprobleemidega ja süütegusid toime pannud lastega tegelemine	123
4.2.8 Kaasava hariduskorralduse rakendamine	123
4.2.9 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides	124
4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte	125
4.3 Perede toetamine	126
4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused	126
4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed	126
4.3.3 Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega	126
4.3.4 Vanemluse toetamine	128
4.3 Perede toetamine kokkuvõte	130
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid	120
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	123
5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse	131
5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarve tulud	131
5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves	132
5.1.4 Hindamine KOV tööprotsessis	132
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte	133
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	125
5.2.1 KOV-i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks	134
5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud	135
5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses	136
5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	136
5.2.5 Lastega töötavad inimesed ja nende kvalifikatsioon	138
5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	139
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte	132
Koondhindang olukorrale	133
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	133
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	135
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	137
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	138
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	139
Kasutatud allikad	143

SISSEJUHATUS

Kadrina valla tervise-, laste- ja perede heaoluprofiil on kogukonna elanike tervise, turvalisuse ja neid mõjutavate tegurite kaardistus. Profiil koosneb viie valdkonna näitajatest ja kokkuvõtetest ning annab ülevaate hetkeolukorrast, toob välja viimaste aastate jooksul toimunud muutused, toetab tervise ja heaolu edendamist paikkonnas ja on sisendiks teistele arengudokumentidele.

Kadrina vald koostöös Tervise Arengu Instituudiga liitus Norra projektiga „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“. Eesmärgiga suurendada omavalitsuse rahvatervisealast võimekust ja välja töötada Kadrina valla tervise-, laste- ja perede heaoluprofiil.

Kadrina valla tervise-, laste- ja perede ja heaoluprofiili tegevuskava prioriteetsed suunad on:

- vaimse tervise väärtustamine ja ennetustöö;
- elanike liikumisharrastuse vajalikkuse teadvustamine.

Profiil on aluseks tegevuskava koostamisele, milles püstitatakse konkreetsete eesmärgid tulemuste parandamiseks ning määratletakse nende saavutamiseks vajalikud tegevused, ressursid ja vastutajad. Profiili koostamisel on andmeid kogutud erinevate ametkondade kodulehtedelt ja küsitud vastava valdkonnaga tegelevatest ametiasutustest. Sisendiks on ka tervise- ja muude valdkondade spetsialistidelt kogutud arvamused ja info.

Kadrina valla profiili koostamist juhtisid Siiri Sammel (sotsiaalosakonna juhataja), Kaili Treisalt (lastekaitespetsialist) ning profiili koostamise etappe, tegevusi ja ajakava juhtis Maris Aros (arendusspetsialist).

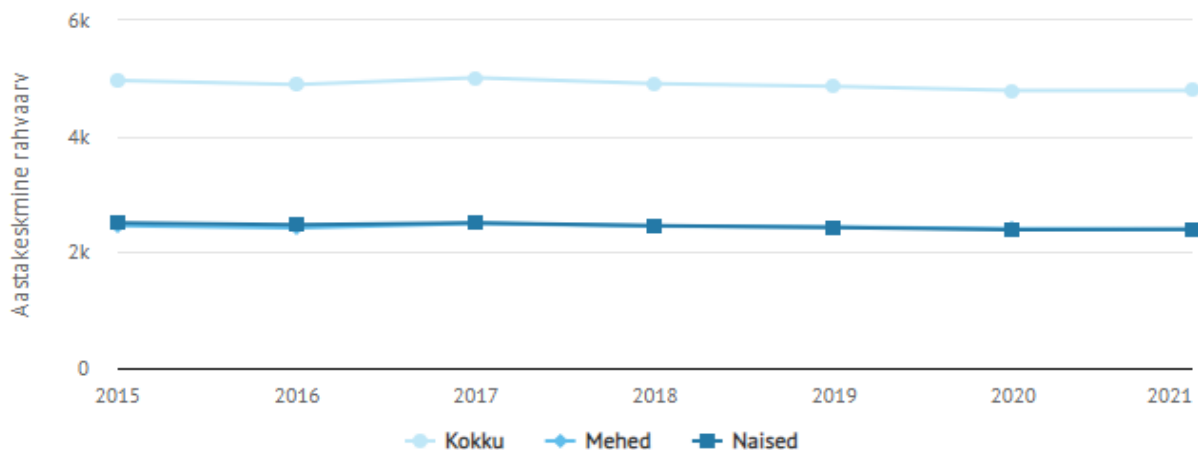
Profiili koostamisel kaasati sisendiandjatena Kadrina valla allasutuste juhid ning välised partnerid. Profiili valmimisse panustasid Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Sotsiaalkindlustusamet (SKA), Päästeamet (PäA), Eesti Töötukassa, Tervise Arengu Instituut (TAI) ja Statistikaamet (STAT).

Täname kõiki panustajaid!

1. DEMOGRAAFILINE OLUKORD JA RAHVASTIKU TERVIS

1.1 Demograafiline olukord

1.1.1 Rahvaarv

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kokku	4964	4896	5009	4908	4858	4790	4791
Mehed	2455	2422	2500	2453	2433	2406	2399
Naised	2509	2474	2509	2455	2425	2384	2392

Joonis 1.1.1.a Aastakeskmine rahvaarv

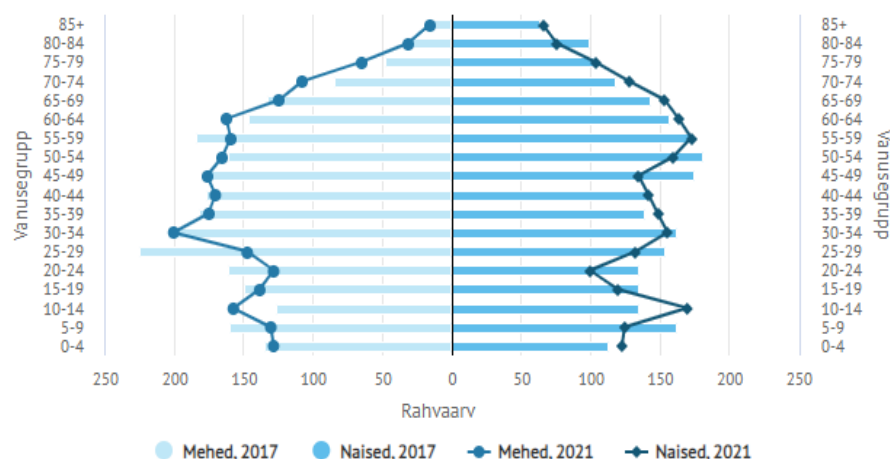
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas](#), tabel RV0282U

Analüüs

Statistikaameti ja rahvastikuregistri andmetel on Kadrina valla rahvaarv olnud viimased neli aastat langustrendis. Alates 2020. aastast on langus pidurdunud ning rahvaarv püsinud stabiilsena. Omavalitsuste ühinemisprotsessis jäi Kadrina vald iseseisvaks, kuna sel ajahetkel ületas rahvaarv 5000 elaniku piiri. Kuna sündide ja surmade arvud on olnud stabiilsed, siis võib järeldada, et rahvaarvu langus on tingitud rahvastikuregistri andmete korrastamisest. Sisserännet võib pidurdada üürituru sisuline puudumine.

Samas ei kajasta statistika elanike arvu täpselt eeskätt seetõttu, et paljud inimesed ei registreeri ennast erinevatel põhjustel (toetused, teenused jms) tegelikku elukohta. Puuduvad andmed, kui palju elab realselt mujal omavalitsustes inimesi, kellel on sissekirjutus Kadrina valda ja kui palju teiste omavalitsuste sissekirjutusega inimesi elab Kadrina vallas. Kinnisvaraturul on nõudlus elamispindade järgi, kuid sobilikke elamispindu napib. Olukorda võiks parandada üürimaja ehitamine, kuid investorite leidmine võib osutuda keeruliseks.

1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus

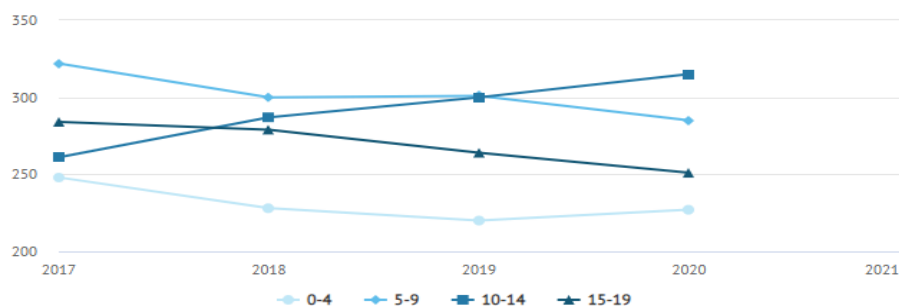
Joonis 1.1.2.a Rahvastikupüramiid

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

Kadrina valla rahvastikupüramiidis väga suuri muutusi soo ja vanusegrupi jaotuse võrdluses ei ole, kuid mõningates vanusegruppides on näha silmapaistvaid vähenemisi. Meeste vähenemine on märgatav vanusegrupis 25-29 eluaastat, mis võib olla tingitud erinevatest põhjustest (parema töökoha leidmine, haridustee jätkamine, pere loomine). Naiste vähenemine on märgatav vanusegrupis 45-49 eluaastat ja 50-54 eluaastat ning vähenemine võib olla tingitud naistele sobiva töö vähesusega või elukoha vahetusega. Väljaränne toob omakorda kaasa ka laste arvu vähenemise vanusegrupis 5-9 eluaastat. Vanusegrupis 20-24 eluaastat võib noorte väljaränne olla seotud õppimisega ja töötamisega väljaspool valda. Liikumised ehk ränne võivad olla seotud tööhõivega, õppimisega, üürituru vähesusega ja pere loomisega. Rahvastikupüramiidi andmetel elab Kadrina vallas kõige rohkem mehi vanusegrupis 45-49 eluaastat ja naisi vanusegrupis 55-59 eluaastat.

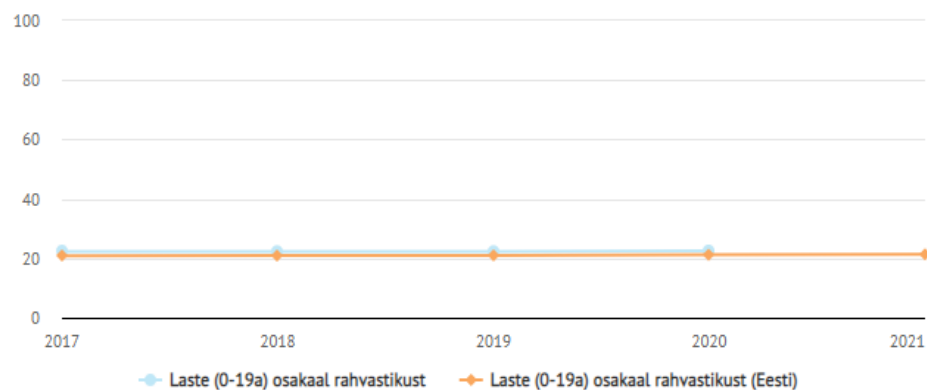
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust

	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	248	228	220	227	
5-9	322	300	301	285	
10-14	261	287	300	315	
15-19	284	279	264	251	

Joonis 1.1.3.a Laste arv. Vanuserühmade 0-4, 5-9, 10-14 ja 15-19 ja aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U](#), Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0240](#)

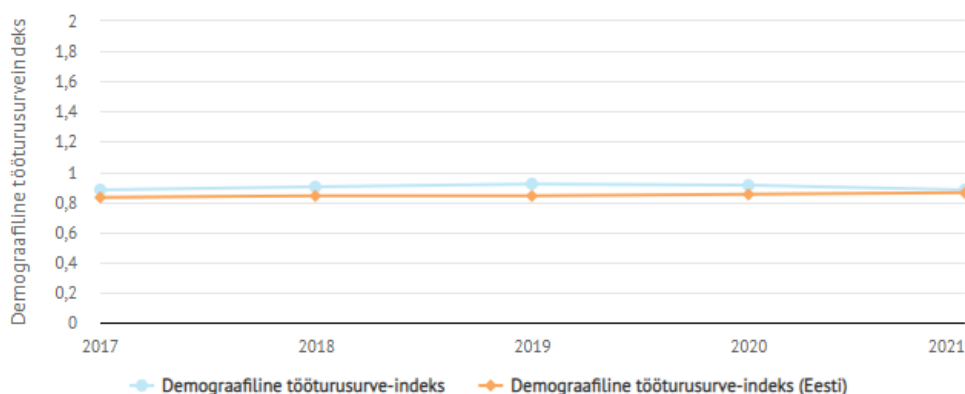
Joonis 1.1.3.b Laste osakaal rahvastikust. Võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV0282U, Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV024

Analüüs

Laste osakaal rahvastikust on aastate jooksul püsinud stabiilsena, moodustades rahvastikust 22%. Aastal 2020 oli kõige enam lapsi vanuserühmas 10-14 eluaastat. Kui sündide arv jääb lähiaastatel samaks, siis saab eeldada, et laste arv on lähiaastatel mõningases kasvutrendis.

1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks

	2017	2018	2019	2020	2021
Demograafiline tööturusurve-indeks	0,880	0,900	0,920	0,910	0,880
Demograafiline tööturusurve-indeks (Eesti)	0,830	0,840	0,840	0,850	0,860

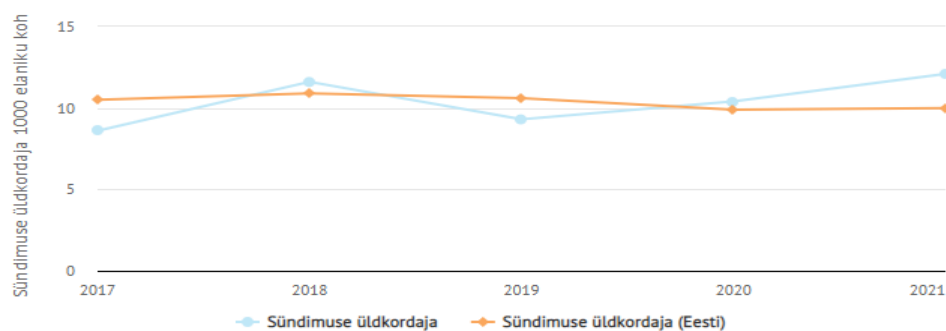
Joonis 1.1.4.a Demograafiline tööturusurveindeks. Tööturule sisenejate suhe tööturult väljujatesse

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U

Analüüs

Aastate lõikes muutusi olnud ei ole ehk demograafiline tööturusurveindeks püsib stabiilsena. Indeks on väiksem kui üks, mis tähendab, et järgmisel kümnendil on tööturult väljalangejaid rohkem kui sisenejaid.

1.1.5 Sündimus

Joonis 1.1.5.a Sündimus. Sündimuse üldkordaja

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV112U

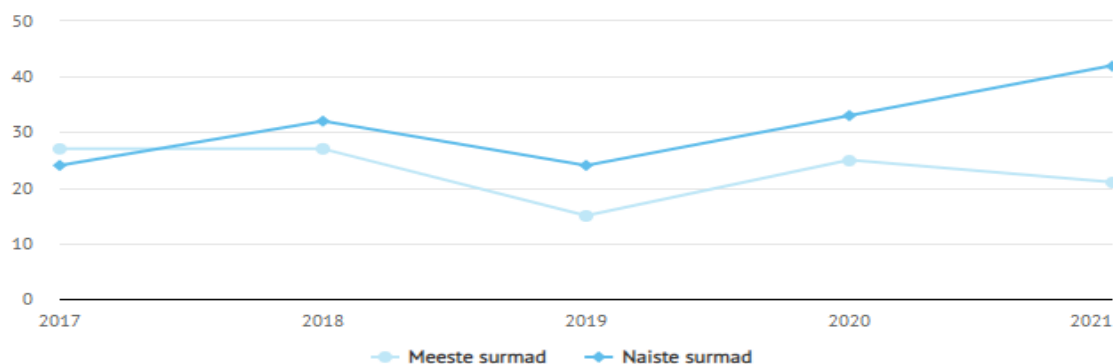
Analüüs

Sündide arv on viimastel aastatel olnud kõikuv, kuid saavutatud on stabiilsus. Võrreldes 2020. aasta sündimuse üldkordajat Eesti keskmisega, siis Kadrina vallas on see näitaja suurem. Rahvastikupüramiidi analüüsides võib prognoosida, et lähiaastatel võib sündide arv väheneda kuna sünnitusealiste naiste arv Kadrina vallas on vähenemas.

Sünnitusealiseks peetakse naist vanuses 21-40 aastat. Loomulikult on naisi, kes sünnitavad enne 21. eluaastat ja ka neid, kes sünnitavad hiljem kui 40-aastaselt, kuid viimastel aastatel on 21–40-aastased naised sünnitanud üle 93% kõigist Eestis sündinud lastest [20].

Ema keskmine vanus lapse sünnil nii Eestis tervikuna kui ka Lääne-Viru maakonnas on kasvanud. 2020. aastal oli 29-aastaste ja vanemate naiste osakaal sündide arvukuses juba 47%. Selline trend võib tulenevalt riigi perepoliitika jm mõjudest veel ka järgnevatel aastatel jätkuda, kuid arvestades bioloogilisi tegureid, mitte lõputult [21].

1.1.6 Suremus

Joonis 1.1.6.a Surmade arv

Allikad: Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Analüüs

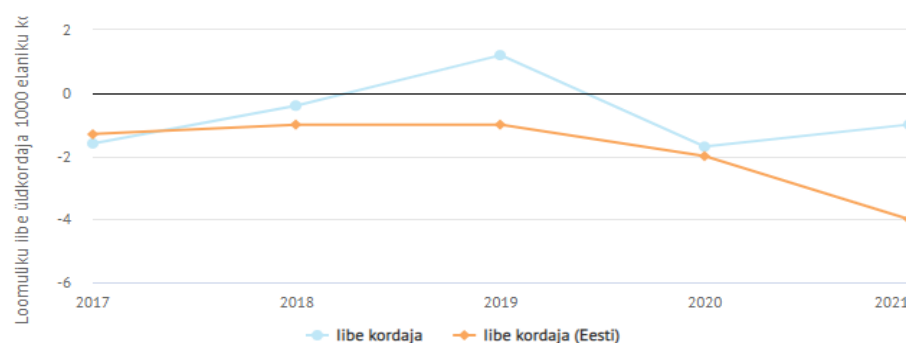
Suremus on surmajuhtude esinemine mingi piirkonna rahvastikus kindla ajaühiku jooksul. Suremust iseloomustavad demograafiliste näitajate seas surmajuhtumite arv mingis ajavahemikus ning suremuskordajad, sealhulgas suremuse üldkordaja. Surmade arv vallas on naiste osas oluliselt tõusnud.

1.1.7 Loomulik iive

Tabel 1.1.7.1 Loomulik iive

	2017	2018	2019	2020	2021
live	-8	-2	6	-8	-5

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

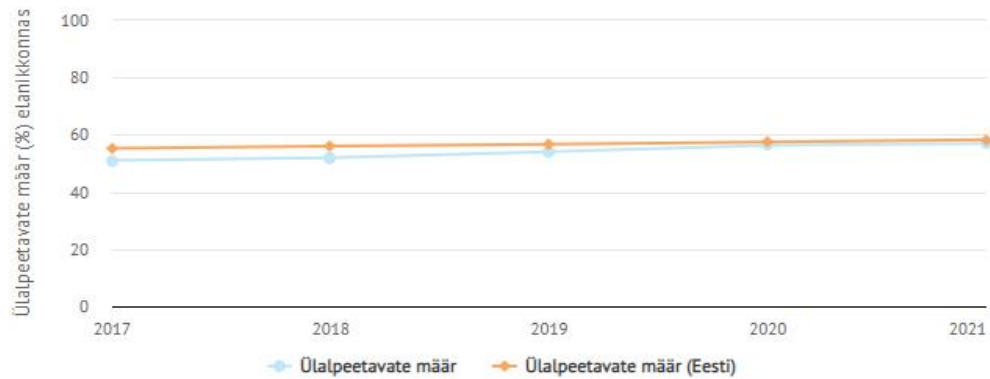
Joonis 1.1.7.a Loomulik iive. Loomuliku iibe üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

Kadrina vallas on olnud sünde vähem kui surmajuhtumeid, mida näitab ka loomuliku iibe kordaja, seega valla rahvaarv väheneb.

1.1.8 Ülalpeetavate määr

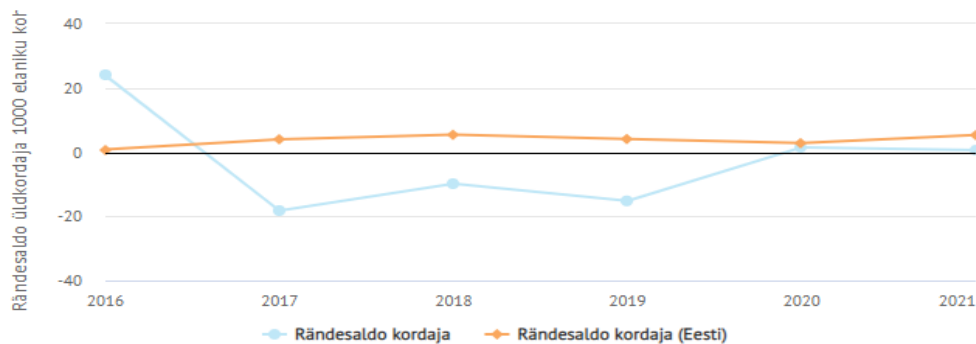
Joonis 1.1.8.a Ülalpeetavate määr

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U](#)

Analüüs

Ülalpeetavate määr näitab mitu mittetööealist inimest on 100 tööealise elaniku kohta: mida väiksem on see suhe, seda väiksem koormus on töötajatel. Ülalpeetavate määr on aastate lõikes olnud tõusvas trendis ja on 2020. aastal jõudnud 56,3%-ni, olles Eesti keskmisega suhteliselt ühel tasemel. Ülalpeetavate määra tõus vallas võib tähendada suurenevat survet valla sotsiaalsektorile.

1.1.9 Ränne

Joonis 1.1.9.a Rändesaldo üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02](#)

Tabel 1.1.9.1 Elukohta vahetanud inimeste arv

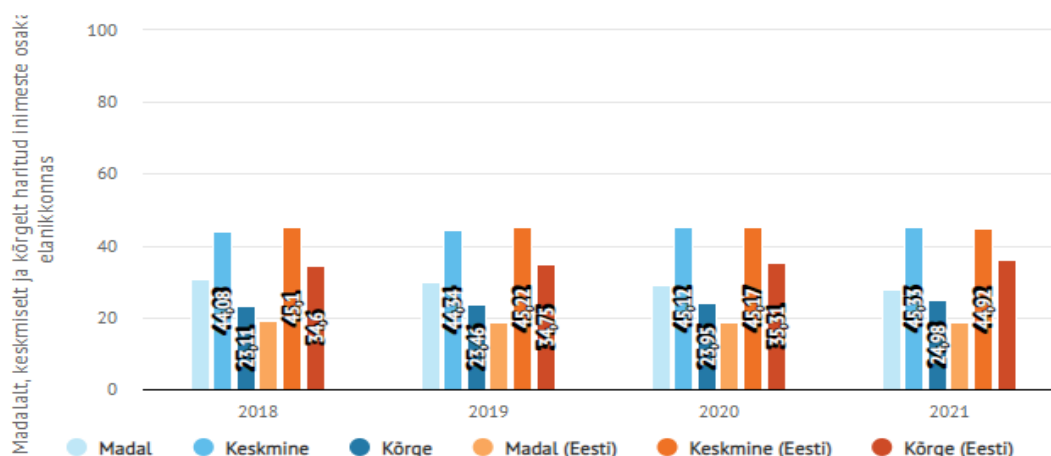
	2016	2017	2018	2019	2020
Sisseränne	305	150	169	150	174
Väljaränne	188	241	217	224	167
Rändesaldo	117	-91	-48	-74	7

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RVR02](#)

Analüüs

Ränne on rahvastikusündmus, mis muudab kiiresti rahvastiku soolist ja vanuselist jaotust. Kadrina valla rändesaldo on varasematel aastatel olnud negatiivne. Alates 2020. aastast positiivne, mis tähendab, et valda on alaliselt elama asunud rohkem inimesi kui piirkonnast lahkunud. Võimalus otsustada oma elukoha üle on pannud inimesed rändama. Liigutakse linna ja linnast välja, otsitakse tömbetegureid (paremad töövõimalused ja elutingimused, poliitiline ja religioosne vabadus, lõbu, haridus ja kättesaadavam tervishoid, turvalisus, peresidemed, tööstus). Tihti on elukohavahetus seotud õpingute, abielu või pensionipõlve pidamisega. Sageli leitakse uus töö- ja elukoht ka väljaspool Eestit.

1.1.10 Haridustase

	2018	2019	2020	2021
Madal	30,64	29,92	28,84	27,66
Keskmine	44,08	44,34	45,12	45,33
Kõrge	23,11	23,46	23,95	24,98
Madal (Eesti)	19,18	18,87	18,59	18,58
Keskmine (Eesti)	45,10	45,22	45,17	44,92
Kõrge (Eesti)	34,60	34,75	35,31	35,92

Joonis 1.1.10.a Haridustase. Haridustase elanikkonnas

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U](#)

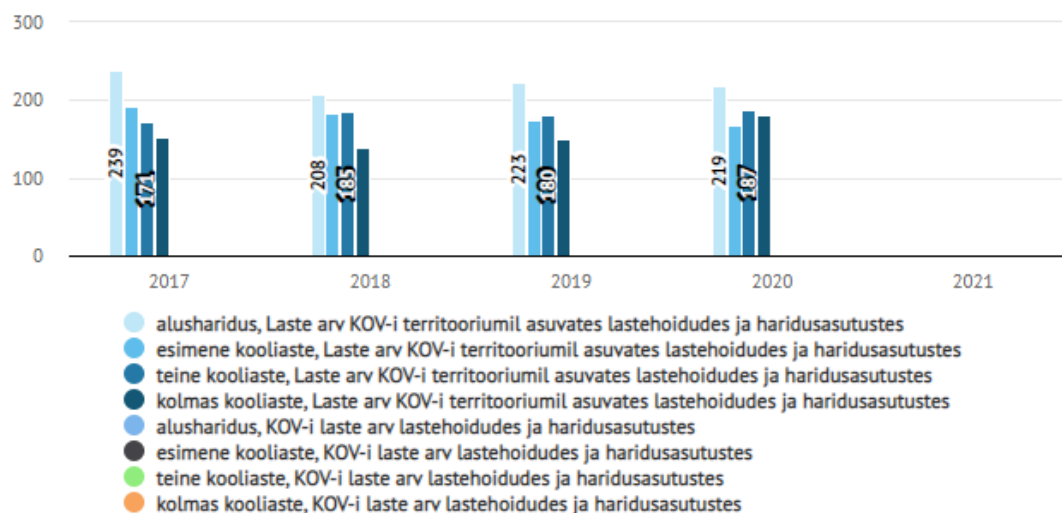
Analüüs

Viimasel kolmel aastal on madala haridustasemega elanike osakaal rahvastikus vähenenud, suurenenud on keskmise ja kõrge haridustasemega inimeste osakaal elanikkonnast.

Haridustee algab lapseas, esialgu lasteaia ja jätkub koolis. Õpe võib olla elukestev ja täiskasvanute õppimisvõimalused on mitmekülgsemad kui kunagi varem.

Keskharidusega inimeste osakaal võib veelgi tõusta, kui maakonnakeskuses avatakse riigigümnaasium, mis hakkab uuel tasemel üldkeskharidust pakkuma kõikidele soovijatele. Kindlasti säilib kvaliteetse keskhariduse andmine Kadrina Keskkoolis.

1.1.11 Laste arv haridusasutustes ja lastehoius

	2017	2018	2019	2020	2021
alusharidus, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	239	208	223	219	
esimene kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	192	182	175	167	
teine kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	171	185	180	187	
kolmas kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates lastehoidudes ja haridusasutustes	153	138	151	180	
alusharidus, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					
esimene kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					
teine kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					
kolmas kooliaste, KOV-i laste arv lastehoidudes ja haridusasutustes					

Joonis 1.1.11.a Laste arv haridusasutustes ja lastehoius. Haridustasemete (alusharidus (sh lastehoid) esimene, teine ja kolmas kooliaste) ja aastate lõikes

Allikad: [Haridussilm](#), KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

Analüüs

Vallas on võimalik alusharidust omandada Kadrina lasteaia Sipsik ning Vohnja Lasteaed-Algkoolis (edaspidi Vohnja LA), põhiharidust ja keskharidust on võimalik omandada Kadrina Keskkoolis (edaspidi keskkool).

Lasteaia Sipsik suleti 2018/2019. õppeaastal üks rühm Kadrina majas laste arvu vähenemise tõttu ja seni väikese rühma nime all toiminud rühm muudeti sobitusrühmaks. 2018. aastal alustati 1,5 aastaste laste vastuvõttu Hulja majas Jänku rühmas. 2019/2020. õppeaastal oli lasteaia Sipsik 12 rühma, neist üheksa rühma asusid Kadrinas

aadressil Pargi tn 5 ja kolm rühma Hulja alevikus aadressil Tõnismäe 18. Kaheteistkümnest rühmast on kolm sõimerühma ja üheksa lasteaiarühma. Lasteaiarühmad liigituvad omakorda: üks sobitusrühm, kolm liitrühma ja viis aiarühma. Üheksas rühmas rakendatakse kahe õpetaja süsteemi, kahes rühmas 1+2 süsteemi [3].

Vohnja LA pakub rahulikku õpikeskkonda, võimetekohast õpet ja huvitegevust kõigile lastele, tugiteenuseid erivajadustega lastele (logopeed, eripedagoog). Külalised on nimetanud kooli lapsesõbralikuks kooliks, mis asetab lapse võimed, vajadused ja huvid kõige tähtsamale kohale. Vohnja LA-s oli laste arengu toetamise ja võimetekohase õppe korralduse eeldusteks koostööle suunatud õppekorraldus ja asutuse juhtimine, väljapoole kooli ulatuv koostöövõrgustik ning võimalused huvitegevuseks [19]. Laste arv Vohnja LA-s on püsinud 40 lapse piirimal. Alusharidust saavate laste arv vallas on püsinud stabiilselt 220 lapse piiril.

Keskool on valla ainuke üldkeskharidust andev munitsipaalõppeasutus. Vastavalt keskkooli põhimäärusele antakse koolis põhiharidust ja üldkeskharidust eelkõige valla õpilastele, vabade kohtade olemasolul ka ümbruskaudsete omavalitsuste õpilastele ning kõigile soovijaile üle terve Eestimaa. Keskooli on oodatud haridust omandama ka välisriikide õpilased. I kooliastmes (1.–3. klass) on toimunud õpilaste järkjärguline vähenemine: kui 2017. aastal oli 192 õpilast, siis 2020. aastal 167 õpilast, seega 25 õpilast vähem. II kooliastmes (4.–6. klass) on püsinud õpilaste arv nelja aasta vältel 180 õpilase piiril ja III kooliastme (7.–9. klass) õpilaste arv on nelja aastaga tõusnud 27 õpilase võrra [32].

1.1.12 Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed

Analüüs

Alushariduses ja lastehoius osalevate laste osakaal on püsinud aastate lõikes stabiilselt 64% juures. Alushariduse kättesaadavus vallas on hea, kuna koht lasteaias, sh sõimerühmas on tagatud kõikidele Kadrina valla elanike registrisse kantud lastele.

Lääne-Viru maakonna haridusvõrgu analüüsist selgub, et prognoositav lasteaiaste arv aastaks 2040 jääb vahemikku 221 kuni 251 ehk püsib suhteliselt stabiilsena [21].

Kuna erilist hoolt ning väiksemat õpi- ja arengukeskkonda vajavate laste arv kasvab võib tekkida vajadus sobitusrühmade loomiseks või lisa tugipersonali rühmadesse värbamiseks.

1.1.13 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel

Analüüs

2017/2018. õppeaastal ei jätkanud õpingutega üks põhikooli lõpetaja, 16 õpilast jätkas õpinguid kutsehariduses ja 39 õpilast üldkeskhariduses. Peamiselt jätkavad õpilased õpinguid kodukoha koolis või maakonnas, 56-st õpilasest kaheksa (8) asus õppima väljaspoole maakonda. 2018/2019. õppeaasta 49-st lõpetajast jätkas 11 õpilast õpinguid kutsehariduses ja 38 õpilast läks õppima üldkeskharidust andvasse kooli: 30 astus Kadrina Keskooli, üheksa (9) õpilast jätkas õpinguid maakonnas ja 10 õpilast väljaspool maakonda. 2019/2020. õppeaastal lõpetas põhikooli 40 õpilast, kellest väljaspoole maakonda asus õppima viis (5) õpilast, kutsekoolis alustas õpinguid 14 noort, keskkooli kasuks otsustas 26 õpilast. Kodukoolis jätkas 20 õpilast ja samas maakonnas jätkas üldkeskhariduse omandamist 15 õpilast. 2020/2021. õppeaastal ei jätkanud õpingutega kaks (2) põhikooli lõpetajat 49-st, kutseharidust läks omandama 14 noort, 33 õpilast jätkas õpingutega üldkeskhariduses. 2021/2022. õppeaastal asus väljaspoole maakonda õppima üks (1) õpilane, ülejäänud jätkasid õpingutega kas kodukoha koolis või maakonnas.

Rakveres riigigümnaasiumi avamisega lõpetavad senised Rakvere linna munitsipaalgümnaasiumid keskhariduse andmise ja jätkavad põhikoolidena. Kas ja millist mõju hakkab see avaldama Kadrina keskkoolis üldkeskharidust omandavate õpilaste arvule, saab analüüsida järgmisel profiili koostamise perioodil.

Lisaks üldhariduskoolidele tegutseb maakonnas Rakvere Ametikool, Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja õppekeskus ja mittetatsionaarset õpet pakub Tapa Gümnaasium [21].

1.1.14 Koolikohustuse täitmine

Tabel 1.1.14.1 Koolikohustuse täitmine. Koolikohustust mittetäitjate arv aastate lõikes

	2017	2018	2019	2020	2021
				0	
Koolikohustust mittetäitvate laste osakaal (%)	1,7	0,2	2,3	1,2	

Allikad: Eesti Hariduse infosüsteem, KOV

Analüüs

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse järgi on koolikohustuslik laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni [22]. Kuna aga õigusaktidega ei ole sätestatud, kes on koolikohustuse mittetäitja, siis käsitletakse mõistet sageli kokkuleppeliselt.

Kõigil kooli töötajatel on kohustus kaasa aidata õpilase arengut toetava õpikeskkonna loomises. Koolikohustuse mittetäitvate õpilaste üle peab koolis arvestust kooli sotsiaalpedagoog, kes koostöös õpilase klassijuhataja, tugispetsialistide ja kooli juhtkonnaga selgitab välja koolikohustuse mittetäitmise põhjused, planeerib vajalikud sekkumised ning vajadusel kaasab kohaliku omavalitsuse spetsialistid, kes vestlevad osapooltega, teostavad kodukülastusi või suunavad teise erialaspetsialisti poole. Vajadusel tuleb koostöös pere ja kooliga kaaluda ka kooli vahetamist, juhul kui see on ainus võimalus lapsel koolis käia.

Koolikohustuse mittetäitmisega tegelemisel tuleb arvestada, et kui inimene käitub riskivalt, käitub ta riskivalt mitmes valdkonnas. Kui kooli poolt planeeritud ja ellu viidud sekkumismeetmed pole andnud soovitud tulemusi, saab sekkuda teiste toetusmeetmetega (sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus (edaspidi SRT), mitmedimensiooniline pereteraapia (edaspidi MDFT), ennetusprogramm "Puhas tulevik", nõustamisteenused, psühhiaatriline abi jms) ennetamaks alaealiste jõudmist süütegudeni.

1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Omavalitsuste ühinemise protsessis jäi Kadrina vald iseseisvaks, kuna rahvaarv ületas 5000 inimese piiri. Rahvaarv on olnud viimased neli aastat langustrendis, alates 2020. aastast on langus pidurdunud ning rahvaarv püsinud stabiilsena. Samas ei pruugi statistika kajastada elanike arvu täpselt, sest osad inimesed ei registreeri ennast erinevatel põhjustel (toetused, teenused jms) tegelikku elukohta.

Valla rahvastikupüramiidis väga suuri muutusi soo ja vanusegrupi jaotuse võrdluses ei ole, kuid mõningates vanusegruppides on märgata vähenemisi. Meeste vähenemine on märgatav vanusegrupis 25-29 eluaastat, naiste puhul vanusegrupis 45-54 eluaastat, mis toob omakorda kaasa laste arvu vähenemise. Rahvastikupüramiidi andmetel elab vallas kõige rohkem 45-49 aastaseid mehi, 55-59 aastaseid naisi ja 10-14 aastaseid lapsi. Laste osakaal moodustab rahvastikust 22%.

Demograafiline tööturusurveindeks püsib stabiilsena, kuid on väiksem kui üks, mis tähendab, et järgmisel kümnendil on tööturult väljalangejaid rohkem kui sisenejaid.

Sündide arv on püsinud stabiilsena, kuid rahvastikupüramiidi analüüsides võib prognoosida lähiaastatel sündide vähenemist, kuna sünnitusealiste naiste arv on vähenemas.

Ülalpeetavate määr on aastate lõikes olnud tõusvas trendis ja 2020. aastal jõudnud 56,3%-ni, olles Eesti keskmisega peaaegu ühel tasemel. Ülalpeetavate määra tõus vallas võib tähendada suurenevat survet valla sotsiaalsektorile.

Valla rändesaldo on aastate lõikes olnud negatiivne, kuid 2020. aastast positiivne ja see näitab, et valda on alaliselt elama asunud rohkem inimesi kui lahkunud.

Suurenenud on keskmise ja kõrge haridustasemega elanike osakaal, mida soodustab kvaliteetse keskkhariduse omandamise võimalus Kadrina Keskkoolis. Alushariduse kättesaadavus on hea ja tagatud kõikidele valla elanike registrisse kantud lastele. Alusharidust on võimalik omandada Kadrina lasteaias Sipsik ning Vohnja Lasteaed-Algkoolis. Alushariduses ja lastehoius osalevate laste osakaal püsib stabiilselt 64% juures. Kuna erilist hoolt ning väiksemat õpi- ja arengukeskkonda vajavate laste arv kasvab, võib tekkida vajadus väiksemate rühmade loomiseks või täiendava tugipersonali värbamiseks.

TUGEVUSED

- Suhteliselt stabiilselt püsiv rahvaarv ja laste osakaal rahvastikust
- Võimekus tagada lastele kohad valla haridusasutustes
- Toimivad haridusasutused, mis annavad võimaluse omandada kodukohas konkurentsivõimelist haridust

NÕRKUSED

- Arenguliste ja hariduslike erivajadustega laste abivajaduse kasv (täiendav vajadus väiksemate rühmade ja klasside loomiseks ning täiendava tugipersonali vajadus rühmadesse ja algklassidesse)
- Vähenev sündimus ja suurenev ülalpeetavate määr (tööturult väljalangejad)
- Väljaränne

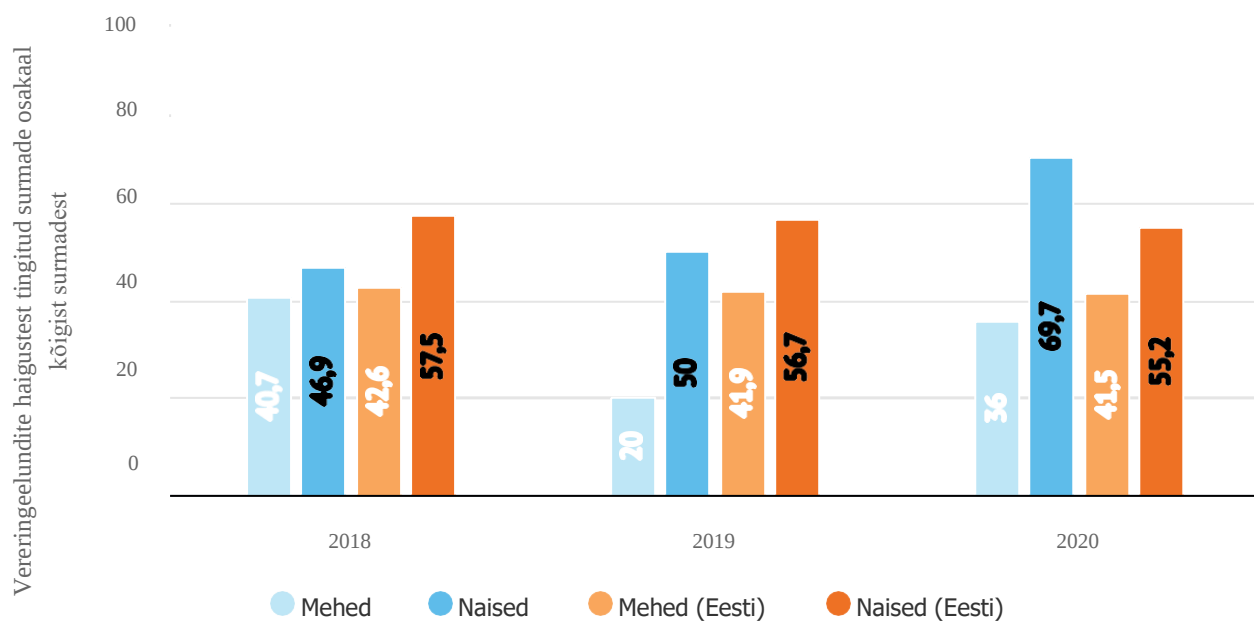
1.2 Rahvastiku tervises seisund

1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse

Tabel 1.2.1.1 Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade arv - 3 aasta keskmine

	2018	2019	2020
Kokku		46,8	
Mehed		34,3	
Naised		56,2	

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29 ja SD30

	2018	2019	2020
Mehed	40,7	20,0	36,0
Naised	46,9	50,0	69,7
Mehed (Eesti)	42,6	41,9	41,5
Naised (Eesti)	57,5	56,7	55,2

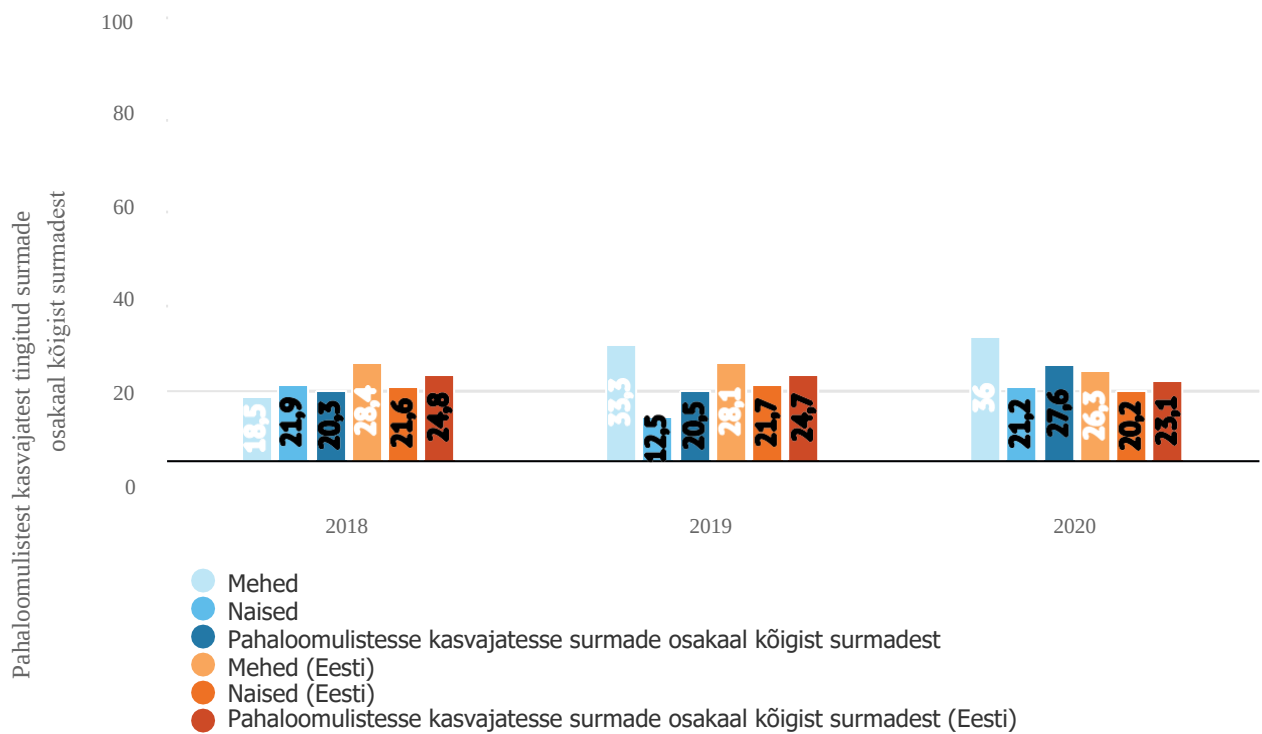
Joonis 1.2.1.a Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Võimalusel analüüsida juurde muutuseid perioodil enne haldusreformi; Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30

Analüüs

Eesti keskmise eluea kordaja on meestel 74,4% ja naistel 82,8% [28]. Valla elanikkond on vanemaealisem, suremus vereringeelundi haigustesse on sagedasem, moodustades surma põhjustest 46,8%. 2019. aastal moodustas meeste suremus vereringeelundite haigustesse 34,3% ja naistel 56,2%. Tervist toetaks elukeskkonna parendus, liikumisvõimaluste arendamine ja iseseisva ligipääsetavuse tagamine, mis võimaldab ka eakatel olla aktiivne.

1.2.2 Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse

	2018	2019	2020
Mehed	18,5	33,3	36,0
Naised	21,9	12,5	21,2
Pahaloomulistesse kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest	20,3	20,5	27,6
Mehed (Eesti)	28,4	28,1	26,3
Naised (Eesti)	21,6	21,7	20,2
Pahaloomulistesse kasvajatesse surmade osakaal kõigist surmadest (Eesti)	24,8	24,7	23,1

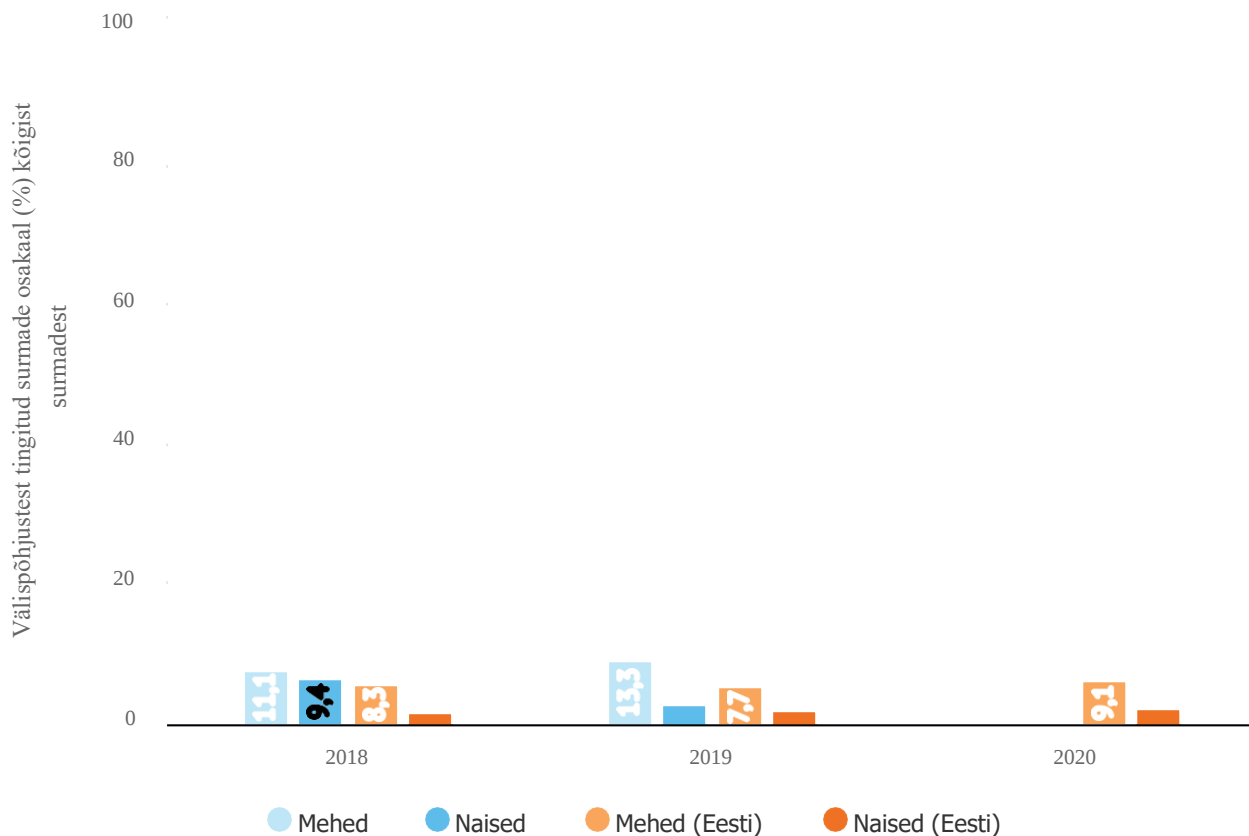
Joonis 1.2.2.a Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse. Pahaloomulistest kasvajatest tingitud surmade osakaal

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29 ja SD30

Analüüs

Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse on viimase kolme aasta jooksul suurenenud, ületades Eesti keskmist näitajat. Meeste suremus pahaloomulistesse kasvajatesse on viimastel aastatel kasvutrendis ületades nt 2018. aasta näitajat ligi kahekordselt, naiste suremus on võrreldes 2019. aastaga samuti oluliselt suurenenud. Ennetava meetmena tuleb kujundada inimeste hoiakuid ja koostöös perearstidega propageerida osavõttu sõeluuringutest [25].

1.2.3 Suremus välispõhjustesse

Joonis 1.2.3.a Osakaal - Suremus välispõhjustesse. Välispõhjustest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#) ja [SD30](#)

Laste surmad (0–17a): [Surma põhjuste register](#) (andmepäring)

Analüüs

Välispõhjuste alla kuuluvad surmapõhjustena eri tüüpi õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad, tulesurmad ja uppumised.

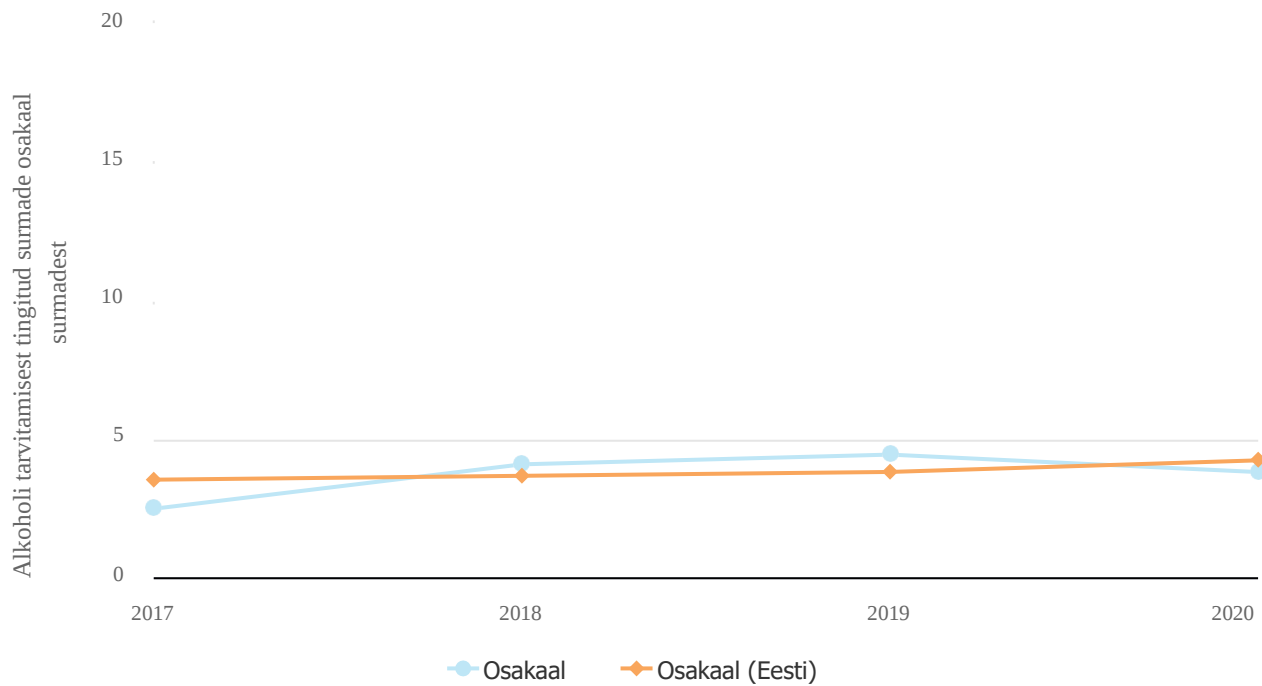
TAI andmetel ei olnud vallas 2020. aastal ühtegi välispõhjuste alla kuuluvat surmajuhtumit [26].

1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus

Tabel 1.2.4.1 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud surmade arv

	2017	2018	2019	2020
Surmade arv maakonnas kokku	844	828	819	817
Alkoholist põhjustatud surmade arv kokku	12	31	34	27
Alkoholist põhjustatud surmade %	1,4	3,7	4,2	3,3

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40](#)

Joonis 1.2.4.b Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus. Alkoholi tarvitamisest tingitud surmade osakaal kõigist surmadest

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Analüüs

Eesti kuulub enim alkoholi tarbivate riikide hulka Euroopas, mis põhjustab majanduslikku, sotsiaalset ja tervisekahju. Alkoholist tulenevad kahjud mõjutavad ka neid ühiskonna liikmeid, kes ise alkoholiga ei liialda [29]. Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus on vähenemas. Internetipõhine tasuta eneseabiprogramm „Selge“¹ aitab iseseisvalt oma alkoholiga seotud käitumismustreid muuta, alkoholi tarvitamist vähendada või üldse lõpetada.

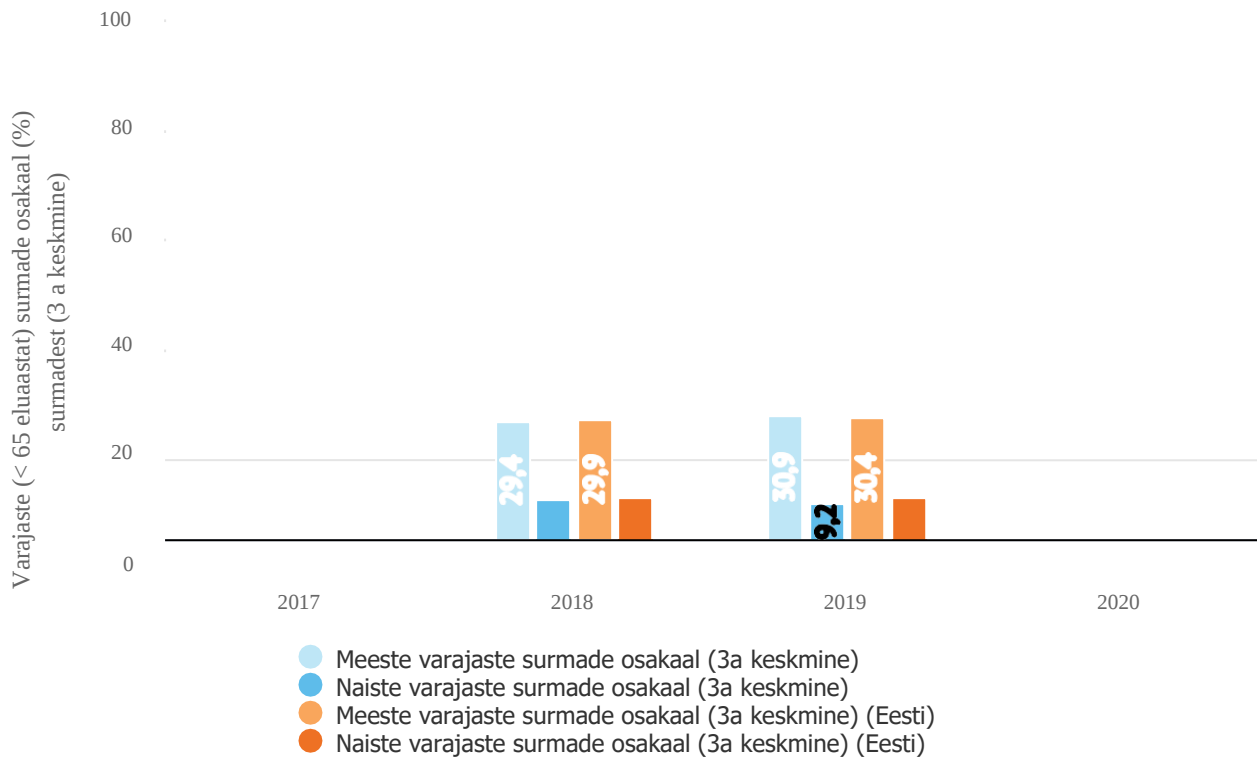
¹ <https://alkoinfo.ee/et/nou-ja-abi/programm-selge/>

1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus

Tabel 1.2.5.1 Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade arv

	2017	2018	2019	2020
Kokku	173	159	148	167
Mehed	125	117	105	130
Naised	48	42	43	37

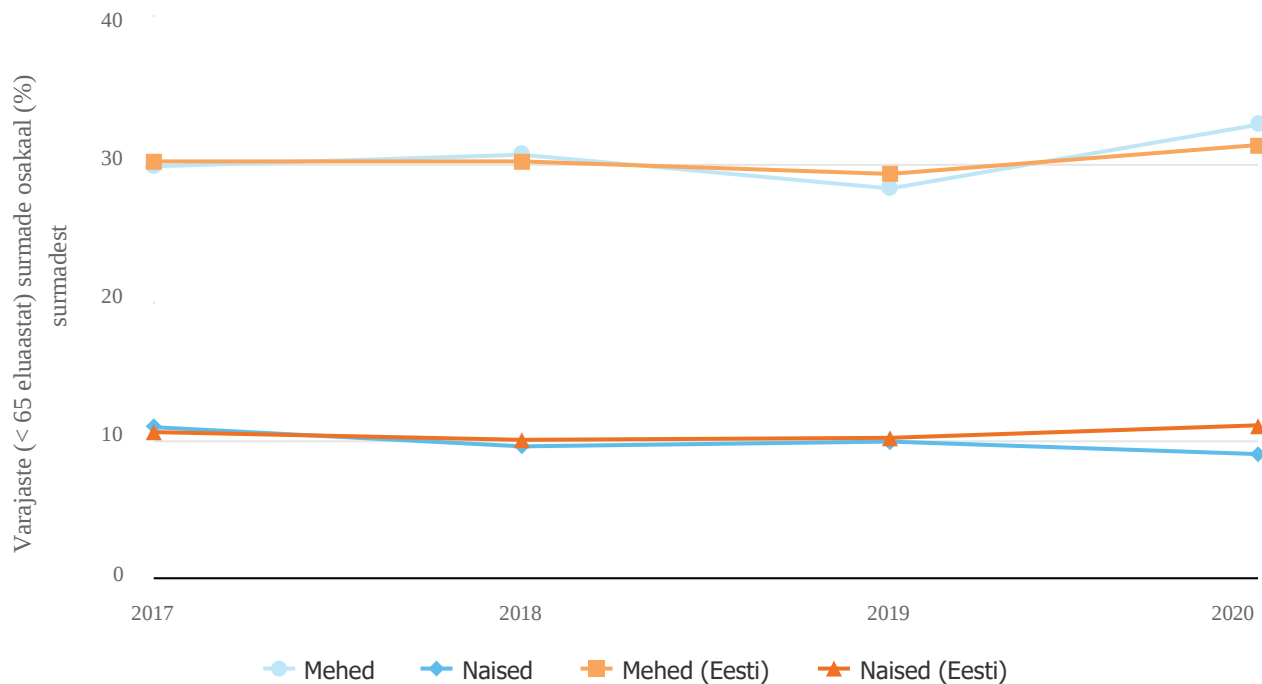
Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59

	2017	2018	2019	2020
Meeste varajaste surmade osakaal (3a keskmise)		29,4	30,9	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmise)		10,1	9,2	
Meeste varajaste surmade osakaal (3a keskmise) (Eesti)		29,9	30,4	
Naiste varajaste surmade osakaal (3a keskmise) (Eesti)		10,3	10,6	

Joonis 1.2.5.a Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal maakonnas

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

	2017	2018	2019	2020
Mehed	29,8	31,0	27,5	34,1
Naised	11,3	9,3	9,8	8,5
Mehed (Eesti)	30,3	30,3	29,0	32,0
Naised (Eesti)	10,8	10,0	10,2	11,5

Joonis 1.2.5.b Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal

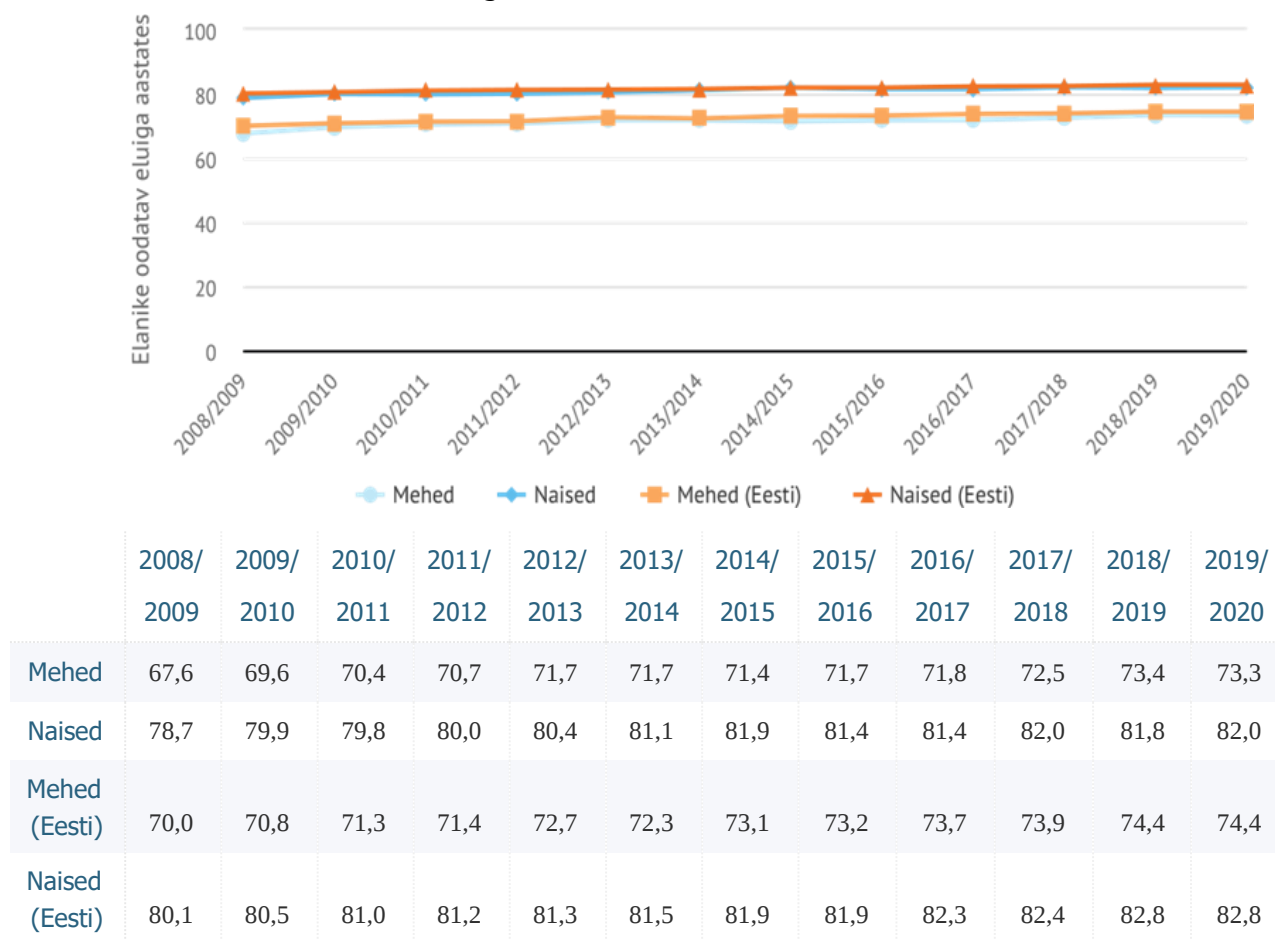
maakonnas

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U](#)

Analüüs

Lääne-Viru maakonnas on meeste varajane suremus tõusutrendis - aastal 2017 oli see 29,8%, aastal 2020 juba 34,1% kõigist surmadest. Maakonna naiste varajane suremus on langenud- aastal 2017 oli see 11,3%, aastal 2020 8,5% kõigist naiste surmadest. 2020. aastal on maakonna varajane suremus naiste puhul Eesti keskmisega võrreldes madalam, meeste puhul kõrgem.

1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga

Joonis 1.2.6.a Maakonna elanike oodatav eluiga. Elanike oodatav eluiga

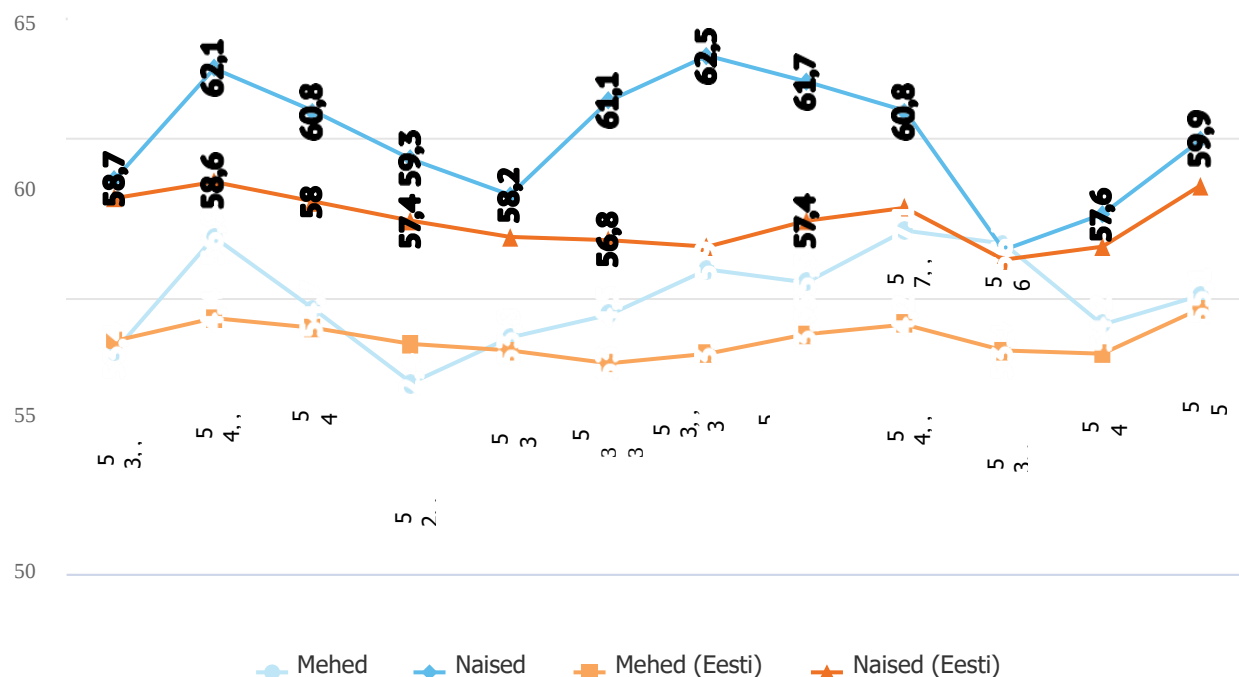
Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452](#)

Analüüs

Maakonna elanike oodatav eluiga sünnimomendil on tõusnud, olles suhteliselt sarnane Eesti keskmisega. Eestis on naiste oodatav eluiga 2019-2020. aastal sündinutel 82,8 aastat, Lääne-Virumaal 82 aastat ning meestel Eestis 74,4 ja Lääne-Viru maakonnas 73,3 aastat.

Varajase suremuse osakaal maakonnas on tõusnud ning see mõjutab oodatava eluea arvutamist sünnimomendil. Samas sõltub oodatav eluiga paljudest teguritest. Neist olulisemad on ümbritsev keskkond, tervishoiuteenuste kättesaadavus, tööohutus, inimeste elatustase ja terviseteadlikkus. Meeste lühem oodatav eluiga on ootuspärane, kuna nad on riskialtimate ja sageli hõivatud füüsiliselt rasketel ning tervisele ohtlikel töökohtadel. Meeste hulgas esineb sageli ka rohkem tervist kahjustavate eluviiside viljelemist, näiteks alkoholi tarbimist ja suitsetamist.

1.2.7 Maakonna elanike tervena elatav eluiga

	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Mehed	53,4	56,9	54,7	52,4	53,8	54,5	55,9	55,5	57,1	56,7	54,2	55,1
Naised	58,7	62,1	60,8	59,3	58,2	61,1	62,5	61,7	60,8	56,5	57,6	59,9
Mehed (Eesti)	53,7	54,4	54,1	53,6	53,4	53,0	53,3	53,9	54,2	53,4	53,3	54,7
Naised (Eesti)	58,1	58,6	58,0	57,4	56,9	56,8	56,6	57,4	57,8	56,2	56,6	58,5

Joonis 1.2.7.a Maakonna elanike tervena elatav eluiga

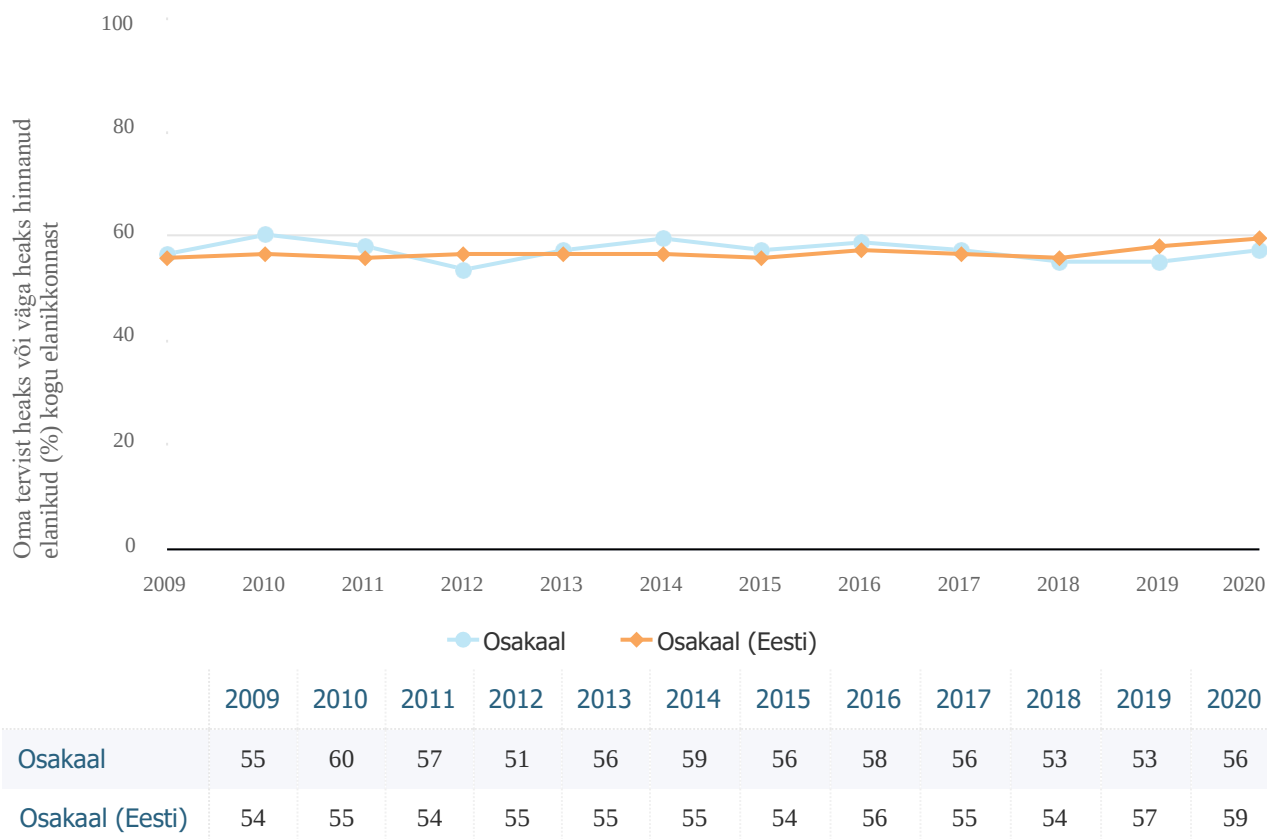
Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753

Analüüs

Tervisestatistika ja terviseuuringu andmebaasi andmetel elavad 2019-2020. aastal Lääne-Viru maakonna mehed tervena keskmiselt 55,1 aastat, naised 59,8 aastat.

Kuigi Eestis keskmiselt elavad nii mehed kui naised võrreldes Lääne-Viru maakonna elanikega tervena mõnevõrra vähem (mehed 54,7 ja naised 58,5 aastat), on maakonnas elanike tervena elatav eluiga viimasel aastal hakanud tõusma. Kadrina valla kohta eraldi andmebaasis andmed puuduvad.

1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele

Joonis 1.2.8.a Maakonna elanike hinnang oma tervisele

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas](#), tabel TH88

Analüüs

Statistikaameti andmebaasi andmetest nähtub, et maakonna elanikest on 2020. aastal oma tervisele hea või väga hea hinnangu andnud 56% kogu elanikkonnast, mis on Eesti keskmisega (59%) võrreldes kolm (3)% madalam. Lääne-Viru maakonnas on tervena elatud eluaastad Eesti keskmisest kõrgemad, kuid Eestiga võrreldes antakse ise oma tervisele madalam hinnang. See võib-olla tingitud eriarstiabi kättesaadavuse probleemidest.

1.2.9 Uppunud

Tabel 1.2.9.1 Uppunud. Uppunute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020
Uppunuid	0	0	0

Allikad: [Päästeameti interaktiivne kaart](#), [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas](#), tabel UP03

Analüüs

Päästeamet viib läbi veeohutuselaseid kampaaniad igal aastal. Avalikke supluskohti vallas ei ole, ujumiseks kasutatakse peamiselt Kadrina paisjärve ja Viitna järve. Kadrina vallas ei ole viimastel aastatel uppumissurmasid esinenud.

1.2.10 Tulekahjud

Analüüs

Päästeameti projekt "Kodu tuleohutuks" ² sai alguse 2018. aastal, mis koostöös vallaga annab võimaluse uuendada abi vajavate inimeste kodude elektrisüsteeme ja kütteseadmeid. Peamiseks sihtrühmaks on lastega pered, puudega inimesed, üksi elavad eakad ja toimetulekuraskustes leibkonnad. Projekt jätkub ning sellele on lisandunud teisi tuleohutust ennetavaid tegevusi, nt suitsuandurite ja vingugaasiandurite paigaldamine. Lisaks kontrollitakse koostöös Päästeametiga regulaarselt sotsiaaleluruumides suitsu- ja vinguanurite olemasolu ning töökorda. Sotsiaalosakond korraldab iga-aastaselt ahiküttega sotsiaaleluruumides korstnapühkimise teenuse osutamist. Ennetustöö tulemusena on vallas 2020. aastal tulekahjud eluhoonetes langenud nulli, samuti ei ole tulekahjus hukkunud.

---

² <https://kodutuleohutuks.ee/>

1.2 Rahvastiku tervises seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Valla elanikkond on vanemaealine, mistõttu suremus vereringeelundi haigustesse on sagedasem. Viimasel kolmel aastal on suurenenud suremus pahaloormulistesse kasvajatesse. Aastatel 2018-2020 ühtegi last (0–17a) ei surnud. Alkoholist põhjustatud surmade arv Lääne- Viru maakonnas on vähenemas.

Maakonna elanike oodatav eluiga sünnimomendil on tõusnud, olles Lääne- Virumaal naistel 82 aastat ning meestel 73,3 aastat. Maakonna mehed elavad tervena keskmiselt 55,1 aastat, naised 59,8 aastat ja Lääne-Viru maakonnas on tervena elatav eluiga viimasel aastal hakanud tõusma.

Kadrina vallas avalike supluskohti ei ole, kuid ujumiseks kasutatakse peamiselt Kadrina paisjärve ja Viitna järve.

Koostöös Päästeametiga annab projekt "Kodu tuleohutuks" täiendava võimaluse uuendada abi vajavate elanike elektrisüsteeme ja kütteseadmeid. Ennetustöö tulemusena on 2020. aastal tulekahjud eluhoonetes langenud nulli, samuti ei ole tulekahjus hukkunud.

TUGEVUSED

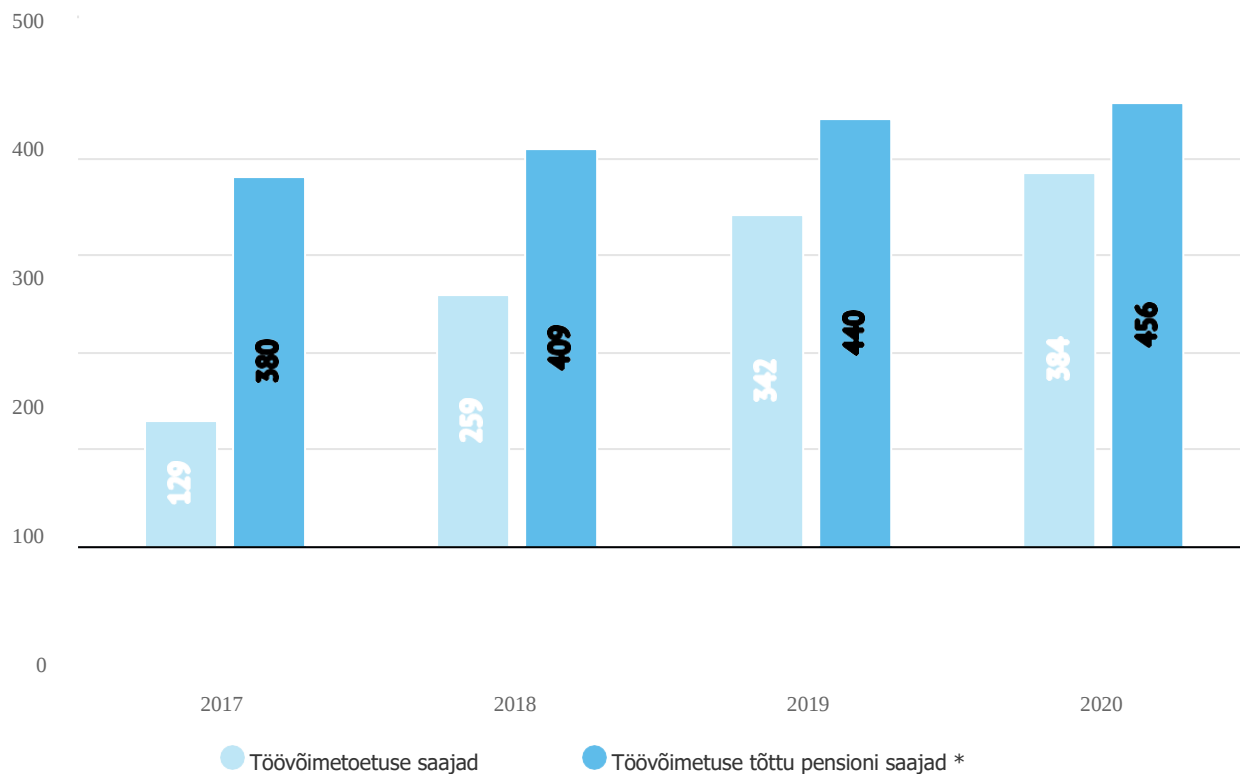
- Kaasaegne ja heal tasemel esmatasandi tervisekeskuse olemasolu, mis tagab erinevate teenuste kättesaadavuse
- Tervist edendavate tegevuste harrastamise võimaluste olemasolu ja järjepidev arendamine (kergliiklusteed, terviserajad, ujula, suusarajad, rulapargid jms)
- Ennetustegevus ja hea koostöö Päästeametiga, Kadrina Valla Päästeteenistus ning Kadrina Tuletõrje Seltsi naissalgaga

NÕRKUSED

- Elanike keskmisest madalam hinnang oma tervisele.
- Eriarstiabi kättesaadavuse probleemid nii maakondlikul kui üle-eestilisel tasandil

1.3 Haavatavad sihtrühmad

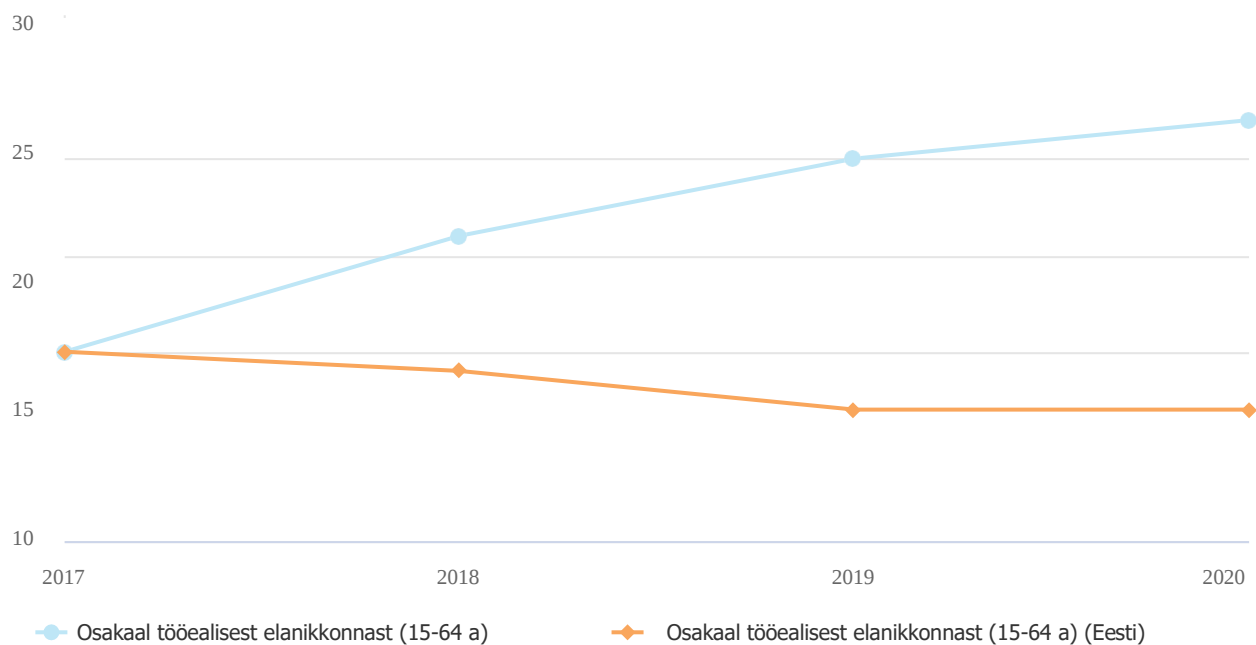
1.3.1 Vähenenud töövõimega isikud

Joonis 1.3.1.a Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetuse tõttu pensioni saajad

Allikad: Töötukassa andmed: osalise ja puuduva töövõimega isikud (uus süsteem)

Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

Joonis 1.3.1.b Osakaal võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: Töötukassa andmed: osalise ja puuduva töövõimega isikud (uus süsteem)

Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

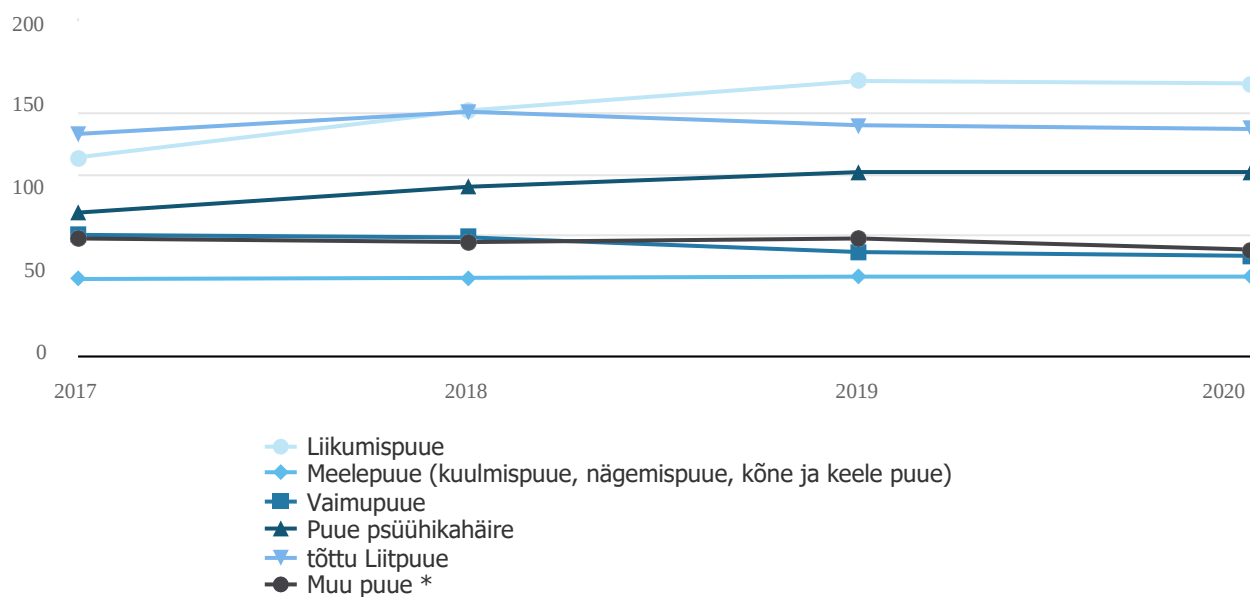
Analüüs

Kadrina vallas on viimastel aastatel suurenenud osalise või puuduva töövõimega inimeste osakaal, töövõimetoetuse ja töövõimetuspensioni saajate arv on Eesti keskmisega võrreldes oluliselt suurem.

Vähenenud töövõimega isikute osakaal valla tööealisest elanikkonnast on tõusnud 27%-ni, Eestis tervikuna on 2020. aastal langenud 12%-le.

1.3.2 Puudega inimesed

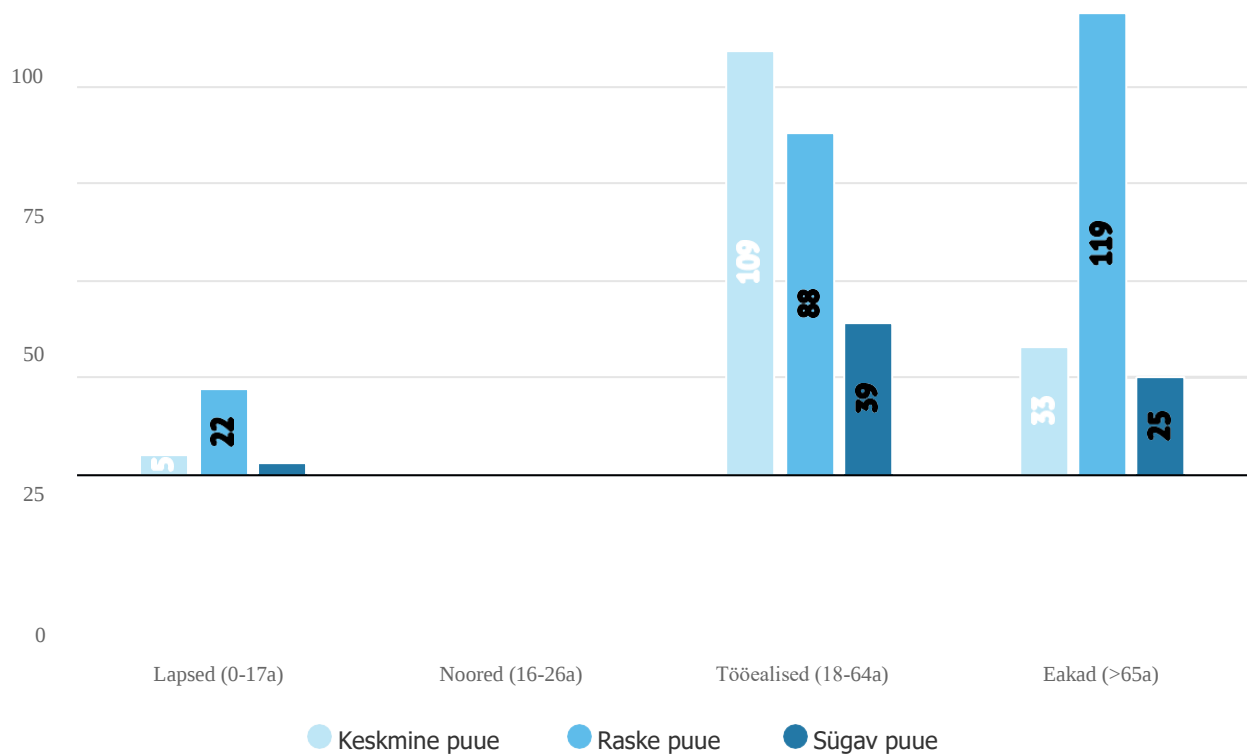
Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

	2017	2018	2019	2020
Liikumispuue	113	151	175	173
Meelepuue (kuulmispuue, nägemispuue, kõne ja keele puue)	14	15	16	16
Vaimupuue	50	48	36	33
Puue psüühikahäire tõttu	68	89	101	101
Liitpuue	132	150	139	136
Muu puue *	47	44	47	38

Joonis 1.3.2.a Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

	Lapsed (0-17a)	Noored (16-26a)	Tööealised (18-64a)	Eakad (>65a)
Keskmine puue	5		109	33
Raske puue	22		88	119
Sügav puue	3		39	25

Joonis 1.3.2.b Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

Analüüs

Puude määramise ja sellest tulenevate riiklike toetuste maksmisega tegeleb Sotsiaalkindlustusamet. Puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise, psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega raskendab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsel alustel. Puue tingib vajaduse muuta ja kohandada keskkonda ning tegevusi, et tagada inimese maksimaalsed võimalused iseseisvaks arenguks ja eneseteostuseks. Vallas on enim liikumispuudega inimesi.

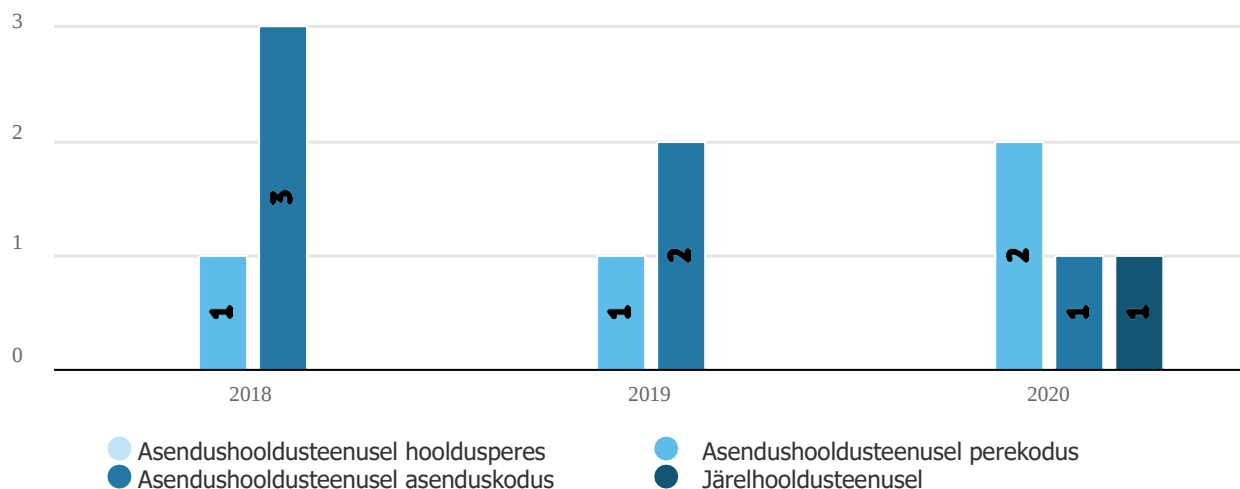
Riik maksab puudega inimestele sotsiaaltoetusi, mille eesmärk on puudega inimeste iseseisva toimetuleku ja võrdsete võimaluste toetamine ning puudest tingitud lisakulude osaline hüvitamine. Riigi toel saavad puudega isikud rehabilitatsiooniteenuseid, erihoolekandeteenuseid, abivahendeid jms.

Vald maksab puudega isiku hooldajale hooldajatoetust, võimaldab eluruumide kohandamist, sotsiaalset- ja psühholoogilist nõustamist, vajadusel toetab rahaliselt nt abivahendite soetamist. Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi ESF) toel saavad raske ja sügava puudega lapsed lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust ja toetava teenusena transporditeenust koostöös SKA-ga.

Üldkasutatavates hoonetes on ligipääsetavus liikumispuuetega inimestele valdavalt tagatud (tervisekeskus, rahvamaja, spordihoone, lasteaed, raamatukogud). Kadrina Keskkoolis, Vohnja Lasteaed-Algkoolis ja noortekeskuses puudub iseseisev ligipääsetavus liikumispuudega lapsele nii sissepääsu kui korruste vahel liikumise osas. Tõhustada tuleks arenguliste erivajadustega (edaspidi AEV) ja hariduslike erivajadustega (edaspidi HEV) laste osalemist kaasavas hariduses, kaasates täiendavalt tugipersonali, näiteks abiõpetaja ja/või õpetaja abi.

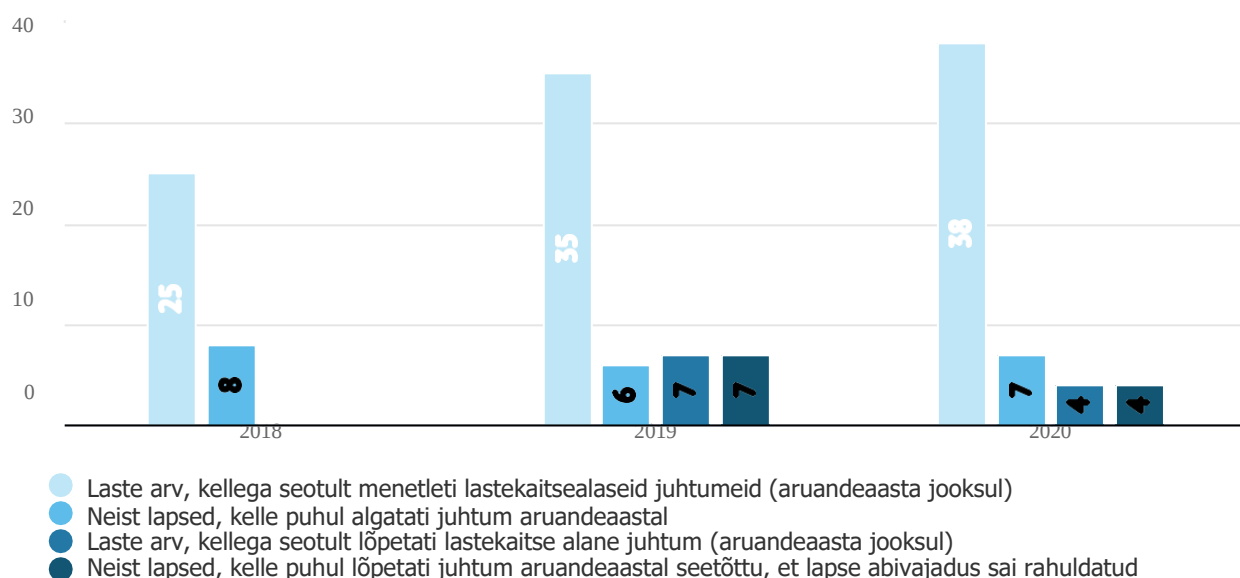
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

4

Joonis 1.3.3.b Asendus- ja järelhooldusteenuse osutamine (aasta jooksul)

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Joonis 1.3.3. c Lastekaitse alased juhtumid

Allikad: SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Analüüs

Aruandeaasta jooksul menetletavate lastekaitsejuhtumite arvu ei ole võimalik aasta alguses ennustada. Lastekaitseasutus (edaspidi LasteKS) näeb ette, et iga inimene kes märkab abivajavat last, peab sellest teatama kohalikule omavalitsusele või lasteabitelefoni 116 111. Kohalikul omavalitsusel on kohustus teha 10 päeva jooksul otsus, kas algatada juhtumikorraldus või jätta see algatamata. Juhtumikorralduse võib algatama jätta vaid juhul, kui lapse abivajadus on võimalik rahuldada ühekordse meetmega. Alates 2016. aastast on sotsiaalhoolekande- ja lastekaitseasutustest tulenevalt kohalikul omavalitsusel kohustus lastekaitsealaste menetluste ja juhtumite informatsioon registreerida sotsiaalteenuste- ja toetuste andmeregistris (edaspidi STAR).

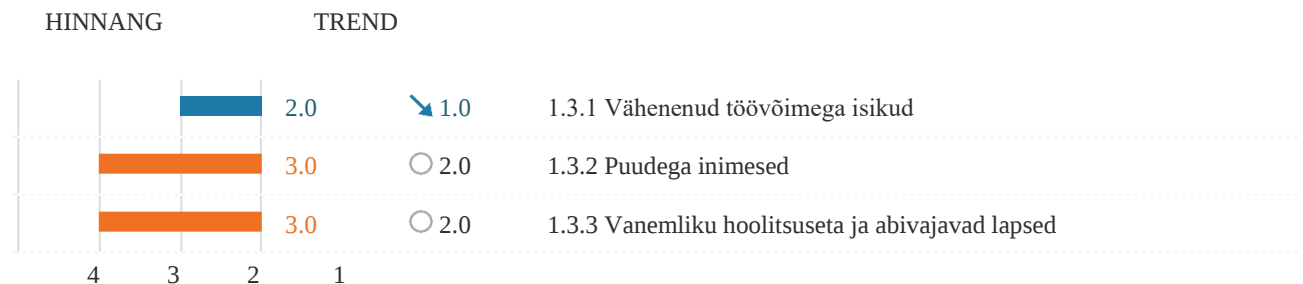
Abivajavatele lastega peredele pakutakse erinevaid toetavaid meetmeid ennetamiseks laste perest eraldamist.

Lapse perest eraldamine on kõige äärmuslikum abinõu ja rakendatakse juhul, kui kõik toetavad meetmed on rakendatud, kuid need pole taganud lapse turvalisust. Parima abi osutamise tagamiseks on otstarbekas rakendada teenuste korraldamisel ja pakkumisel juhtumikorralduse põhimõtteid, vältimaks laste sattumist asendushooldusteenusele.

Kadrina vallal ei ole asendushooldusteenusel alla 7-aastaseid lapsi. Kõik asendushooldusteenusel viibivad lapsed on teenusel meie maakonnas. STAR andmetel on Lääne-Viru maakonnas üks aktiivne hoolduspere (Kadrina vallas), kellel on valmisolek erivajadusega lapse võtmiseks. Maakonnas on küll asendushoolduse pakkujaid, kuid teenusekohtade arv on täis, seega võib vajaduse korral tekkida koha leidmisega probleem.

Järelhooldusteenus on korraldatud vastavalt noore vajadustele. Järelhooldusteenust osutatakse meie valla noorele asutuses, kus ta oli varem asendushooldusteenusel.

1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Alates 1. jaanuarist 2017 hindab inimese töövõimet Töötukassa. Muutus põhimõte - töövõimetuse hindamise asemel hinnatakse inimese võimet teha tööd. Vallas on viimastel aastatel suurenenud vähenenud töövõimega inimeste osakaal, töövõimetoetuse ja töövõimetuspensioniga saajate arv on Eesti keskmisega võrreldes oluliselt suurem. Osalise või puuduva töövõimega inimestel on keeruline tööturul tööd leida ja hoida, mis tingib vajaduse täiendavate toetuste, sh toimetulekutoetuse järele.

Puude määramise ja sellest tulenevate riiklike toetuste maksmisega tegeleb Sotsiaalkindlustusamet. Puue tingib vajaduse kohandada keskkonda ning tegevusi, et tagada inimese maksimaalsed võimalused iseseisvaks arenguks ja eneseteostuseks. Puudega isikute arv on aastate lõikes püsinud suhteliselt stabiilne (vähenemine on minimaalne), eakate osas on vähenenud keskmise ja sügava puudega isikute arv, suurenenud on raske puudega isikute osakaal. Lisaks riigipoolsele abile võimaldab KOV abivajajale hooldajatoetust, eluruumide kohandamist, sotsiaalset- ja psühholoogilist nõustamist, koduteenust, vajadusel toetab rahaliselt nt abivahendite soetamist. ESF toel saavad raske ja sügava puudega lapsed lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust ja toetava teenusena transporditeenust koostöös Sotsiaalkindlustusametiga.

Üldkasutatavates hoonetes on iseseisev ligipääsetavus liikumispuuetega inimestele valdavalt tagatud (vallamaja, tervisekeskus, rahvamaja, spordihoone, lasteaed Sipsik, Kadrina ja Hulja raamatukogu), 2022. aastal saab ligipääsetavaks ka Kadrina Keskkool.

Abivajavatele lastega peredele pakutakse erinevaid toetavaid meetmeid ennetamiseks laste perest eraldamist. Lapse perest eraldamine on kõige äärmuslikum abinõu ja rakendatakse juhul, kui kõik toetavad meetmed on rakendatud ja need pole taganud lapse turvalisust. Viimastel aastatel perekonnast eraldamist ja asendushooldusteenusele paigutamist ei ole toimunud. Kõik asendushooldusteenusel viibivad lapsed on teenusel maakonnas.

TUGEVUSED

- Tulemuslik ja toimiv lastekaitsealane töö
- Võrgustikutöö teiste organisatsioonidega (PPA, haridusasutused, meditsiinisüsteem, SKA, kohtud, erihooletandekandajad, Päästeamet) on hea ja toimib
- Erinevad teenused on võimalik korraldada ja inimestele valdavalt kättesaadavad

NÕRKUSED

- Inimeste enda vastutuse vähesus või puudumine - õpitud abitus ja soovimatus ise vastutada
- Kadrina Keskkoolis ja Vohnja Lasteaed-Algkoolis puudub ligipääsetavus liikumispuudega lapsele nii sissepääsu kui korruste vahel liikumise osas.
- AEV ja HEV lapsed vajavad suuremat ja individuaalsemat toetamist haridusasutustes (puudu on õpetaja abid, abiõpetajad, toetavaid spetsialiste)
- Hajaasustusest tulenev probleem arstiabi ja teenuste kättesaadavuses

1.4 Tööturg

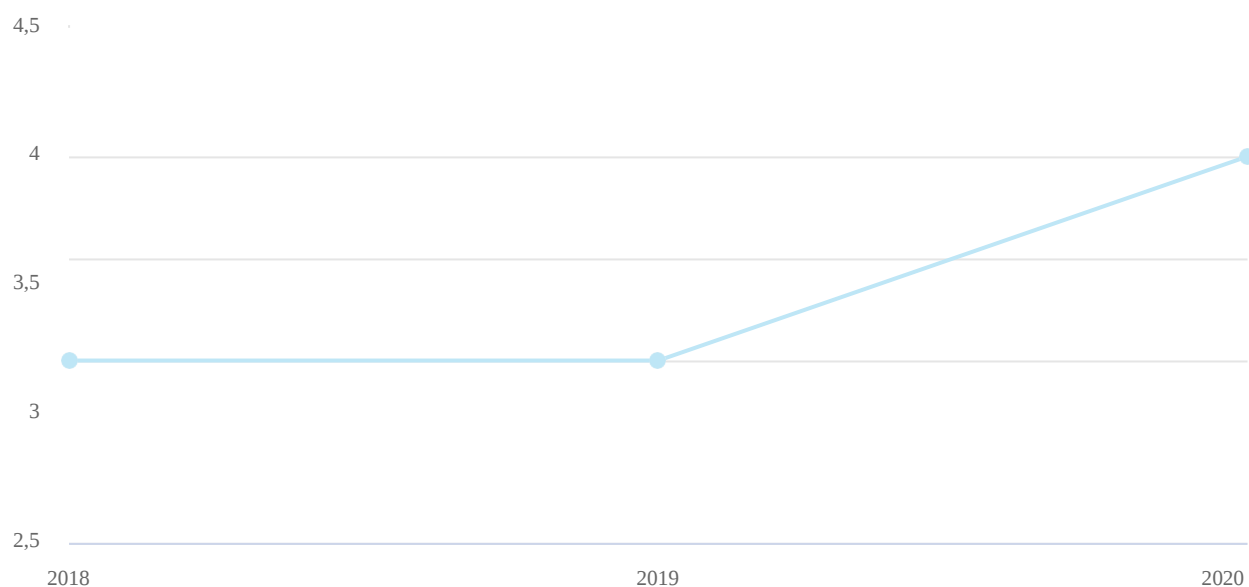
1.4.1 Registreeritud töötus

Tabel 1.4.1.1 Registreeritud töötus. Registreeritud töötute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020
Töötute arv	84	100	135

Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064](#)

[Töötukassa andmed](#)

	2018	2019	2020
Töötuse määr (%)	3	3	4

Joonis 1.4.1.a Registreeritud töötus. Registreeritud töötuse määr aastate lõikes

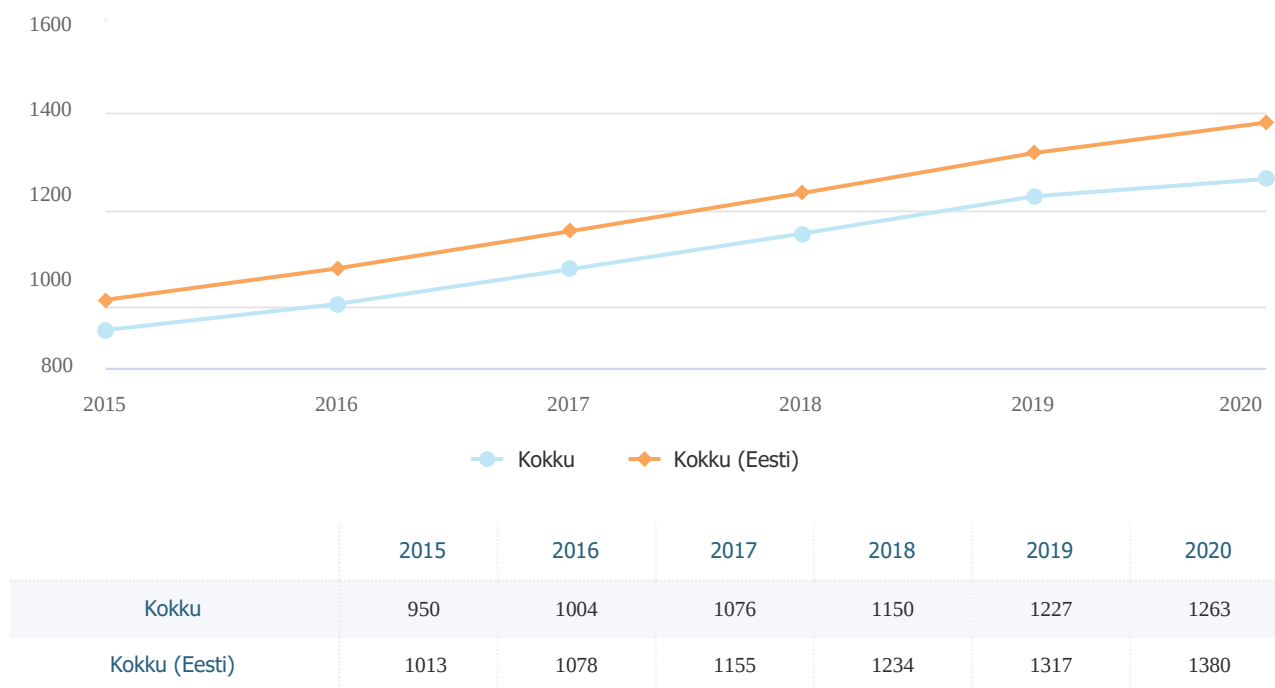
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TT064](#) [Töötukassa andmed](#)

Analüüs

Töötus on oluline risk rahvatervisele, millest lähtuvalt on vallal võimalus planeerida abistamisvõimalusi töötusega kaasnevate sotsiaalprobleemide lahendamiseks. Töötuse määr näitab töötute osakaalu tööealise elanikkonna hulgas.

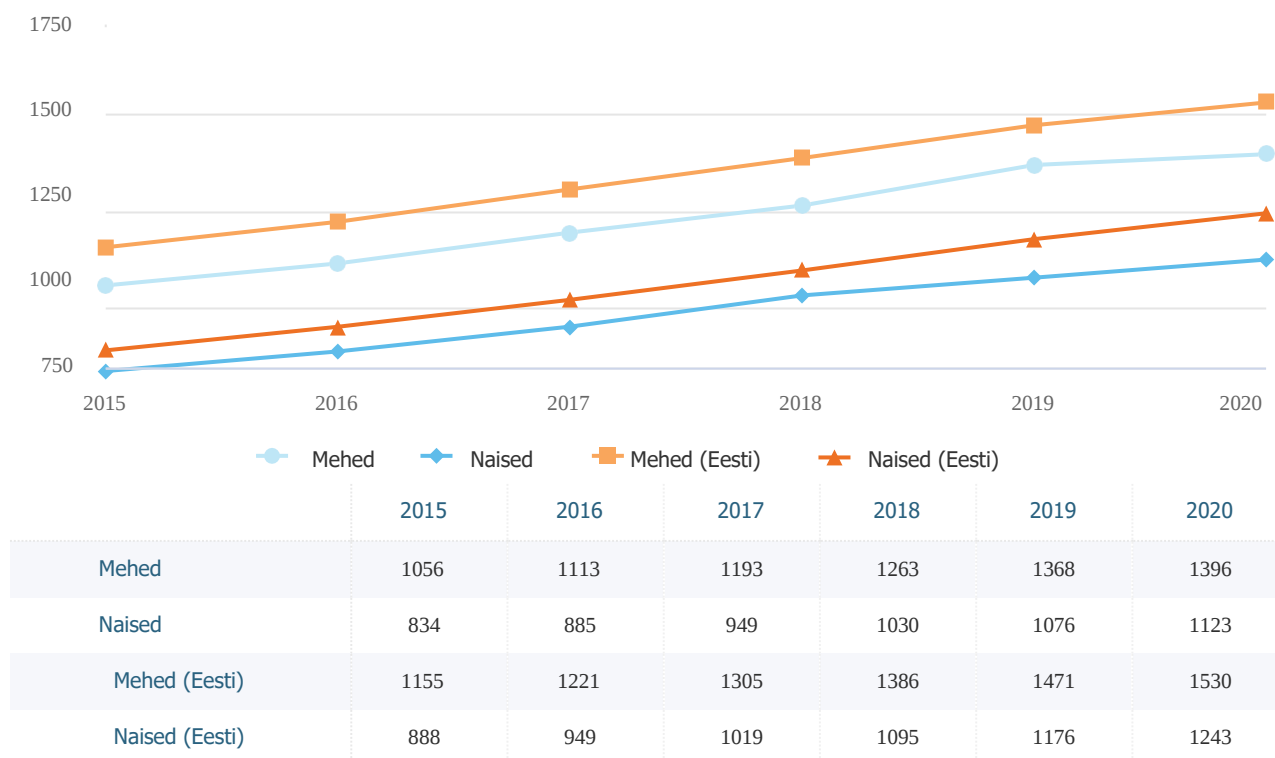
2018.-2019. aastal 3%-l püsinud töötuse määr tõusis 2020. aastal 4%-ni. Töötuse määra tõusu 2020. aastal võib olla seotud COVID-19 pandeemiaga. Töötusega kaasnev vaesusrisk toob muude sotsiaalsete riskide kõrval kaasa kõrgemad terviseriskid, sealhulgas haigestumise suurenemise elanikkonna seas.

1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu

Joonis 1.4.2.a Palgatöötajate keskmine brutotulu (eurodes). Palgatöötajate keskmine brutotulu "kokku" aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

Joonis 1.4.2.b Palgatöötajate keskmine brutotulu võrreldes Eesti keskmisega. Palgatöötajate keskmine brutotulu mehed/naised aastate lõikes

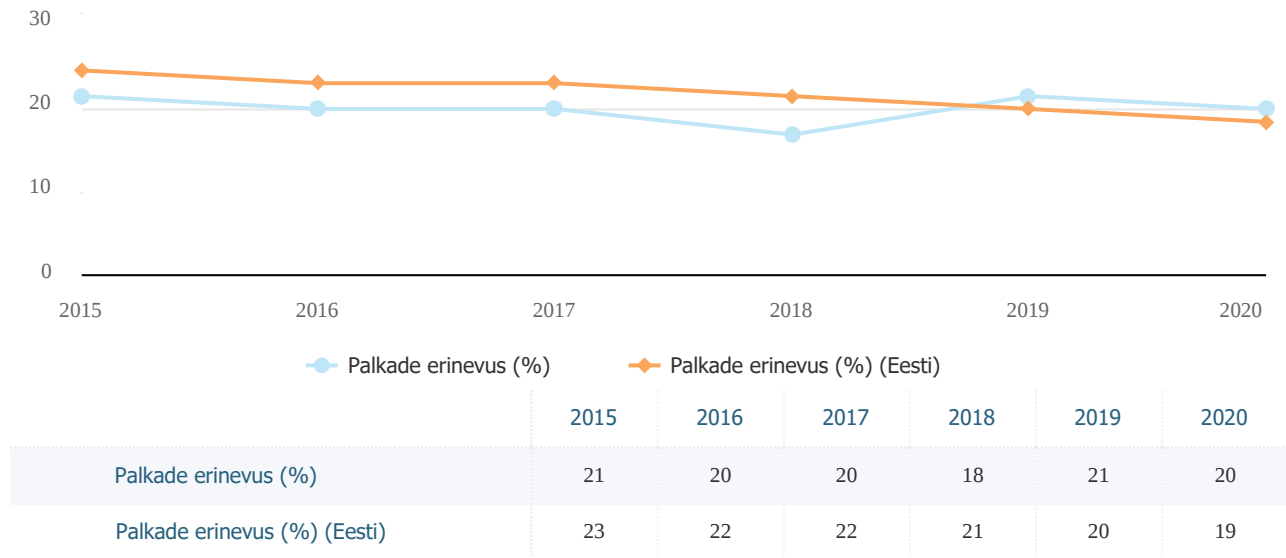
Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Palgatöötajate keskmine brutotulu on olnud kasvutrendis. 2020. aastal oli keskmine brutotulu Eestis 1263 eurot,

sh meestel 1396 eurot ja naistel 1123 eurot. Neli aastat püsinud 200-eurone vahe meeste ja naiste töötasus on viimase kahe aastaga tõusnud ligi 300-eurole. Kadrina valla palgatöötajate brutotulu on kogu võrreldava perioodi jooksul olnud Eesti keskmisest väiksem.

1.4.3 Sooline palgalõhe

Joonis 1.4.3.a Sooline palgalõhe. Meeste ja naiste kuukeskmise brutotulu erinevuse protsent aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti statistika andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Palkade erinevuse protsent on perioodil 2015-2020 püsinud 20% piiril. Kas see näitab seda, et meeste ja naiste keskmiste palkade erinevus on tekkinud soolise ebavõrdsuse tekke tagajärjel? Palkade erinevust võivad mõjutada ka mitmed muud tegurid - näiteks haridus, töötunnid, töö olemus, tööelus tehtud pausid (lapsehoolduspuhkusel viibimine) ja töökoormus.

1.4.4 Majanduslik aktiivsus

Tabel 1.4.4.1 Majanduslik aktiivsus. Aastate ja ettevõtte suuruse (mikro, väike, kesk, suur) lõikes

	2017	2018	2019	2020
Mikroettevõtte (0-9 töötajat)	352	360	351	369
Väikeettevõtte (10-49 töötajat)	21	20	22	23
Keskettevõtte (50-249 töötajat)	2	2	2	3
Suurettevõtte (üle 250 töötaja)	1	1	1	0

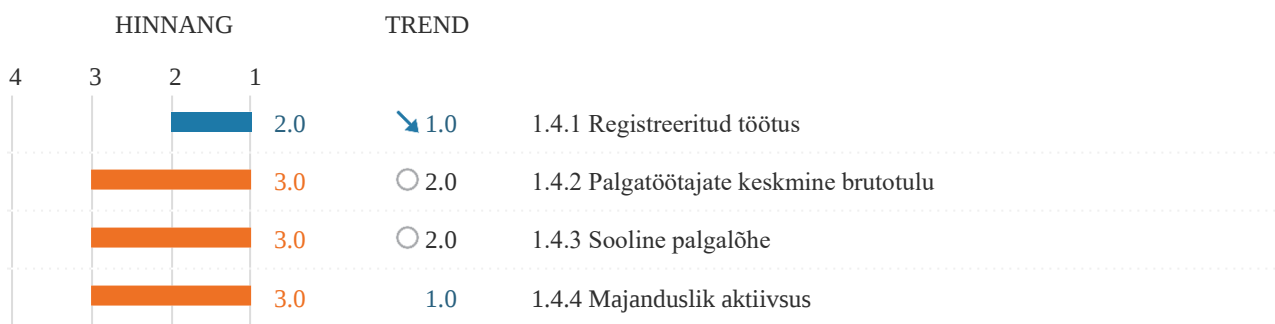
Allikad: [Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel ER032](#)

Analüüs

Kadrina vallas oli 2020. aasta seisuga registreeritud 395 ettevõtet, ettevõtete arv püsib aastate lõikes suhteliselt stabiilsena, kuid suurettevõtted vallas puuduvad.

Majanduslikku aktiivsust iseloomustab vallas pigem mikroettevõtete ülekaal (2020. aastal 369), kus töötajaid on kuni üheksa. Väike- ja keskettevõtete arv on aastate lõikes püsinud stabiilne. Suurettevõtteid, kus on üle 250 töötaja, Kadrina vallas 2020. aasta seisuga ei olnud.

1.4 Tööturg. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Töötuse määr näitab töötute osakaalu tööealise elanikkonna hulgas. Töötus on üks olulistest terviseriskidest, millest lähtuvalt on vallas võimalus planeerida abistamisvõimalusi töötusega kaasnevate sotsiaalprobleemide lahendamiseks. Töötuse määr 2020. aastal tõusis ja võib olla seotud COVID-19 pandeemiaga, kuid võib näidata inimeste vastutustunde suurenemist ja valehäbi vähenemist enda töötuna registreerimisel.

Palgatöötajate keskmine brutotulu on olnud kasvutrendis, kuid valla palgatöötajate brutotulu on olnud kogu võrreldava perioodi jooksul Eesti keskmisest väiksem ning kasvanud viimase kuue aasta võrdluses kõige kiiremini just 2020. aastal.

Meeste ja naiste palkade erinevuse protsent on perioodil 2015-2020 püsinud 20% piiril. On see tekkinud soolise ebavõrdsuse tagajärjel või mõjutavad palkade erinevust muud tegurid (haridus, töötunnid, töö olemus, tööelus tehtud pausid ja töökoormus)?

2020. aastal oli vallas registreeritud 395 ettevõtet. Ettevõtete arv püsib aastate lõikes suhteliselt stabiilsena, kuid suurettevõtted vallas puuduvad. Majanduslikku aktiivsust vallas iseloomustab mikroettevõtete ülekaal (2020. aastal 369), väike- ja keskettevõtete arv on aastate lõikes püsinud stabiilne. Suurettevõtteid, kus on üle 250 töötaja, vallas 2020. aasta seisuga ei olnud.

TUGEVUSED

- Kadrina valla hea asukoht, mis võimaldab inimestel mõistliku ajakuluga tööl käia
- Mikro- ja makroettevõtete arvu püsimine stabiilsena
- Suurenenud brutotulu, mis aitab tagada inimeste iseseisvama toimetuleku

NÕRKUSED

- Palgatulu ebavõrdsus meeste ja naiste vahel
- Vähene võimalus töötada osakoormusega või erivajadusega inimestel
- Suurettevõtete puudumine valla haldusterritooriumil - võimalike töökohtade puudumine

1.5 Kuritegevus

1.5.1 Väärteod KOV-is

Tabel 1.5.1.1 Väärteod KOV-is

	2017	2018	2019	2020
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	9	1	4	7
Alkoholiseaduse rikkumised	5	0	10	32

Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärted (sh alkoholiseaduse rikkumised, Narkoväärted (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	0	6	0	2
Joobes juhtimised (liiklusseadus § 224)	24	29	30	21

Allikad: PPA

Analüüs

Suurema osa väärtedest moodustavad liiklusseaduse ja alkoholiseaduse rikkumised. PPA selgituste kohaselt on alkoholiseaduse rikkujaid palju, sest politsei sattus peole, kus oli palju alaealisi alkoholi tarvitajaid. Narkootiliste ja psühhotropsete ainetega seotud süüteod on kõikuvas trendis, kuid väiksemad kui 2017. aastal. Kogukonna turvalisus algab meist kõigest - korrarikkumistest või kahtlasest tegevusest tuleb politseid teavitada. Kadrina valla piirkonda teenindab üks piirkonnapolitseinik.

1.5.2 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteo juhtumid

Tabel 1.5.2.1 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid. Registreeritud KarS § 121 lg 2 p 2 kuritegude arvud

	2017	2018	2019	2020
Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteo juhtumid	5	7	5	9

Allikad: Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)

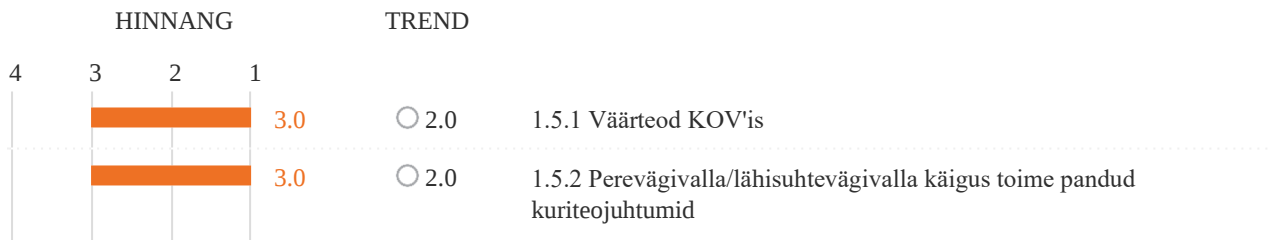
Analüüs

Ennetustegevuste planeerimisel teeb Kadrina Vallavalitsus koostööd PPA ja Sotsiaalkindlustusametiga (SKA), pakkudes elanikele erinevaid toetavaid meetmeid ja tõstes teadlikkust perevägivallast/lähisuhtevägivallast.

Üheks võimaluseks on SKA korraldatud tugiliin vägivallast loobuda soovivale inimesele. Tugiliini nõustajad pakuvad hinnanguvaba ära kuulamist ning ühiselt leitakse järgmised sammud vägivallavaba elu suunas. Kõrge riskiga lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamiseks kasutab SKA ohvriabitalitus MARAC-i võrgustikutöö mudelit, kaasates ühe osapoolena kohaliku omavalitsuse. MARAC-mudel lähtub põhimõttest, et kõrge riskiga lähisuhtevägivalla juhtumeid ei saa lahendada eraldi ametkondades, vaid ainult hästi toimivas võrgustikutöös, kasutades ühist inforuumi ning eri ametkondade võimalusi ja teenuseid ning sekkumistegevused on juhtumivõrgustiku põhised.

Iga perevägivalla juhtum on ainulaadne ning nõuab erilist tähelepanu, seega otsitakse ja pakutakse juhtumikorralduse põhimõttel parimaid lahendeid perede abistamiseks. Märkamiseks ja lähisuhtevägivalla äratundmiseks koolitavad vallaametnikud end järjepidevalt.

1.5 Kuritegevus. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kuriteojuhtumid on juba olemuselt äärmiselt kahetsusväärsed, olgu selleks avaliku korra ja alkoholiseaduse rikkumised, joobes juhtimised, alaealistega seotud väärted (alkohol, tubakas, uimastid) või lähisuhtevägivald. Igasse juhtumisse tuleb suhtuda täie tõsidusega.

Väärtegudest moodustavad suurema osa liiklusseaduse ja alkoholiseaduse rikkumised, sh alkoholiseaduse rikkumised alaealiste poolt. Narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega seotud süüteod on kõigukas trendis.

Kogukonna turvalisuse tagamiseks tuleb korrarikkumistest või kahtlasest tegevusest teavitada politseid. Ennetustegevuste planeerimisel teeme koostööd PPA ja SKA-ga. Kadrina vald on kaasatud MARAC-mudeli kasutamisse, mille fookus on korduv ja raske lähisuhtevägivald ning selle sekkumistegevused on juhtumivõrgustiku põhised ja valdkonnaülesed. Ennetustegevus on paranenud, kättesaadavad on erinevad teenused koostöös SKA-ga ning erinevad koolitused ja programmid nii vägivallatsejale kui ohvrile.

Iga perevägivalla juhtum on ainulaadne ning nõuab erilist tähelepanu. Paremaks sekkumiseks ja abistamiseks koolitavad KOV ametnikud end selles valdkonnas järjepidevalt.

TUGEVUSED

- Märkamine ja kodanikujulgus on suurenenud
- Kuriteoennetuseks on maakonnas kättesaadavad erinevad programmid ja teenused
- Lähisuhtevägivalla ennetamiseks ja paremaks abistamiseks toimub järjepidev spetsialistide koolitamine

NÖRKUSED

- Noorte riskikäitumise suurenemine/sagenemine, sh alkoholi tarvitamine ja suitsetamine
- Tasuta ühistransport võimaldab noortel vabalt liigelda, nt maakonnakeskusesse, kus tekivad uued "sõbrad".

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond

2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus

Analüüs

Terviseameti joogivee kvaliteedi analüüs ei kohaldu isiklikule veevärgile, kust võetakse vett alla 10 m³ ööpäevas või mida kasutab vähem kui 50 inimest, välja arvatud juhul, kui joogiveega varustamine on osa ettevõtte majandustegevusest või avalik-õiguslikust tegevusest.

Vallavalitsusel ei ole koondandmeid kõigi nõuetele vastavate joogiveega varustatud elanike kohta. Ülevaade on vaid ühisveevärgiga liitunud kohta. Üldine hajaasustuspriirkondade joogivee olukord on paranenud seoses hajaasustuse programmi toetustele [12]. Kadrina vallas on üheks eripäraks kõrge rauasisaldus puurkaevude joogivees.

2.1.2 Suplusvee kvaliteet

Analüüs

Kadrina valla territooriumil ei ole ametlikke supluskohtasid.

2.1.3 Veeohutuse alane ennetustöö

Kadrina Paisjärve ja Viitna Pikkjärve juurde on paigaldatud päästepoid.

1. Kui palju on KOV territooriumil kokku veekogusid, mis on suplemiseks kasutatavad (nii avalikud rannad kui muud veekogud) ja palju neist on valvega? Mitme veekoogu puhul näeb KOV vajadust täiendavalt rannavalveteenuse osutamisega alustada või mahtu suurendada?

Valla haldusterritooriumil on kokku viis veekogu (Kõverjärv, Viitna Pikkjärv, Neeruti Eesjärv ja Tagajärv, Kadrina paisjärv). Valla territooriumil ei ole avalikku ega valvega veekogu.

Hinnang:

Pigem halb (2)

2. Kas supluskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega?

Kadrina paisjärve, Viitna järve ja Neeruti järve ääres on veeohutuspüstak veeohutust puudutava teabega. Püstakute eesmärk on pakkuda inimestele informatsiooni veeohutusest, esmaabist ja päästevahendi kasutamisest ning need annavad ka võimaluse õnnetuse korral abivahendi järele haarata. Kadrina Vabatahtlik Pääste vastutab püstakute korrashoiu eest tagamaks inimeste ohutus

Hinnang:

Väga hea (4)

3. Kas supluskoha alal või 100 m ulatuses kaldajoonest müüakse alkoholi?

Supluskoha alal või 100m ulatuses kaldajoonest ei müüda alkoholi. Samas ei saa välistada seda, et supluskohale minnes ostetakse ise toidupoest alkoholi kaasa ning tarbitakse seda vee läheduses.

Hinnang: Väga hea (4)

Kas KOV on rakendanud muid supluskoha turvalisust tõstvaid meetmeid (nt veealuse rannaosa hooldus, puhastamine, vanade sillaotsade eemaldamine jms)?

KOV ei ole rakendanud muid supluskohta turvalisust tõstvaid meetmeid v.a Kadrina paisjärve rannaala hooldus.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Eesmärk peaks olema, et inimestel oleks veekogude ääres ennast võimalik ohutult ja mugavalt tunda. Viitna Pikkjärvel on ülereostumise oht, kuna tegemist on umbjärvega. Mõnel aastal on vesi olnud ujumiseks kõlbmatu. 2021. aasta kaasav eelarve toetas Kadrina paisjärve puhkeala arengut [17].

Vald vahendab Päästeameti poolt saadetatavat infot, sh näiteks talvine jääohutuse info vastavalt vajadusele meeldetuletusena, et inimesed oskaksid käituda turvaliselt.

2.1.4 Inimkannatanutega liiklusõnnetused

Tabel 2.1.4.1 Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Juhtumite arv aastate, jalakäijate ja jalgratturite lõikes

	2018	2019	2020
Jalakäijatega	1	0	0
Jalgratturitega	0	0	1

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01

Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

	2018	2019	2020
Kokku 3a keskmine			6
Jalakäijate 3a keskmine			0
Jalgratturite 3a keskmine			0

Joonis 2.1.4.a Inimkannatanutega liiklusõnnetused. Inimkannatanutega liiklusõnnetuste koguarv (joondiagramm), jalgratturitega õnnetuste arv (tulp) ja jalakäijatega õnnetuste arv (tulp) kolme aasta keskmiste lõikes

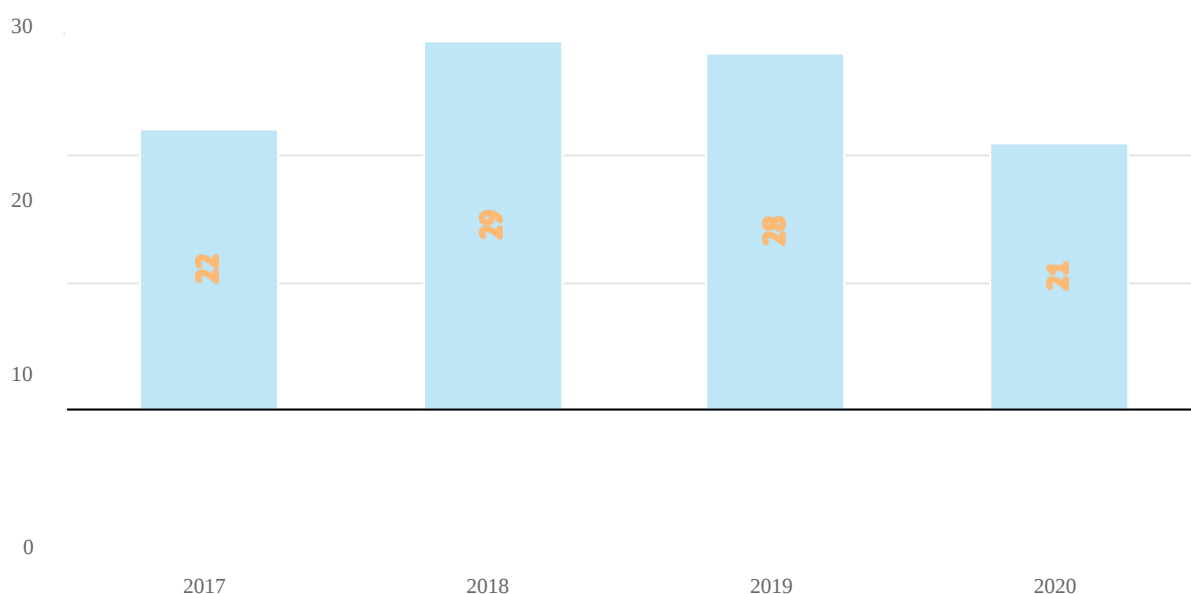
Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01

Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

Analüüs

Inimkannatanutega liiklusõnnetusi vallas jalakäijatega 2020. aastal aset ei leidnud, jalgratturitega leidis aset üks vahejuhtum. Vallavalitsuses ei viida läbi õnnetusjuhtumite analüüsimist (nt õnnetusjuhtumite asukoht, põhjus). Jalakäijate liikumise mugavust soovitakse paremaks ja turvalisemaks muuta. Olulisel kohal on liikluskasvatus ja liikluskultuuri loomine. Valla haridusasutused õpetavad lastele ohutu liiklemise põhimõtteid ja liiklusreegleid.

2.1.5 Tabatud joobes sõidukijuhid

	2017	2018	2019	2020
Maakond	22	29	28	21

Joonis 2.1.5.a Tabatud joobes sõidukijuhtide arv maakonnas

Allikad: [Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02](#)

Analüüs

Joobes juhtide arv on võrreldes 2019. aastaga vähenenud seitsme juhi võrra. Joobes juhtide vähenemine võib-olla osaliselt tingitud COVID-19 meetmetest ja PPA reididest.

2.1.6 Liiklusohutuse alane ennetustöö

Kadrina Keskkoolis (edaspidi keskkool) on jalakäija koolitused lastele korraldatud liikluskasvatuse tundide raames integreerituna loodus- ja inimeseõpetuse ainetundidesse. Keskkooli mootorsõidukijuhi õpetaja saab vastavalt kokkuleppele klassiõpetajatega läbi viia erinevaid liiklusohutuslaste teemade tunde. Jalgratturi juhilubade andmise koolitusega tegeleb keskkooli mootorsõidukijuhi õpetaja ja neid viiakse läbi üks kord õppeaastas.

Vohnja LA kolmanda klassi õpilased õpivad jalgratturi eksami sooritamiseks nii teooriat kui praktiseerivad sõitmist ja õppeaasta lõpus toimub jalgratturi eksam. 100% koolitusel osalenud lastest saavad endale jalgratturi juhiload. Keskkooli õpetajatele on võimaldatud liikluslast õpetajakoolitust, samuti on sama võimalus Vohnja LA õpetajatel, koolitusi pakub Transpordiamet.

Kadrina lasteaed Sipsik lasteaiaõpetajad on osalenud lasterühma saatja koolitusel (neli õpetajat). Suurendamaks õpilaste seas helkuri kandmist, korraldatakse keskkoolis teemanädalaid, mille raames on läbi viidud helkurikontroll, helkurite jagamine, joonistusvõistlused ja helkuri õhtu (katsed helkuri ja mootorsõiduki tuledega, arvestades sõiduki kaugust, vahemaad, helkuri omadusi, jalakäija riietust jne).

Helkurite olulisusest räägitakse klassijuhatajatundides, loodus- ja inimeseõpetuse tundides ning II ja III kooliastmes käsitletakse helkurite temaatikat nii inimeseõpetuse- kui ka klassijuhatajatundides.

Vohnja LA-s on lastega koos helkureid valmistatud, pisteliselt on kontrollitud helkurite olemasolu direktori poolt. Oluline on igapäevaselt kontrollida helkuri olemasolu ja kui helkur lapsel puudub, siis koheselt asendada uuega. Sügiseti on teinud helkurite olemasolu kontrolli politsei.

Lasteaed Sipsik viib rühmades läbi tegevusi laste teadlikkuse tõstmiseks helkuri vajalikkusest. Järjepidevalt seiratakse võimalikke liiklusohutlike kohti. Pimedal ajal helkurite kasutamise tõstmiseks on vald koostöös keskkooliga leidnud lahenduse helkuripuu kasutusse võtmisel.

Hinnang: Väga hea (4)

Liiklusohutuse olukord lasteasutuste ümbruses

Analüüs

Vohnja LA vahetus läheduses ülekäiguradasid ei ole, peale 30 km/h kiiruspiiranguala kehtestamist turvalisus paranes. Vohnja bussijaam on valgustatud, eraldi jalgrattateid ei ole. Kadrina alevikus on ülekäigurajad märgistatud. On tehtud ettepanek madalseiklusraja märgistatud ülekäigukoha loomiseks. Ülekäigukohad on loogilistes kohtades ja üldjuhul nii jalakäijale kui mootorsõiduki juhile hästi nähtavad. Tiheasustusaladel on tänavad ja bussipeatused hästi valgustatud. Hajaasustuses teed ja bussijaamad valgustamata. Eraldi jalgrattateed puuduvad, jalgrattaga sõitmiseks saab tiheasustusalal kasutada kõnniteid ja kergliiklusteid, hajaasustuses kasutatakse liiklemiseks sõiduteed. Võimalike liiklusohutlike kohtade seire on pidev. Abi osutavad siin PPA, abipolitseinikud, õppesõidu õpetaja ja tähelepanelikud kodanikud.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Haridusasutused korraldavad liikluskasvatuse alaseid koolitusi, suurendades laste liiklusalast teadlikkust. Samuti on kõigil valla lastel võimalik peale vastava koolituse läbimist saada jalgratturi juhiloa. Lasteaiaõpetajad panustavad, et tõsta laste teadlikkust helkuri vajalikkusest. Samaga jätkavad koolid, tuletades iga-aastaselt lastele meelde, kui vajalik on olla nähtav. Samuti selgitatakse ja tuletatakse järjepidevalt meelde kiivri kandmise kohustust ja vajalikkust turvalisel rattasõidul. KOV on panustanud liiklusohutuse tagamisse, parandades tänavate seisukorda, märgistanud ülekäiguradasid, kehtestanud kiiruspiiranguid ja paigutanud kiirustõkkeid. Järjepidevalt seiratakse võimalikke liiklusohutlike kohti. Alevikes/suuremates külades eraldi jalgrattateed puuduvad. Kergliiklustee on olemas vaid Kadrina-Hulja vahel. Spetsiaalset turvalisuse uuringut tehtud ei ole.

2.1.7 Tuleohutuse alane ennetustöö

Tuleohutusalase ennetustöö aspektid

Tuleohutuse seire kodudes

Hinnang:

Väga hea (4)

Riskirühma kodude kaardistamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Lastega leibkondade kodude tuleohutuse seire

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutuseta hoonete järelevalve

Hinnang:

Pigem hea (3)

KOV objektide tuleohutusnõuded

Hinnang:

Pigem hea (3)

Tuleohutuse alased koolitused täiskasvanud elanikele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Tuleohutuse alased õppused alaealistele

Hinnang:

Väga hea (4)

Tuleohutussõnumite kommunikeerimine

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

KOV objektidel on tuleohutusnõuded täidetud, enesekontrolli plaanid³ tuleb esitada iga-aastaselt hiljemalt 31. märtsiks ehitise kohta, kus paiknevad: lasteaiad; koolid; majutusasutused; ravi- ja hoolekandetasutused; kaubanduskeskused; kõrghooned; elutähtsat või kommunaalteenust osutavad asutused.

Kadrina Vabatahtliku Pääste eestvedamisel toimub sageli tuleohutuse alaseid koolitusi, kuhu on kaasatud erinevaid sihtrühmi, samuti võetakse osa Päästeameti ohutusalasest koolitusprogrammidest. KOV võimendab oma infokanalite kaudu Päästeameti tuleohutusalasest ennetussõnumeid (KOV koduleht, ajaleht, fb jne).

Keskkoollis viiakse läbi Päästeameti ohutusalasest koolitusprogramme ning organiseeritakse lastele suunatud tuleohutuse alaseid õppuseid sagedusega 1 kord õppeaastas. Tuleohutusalasest koolituse on saanud 1.-12.klassi õpilased.

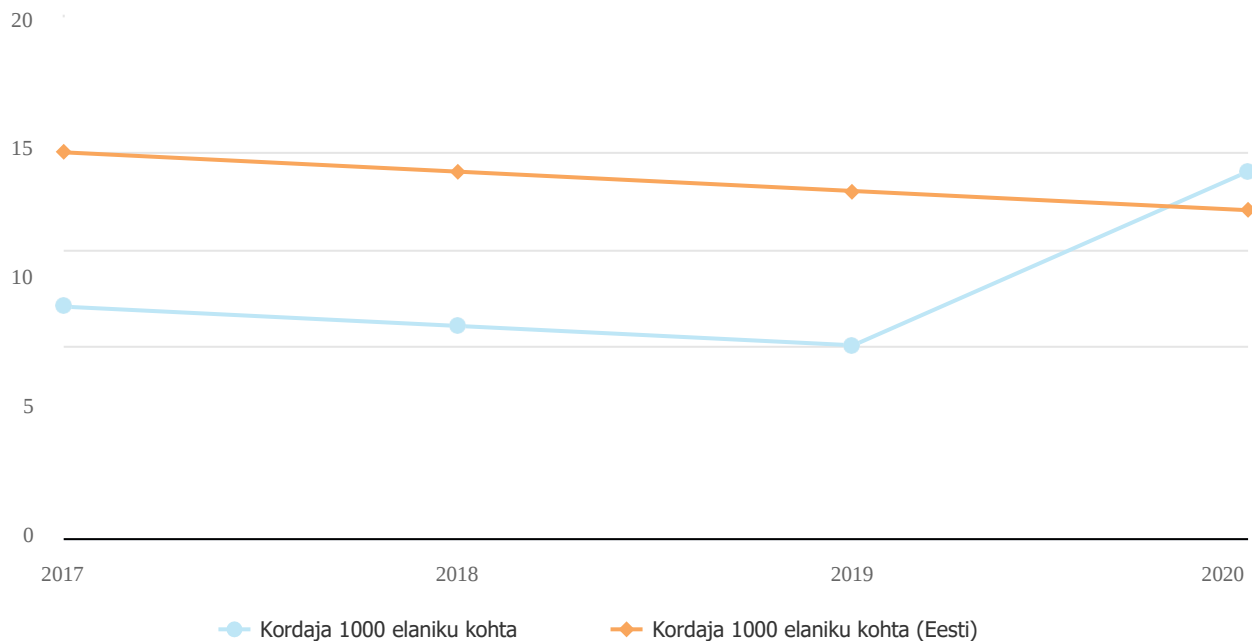
Vohnja LA-s koolis toimub igal sügisel koolisisest õppus. Siseministri määrusest tulenevalt peab kool koostama ja esitama enesekontrolli plaani, mille käigus kontrollitakse kinnisasja, ehitise, ruumi, seadmete ning nende kasutamise ohutust ja nõuetekohasust eesmärgiga tagada isikute ohutus, tulekahjude ennetamine ja nende võimalike tagajärgede leevendamine.

Kadrina lasteaed Sipsik pakub koostöös Päästeametiga igal aastal koolieelikute tuleohutusprogrammi „Tulest targem“, (2022 aastal osales 51 last).

Päästeamet korraldab tuleohutusalasest kodunõustamisi. Nõustamisvajaduse väljaselgitamine toimub riskipiirkonna alusel või koostööpartneritelt saadud infost lähtuvalt. Käidud on ka juhuvalimi alusel kodudes. Sotsiaaltöötajate poolt hinnatakse kodukülastuste käigus ka tuleohutuse seisukorda, suitsuandurite olemasolu. Sotsiaalelupindadel viiakse koos Päästeametiga iga-aastaselt läbi tuleohutusalasest kontrolle ja tagatakse ahiküttega sotsiaaleluruumides korstnapühkimise teenus. Jälgitakse ka seda, millega sotsiaaleluruumi elanikud kütavad, vajadusel abistatakse kvaliteetse kütte saamisel. Vald on mitmel aastal osalenud Päästeameti tuleohutusalasest projektides, mille käigus on 13 saanud tuleohutuks. KOV kaasrahastab tuleohutusprojekte (nt Kodud tuleohutuks projekti) ja on ise algatanud kodukohandusi valla eelarvelistest vahenditest.

2.1.8 Varavastased süüteo

³ <https://www.rescue.ee/et/tuleohutuse-enesekontroll>

Joonis 2.1.8.a Varavastased süütegud. Süütegude kordaja ("kokku") aastate lõikes

Allikad: PPA avalikud andmed

Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus kohalik konstaabel

Analüüs

Piirkonnapolitseerik hinnangul on turvalisuse tase vallas pigem hea, aga alati saab parem olla. Positiivne on see, et süütegude koguarv on viimastel aastatel olnud languses. Erandiks oli 2020. aasta, mil pandi toime süstemaatilisi poevargusi, mistõttu oli sel aastal vallas Karistusseadustiku §199-s loetletud juhtumeid oluliselt rohkem. Sellest tulenevalt on 2020. aasta süütegude kordaja 1000 elaniku kohta teinud hüppelise tõusu, olles muidu langustrendis.

Süütegude iseloom on varasemaga võrreldes muutunud- paljud tegevused on kolinud veebi. Kasvanud on telefonipetturite aktiivsus, kes otsivad pidevalt uusi viise ohvrite usalduse võitmiseks.

Varavastaste süütegude ennetuses on suur roll inimestel endil (ohtude vähendamine, kindlustused). Politsei roll on selles valdkonnas järjest väiksem, piirdudes eelkõige teadlikkuse tõstmisega. Inimesed on aina enam hakanud ise tegutsema oma vara kaitsmisega (nt turvaseadmete kasutamine).

Tabel 1. Varavastased väärted Lääne-Virumaal

Aasta	Kadrina vald KarS 218	Teiste valdade keskmine	Linnade keskmine
2017	17	21,7	70,7
2018	17	16,8	67,5
2019	10	20,8	60,7
2020	22	19,1	55,8

Tabel 2. Varavastased kuriteod Lääne-Virumaal

Aasta	Kadrina vald KarS 199	Teiste valdade keskmine	Linnade keskmine	Kokku KarS 199 Lääne-Virumaal
2017	16	14,6	47,25	293
2018	14	11,8	41	249
2019	13	13	35,25	232
2020	44	10,1	36,75	252

2.1.9 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kirjeldada, kas ja kuidas viiakse KOV-is ellu järgmisi tegevusi:

1. Kuritegevuse olukorra analüüsimine

Koostöös politseiga tuginedes olemasolevale infole.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Kuritegevuse ennetamise strateegiate koostamine KOV arengukava osana

Eraldi kuritegevuse ennetamise strateegiate koostamist valla arengukava osana ei ole. Turvalisuse teema kajastub arengukavas ja sellega tegeletakse järjepidevalt. Kadrina valla arengukavas 2018-2025 on toodud ühe eesmärgina Asulate liikluskorralduse ohutumaks muutmine, elanike teadlikkuse tõstmine võimalikest ohtudest ja nende vältimise võimalustest, liiklusohutuslaste kampaaniate ja koolituste toetamine, liiklusrikkumiste järelevalve tõhustamine jms.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Turvalisuse teemalise info levitamine kohalikele elanikele

Turvalisust puudutava info levitamiseks kasutatakse erinevaid meediateavituste võimalusi - Facebook, valla koduleht ja ajaleht. Ennetavalt käiakse haridusasutustes kohapeal (PPA, Päästeamet).

Hinnang:

Väga hea (4)

4. Avaliku ruumi turvalisemaks muutmise seotud tegevused (tänavavalgustus, turvakaamerad, mahajäetud hoonete lammutamine, hoiatussiltide paigaldamine jne)

Kirjeldus:

Avaliku ruumi turvalisemaks muutmise tegeleb KOV jooksvalt, mahajäetud ja lagunenu hooned korrastatakse või lammutatakse. Koostöös PPA-ga tuginetakse olemasolevale infole ja planeeritakse ennetustööd. Kuritegevus vallas on madal. Kadrinas toimub iga kuu teise nädala teisipäeval piirkonnapolitseainiku vastuvõtt. Kadrinas tegutseb vabatahtlik päästekomando. Valla allasutusena on

moodustatud Kadrina Valla Päästeteenistus. Päästekomandol on kasutada valveruumid, paakauto ning elementaarsem päästevarustus, mille kaasajastamisega tegeletakse vastavalt võimalustele.

Hinnang:

Väga hea (4)

5. KOV-i administratiivse suutlikkuse tõstmine (personali pädevuse tõstmine, personali juurde värbamine) Kirjeldus: KOV-i administratiivse suutlikkuse tõstmine toimub läbi koolituste, vabad ametikohad täidetakse, vajaduse ilmnedes luuakse juurde uued ametikohad (logopeed), kaalumisel on peretöötaja ja psühholoogi ametikoha loomine.

Hinnang:

Pigem hea (3)

6. Rehabilitatsiooniteenuse võimaldamine õigusrikkumise toime pannud alaealistele

Kirjeldus:

Kadrina vallas on tagatud rehabilitatsiooniteenused õigusrikkumise toime pannud alaealistele. Ühe võimalusena on uimastite tarvitamisest loobumise programm "Puhas Tulevik". Programmi suunamisi pole seni olnud.

Hinnang:

Pigem hea (3)

7. Kinnise lasteasutuse teenuselt koju/kogukonda naasnud lapse järjepidev toetamine, tagasilanguste ennetamine

Kirjeldus:

Kinnise lasteasutuse teenuselt koju/kogukonda naasnud lapse järjepideval toetamisel ja tagasilanguste ennetamisel saab lastekaitse spetsialist kasutada koostöös SKA-ga võrgustiku töömeetodit "Ringist välja", kuhu kaasatakse valdkonnaüleselt erinevaid spetsialiste. Kadrina vallas puudub hetkel kogemus teenuselt koju naasnud lapse toetamises, kuna kinnise lasteasutuse teenusel ei ole viimastel aastatel last/noort olnud.

Hinnang:

Pigem hea (3)

8. Tugiisikuteenuse võimaldamine vanglast vabanenutele

Kirjeldus:

Vabanenute poolse vajaduse ja tugiisikute puudumisel ei osutata tugiisikuteenust vanglast vabanenutele. Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Ennetustööks on aega pigem vähe, seda tehakse, aga võiks olla märgatavalt rohkem. Lastega töötavate spetsialistide töökoormus on suur, spetsialiste on vähe ja võrgustikutöö ei ole süsteemne. Kadrina Vallavalitsus panustab turvalise vallaruumi loomisesse. Koostöö politseiga on hea. Koostöö erinevate osapoolte – Päästeamet, kiirabi, PPA, vabaiühendused jt – vahel on tekkimas ja ennetustegevusteks otsitakse üheskoos lahendusi. Kriisiolukordadele reageeritakse kiiresti ning üksmeelselt, täiendamist ja parendamist vajab koostöö ennetuses. Turvalisuse valdkonna arengu kavandamine on läbimõeldud ja kavandatud pikema perioodi vaates, valla arengukavas on koostatud analüüs, seatud eesmärgid ning planeeritud tegevusi.

2.1.10 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda ennetamine

1. Milliste tegevuste/teenustega ennetatakse KOV-is peresuhte vägivalda ?

Pere- ja lähisuhtevägivalda juhtumite menetlemine käib koostöös PPA (piirkonnapolitsei, noorsoopolitsei) ja SKA ohvriabiga. Toimuvad vestlused ja ühised kodukülastused, et ennetada uusi perevägivalda juhtumeid.

Lähisuhtevägivalda ohvritel on võimalus saada erinevaid teenuseid läbi SKA ohvriabi ja MARAC-programmi, mis tegeleb täiskasvanute ja nende alaealiste lastega. Valla elanikud on teadlikud perevägivallast ning

vägivallaga seotud erinevatest abivõimalustest, mis aitavad kaasa ja toetavad inimesi abi saamisel/leidmisel (nt. tasuta tugiliin vägivallast loobuda soovijale, vaimse tervise kriisiabi nõustamine jmt). KOV tõstab teadlikkust läbi valla meediakanalite, riiklike teavitusmaterjalide edastamisega haridusasutustele ja abivajavatele, keda nõustatakse eraldi olemasolevate võimaluste kohta. Samuti on enam tähelepanu pööratud lastele sotsiaalsete oskuste õpetamisele ning abivajaduse varajasele märkamisele koolides/lasteaegades. Selleks kasutatakse erinevaid programme ja metoodikaid: KiVa ehk kiusamisvaba kool (Kadrina Keskkool liitus KiVa programmiga 2022 kevadel), VEPA käitumisoskuste mäng, programm "Kiusamisest vabaks" (Kadrina lasteaed Sipsik liitus 2013), psühholoogiline nõustamine, perelepitusteenus. Erinevaid spetsialiste on koolitatud kuidas paremini märgata lähisuhtevägivalda ja sekkuda.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Kas ja kuidas on kaardistatud paarisuhte koolituste vajadus kogukonnas? Kas vajajatele on tagatud paarisuhte koolituste kättesaadavus?

Peresuhte vägivalda püütakse ennetada varase märkamise läbi. KOV eraldi vajadust ei hinda ega kaardista. Kuivõrd abivajajate hulk ei ole täpselt teada, on keeruline hinnata, kas kõik abivajajad saavad vajalikke teenuseid.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kuidas teeb KOV perevägivalda ennetamisel koostööd politsei struktuuridega ?

PPA ja KOV omavaheline koostöö vallas on hea. On loodud hea koostöövõrgustik juhtumite lahendamisel ning seda nii perevägivalda kui muude seadusest tulenevate rikkumiste korral. Kuivõrd nii sotsiaal- ja lastekaitsetöötajate kui ka piirkonnapolitseinike töökoormus on väga suur, ei ole ennetustöö väga süsteemne-pigem tegeletakse üheskoos perevägivalda tagajärgedega.

Hinnang:

Pigem hea (3)

4. Kuidas toetatakse peresid, kus esineb lähisuhtevägivalda? Kuidas toetatakse abi otsimist ja leidmist?

Peresid, kus esineb lähisuhtevägivalda, toetatakse vallas erinevalt. Esmase info laekumisel tehakse koostööd piirkonnapolitseinikuga ja kaardistades esmane olukord. Toimuvad kodukülastused ja vestlused, ennetamaks uusi perevägivalda juhtumeid. Lähtuvalt juhtumist tehakse edaspidist koostööd teenuste pakkumisel ohvriabitöötajaga Kadrina vald pakub inimesest ja juhtumist lähtuvalt toetusi ja teenuseid, nt turvakodu teenus, naiste varjupaik, nõustamisteenused jmt.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on nelja aasta jooksul olnud tõusutrendis. Kui 2017. aastal oli juhtumite arv viis (5), siis 2020. aastal oli juhtumeid üheksa (9). Tõus ei ole küll märkimisväärne, kuid see annab märku, et inimeste teadlikkus perevägivalda osas on kasvanud ning julgetakse juhtunust teavitada. PPA saadab kohalikule omavalitsustele teateid isikute abivajadusest, kui tuvastatakse, et politseisündmusega seotud isikul on mõni sotsiaalprobleem, mille lahendamine on KOV-i ülesanne. PPA poolt korduvate teadete osakaal on väiksem kui 30% teadetest. Korduvus tähendab, et sama isiku kohta on juba varem abivajaduse teade omavalitsusele saadetud. Perevägivalda juhtumite osas on asutustevaheline koostöö tihe. Kui perevägivalda üheks osapooleks osutub laps, saab lastekaitse spetsialist sellekohase teavituse ja olukorrale reageeritakse vajaduspõhiselt koostöös vastavate asutustega: PPA, lastemaja, koolid-lasteaiad jt.

2.1.11 Õnnetusjuhtumite ennetamine

1. Kas ja mil viisil viiakse KOV-is läbi õnnetusjuhtumite analüüsimist ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist (nt õnnetusjuhtumite asukoht, põhjus)?

KOV ei vii läbi õnnetusjuhtumite analüüsi, seda teeb politsei.

Hinnang:

Pigem halb (2)

2. Kas ja kuidas arvestatakse keskkonna kujundamises ohutuse aspektiga eri sihtrühmi arvesse võttes? Kirjeldus:

Keskkonna kujundamisel võetakse arvesse eri sihtrühmi.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kas ja kuidas toetatakse eri sihtrühmade ohutust kodukeskkonnas (beebid ja väikelapsed, eakad, erivajadustega inimesed)?

Koostöös erinevate osapooltega tagatakse eri sihtrühmade toetamine . "Kodud tuleohutuks" projekti raames renoveeritakse küttekehasid, paigaldatakse suitsu- ja vingugaasiandureid, pakutakse kodunõustamisi. Kodude kohandamiste raames ehitatakse ümber ja kohandatakse eluruume eakatele ja erivajadustega inimestele nende vajadustele vastavaks.

Hinnang:

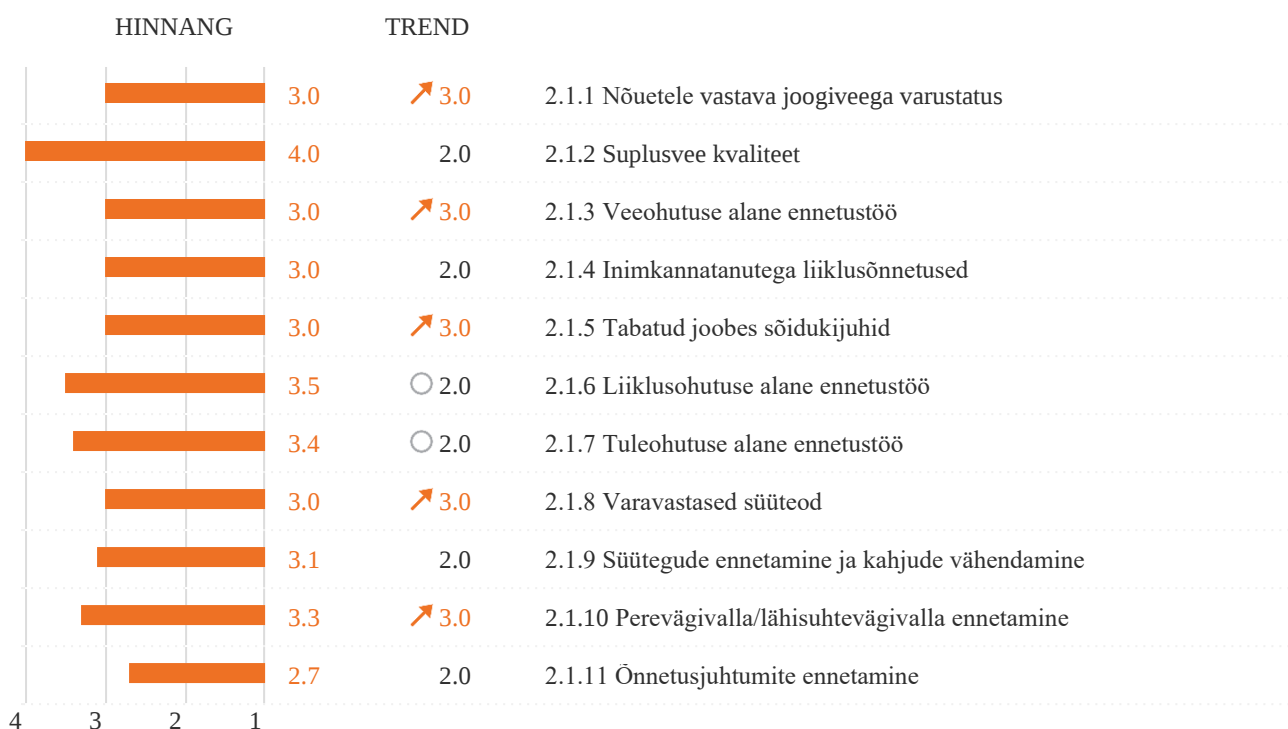
Pigem hea (3)

Analüüs

TAI andmetel ei olnud 2020. aastal vallas välispõhjuste alla kuuluvaid surmajuhtumeid, samuti puudusid aastatel 2018-2020 laste välispõhjustest tingitud surmad.

Riskide ennetamisel on KOV-le abiks eeskätt Päästeamet oma projektidega, samuti Kadrina Valla Päästeteenistus kes oma tegevusega õnnetusjuhtumeid ning võimalikke riske ennetada püüavad.

2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kadrina vald püüab hajaasustuspiirkondade joogivee olukorda parandada hajaasustuse programmi toetuste abil. Valla territooriumil on küll veekogusid, kuid ei ole ametlike supluskohtasid. Veeohutuse alase ennetustöö eesmärk peab tagama, et inimestel oleks võimalik veekogude ääres ennast ohutult ja mugavalt tunda. 2021. aasta kaasav eelarve toetas Kadrina paisjärve puhkeala arengut.

Inimkannatanutega liiklusõnnetusi vallas jalakäijatega 2020 aastal ei olnud, jalgratturitega leidis aset üks vahejuhtum. Jalakäijate liikumismugavust soovitakse aremaks ja turvalisemaks muuta. Haridusasutused korraldavad liikluskasvatusele koolitusi, suurendades laste liiklusalast teadlikkust, kõigil lastel on võimalik sooritada jalgratturi eksam ja saada jalgrattajuhiloa. teha.

Turvalisuse tase Kadrina vallas on hea. Süütegude koguarv on viimaste aastatega olnud languses, v.a 2020 aasta. Varavastaste süütegude ennetuses on suur roll inimestel endil, kes saavad panustada võimalike ohtude vähendamisse. Tuleohutusnõuded on KOV objektidel täidetud, Päästeameti ja Kadrina Vabatahtliku Päästega koostöös panustatab KOV tulohutusalasesse ennetustegevusse. Ennetustegevuseks on KOV-il head koostööpartnerid: Päästeamet, SKA, kiirabi, PPA, haridusasutused, vabavõimeühendused jt. MTÜ Kadrina Tuletõrje Seltsi naissalk, on läbi erinevate lastele suunatud ennetustegevuste populariseerinud ja toetanud elanikkonnakaitse alast tegevust.

Lähisuhtevägivallaga käigus toime pandud kuriteojuhtumite arv on nelja aasta jooksul olnud tõusutrendis. Tõus on kahetsusväärne, kuid annab märku, et inimeste teadlikkus perevägivalla osas on kasvanud ning omatakse julgust olukorrast teavitada.

Riskide ennetamisel on KOV-le abiks eeskätt Päästeamet oma projektidega, samuti Kadrina Valla Päästeteenistus. Turvalise elukeskkonna säilitamiseks ning ennetustöö tõhustamiseks on pidevalt täiendatud Kadrina valla päästeteenistuse varustust. Jahi- ja relvaohutusele ning -väljaõppele suunatud lasketiirude ja harjutusväljakute arendamise soodustamiseks on parandatud Kadrina spordihoones asuva lasketiiru valgustust, ventilatsiooni ja olmetingimusi. Tervise- ja turvalise elu-, õpi- ja töökeskkonna tagamisel on jätkatud keskkonda toetavate projektidega (hajaasustusprogramm, „Kodud tuleohutuks“). Paranenud on

arstiabi- ja tervishoiuteenuste kättesaadavus avatud uues tervisekeskuses. Suurt tähelepanu on pööratud elanikele füüsiliselt aktiivse elustiili võimaldamiseks, mille tarvis on korrastatud terviseradasid paisjärve ümbruses, valminud on rulapark, jätkub terviseradade arendus.

TUGEVUSED

- Hea koostöö Kadrina Vallavalitsuse, PPA, Päästeameti, SKA, ning teiste asutuste vahel kriisiolukordade lahendamisel.
- Korrastatud tänavad ja kaasajastatud tänavavalgustus Kadrina alevikus.
- Liiklusohutuse alased koolitused

NÕRKUSED

- Vähe aega ennetustööks, hetkel on inimestega töötavad spetsialistid liialt hõivatud juhtumite lahendamisega (ennetustööks ei jää piisavalt aega).

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

2.2.1 Ühistranspordi korraldus

Ühistranspordi vajaduse ja korralduse hindamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutusmugavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Taskukohasus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Bussipeatuste turvalisus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutatavate transpordivahendite turvalisus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ühistranspordivahendite sobivus liikumispuuetega inimestele ja lapsevankritele

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Kadrina vald on volitanud ühistranspordi korraldusega seotud küsimused ühistranspordikeskusele, kes omakorda hindab vajadust ühistranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel, suurendab turvalisust ja soodustab ühistranspordi kasutamist, tagab kasutatavate transpordivahendite turvalisus ja tagab, et teenus oleks kättesaadav erinevatele elanike gruppidele.

MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus poolt korraldavatel liinidel kehtib 0-eurone piletihind kõigile sõitjatele avalikel liinidel kes ei ole vanuses 20-62 eluaastat ja mis tähendab et pileti ostmise kohustus on inimestel vanuses 20-62 (kaasa arvatud) eluaastat. Alates 07. novembrist 2019. kehtib 0-eurone piletihind Lääne-Virumaa avalikel maakonna- ja kaugbussiliinidel, kõigile keskmise ja raske puudega ning osalise töövõimega ja puuduva töövõimega isikutele, töövõimetuspensionäridele ning raske liikumispuudega ja sügava puudega isiku saatjale.

KOV ise süsteemselt tagasisidet ei kogu, vaid reageerib vallaelanike teavitustele läbi tagasiside vormi, valla kodulehel ja muudel viisidel.

2.2.2 Koolitranspordi korraldus

Koolitranspordi vajaduse ja korralduse hindamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Koolitranspordi kasutusmugavus

Hinnang:

Väga hea (4)

Bussipeatuste turvalisus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutatavate transpordivahendite turvalisus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Transpordivahendite sobivus liikumispuuetega inimestele

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Koolitransport on korraldatud läbi riigihanke. Alates 02. septembrist 2019 teenindab Kadrina valla õpilasliine AS MK Autobuss [14]. Hanke tehniline kirjeldus määratleb ära tingimused valla koolide õpilaste transpordis ning nõuded kasutatavatele bussidele, teenuse osutamisele ja bussijuhtidele. Sõidugraafikud koostatakse ja peatused on valitud lähtuvalt õpilaste vajadustest. Kadrina alevikus jõuavad enamik kooliõpilasi kooli jalgsi, jalgrattaga või autoga (vanema kaasabil).

Haridusliku erivajadusega õpilaste transpordiks Lääne-Virumaalt Tartu Emajõe Kooli ja tagasi, korraldab veoteenust Lääne-Viru Omavalitsuste Liit (VIROL), raske ja sügava puudega laste transporti haridusasutusse on korraldanud valla sotsiaalosakond kasutades lepingulise partneri teenuseid.

2023/24. õppeaastaks soovib KOV kaardistada Haridus- ja Noorteameti (edaspidi HARNO) kaasabil laste tegelikud elukohad, et velgi paremini optimeerida laste kooli jõudmine.

2.2.3 Jalgsi ja jalgrattaga liikumine

Strateegiline transpordi planeerimine KOV-is

Hinnang:

Pigem hea (3)

Valgustatus Hinnang:

Pigem hea (3)

Teede ja tänavate korrashoid

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kergliiklusteede olemasolu ja kasutusmugavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Jalgrattaparklate olemasolu

Hinnang:

Pigem hea (3)

Jalgsi ja jalgrattaga liiklemist populariseerivad tegevused

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kohalike inimeste vajadustega arvestamine

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Valla territoorium on teedevõrguga hästi kaetud ning see on piisava tihedusega. Kadrina valda läbivad riigimaanteed, suuremad neist on Tallinn-Narva ja Pärnu-Rakvere-Sõmeru. Kohaliku tähtsusega munitsipaalteede ja -tänavavõrk on Kadrina vallas välja arendatud. Kohalike teede registris on teid 120,84 km, millest mustkatte all on 16,57 km (13%). Tänavaid (Kadrina ja Hulja alevikud) on kokku 20,28 km, sellest 17,88 km on mustkattega (s.o 88,2%). Erateed on arvele võetud 104,14 km, metsateede registris on 56,63 km. Valla territooriumil on viis (5) silda ja 136 truupi.

Kõige enam kasutatavad tänavad ja teed on valgustatud. Kadrina ja Hulja alevikes on enamus tänavaid valgustatud ja liiklemise mugavus tagatud. Vohnjas ja Kihleveres on valgustatud üksikud tänavad või kohad. Keskkonnainvesteeringute keskus toetas 2020.a Kadrina valla projekti "Kadrina valla tänavavalgustuse renoveerimine" summas 160 725,24 eurot.

Kõnniteed ja autoteed on enam-vähem korras Kadrinas, Huljal, Vohnjas ja Kihleveres. Suure liiklusköormusega tänavatel, nt. Kadrinas Viru ja Pargi, on kõnniteed rekonstrueeritud ning tagatud ohutu liiklemine. Külade teede olukord on üldiselt halb, eriti varakevadel ja sügisel, seega tänavate ja teede seisukord võiks olla parem, vald panustab teede paremasse seisukorda. Talvel hoitakse teed lumevabad ja tagatud on Kadrina aleviku põhikõnniteede hooldus. Valla erateede ehitus- ja remonttööde teostamise toetus soodustab erateede korrashoidu, mis omakorda soodustab jalgsi ja jalgrattaga liikumist, suurendab turvalisust, soodustab kehalise aktiivsuse kasvu. Toetuse suuruseks ühe eratee või teelõigu kohta aastas on 50% teostatud tööde üldmaksumusest, kuid mitte rohkem kui 2000 eurot aastas [11].

Kadrinat ja Huljat ühendab kergliiklustee, mis soodustab jalgsi ja jalgrattaga liikumist, kuid on valgustamata. Enamikele Kadrina ja Hulja alevike inimestele on kergliiklustee 10-minutilise jalutuskäigu kaugusel, kuid oluliste ühiskondlike hoonete juurde kergliiklustee ei vii. Kadrina-Tapa suunal kergliiklusteed ei ole, ratastega liigeldakse suurel maanteel. Kadrina valla arengukava ütleb, et aastatel 2020-2035 on plaanis kergliiklustee võrgustiku rajamine: Viitna-Rõmeda suunal, Hulja-Rakvere suunal, Põima-Ridaküla-Tapa suunal ning Kadrina-Udriku, Kadrina-Leikude-Ridaküla ja Kadrina-Hulja kergliiklustee valgustuse rajamine.

Jalgrattahoidikud on olemas kaupluste juures (Meie Toidukaubad, Konsum, Grossi Toidukaubad), haridusasutuste juures, spordikeskuse, eakate päevakeskuse, raamatukogu, vallavalitsuse ja tervisekeskuse juures. Keskkooli juures olev uus jalgrattaparkla soosib õpilaste seas jalgratta kasutamist kooli tulemisel. Vohnja LA korraldab igal aastal jalgrattamatkasid.

2.2.4 Avalike ruumide ligipääsetavus

Olukorra seire

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ligipääsetavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Vastavus elanikkonna vajaduste ja soovidega

Hinnang:

Pigem halb (2)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Ligipääsetavuse tagamine ja analüüsimine on pidev protsess. Ligipääsetavust tagavate nõuetega tuleb

arvestada uute hoonete ehitamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel. Nõudeid tuleb järgida samuti avaliku ruumi osade, sh kõnniteede, kergliiklusteede, bussipeatuste jms planeerimisel.

Erinevate huvigruppide kaasamine on loogiline osa, kuid osalemise huvi võiks olla aktiivsem. Elanike rahulolu kohta ei koguta andmeid regulaarselt, pigem reageeritakse üksikjuhtumitele. Samas on enamik avalikke ruume ligipääsetavad, valla keskkuses on tänavate/ kõnniteede rekonstrueerimisel arvestatud ligipääsetavusega ja arvestatakse vallakeskuse kujundamisel.

Eraldi ligipääsetavust käsitlevat arengukava vallas ei ole, teema on käsitlemata ka üldises arengukavas. Ehkki valdavalt on ligipääsetavus liikumispuudega inimestele vajalikesse asutustesse tagatud, on siiski hooneid/ asutusi, mis ei ole füüsiliselt ligipääsetavad - st neis puudub iseseisva sissepääsu võimalus (kaldtee, relsid), invaparkimiskoha olemasolu ning invatualettruumide olemasolu (Kadrina Keskkool, Vohnja LA, Kihlevere raamatukogu).

2.2.5 Korrastatud rohealad

Rohealade vastavus elanikkonna vajaduste ja soovidega

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade kaugus inimeste elukohtadest

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade ligipääsetavus ja sobivus puuetega inimeste vajadustele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade turvalisus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade puhtus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade kasutusmugavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Rohealade kvaliteet

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kui suure osa omavalitsuse kogupindalast moodustavad rohealad?: KOV kogupindalast moodustavad rohealad umbes 60%.

Kas kohalikus omavalitsuses on parke jt korrastatud rohealasid, kus elanikel on võimalik vaba aega veeta?: Jah, KOV-is on parke ja korrastatud rohealasid, kus elanikel on võimalik vaba aega veeta.

Milliseid organiseeritud vaba-aja tegevusi on elanikel võimalik kohalikel korrastatud rohealadel harrastada (sh discgolf, õue-jõusaalid, laste mänguväljakud jms), sh perede ühised vaba aja veetmise võimalused?: Kadrina vallas on palju hooldatud haljasalasid, olemas on terviserajad, kus sõltuvalt aastaajast on võimalik tegeleda suusatamise, jooksmise, kepikõnni, discgolfi ja jalgrattasportiga. Valla territooriumil on mitmed supluskohad, kus laste järelevalve peab olema tagatud perekonna poolt. Valla haridusasutuste lapsed saavad tasuta ujumiskoolitusi.

Analüüs

Kadrina valla territooriumil on viis kaitseala, kaheksa parki, viis kaitstavat looduse üksikobjekti, kolm NATURA 2000 hoiuala, 73 vääriselupaika 29 liigiga, nendest seitse liiki kuuluvad II kaitsekategooriasse. Üldise heakorra tase on vallas hea, KOV-is on palju hooldatud haljasalasid. Kadrinas on palju kõrghaljastust. Kadrina ja Hulja alevikes võiks lisanduda avalikku ruumi mõned istepingid.

Viitna ja Neeruti tähistatud looduse õpperadadel saab tutvuda maastikukaitsealadega. Korrastatud on Kadrinas rahvamaja kõrval olev ala (keskväljak), Neeruti ja Viitna järvede ümber asuvad matkarajad, Kadrinas asuvad terviserada, madalseiklusrada ja kõnnirajad Kadrina paisjärve ümber. Vallas on palju võimalusi perega vaba aja veetmiseks ja aktiivseks tegevuseks: laste mänguväljakud, palliplatsid, õue-jõusaal, staadion, Pariisi puhkekülas disgolfi rada ja talvel suusarajad. Neeruti järvede ümbruses on matkarajad ja eraalgatuslikult loodud suusarajad talvel, mis saavad alguse Kadrina alevikust. Kadrinas asuva Sihtasutuse Kadrina Spordikeskus spordikeskust saavad kasutada kõik huvilised. Kadrinasse on rajatud terviserada, mida pidevalt arendatakse ja mille vahetusse lähedusse on rajamisel disgolfi rada.

2.2.6 Mängu- ja spordiväljakud ja nende ohutus

Olukorra seire

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ohutus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Puhtus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kaasaegsus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Kaugus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Vastavus elanikkonna vajadustele ja soovidele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ligipääsetavus ja sobivus erinevate vajadustega inimestele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kui palju on kohaliku omavalitsuse alal mängu- ja spordiväljakuid ning kui aktiivselt neid kasutatakse?

KOV alevikes ja suuremates külates on laste mänguväljakud ja spordiplatsid. Eriti hästi on nendega varustatud Kadrina alevik ja Hulja alevik. Väiksemad platsid on Kihleveres, Vohnjas, Saldas, Ridakülas, Pariisis, Neerutis, Viitnal.

Kas mängu- ja spordiväljakud on uued, millised on renoveeritud ja millised renoveerimist vajavad?

Vallavalitsuse hallatavate asutuste juures olevad mänguväljakud ja spordiplatsid on suhteliselt uued ja korras (Kadrina ja Hulja lasteaia, Kadrina Keskkool). Kadrina ja Hulja lasteaedade mänguväljakud on piirdeaiaga eraldatud. Elamute juures asuvad mänguväljakud ja spordiplatsid vajavad uuendamist. Kadrina Keskkooli juurde rajati uus rulapark, mis on kaasaegne ning vastab laste/noorte vajadustele. Kadrinas Rakvere tee 3 juurde sai rajatud uus mänguväljak. 2019. aastal avati Kadrina madalseiklusrada (kaasava eelarve projekti raames). Madalseiklusrajal on erinevad elemendid: rippuvad kolmnurgad, siksak kiiged ja köied, rõngad ja

Tarzani köied, ahviraudtee, laud- ja pulksild, lame võrk, ronimissein, liikuvad ja seisvad saared, klaver, pulgad, hobuse jalused ja kaamelid ning laskumine. Keskkooli juurde rajati uus laste mänguväljak nn "õunaaia projekt". Uuendatud on Vohnja ja Ridaküla spordiplatsid.

Kas mängu- ja spordiväljakud on loodud arvestades erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi ja soove? Mängu- ja spordiväljakud on loodud arvestades laste erinevat vanust ja erinevate huvigruppidega.

Kuidas on korraldatud (sh kui sageli toimub) väljakute ohutuse kontrollimine? KOV teeb mänguväljakutele regulaarset seiret, vähemalt korra aastas põhjalikumalt kontrolli. KOV analüüsib olukorda regulaarselt ning teeb selle alusel otsuseid edasiste tegevuste planeerimisel. Kadrina Kommunaal OÜ kontrollib laste mänguväljakuid regulaarselt. Samuti peab mänguväljakute üle kontrolli Tehnilise Järelevalve amet. Viitnal ja Neerutis hooldab platse Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK). Parandamise või kohendamise vajadusest teavitavad ka lapsevanemad.

Analüüs

Kadrina vallas on loodud mitmekülgsed võimalused soodustamaks kehalist aktiivsust, et koos perega värskes õhus aega veeta. Olemas on mitmed uued mänguväljakud erinevatele vanusegruppidele. Tähtsamate otsuste tegemisel kaasame elanike esindajaid, lapsevanemaid ja laste esindajaid. Näiteks rulapark on kujundatud koostöös valla noortega. Selleks kogutakse regulaarselt andmeid ja hinnatakse elanikkonna rahulolu mängu- ja spordiväljakutega ning see võetakse aluseks edasiste tegevuste planeerimisel.

2.2.7 Alkoholi tarvitamist mõjutavad tegurid

Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

Tabel 2.2.7.1 Alaealiste toime pandud alkoholiseaduse rikkumised

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alaealiste toime pandud alkoholi seaduse rikkumiste arv			10	8	12	14	5	0	10	32

Mõjutegurid

Alkoholi müüki/ostu/tarbimist reguleerib riigi tasandil seadus, vald ei näe vajadust eraldi õigusakte kehtestada alkoholi tarbimise reguleerimiseks. KOV testostlemisi ei tee, kontrolltehinguid teeb PPA vastavalt laekunud informatsioonile või infokorje põhjal. Rõhku on pandud noorte alkoholi tarbimise ennetamiseks läbi erinevate tegevuste.

Probleemi ulatuse määramine

PPA andmetel toimub enamik noortepidusid alkoholiga, mida soodustab alkoholi hea kättesaadavus. Peredes, kus tarvitatakse alkoholi, esineb sageli ka koduvägivald, sest valdav osa koduvägivallajuhtumitest on seotud alkoholijoobes inimestega. Rikkumiste osakaal on suurem nii alkoholitarbimise kasvu tõttu, kuid ka selle tõttu, et rikkumistest teavitatakse rohkem. Valitseb ka arusaam, et alkoholi tarvitamises ei ole midagi ebatervislikku, samuti võib olla määrava tähtsusega soov eakaaslaste heakskiidu pälvimiseks.

Alkoholi tarvitamist mõjutavate tegurite hindamine

Järelevalve kohalike alkoholimüügi kohtade üle

Hinnang:

Pigem hea (3)

Soovitud käitumist toetavate oskuste õpetamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ravi- ja nõustamisteenus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kinnitatud kohaliku alkoholipoliitika põhimõtted

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Alkoholi müüki/ostu/tarbimist reguleerib riigi tasandil seadus, vald ei näe vajadust eraldi õigusakte kehtestada alkoholi tarbimise reguleerimiseks. Avaliku ürituste läbiviimiseks on vaja saada luba [16].

KOV testostlemisi ei tee, kontrolltehinguid teeb PPA vastavalt laekunud informatsioonile. Noorte alkoholitarbimise ennetamiseks viiakse läbi erinevaid tegevusi ((VEPA, koolitused haridusasutustes, nõustamised ja lühiajalised vestlused (vestlus alkoholi tarvitamisest, eesmärgiga inimese motiveerimine ja toetamine, et aidata tal kaaluda ja/või planeerida käitumise muutmist alkoholitarvitamise ja/või sellest tekkinud terviseriski vähendamiseks) koostöö PPA-ga)). Arvesse tuleb võtta, et kõik inimesed ei pruugi alkoholi tarvitamisest rääkides olla ausad. Eesti ühiskonnas on alkoholitarvitamine tavapärane, mistõttu ei pruugi paljud inimesed tunda valetamise vajadust, kuna nad ei arva, et see midagi ebatervislikku oleks.

2.2.8 Toitumist mõjutavad tegurid

Toidukauplused

Hinnang:

Pigem halb (2)

Turg

Hinnang:

Pigem halb (2)

Aiamaadel toidu kasvatamine

Hinnang:

Väga hea (4)

Toitlustuse korraldatus haridus, sotsiaal- ja tervishoiu jm asutustes

Hinnang:

Väga hea (4)

Toitlustuse korraldatus avalikel üritustel

Hinnang:

Pigem hea (3)

Mitmekülgse ja tasakaalustatud toidu valmistamise oskused

Hinnang:

Väga halb (1)

Nõustamisteenus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Koostöö soodustamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Kadrina vald koosneb põhiliselt hajaasustusega aladest, mistõttu on toidukauplused elanikest kaugel. Värsked

toiduained (liha, kala puu- ja köögiviljad vms) on kodu lähedal kättesaadavad Kadrina aleviku ja lähiümbruse külade elanikele. Erinevatele elanikegruppidele (eakad, erivajadustega inimesed jne) on KOV taganud poodi jõudmise KOV transpordiga (buss) 1x nädalas (nn Läsna ring). Kui edaspidi tuleb teiste külade poolt samalaadne ettepanek, on võimalus tagada poodi jõudmine ka teiste külade elanikele. Kadrina valla territooriumil on võimalik kasutada nt e-Selveri kullerteenust toidukaupade koju tellimiseks, mis avardab ka värske toidukauba ostmise võimalusi. Septembrist 2021 käivitus Otse Tootjalt Tarbijale (OTT) kaubakohtumised, mis toimuvad kuu teisel laupäeval Kadrina rahvamajas.

Mitmekülgse ja tasakaalustatud toidu valmistamise oskuste arendamiseks ei viida erinevatele elanikkonna gruppide seas läbi kursusi ega koolitusi. Lastele ja noortele tutvustab söögitegemist kooli õppekavas olev kodunduse tund ja noortekeskuse iganädalane kokkamine. Esmast toitumisalast nõustamist on võimalik saada tervisekeskusest ja kooliõe kaudu.

Kadrina lasteaed Sipsik koosseisus on terviseedenduse õpetaja. Haridusasutused pööravad tähelepanu koolilõuna, sh ka Kadrina keskkoolis söökla puhvetis müüdava kauba tervislikkusele.

2.2.9 Kehalist aktiivsust mõjutavad tegurid

Teede ja tänavate heakord

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ühistranspordi kasutamismugavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ümbruskonna puhtus ja korrastatus

Hinnang:

Väga hea (4)

Rohealad

Hinnang:

Väga hea (4)

Nõustamisteenus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Grupiviisiliste sportlike tegevuste harrastamine

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Kadrina aleviku teed ja tänavad on valgustatud, olemas on kõnniteed, eraldi rattateid ei ole. Toimuvad regulaarsed hooldustööd, parendades teede ja tänavate heakorda. Heas korras kõnniteed ja pinkide olemasolu teede ääres toetavad eakamate inimeste ja erivajadusega inimeste liikumist.

Kadrina vald on puhas ja korras, prügi leidub avalikus ruumis minimaalselt. Rohealad on regulaarselt hooldatud ja kaunid. Inimestele, kes vajavad kehalise aktiivsuse alast nõustamist, on esmane nõustamine tagatud Kadrina tervisekeskuses. Vajadusel on teenuseni jõudmiseks erinevatele elanikkonna gruppidele tagatud transport.

Inimestele, kellel on juba aktiivne liikumisharjumus välja kujunenud, leidub aktiivseks tegevuseks

mitmekülgseid võimalusi. Kehalist aktiivsust soosib Kadrinas spordikeskuse olemasolu, kus toimuvad erinevad treeningud, avatud on jõusaal, kütteperioodil ujula, olemas on välijõusaal, staadion, korvpalliplats ja erinevad vaba aja tegevusi soosivad spordirajatised, mänguväljakud ja palliplatsid ka Hulja alevikus ja suuremates külades.

2.2.10 Tubaka tarvitamist mõjutavad tegurid

Järelevalve kohalike tubakamüügi kohtade üle

Hinnang:

Pigem hea (3)

Soovitud käitumist toetavate oskuste õpetamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ravi- ja nõustamisteenuse kättesaadavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Pädevate spetsialistide olemasolu

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Tõhustamist vajavad ennetustööga seotud meetmed. Nikotiinisõltuvuse ravi- ja nõustamisteenus KOV-is puudub, esmast nõustamist on võimalik saada tervisekeskusest ja perearstidelt. Lähim tubakast loobumise nõustamisteenus asub maakonnakeskuses Rakveres. Tubakatoodete tarbimine avalikus ruumis on reguleeritud tubakaseadusega, KOV täiendavad meetmeid ei rakenda. Kauplused täidavad tubakatooteid müües neile kehtestatud reegleid. Ülevaade tubakatooteid tarvitavatest peredest KOV-il puudub. Viimastel aastatel on oluliselt vähenenud PPA poolt edastatud alaealiste tubaka tarvitamise juhtumite arv. Ennetustööna tehakse koostööd PPA-ga.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kadrina vald on volitanud ühistranspordi korraldusega seotud küsimused ühistranspordikeskusele, kes omakorda hindab vajadust ühistranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel ja soodustab ühistranspordi kasutamist, tagab kasutatavate transpordivahendite turvalisuse ning tagab teenuse kättesaadavuse erinevatele elanike gruppidele.

Koolitransport on Kadrina vallas korraldatud läbi riigihanke. Alates 02. septembrist 2019 teenindab Kadrina valla õpilasliine AS MK Autobuss. Haridusliku erivajadusega õpilaste transpordi väljapoole maakonda aitab korraldada VIROL.

Kõige enam kasutatavad tänavad ja teed on vallas valgustatud: Kadrina ja Hulja alevikes on enamus igapäevaselt kasutatavad tänavad valgustatud, Vohnja ja Kihlevere külades üksikud tänavad või kohad. Kõnniteed ja autoteed on suhteliselt korras, külateede olukord varakevadel ja sügiseti halveneb, kuid toimuvad regulaarsed hooldustööd. Talvel hoitakse teed lumevabad ja tagatud on ka Kadrina aleviku põhikõnniteede hooldus. Kadrina vald on puhas ja korras, prügi leidub avalikus ruumis minimaalselt. Rohealad on regulaarselt hooldatud ja kaunid.

Laste mänguväljakud, spordiplatsid, õue-jõusaal, staadion, Pariisi puhkekülas disgolf ja suusarajad, Neeruti ja Viitna järvede ümber asuvad matka- ja suusarajad annavad peredele võimalusi ühiseks ajaveetmiseks ja aktiivseks tegevuseks. Neile, kes vajavad kehalise aktiivsuse alast nõustamist, on esmane nõustamine tagatud Kadrina tervisekeskuses.

TUGEVUSED

- Mitmekülgsed liikumisvõimalused vabas õhus (mängu- ja spordiväljakud, tervise- ja matkarajad, kergliiklusteed jne.)
- Maakonnasisene ühistransport on tasuta (lastele, 65-aastastele ja vanematele)
- Kadrina alevikus on korrastatud keskväljak ja kõnniteede võrgustik, kaasajastatud tänavavalgustus

NÕRKUSED

- Kõikidesse avalikesse asutusse ei ole tagatud iseseisev ligipääsetavus.
- Ühistranspordi korraldus ei vasta paljude elanike vajadustele

2.3 Osalusvõimalused

2.3.1 Kodanikuaktiivsus

Kodanikeühenduste arv

Tabel 2.3.1.1 Kodanikeühenduste arv

	2017	2018	2019	2020
KOVis tegutsevate kodanikeühenduste arv	10	10	11	11

Kodanikuaktiivsuse toetamine

Hinnangud

1. Seltside jt kodanikeühenduste rahastamine (püsirahastamine ja projektirahastamine)

Kadrina vallas on kodanikuaktiivsus piirkonniti erinev. Aktiivsemalt tegutsevad järgmised mittetulundusühingud: Huviklubi Cadencia, Kadrina Keskkooli Vilistlaskogu, Kadrina Kiriku Oreli Sihtasutus, KADRINA SAUNAKLUBI, Mittetulundusühing Kadrina Kapell, Mittetulundusühing Kadrina Kirjandusklubi, Mittetulundusühing KADRINA PÄEVAKESKUS, Mittetulundusühing Kadrina Segakoor, Mittetulundusühing Läsna Rahvamaja, Mittetulundusühing Tiigisaare, Mittetulundusühing Vohnja Päikesekiir, Mittetulundusühing Võduvere, NEERUTI SELTS, Mittetulundusühing Kadrina Maanaiste Selts. Loetletutele lisandub veel kodanikualgatuse aktiviste ja seltsi. Kolmandale sektorile on ette nähtud Kadrina valla eelarvest kultuuri- ja spordiürituste ning tegevuste toetamise toetus. Taotleja esitab taotluse iga-aastaselt hiljemalt 15. novembriks.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Ühistegevuste korraldamise delegeerimine kohalikele seltsidele jt kodanikeühendustele (laadad, talgud, perepäevad jne).

Töö noortega toimub läbi noortekeskuse. Ühistegevusi korraldavad aktiivsed seltsingud, kuid need on pigem piirkonnapõhised.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Küla- ja asumivanemate olemasolu ja roll

Kadrina vallas puuduvad ametlikult valitud külavanemad. Valla arengukavast lähtuvalt oli plaanis aastatel 2019–2020 koos külakogukondade esindajatega koostada külavanema statuut, mis jäi tegemata. Seni on Kadrina vallas külavanemate valimise kord puudunud, kuid aktiivsetes külates on kogukond ise valinud endale eestkõneleja.

Hinnang:

Pigem halb (2)

4. Toimivad erinevate sihtgruppide, huvide ja teemade põhised vabatahtlike grupid (noored, eakad, lapsevanemad, erinevate puuete liikide ja haiguste põhised, ühistel hobidel tuginevad klubid)

Kadrina valla noortevolikogu on vallavolikogu juurde kuuluv noorteosaluskogu, kuhu kuuluvad 14–26. aastased vallas elavad või Kadrina keskkoolis õppivad noored. Noortevolikogu eesmärgiks on kaasa rääkida erinevates noori puudutavates küsimustes, kaitsta ja esindada valla noorte huve ning kaasata noori olema kogukonnas rohkem aktiivsed. Lisaks saab noortevolikogu määrata liikme osalema vallavolikogu alalistesse komisjonidesse.

MTÜ Kadrina Päevakeskus koordineerib eakate päevakeskuse tööd, mille eesmärgiks on edendada ning säilitada sotsiaalsetele riskirühmade suhtlemis- ja tegutsemisaktiivsust, pakkudes sotsiaalteenuseid ja päevast huvitegevust läbi kultuurilise vabaaja veetmise. Korraldades ja teostades koduhooldust eakatele ja erivajadusega inimestele nende kodudes ning nõustades eakaid ja puudega inimesi ning nende perekondi sotsiaalsete probleemide lahendamisel.

Kadrina rahvamajas käib koos eakate klubi, vallaelanikel on võimalus osaleda maakondlikes puude- või haigusspetsiifiliste ühingute tegevustes, millede tegevust koordineerib katusorganisatsioonina Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda.

Hinnang:

Pigem hea (3)

5. Kodanikuaktiivsuse ja silmapaistvate kodanike (sh vabatahtlike) toetamine ja tunnustamine

Kadrina valla tunnustuse avaldamise korra alusel määratakse elutööpreemia tunnustusena isikule, kelle aastatepikkune tegevus on avalikkuse poolt kõrgelt hinnatud ja kelle kogu elutöö on positiivselt mõjutanud valla arengut. Kandidaate võivad esitada kõik soovijad jooksva aasta 31. detsembriks. Auhind „Aasta tegija“ antakse tunnustusena üksikisikule, asutusele, organisatsioonile või ettevõttele, kelle töö, tegevus ja isiklik eeskuju on aasta jooksul silma paistnud erilise tulemuslikkusega ja mõjutanud Kadrina valla arengut. Kandidaate võivad esitada era- ja juriidilised isikud ning organisatsioonid ja ühendused jooksva aasta 5. detsembriks.

Haridusstipendiumi eesmärk on tunnustada Kadrina valla õpilasi ja üliõpilasi edukas uurimis-, teadus- ja/või praktilises ning loovtöös. Lisaks tunnustada tööde juhendajaid tunnustust leidnud töö kohta.

Hinnang:

Pigem hea (3)

6. Vabatahtlike päästjate ja abipolitseinike olemasolu ja roll

KOV toetab rahaliselt nii vabatahtlikke päästjaid kui abipolitseinikke, 2020. aastal moodustas avaliku korra ja julgeoleku eelarve valla eelarvest 0,68% (43000 eurot) ja mis ületati 13,2%. 2021. aastal oli avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks valla eelarves ette nähtud 47000 eurot (valla eelarvest 0,70%).

Hinnang:

Pigem hea (3)

Võimalused koosviibimiste korraldamiseks

Vallas on piisavalt ruume, kus korraldada ja viia läbi erinevatele sihtgruppidele mõeldud tegevusi.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Vald märkab arenguvajadusi, teeb vastavalt sellele plaane. Aktiivsed kogukonnaliikmed osalevad ja teevad ettepanekuid valla elu kujundamisel. Arvamuse avaldamise võimalus on Kadrina valla Facebook lehel, kaasava eelarve kaudu, "Anna tagasisidet" vorm valla kodulehel jm. Kadrina vallal on kolmandale sektorile ette nähtud valla eelarvest kultuuri- ja spordiürituste ning tegevuste toetamise toetus. Kolmanda sektori osalus on siiski pigem piirkonnapõhine ja võiks olla aktiivsem.

2.3.2 Kohalike elanike kaasamisetava

Analüüs

Kohalik omavalitsus loob erinevaid võimalusi kaasamiseks elanikke otsustusprotsessi. Inimesed võivad olla kaasatud kogukonna tegevustesse läbi erinevate ühingute, seltside, kolmanda sektori ühenduste, survegruppide, vabatahtlike tegevuste jms kaudu. Kadrina vallas on elanikud kaasatud kohaliku elu arendamisse ja otsustusprotsessidesse eeskätt läbi mittetulundusühingute ja hästi toimivate vallavolikogu alaliste komisjonide.

Kadrina vallas toimuva kohta leiab peamiselt informatsiooni kadrina.ee veebilehelt ning aktuaalset informatsiooni Kadrina valla Facebook-i lehelt. Infokanalitena kasutatakse ka infostende, vajadusel on inimesel võimalik saada vajalikku infot ka paberkanalil. Suuliselt aitavad infot levitada raamatukogude töötajad. Tagasiside andmise võimalus on Kadrina valla kodulehel oleva tagasisidevormi kaudu [13] või saab pöörduda otse ametniku poole.

Kadrina Vallavalitsus annab organisatsioonidele tegevustoetust projektide läbiviimiseks, toetab huviharidust ning erinevaid algatusi. Kaasava eelarve menetluse käigus elluviidav ettepanek peab pakkuma avalikku hüve, olema realiseeritav avalikku kasutusse või suunatud avalikkusele ning ettepanek ei tohi kaasa tuua ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele. Kaasava eelarve suurus otsustatakse eelarve vastuvõtmisega. Kaasava eelarve ettepanekute osas toimub rahvahääletus [17].

Kadrinas on olemas aktiivne ja toimiv vabatahtlik pääste Kadrina Valla Päästeteenistus ja abipolitseinikud. Vabatahtlikel on suur ja oluline roll ennetustegevuses ja korra tagamisel. KOV toetab rahaliselt nii vabatahtlikke päästjaid kui abipolitseinikke.

2.3.3 Kohalik kultuurielu

Külastatavuse seire

Hinnang:

Väga hea (4)

Taskukohasus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Vastavus elanikkonna vajaduste ja soovidega

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ligipääsetavus ja sobivus erinevate vajadustega inimestele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Ühistranspordi kasutamismugavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Kadrina Kultuurikoja hinnangul on kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus tõusnud, kuna peale koroonaviirust on harjutatud taas väljas käima ja kultuurisündmuste spekter hoitakse laiana. Ürituste korraldamisele kaasatakse aina enam kohalikke noori läbi noortekeskuse, Kadrina valla noortevolikogu ja keskkooli. Aktiivsete noorte initsiatiivil korraldati noortele üleriigiline inspiratsioonipäev ja algatati noorte

tänuürituse traditsioon. Kadrina Kultuurikoda on loonud abikäte leidmiseks omaette gruppi Facebooki keskkonda.

Kultuuriväljundeid on nii lastele, noortele, peredele, eakatele ja enamik kultuuriüritusi ei ole easpetsiifilised, v.a lapsed. Suurem osa valla poolt korraldatud sündmusi on tasuta ja vajadusel tehakse ka haavatavatele huvigruppidele soodustusi. Huljal või Kadrinas toimuvatele kultuuriüritustele on ühistranspordiga mugav ligipääs, mujale minekul ei saa loota ühistranspordile ja see raskendab erinevate huvigruppide osalust.

Kultuuriasutuste ja avalike ruumide puhul on arvestatud erinevate vajadustega (nt lapsevankrid, ratastoolid, nägemispuudega inimesed jne). Kadrina kirjandusklubi saal on hetkel ainuke koht, kuhu liikumispuudega inimene iseseisvalt ligi ei pääse. Kadrina Kultuurikoja hinnangul on kohalikele kultuurist osa saamise võimalusi piisavalt, kuid alati on arenguruumi.

Kaasaegse kultuuritaristu rajamiseks on korrastatud Kadrina lauluväljakut, täiendatud Kadrina rahvamaja valgus- ja helisüsteeme ning ehitatud välja lõunatiiva veevarustussüsteem. Läsna rahvamajas remonditi siseruume ja Kadrina Valla Raamatukogu Kadrina majja paigaldati ventilatsioonisüsteem. Valmis kultuuritänava eskiislahendus. Korrastati Vainupea puhkekompleksi, tagamaks paremaid võimalusi noortele laagrite läbiviimiseks.

2.3.4 Organiseeritud osalusvõimalused noortele

Analüüs

Kadrina valla noortevolikogu asutati 2015. aastal, tänaseks on noortevolikogu aktiivne ja kogukonnas silmapaistev ning noortel on võimalus kaasa rääkida erinevate otsuste tegemisel, noorte elu huvitavamaks muutmisel ja noorsootöö teemade arenduses [33].

Valla noortevolikogus on kokku kaheksa liiget ning maakondlikku Lääne-Virumaa noortekogusse kuulub kaks Kadrina valla noort. Alates 2021. aasta 14. jaanuarist tegutseb Lääne-Virumaa Noortekogu mittetulundusühinguna. Noortekogu liige on 16-26-aastane pühendunud, sihikindel, abivalmis, hea suhtlemisoskusega, ühiskondlikult aktiivne häid ideid omav meeskonnatööd hindav noor.

2.3.5 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Olukorra seire

Hinnang:

Pigem halb (2)

Kättesaadavus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kasutajate rahulolu hindamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Sihtrühma kaasamine arvestades nende vajadusi ja

soove Hinnang:

Väga hea (4)

Ligipääsetavus ja sobivus erinevate vajadustega noortele

Hinnang:

Pigem halb (2)

Sihtrühma initsiatiivi toetamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Tegevuste olemasolu erinevatele vanuserühmadele

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Noorsootöö toimub vallas peamiselt huvitegevuse ja huvihariduse formaadis. Avatud noorsootööd pakub valla noortele Kadrina noortekeskus, valla külades on mobiilne noorsootöötaja. Kokku tehakse avatud noorsootööd Kadrina ja Hulja alevikes ning Ridaküla, Vohnja ja Kihlevere külades. Liikumispuudega inimesel ei ole võimalik iseseisvalt noortekeskusesse pääseda. Paljud huvitegevused on noorte jaoks tasuta. Ebasobiva ühistranspordi graafiku tõttu jäävad kaugemate külade noored noortekeskuse tegevustest kahjuks ilma.

Noortekeskuse eesmärk on luua noortele loovust ja identiteeti toetav turvaline ning kaasav arengukeskkond väljaspool kodu, kooli ja muid kohustusi. Lisaks noortekeskusele ja avatud noorsootööle toimub noorsootöö ka läbi sotsiaalmeedia ning projektitegevuse. Huvitatud noortel aitavad noorsootöötajad tutvuda ja liituda erinevate vabatahtlikkuse programmidega, noortekeskus jagab pidevalt noortefotot.

Vallas on olemas huvihariduse- ja huvitegevuse kava, kuid puudub noorsootöö arengukava. Noorsootöö kvaliteedihindamine viidi KOV-s läbi aastal 2016.

Noortele on loodud võimalused mitmeteks huvitegevusteks nii koolis kui väljaspool kooli. Huviharidust pakub Kadrina Kunstidekool, kus saab õppida muusikat ja kunsti. KOV toetab huvihariduse teenusepakkujaid ning huvikoolides ja -ringides osalejaid. Suveti on võimalus osaleda Eesti Õpilasmaleva Kadrina rühmas ja Ridaküla malevas. Lisaks on võimalus osaleda noorteorganisatsioonide Noored Kotkad ja Kodutütred tegevustes. Suvelaagreid lastele ja noortele korraldavad lisaks noortekeskusele veel ka MTÜ-d ja spordiklubid. Mitmekesiste valikute toetamiseks ja sotsiaalmajanduslikel põhjustel huvitegevusest eemalejäämise vältimiseks kompenseeritakse valla eelarvest huviringide osavõtutasusid ja toetatakse andekate laste osalemist konkurssidel ja võistlustel ning tasutakse õpilaskoha kulud väljaspool valda asuvates huvikoolides õppijatele.

Kadrina valla noortevolikogu esindab Kadrina valla noorte huve ning räägib kaasa noori puudutavates otsustes. Noortevolikogu liikmed on esindatud igas vallavolikogu alalises komisjonis. Kadrina Keskkooli õpilasesinduse liikmeteks on 7.-12. klassi õpilased, kes soovivad panustada kooliellu ja muuta seda paremaks.

2.3.6 Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Analüüs

Noorsootöö Kadrina vallas toimub peamiselt huvitegevuse ja huvihariduse formaadis. Avatud noorsootööd pakub valla noortele Kadrina noortekeskus, valla külades mobiilne noorsootöötaja. Kokku tehakse avatud noorsootööd kahes alevikus ja kolmes külas. Nelja väiksemasse kohta on viidud liikuva noortekeskuse võimalus.

Noortekeskusel on sotsiaalmeediakanalid Instagramis, TikTakis ja Facebookis, kust info noorteni jõuab. Ühtlasi toimub noorsootöö noortega vanuses 15–29-aastat, kes ei õpi ja ei tööta (edaspidi NEET noor), kellega teeb tööd vallas juhtumikorraldaja. Huvitegevuses osalemise võimalused on rikkalikud, toimub aktiivne kultuurielu, mille väljundina korraldatakse ka palju erinevaid kultuuriüritusi.

2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kohalik omavalitsus saab luua erinevaid võimalusi elanike kaasamiseks otsustusprotsessi. Inimesed saavad kogukonna tegevustesse olla kaasatud läbi erinevate ühingute, seltside, kolmanda sektori ühenduste, survegruppide, vabatahtlike tegevuste jms kaudu. Kadrina vallas toimuva kohta leiab peamiselt informatsiooni kadrina.ee veebilehelt ning aktuaalse informatsiooni Kadrina valla Facebook-i lehelt. Infokanalitena kasutatakse ka infostende, vajadusel on inimesel võimalik saada vajaliku infot ka paberkandjal.

Kaasav eelarve aitab kodanikel avaliku ruumi paremaks muuta, kuna elluviidav ettepanek peab pakkuma avalikku hüve, olema realiseeritav avalikku kasutusse või suunatud avalikkusele ning ettepanek ei tohi kaasa tuua ebamõistlikke kulusid valla järgnevat aastate eelarvetele.

Kadrina kultuurikoja hinnangul on kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus tõusnud ja kultuurisündmuste spekter hoitakse laiana. Korraldamisele kaasatakse aina enam kohalikke, sealhulgas ka noori. Kultuuriväljundeid on lastele, noortele, peredele, eakatele. Suur osa valla poolt korraldatud sündmusi on tasuta.

Noorte kaasamiseks asutati 2015. aastal Kadrina valla noortevolikogu, mis on tänaseks aktiivne ning kogukonnas silmapaistev. Alates 2021. aastast on vallavolikogu alalistesse komisjonidesse kaasatud ka noortevolikogu liikmed. Kadrina Keskkooli õpilasesinduse liikmeteks on 7.-12. klassi õpilased, kes soovivad panustada kooliellu ja muuta seda paremaks. Noorsootöö Kadrina vallas toimub peamiselt huvitegevuse ja huvihariduse formaadis. Toimub noorsootöö NEET noortega.

Noortele on loodud võimalused mitmeteks huvitegevusteks nii koolis kui väljaspool kooli. Huviharidust pakub vallas Kadrina Kunstidekool, kus saab õppida muusikat ja kunsti (muusikaosakonnas, kunstiosakonnas).

TUGEVUSED

- Aktiivne kultuurielu, mis pakub võimalusi osalemiseks kõikvõimalike huvide ning kultuurielistustega inimestele
- Mitmekülgsed võimalused huvialadega tegelemisel
- Elanikel on piisavalt osalusvõimalusi (sh tasuta) ja vaba aja veetmise võimalusi

NÕRKUSED

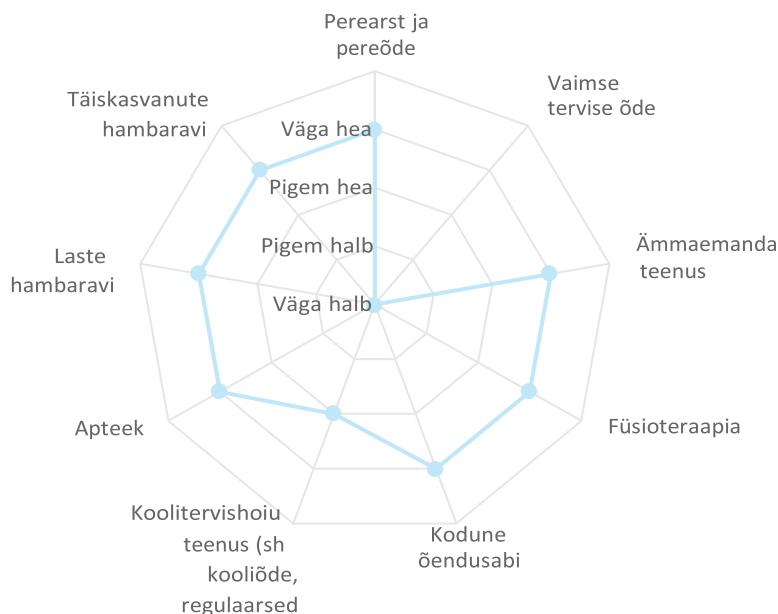
- Kultuuri ning huvihariduse ligipääsetavus erinevate piirangutega (eelkõige liikumispiiranguga) inimestele
- Vallaelanike arvamuse küsimisel on põhirõhk koolinoortel

3. UNIVERSAALSETE TEENUSTE KÄTTESAADAVUS JA KVALITEET

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenususe kättesaadavus

Teenused

Joonis 3.1.1.a Esmatasandi tervishoiuteenused

Perearst ja pereõde

Perearstiabi teenuse põhitunnuseks on taotlus osutada seda tervishoiusüsteemi esmase teenusena kõikide terviseprobleemide puhul, sõltumata patsiendi vanusest, soost või muudest isiklikest erisustest, tagades sellisel viisil piiramatut ja head kättesaadavust kogu elanikkonnale. Kadrina esmatasandi tervisekeskuses võtab Kadrina valla inimesi vastu kolm (3) perearsti ja seitse (7) pereõde, lisaks on abiks üks (1) abiarst. Kokku on teenindatavate isikute arv 18.04.2022 seisuga 5078. Igal perearstil on oma teeninduspiirkond, mis on Terviseameti poolt määratud kindel geograafiline ala (nt omavalitsusüksus, maakond vms). Kadrina tervisekeskus teenindab ka väljaspool Kadrina valda elavaid inimesi, teenust on võimalik osutada eesti, vene, inglise ja soome keeles. Teenustele on ligipääs liikumisraskustega inimestele, kuna tervisekeskus on ehitatud puudega inimeste erivajadusi arvestades (parkimiskohad, laiad trepid). Valla koostöö perearstidega on juhtumipõhine, perearstid helistavad või kirjutavad, kui nende nimistus oleva inimese osas muret tunnevad või abi otsivad.

Hinnang:

Väga hea (4)

Vaimse tervise õde

Vaimse tervise õe teenust Kadrina tervisekeskus ei paku.

Hinnang:

Väga halb (1)

Ämmaemanda teenus

Ämmaemanda teenus on tervisekeskuses olemas. Ämmaemand nõustab pereplaneerimisel, aitab leida sobivaid rasestumisvastaseid vahendeid ja väljastab nende retsepte, nõustab soovimatu raseduse korral, jälgib normaalselt kulgevat rasedust, teostab rasedusjärgset nõustamist (sh lapse hooldus, ohutuse tagamine, imetamisnõustamine). Lisaks kuuluvad ämmaemanda teenuse hulka nõustamine ealiste muutuste osas ning emakaelavähi sõeluuringute teostamine ja vajadusel

eriarsti vastuvõtule suunamine." Ämmaemanda vastuvõtt toimub Kadrina tervisekeskuses esmaspäeval 9.30 – 13.30

Hinnang:

Väga hea (4)

Füsioteraapia

Kadrina tervisekeskuses osutab füsioteraapiateenust lepinguline partner OÜ Füsioterapeut Rando Maamägi. Füsioteraapia teenust osutatakse kahel päeval nädalas. Teenust on võimalik saada nii läbi perearsti teraapiafondi kui pöörduda iseseisvalt füsioterapeudi vastuvõtule.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kodune õendusabi

Aktsiaseltsil Rakvere Haigla on koostööleping Osaühinguga Kadrina Tervisekeskus teenuse osutamiseks. Koduõendus on mõeldud patsiendile, kelle tervislik seisund ei nõua haiglas viibimist, kuid kes siiski vajab asjatundlikku meditsiiniabi. Seda võib vajada piiratud liikumisvõimega inimene, kes ei suuda ise arsti juurde minna. Koduõde on seega oluline ühenduslülili perearsti või raviarsti ning abivajaja vahel. Koduõendusteenusele suunamise vajaduse otsustab perearst või eriarst. Vaja on saatekirja, kuhu arst märgib patsiendi terviseprobleemid ning ravi, õde aga õendusabivajaduse. Koduõendus, nagu ka kõik teised ambulatoorsed hooldusravi teenused, on ravikindlustatud inimesele tasuta. Koduõe visiidil tehtavate toimingute hulka kuuluvad õendushooldusplaani koostamine, patsiendi nõustamine ja põetamine, raviprotseduuride ja teatud uuringute tegemine. Kõik koduõendusteenused on kirjas sotsiaalministri määruses nr 55: Iseseisvalt osutatavate õendusabi tervishoiuteenuste loetelu. Visiidil koduõde näiteks: annab nõu – õpetab kasutama abivahendeid, juhendab ja õpetab pereliikmeid ning pakub toitumisnõuandeid; teeb õendustoiminguid – ennetab ja ravib lamatisi ning teeb asendravi; mõõdab vererõhku; paigaldab kusepõie kateetri; hooldab püsikateetrit; hooldab ja vahetab epitsüstostoomi; hooldab stoome; ravib haavu ja haavandeid; hooldab trahheostoomi; paigaldab ja hooldab perifeerset veenikanüüli; paigaldab nasogastraalsondi; õpetab sondiga toitmist; teeb inhalatsioone ja mõõdab glükomeetriga veresuhkrut; teeb arsti otsuse alusel raviprotseduure – eemaldab haavaõmblused; teeb hapnikravi; manustab ravimeid lihasesiseselt, veeniseseselt, nahaaluselt, suukaudselt või rektaalselt; manustab toitelahuseid; teeb valuravi; teeb peritoneaaldialüüsi ja vajaduse korral teatud laboriuuringuid; pakub vähihaigele sümptomaatilist ravi ja leevendab vaevusi.

Hinnang:

Väga hea (4)

Koolitervishoiu teenus (sh kooliõde, regulaarsed terviseülevaatused)

Koolitervishoiuteenus on koolis koostöös koolipidajaga osutatav ambulatoorne õendusabi tervishoiuteenus, millega tagatakse õpilastele tervise edendamine, tervisekaitse, haiguste ennetamine ja vajadusel esmaabi andmine. Koolitervishoiu teenus tagab kooliealiste laste tervise kvaliteetse jälgimise ja infovahetuse teiste teenuse osutajatega. Koolitervishoiu teenust osutab Kadrina Keskkoolile ja Vohnja Lasteaed-Algkoolile Aktsiaselts Rakvere Haigla.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Apteek

Kadrina vallas pakub apteegiteenust Kadrina Südameapteek. Apteegiteenus hõlmab ravimite jaemüüki ja nõustamist ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks kasutamiseks. Nõustamise käigus antakse teavet ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest [30]. Kadrina aleviku apteek on avatud kuuel päeval nädalas, kohapeal pakutakse tasuta vererõhu mõõtmise teenust.

Hinnang:

Väga hea (4)

Laste hambaravi

Laste hambaraviteenust osutab Kadrina tervisekeskuses Osaühing Kadrina Hambaravi, kellel on sõlmitud leping Eesti Haigekassaga. Kõigile kuni 19-aastastele lastele on profülaktika ja hambaravi lepingupartnerite juures tasuta.

Lapse hambad vajavad ideaalis kontrolli kaks korda aastas ning koolid koostöös õpetajate, kooliõe ja hambaarstiga tagavad laste hammaste järjepideva kontrolli. Korralikult kontrollis käivate ja hiljem ka ravisse kohusetundlikult suhtunud laste hammaste tervis on olnud üsna heas seisus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Täiskasvanute hambaravi

Hambaraviteenuse eesmärgiks on säilitada ja/või taastada maksimaalselt hammaste funktsioon ja esteetiline välimus. Täiskasvanute hambaraviteenust osutab Osaühing Kadrina Hambaravi, kus töötavad kaks hambaarsti viiel päeval nädalas. Osaühing Kadrina Hambaravi on sõlminud lepingu Eesti Haigekassaga, et hambaravihüvitis jõuaks ka meie piirkonna inimesteni. Hambaravihüvitist saab kasutada ainult haigekassaga sõlminud hambaarstide juures.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus Kadrina vallas on väga hea - augustis 2020 valmis uus esmatasandi tervisekeskuse hoone, mis tõstis valla elanike jaoks teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Tervisemurega inimese esimeseks kontaktiks tervishoiusüsteemis on tema perearst või pereõde. Perearst koostöös pereõega diagnoosib ja ravib enamikku haigusi. Kadrina tervisekeskus pakub vallaelanikele esmaste tervisemurede korral kvaliteetset tervishoiuteenust. Miinusena saab välja tuua, et kohapeal ei pakuta vaimse tervise õe teenust, kes on erioskuste ja teadmistega õendusala spetsialist ja kes osutab õendusabi reaalsete ja potentsiaalsete vaimse tervise probleemide puhul ning tegeleb vaimse tervise alase edendus- ja ennetustööga. Eesti Haigekassa koos Eesti Perearstide Seltsiga on välja arendanud perearsti kvaliteedisüsteemi, mis aitab perearstil oma tegevust analüüsida ning samuti annab see võimaluse võrrelda oma tulemusi teistega, et välja selgitada need valdkonnad, mis enam arendamist vajavad. Kvaliteedi jälgimise indikaatorid on kokku lepitud Eesti Perearstide Seltsi ja haigekassa koostöös. Süsteem võimaldab jälgida eesmärgi täitmist ja seada uusi eesmäärke. Osaühing Kadrina Tervisekeskus on aastaid olnud parimate perearstikeskuste seas.

3.1.2 Vähekindlustatutele tervishoiuteenuste võimaldamine

Analüüs

Abi andmisel lähtub Kadrina Vallavalitsus kehtivast korrast (Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord) [7] mis reguleerib abi andmise. Abi andmine sõltub inimese abivajadusest, mis tuleb iga kord hinnata ja abi võib-olla nii rahaline toetus kui teenus. Raske ja sügava puudega lastel on võimalik toetust taotleda lapse erivajadusest tingitud abivahendite ja osutatud teenuste hüvitamiseks. Eraldi ravimitoetust kui toetuseliiki ei ole, kuid abivajaduse puhul on aidatud retseptiravimeid osta või on hüvitatud ravimite ostmisega seotud kulud ühekordse toetuse arvelt. Sarnaselt on hüvitatud ka täisealiste abivahendite ostmist, eeskätt proteeside soetamist.

Rahalise abi vajadus on aastate lõikes erinev, 2021. aasta oli tagasihoidlik (aastane kulu ligi 2900 eurot, mis moodustas sotsiaalvaldkonna eelarvest u 0,72%). Võrreldes 2020. aastaga oli vähem isikuid, kes vajasis abi iseseisva statsionaarse õendusabi eest tasumiseks. See omakorda näitab, et inimestel on piisavalt sissetulekuid iseseisvaks toimetulekuks.

Lastele on kättesaadavad logopeedi ja psühholoogi teenused, vajadusel nõustab psühholoog ka abi vajava lapse lähedasi.

Kadrina vallas osutab esmatasandi tervishoiuteenust Osaühing Kadrina Tervisekeskus. Perearsti visiidid on ka ravikindlustuseta isikutele tasuta. Kadrina vald on iseseisva õendusabi teenuse eest tasumisel abivajajaid aidanud. Koduõe teenust osutab Aktsiaselts Rakvere Haigla.

Toimub koostöö Kadrina tervisekeskusega, Aktsiaseltsiga Rakvere Haigla ja kooliõega. Eriarstide vastuvõtule pöördumiseks, mis asuvad Rakveres, Tallinnas, Tartus ja ka mujal Eestis, on võimalik tellida ja kasutada sotsiaaltransporti, vajadusel abistavad/saadavad inimest arsti vastuvõtule pöördumisel koduteenuse osutajad, sotsiaaltööspetsialist või sotsiaaltransporditeenuse osutaja. Kadrina vald toetab Osaühing Kadrina Tervisekeskuse põhitegevuse kulusid aastas ca 16000 euroga.

3.1.3 Hüved tervishoiuteenuse osutajatele arstiabi kättesaadavuse tagamiseks

Analüüs

Kohalik omavalitsus võimaldab perearstidel soodustingimustel tööruume kasutada. Seni ei ole perearstid vajanud kohaliku omavalitsuse abi elamispinna otsimisel, seega vajadus selle järele puudub. Seni ei ole omavalitsusel perearstidele tööle asumiseks kiirelt lasteaiakohta tulnud võimaldada, kuid võttes aluseks Kadrina Vallavalitsuse lapse koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise korra § 1 lg 2 ja 3, siis lasteaeda võetakse vastu 1,5- kuni 7-aastane laps, kelle rahvastikujärgne elukoht on Kadrina vald ja vabade kohtade olemasolul võetakse lasteaeda lapsi ka väljastpoolt Kadrina valla haldusterritooriumi [10]

3.1.4 Eriarstiabi kättesaadavus

Analüüs

Eriarstide vastuvõtud asuvad väljaspool Kadrina valda Rakveres, Tallinnas, Tartus ja mujal Eestis. Valdavalt suudavad isikud ise arstile vastuvõtule jõuda, kuid näiteks liikumisraskustega inimestel on võimalik tellida ja kasutada sotsiaaltransporditeenust. Sotsiaaltransporditeenust, mis võimaldab teenust kasutada ka ratastoolis olevatel isikutel ja raamtransporti vajavatel, kasutatakse aktiivselt, 2021. aastal kasutas teenust kokku 47 unikaalset isikut, sõidukordi oli 440, valla kulud olid summas 8905 eurot.

3.1.5 Koolilaste tervise ülevaatused

1. Kas koolilaste tervise ülevaatus tulemusi analüüsitakse, tehakse sellest tulenevaid järeldusi?

Kirjeldus:

Kooliõde viib igal õppeaastal läbi profülaktilisi tervisekontrolle kõigi I, III, VII ja X klassi õpilaste seas, lähtudes kooliõenduse tegevusjuhendist. Viimaste aastate korduva distantsõppe korral on õpilaste tervisekontroll raskendanud. Tulemuste analüüsi kooliõde enam kahel viimasel õppeaastal ei tee, seoses üleminekuga EKTIS-e programmile, mis koostab ise ja saadab andmed Eesti Haigekassasse. Kooliõde näeb ja kaardistab suuremad probleemid ning on edastanud vastava info koolile.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Koolitervishoiu aruannetele tuginedes kirjeldada erinevas kooliastmes õpilaste kõige sagedamini esinevaid terviseprobleeme. Mis muutused on viimaste aastate jooksul õpilaste tervises toimunud?

Kirjeldus:

Kooliõde hinnangul on peamisteks probleemideks õpilaste ülekaal, probleemid tervisliku ja regulaarse toitumisega sh toitumishäired, vähene liikumine, suurenenud (kohati ikka väga suur) nutiseadmete kasutus ja vaba aja veetmine virtuaalmaailmas ning rühiprobleemid. Koolitervishoiuteenuse 2020. aasta analüüsist selgub, et sagedasemad õpilaste tervisehäired on rühihäired, digisõltuvus ning sellest tulenevalt unehäired ja peavalud, vaimse tervise häired, nägemishäired ja ülekaalulisus. Ülekaalulisus on suur probleem, mis esineb rohkem poistel. Viimastel aastatel on ülekaalulisuse kasv stabiliseerunud. Kasvama on hakanud ka kõrgeenenud vererõhuga laste arv, mida võib seostada ülekaalu ja stressiga.

Hinnang:

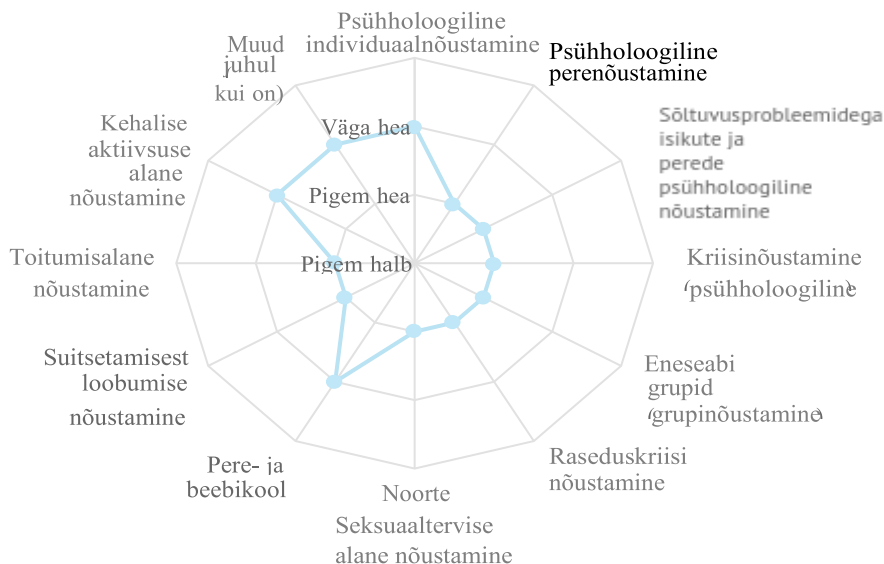
Pigem halb (2)

Analüüs

Kooliõde viib igal õppeaastal läbi profülaktilisi tervisekontrolle läbi kõigi I, III, VII ja X klassi õpilaste seas, lähtudes kooliõenduse tegevusjuhendist [2]. Viimaste aastate korduv distantsõpe on õpilaste tervisekontrolle raskendanud. Kooliõde hinnangul on peamiseks probleemideks õpilaste ülekaal, probleemid tervisliku ja regulaarse toitumisega sh toitumishäired, vähene liikumine, suurenenud (kohati ikka väga suur) nutiseadmete kasutus ja vaba aja veetmine virtuaalmaailmas ning rühiprobleemid. Seda kinnitab ka koolitervishoiuteenuse aruannete 2020. aasta perioodi jaanuar kuni august kokkuvõte, et sagedasemad õpilaste tervisehäired on rühihäired, digisõltuvus ning sellest tulenevalt unehäired ja peavalud, vaimse tervise häired, nägemishäired ja ülekaalulisus. Ülekaalulisus on suur probleem, mis esineb rohkem poistel. Viimastel aastatel on ülekaalulisuse kasv stabiliseerunud. Kasvama on hakanud ka kõrgeenenud vererõhuga laste arv, mida võib seostada ülekaalu ja stressiga [1]. Suurendada tuleks kooliõde kaasatust laste vaimse tervise hindamisel ja koostöös lapsevanematega.

3.1.6 Nõustamisteenuste kättesaadavus

Teenused

Joonis 3.1.6.a Nõustamisteenuste kättesaadavus

Psühholoogiline individuaalnõustamine

Kadrina vallas on psühholoogilise individuaalnõustamise teenus kättesaadav. Valla psühholoog on vaimse tervise spetsialist, kes aitab muredega toime tulla ning toetab lapse üldist arengut. Laste toetamiseks ja prima psühholoogilise abi andmiseks selgitab psühholoog varajase märkamise eesmärgil välja valla haridusasutustes psühholoogilist abi vajavad lapsed, kavandab vajaminevad sekkumised ja nende läbiviimise, nõustab lapse heaolu tagamiseks peresid ja konsulteerib erinevaid osapooli. Vajadusel suunab psühholoog lapse ja pere täiendavatele uuringutele ja/või teise spetsialisti vastuvõtule. Psühholoog viib läbi erinevaid infoenguid/koolitusi pedagoogidele ja lapsevanematele. Lastele ja lastega peredele on psühholoogiline individuaalnõustamine tasuta. Valla psühholoogi juurde saavad lapsed ilma vanema nõusoleku ja toeta pöörduda, kuid hiljem soovib psühholoog siiski kokku leppida lapsevanema teavitamise.

Esmast psühholoogilist individuaalnõustamist on lastel võimalik saada haridusasutuse psühholoogilt ehk koolipsühholoogilt. Koolipsühholoogi poole saavad lapsed ise, vanemate nõusolekuta pöörduda, kuid kuni 6-klassini võtab koolipsühholoog lapsevanematega ühendust. Vanemate laste nõustamiseks on vajalik lapsevanema(te) nõusolek. Ilma vanema nõusolekuta ja toeta on lastel võimalik helistada ja/või kirjutada üleriigilisel lasteabitelefoni 116 111.

Kadrina alevikus on teenustele ligipääs tagatud kõigile, mis ei tohiks olla takistuseks ka mujalt valla piirkondadest tulijatele. Juhul kui on, siis sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra alusel on võimalik abi taotlemine. Valla

psühholoog osutab teenust Kadrina tervisekeskuses, kuhu on tagatud ligipääs ka liikumisraskustega inimestele. Nõustamisteenusele on võimalik saada ka tervishoiusüsteemi kaudu (perearsti teraapiafond).

Hinnang:

Väga hea (4)

Psühholoogiline perenõustamine

Kadrina vallas kohapeal psühholoogilist perenõustamist ei pakuta. Lähim teenusepakkuja asub maakonnakeskuses. Meditsiinisüsteemis võib esmalt pöörduda perearsti poole, kes oskab abivajadust hinnata ja edasisi abisaamisvõimalusi selgitada.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Sõltuvusprobleemidega isikute ja pere psühholoogiline nõustamine

Vallal on sõlmitud koostööleping PPA Ida prefektuuriga, eesmärgiga vähendada narkootikumide tarvitamist ja omamist kuni 18-aastaste isikute seas. 6-kuulise ennetusprogrammi vältel proovitakse parendada sotsiaalseid oskusi, mis aitavad kaasa alaealiste ja nende pere edukamale sotsiaalsele ja psühholoogilisele toimetulekule ning õiguskuulekusele. Koostööleping sõlmiti 2021. a lõpus, seni ei ole teenusevajadust KOV elanike seas olnud. Ennetusprogramm on tasuta ja toimub koostöös lapsevanematega. MDFT on programm tõsise riskikäitumisega (nt õigusrikkujad, sõltuvusainete tarvitajad, käitumisprobleemidega/häiretega) ja mitmekülgse abivajadusega noortele (11-18a) ja nende pereliikmetele. Suunajaks saab olla KOV, kohus, prokuratuur, kriminaalhooldus, politsei. Teenus on perele tasuta ja osutatakse pere kodus.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kriisinõustamine (psühholoogiline)

Vajadusel tagatakse kriisinõustamine Sotsiaalkindlustusameti või mõne muu teenusepakkuja toel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Eneseabi grupid (gruupinõustamine)

Kadrina vald ei korralda eneseabigruppide tegevust. Eneseabigrupi peamine eesmärk on mobiliseerida vajalikud ressursid, grupi kooskäimine on vabatahtlik.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Raseduskriisi nõustamine

Kadrina tervisekeskuses võtab vastu ämmaemand, kes pakub erinevaid teenuseid enne pereplaneerimist ja sünnitusjärgset nõustamist. SA Väärtustades Elu pakub koostöös Eesti Haigekassaga projekti raames lapseootel naistele ja nende lähedastele raseduskriisi nõustamist, aitamaks langetada informeeritud otsuseid rasedusega seonduvates küsimustes, tõstes samaaegselt teadlikkust võimalikest riskidest ja saades informeeritud riigi poolt pakutavatest tugiteenustest ja toetustest. Koostöös tervishoiutöötajatega tagatakse kriisi korral teenuse kättesaadavus üle Eesti.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Noorte seksuaaltervise alane nõustamine

Esmast nõustamist on võimalik saada perearstilt ja kooli tervishoiutöötajalt. Noored kasutavad informatsiooni ja abi otsimiseks erinevaid kanaleid, sealjuures on internet üks populaarsemaid. Veebinõustamine⁴ võimaldab seksuaaltervise alastes küsimustes saada anonüümset, kiiret ja professionaalset sekkumist.

---

⁴ <https://seksuaaltervis.ee/>

Hinnang:

Pigem hea (3)

Pere- ja beebikool

Pered, kes valmistuvad lapse sünniks, saavad osaleda Rakvere haiglas perekooli loengutes. Kadrina vallas korraldab beebikooli Kadrina lasteaed Sipsik. Beebikooli on oodatud lapsed vanuses 6 kuud – 2 aastat. Eriti soovitatav oleks beebikoolis mängimas käimine neile, kellel järgmisel aastal seisab ees lasteaeda minek, sest beebikoolis käinutel on lasteaiaaega kohanemine märksa lihtsam. Kasvamiseks vajab väikelaps ema ja isa sülesoojust, hellitusi, paitusi, puudutusi, saades sellest kaitstuse ja ühtekuuluvustunde. Beebikoolis saavad emmed-issid ühendada hellitused ja paitused lihtsate laulude, rütmi- ja liisusalmide, mängude ja tantsudega. Nii võimenduvad laste ja vanemate vahelised tunnetuslikud sidemed. Erinevate tegevuste kaudu arenevad beebi peenmotoorika, koordinatsioon, rütmitunne, tähelepanu- ja keskendumisvõime, suhtlemis- ja vaatlemisoskus. Lastel on suurepärane võimalus kohtuda omavanustega, õppida koos olemist ja üksteise kõrval mängimist. Samas on ka emadel võimalus suhelda teiste emadega, jagada muljeid ja kogemusi.

Hinnang:

Väga hea (4)

Suitsetamisest loobumise nõustamine

Kadrina vald ei korralda suitsetamisest loobumise nõustamist. Suitsetamisest loobumiseks võib esmast nõu küsida apteekrilt, kes tutvustab nikotiinasendusravi võimalusi. Kui inimene tunneb, et vajab rohkem abi, saab ta edasiseks nõustamiseks pöörduda oma perearsti vastuvõtule, kes vajadusel suunab edasi nõustamiskabinetti. Lähim nõustamiskabinet asub maakonnakeskuses Rakvere haigla juures.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Toitumisalane nõustamine

Esmast nõustamist toitumisalastes küsimustes saab anda perearst ja vajadusel suunata vastava eriala spetsialisti vastuvõtule.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kehalise aktiivsuse alane nõustamine

Esmase nõustamise kehalise aktiivsuse osas saab inimesele anda pereõde või perearst, kes siis esmase hindamise põhjal saab vastava eriala spetsialisti juurde vajadusel suunata. Samuti on võimalus kehalise aktiivsuse alast nõustamist saada sotsiaal- ja tööalase rehabilitatsiooni teenuse abil. Teenus on olemuselt aktiivne, inimene teeb ise kõiki tegevusi, mida eesmärgi saavutamiseks on vaja teha. Rehabilitatsiooniteenuse tulemuslikkuse eelduseks on alati inimese aktiivne osalus. Teenus on inimesele tasuta. Rehabilitatsiooniteenuseid osutatakse maakonnakeskuses ja Tapal, teenusele ligipääs ühistranspordiga on hea.

Hinnang:

Väga hea (4)

Muud (juhul kui on)

Kadrina valla lastel ja noortel on võimalus saada kognitiiv-käitumuslik (edaspidi KKT) teraapiat. See on efektiivne psühhoteraapia vorm, mis aitab toime tulla meeleolu- ja ärevushäiretega. Teraapia keskendub kliendi mõtetele ja käitumisele, mida koostöös terapeudiga muutma hakatakse.

Logopeedi teenust osutatakse Kadrina valla sissekirjutust omavatele lastele ja valla haridusasutustes õppivatele lastele. Teenuse eesmärgiks on võimalikult varajane kõne arenguprobleemide märkamine ja sekkumine, haridusasutuste töötajate ja lapsevanemate nõustamine. Teenus on valla lastele tasuta, teenuse järele on vajadus suur.

Haridussoovituste saamiseks toimub õppenõustamine Rajaleidja koolivälise nõustamismeeskonna poolt, kuhu kuuluvad Rajaleidja keskuste sotsiaalpedagoogid, eripedagoogid, psühholoogid ja logopeedid. Soovituste andmiseks hinnatakse lapse toimetulekut haridussüsteemis ja kasvukeskkonnas, tehes koostööd haridus-

sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistidega.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse (edaspidi SRT) osutamist korraldab SKA. Teenus on kompleksne, mille raames osutatakse erinevaid teenuseid: tegevusterapeudi, loovterapeudi, sotsiaaltöötaja, psühholoogi, eripedagoogi, logopeedi, füsioterapeudi, kogemusnõustaja, arsti teenus ja õe teenus.

Kadrina lasteaed Sipsik liitus 2016 aastal Tervist edendavate lasteaedade võrgustikuga, mille eesmärk on hoida ja tugevdada laste tervist ning luua nii laste kui personali heaolu toetavad tingimused. Kadrina Keskkool on liikumise "Tervist edendav kool" liige. Liikumise eesmärgiks on kool, kus koolipere liikmetel oleks olemas meeldiv ja hea koolikeskkond, kus õppida ning töötada. „Meeldiv ja hea“ tähendab siin seda, et nii vaimne, füüsiline kui sotsiaalne keskkond on koolis toetav, turvaline ning igaühe tervist väärtustav. Suhted on toetavad ja sõbralikud, tunniplaan läbimõeldud ja kõikide osapooltega arvestav. Kooli kodukord on ühiselt kokku lepitud, füüsiline keskkond turvaline, toitlustamine tervislik jne.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Kadrina vallas on nõustamisteenused kohapeal kättesaadavad. Kadrina vald toetab teenuseid osaliselt, samuti on valla elanikel võimalik pöörduda abi saamiseks riiklikult rahastatud või perearsti teraapiafondi kaudu teenustele. Teenustele suunamine toimub valla sotsiaalosakonna spetsialisti ja/või perearsti kaudu, aga ka igal abivajajal endal on võimalik otse teenusepakkuja juurde pöörduda.

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte

HINNANG		TREND		
4	3	2	1	
		3.6	3.0	3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenus kättesaadavus
		3.0	2.0	3.1.2 Vähekindlustatutele tervishoiuteenuste võimaldamine
		3.0	3.0	3.1.3 Hüved tervishoiuteenus osutajatele arstiabi kättesaadavuse tagamiseks
		4.0	2.0	3.1.4 Eriarstiabi kättesaadavus
		2.5	2.0	3.1.5 Koolilaste tervise ülevaatused
		3.3	3.0	3.1.6 Nõustamisteenuste kättesaadavus

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus Kadrina vallas on väga hea - augustis 2020. aastal valmis tervisekeskuse uus hoone, mille tulemusel paranes teenuste kvaliteet ja kättesaadavus. Tervisemurega inimese esimeseks kontaktiks tervishoiusüsteemis on tema perearst või pereõde. Tervisekeskuses ei pakuta vaimse tervise õe teenust, kes on erioskuste ja teadmistega õendusala spetsialist ja kes osutab õendusabi reaalsete ja potentsiaalsete vaimse tervise probleemide puhul ning tegeleb vaimse tervise alase edendus- ja ennetustööga.

Vähekindlustatutele abi andmisel lähtub Kadrina Vallavalitsus kehtivast Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra. Abi andmine sõltub iga inimese abivajadusest, abi võib-olla nii rahaline toetus kui teenus. Ravikindlustusest isikute ravikulud aitab vajadusel katta KOV valla eelarvest vastavalt Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korrale.

Väljaspoole Kadrina valda jäävate eriarstide vastuvõtule pöördumiseks on võimalik tellida ja kasutada sotsiaaltransporditeenust, sealhulgas ratastoolis olevatel isikutel ja raamtranspordi vajavatel.

Kooliõde viib igal õppeaastal läbi profülaktilisi tervisekontrole kõigi I, III, VII ja X klassi õpilaste seas. Kooliõde hinnangul on peamiseks probleemideks õpilaste ülekaal, probleemid tervisliku ja regulaarse toitumisega sh. toitumishäired, vähene liikumine, suurenenud nutiseadmete kasutus ja vaba aja veetmine virtuaalmaailmas ning rühiprobleemid.

Vallas on lastele kättesaadavad KKT, logopeedi- ja psühholoogiteenus, vajadusel nõustab psühholoog ka abivajava lapse lähedasi. Vajaminevaid teenuseid on võimalik saada maakonnakeskuses, samuti on igal inimesel võimalus pöörduda pealinna spetsialistide poole. Teenused on osaliselt toetatud Kadrina valla poolt, samuti on valla elanikel võimalik pöörduda abi saamiseks riiklikult rahastatud või perearsti teraapiafondi kaudu teenustele. Abivajaja teenustele suunamine toimub valla sotsiaalosakonna ja perearsti kaudu.

TUGEVUSED

- Kättesaadav esmatasandi tervishoiuteenus
- Vähekindlustatud isikutele on KOV-i poolt võimaldatud vajalikud ja möödapääsmatud tervishoiuteenused.
- Heal tasemel sotsiaaltranspordi korraldus.

NÕRKUSED

- Vaimse tervise õe teenuse puudumine (esmatasandi tervisekeskuses)
- Nõustamisteenuste kättesaadavus on piiratud

3.2 Haridusega seotud teenused

3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

1. Kuidas on korraldatud alushariduse ja lastehoiu kättesaadavuse analüüsimine (mida analüüsitakse, sagedus, vastutajad)?

Alusharidust pakuvad vallas Kadrina lasteaed Sipsik, mille rühmad asuvad Kadrina ja Hulja alevikes ning Vohnja Lasteaed-Algkooli lasteaed. Kõikidele Kadrina valla elanike registris olevatele lastele on tagatud võimalus käia lasteaias, vabade kohtade olemasolul võetakse vastu ka teiste omavalitsuse registrites olevaid lapsi. Erijuhtudel on võimalus kasutada lastel naaberomavalitsuse lasteaedu. Vabade kohtade olemasolul võetakse lapsi vastu aastaringselt. Lastehoiu vajadus puudub. Alushariduse kättesaadavuse analüüsimise eest vastutavad haridusasutuste juhid. Kõigil lapsevanematel on võimalus esitada vastavalt oma soovile otse lasteaedadesse kohataotlused, kus neid analüüsitakse ja planeeritakse ning tehakse järjepidevat seiret: võrreldakse kohtade olemasolu taotlejate soovidega, laste vanuserühmi, võimalike erivajadustega, koolipikendusele jäävaid lapsi jms. Arvestust laste lasteaeda vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kohta korraldab lasteaiadirektor.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Milline on teenuse nõudluse ja pakkumise suhe?

Alushariduse kättesaadavus on Kadrina vallas hea. Kohtade nõudlus ja pakkumine on tasakaalus, mis tähendab et valla munitsipaallasteaiad suudavad katta lasteaiakohtade, sh söimekohtade vajaduse. Probleeme võib esineda erivajadusega laste teenuskohtade osas ja/või rühma tugiisikute (õpetaja abide) vähesuse tõttu.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kuidas on korraldatud alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus majanduslikes raskustes peredele (tasuta kohad, soodustused vms)?

Kadrina vallas toetatakse majanduslikes raskustes perede lapsi vajaduspõhisusest ja tegelikust abivajadusest lähtuvalt. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra alusel makstakse õppetoetust lasteaias- ja koolitoidu ning muude õppekulude osaliseks või täielikuks katmiseks, sh kohamaksu tasumiseks. Toetuse maksmise eelduseks on võlgnevuste mitteomamine Kadrina valla ees. Toitlustamiskulude toetuse maksmine Kadrina valla koolieelsetes lasteasutustes Kadrina valla registrisse kantud laste ja nende vanemate suhtes toimub põhimõttel: lapsevanema poolt toidukulude maksmist vähendatakse 50% võrra teise lapse eest juhul, kui perest käib samal ajal lasteaias kaks last; lapsevanem vabastatakse toidukulude maksmisest 100% ulatuses kolmanda ja iga järgmise ühest perest samal ajal lasteaias käivate laste puhul.

Hinnang:

Väga hea (4)

4. Palun põhjendada, millistel põhjustel osa lastest ei osale alushariduses ega lastehoius (pole kohti, rahalised piirangud vms)?

Kadrina vallas on tagatud kõigile lastele koht lasteaias. Juhul kui laps ei osale alushariduses, siis peamisteks põhjusteks on vanemate hoiakud ja põhimõtted, lapse tervislik seisund või kui registrisse kantud laps viibib/elab vanematega välismaal.

Hinnang: Väga hea (4)

Analüüs

Alushariduse kättesaadavus Kadrina vallas on hea, kuna koht lasteaias, sh söimerühmas, on tagatud kõikidele Kadrina valla elanike registrisse kantud lastele. Vajadust lapsehoiukohtade järgi ei ole. Alusharidust omandavate laste arv on viimase nelja aasta lõikes (võrreldes aastaid 2017 kuni 2020) vähenenud 20 lapse võrra, kuid püsinud stabiilselt üle 200 lapse. Lääne-Viru maakonna haridusvõrgu analüüsist selgub, et lasteaiaste prognoositav arv aastaks 2040 jääb vahemikku 221 kuni 251 ehk püsib suhteliselt stabiilsena.

Kõigil lapsevanematel on võimalus esitada otse lasteaedadesse kohataotlused, kus neid analüüsitakse ja tehakse järjepidevat seiret, võrreldakse kohtade olemasolu taotlejate soovidega, laste vanuserühmi, võimalike erivajadustega, koolipikendusele jäävaid lapsi jms. Arvestust laste lasteaeda vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kohta korraldab lasteaia direktor. Vabade kohtade olemasolul võetakse lapsi vastu aastaringelt.

Kadrina lasteaias Sipsik töötavad eripedagoogid, logopeed ja kahes rühmas on tööl rühma tugiisikud.

Majanduslikes raskustes perede lapsi toetatakse vajaduspõhiselt ja tegelikult abivajadusest lähtuvalt. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra alusel on õppetoetust võimalik taotleda ja maksta lasteaia- ja koolitoidu ning muude õppekulude osaliseks või täielikuks katmiseks, sh kohamaksu tasumiseks. Toitlustamiskulude toetuse maksmine Kadrina valla koolieelsetes lasteasutustes Kadrina valla registrisse kantud laste ja nende vanemate suhtes toimub põhimõttel: lapsevanema poolt toidukulude maksmist vähendatakse 50% võrra teise lapse eest juhul, kui perest käib lasteaias samal ajal kaks last ja lapsevanem vabastatakse toidukulude maksmisest 100% ulatuses kolmanda ja iga järgmise ühest perest samal ajal lasteaias käivate laste puhul.

Täpset analüüsi alushariduses mitteosalevate laste vanemate hulgas läbi viidud ei ole, kuid peamisteks põhjusteks saab lugeda vanemate hoiakuid ja põhimõtteid ning lapse tervislikku seisundit, vähemal määral lapse tegelikku elamist või viibimist välismaal. Kadrina valla alushariduse peamisteks probleemideks on:

1. Erivajadustega lastele teenuskohtade vähesus;
2. Tugipersonali vähesus rühmades.

Eesmärk on pikemas perspektiivis kaasata veelgi rohkem personali, et tagada lasteasutuse õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning seeläbi laste üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine.

3.2.2 Üldkeskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

1. Kuidas on korraldatud üldkeskhariduse ja kutsehariduse kättesaadavuse analüüsimine (mida analüüsitakse, sagedus, vastutajad)?

Haridusvaldkonna arenguvajaduste kaardistamiseks kutsuti 2020. aastal kokku hariduskogu, mille tegevusse kaasati kohalikud haridusvaldkonna entusiastid, ettevõtjad ja teised huvitatud osapooled. 2021. aasta kevadeks valmis hariduskogu tegevuse tulemusena visioon ja arengusuunad aastani 2030. Selleks monitoorib kool järjepidevalt gümnaasiumiastme õppekava ning teeb selles kohandusi vastavalt ühiskonna- ja tehnoloogiavaldkonna arengusuundadele. Õppetegevuse läbiviimiseks kasutatav koolihoone on amortiseerunud ning kõik klassiruumid ei ole varustatud vajalike kaasaegsete õppevahenditega.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Kuidas KOV toetab haridust omandavaid õpilasi (nt ühistranspordi kompensatsioon vms)?

Kadrina Keskkooli õpilastel on võimalus elada õpilaskodus. Põhikooli osas on õpilastele koostöös riigiga tagatud tasuta toitlustamine. Väljastpoolt Kadrina alevikku kooli tulevatele õpilastele on tagatud tasuta koolitransport, samuti laste sõidutamiseks Vohnja LA-i. Maakonnaliinidel on õpilastele tagatud transport. Koolides on tagatud õpilastele vajalike tugiteenuste kättesaadavus. Kaasaegse õpikeskkonna loomiseks algatab KOV 2022. aastal arhitektuurse lahenduse võidutöö põhjal koolimaja projekteerimise. Vallavalitsus on esitanud volikogule eelarvestrateegia 2022–2025, mille järgi alates 2024. aastast on võimalik koolimaja ehitamiseks investeerida 7,5 miljonit eurot [6]. Kadrina vald annab välja tunnustust ja toetust "Kadrina Keskkooli gümnaasiumiastme edukamad õpilased". Kadrina Keskkooli gümnaasiumiastme parimaid õpilasi [4]. Kadrina valla haridusstipendiumi [5] eesmärk on tunnustada Kadrina valla õpilasi ja üliõpilasi edukas uurimis-, praktilise, teadus- ja/või loovtöös ning parimate tööde juhendajaid.

Hinnang:

Väga hea (4)

1. Kas ja kuidas KOV suunab kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid, soodustades hilisema töö saamist KOV-is?

Kooli ainekava valikainete arendamisel ja õppetegevuste planeerimisel (külalisesinejad, lektorid jms.) arvestatakse, et need toetaksid õpilaste edasisi karjäärivalikud. Samuti toetavad õpilasi tugimeeskonna liikmed ja õpetajad.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Kadrina vallas pakub kvaliteetset, laiapõhjalist ja vajaduspõhist üldkeskharidust Kadrina Keskkool. Haridusvaldkonna arenguvajaduste kaardistamiseks kutsuti 2020. aastal kokku hariduskogu, mille tegevusse kaasati kohalikud haridusvaldkonna entusiastid, ettevõtjad ja teised huvitatud osapooled ja mille tulemusena on valminud tulevikuvision aastani 2030. Kool monitoorib arengusuundade analüüsimiseks ja hindamiseks gümnaasiumiastme ainekava järjepidevalt ning teeb selles kohandusi vastavalt ühiskonna- ja tehnoloogiavaldkonna arengusuundadele.

Üldkeskhariduse omandamiseks on õpilastele tagatud mitmed toetavad meetmed: põhikoolisastmes tasuta koolitoit (panustavad riik ja Kadrina vald), õpilaskoduteenus, koolitransport, maakonnaliinidel tasuta transport ja ja kooli tugiteenused. Lisaks akadeemilisele õppele sisaldub keskkooli õppekavades karjääriõppe võimalus.

2022. aastal algab arhitektuurse lahenduse võidutöö põhjal kaasaegse koolimaja projekteerimine. Vallavalitsus on esitanud volikogule eelarvestrateegia 2022–2025, mille järgi alates 2024. aastast on võimalik Kadrinasse uue koolimaja ehitamiseks investeerida 7,5 miljonit eurot.

3.2.3 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine

1. Korraldab koolikohustuslike isikutega tegelemist, koolikohustuse täitmata jätmise põhjuste väljaselgitamist ning meetmete rakendamist koolikohustust mittetäitvate isikute suhtes, määrates ametikoha või struktuuriüksuse, mille ülesannete hulka see kuulub.

Koolikohustust mittetäitvate õpilaste üle peab koolis arvestust kooli sotsiaalpedagoog, kes koostöös õpilase klassijuhataja, tugispetsialistide ja kooli juhtkonnaga selgitab välja koolikohustuse mittetäitmise põhjused, planeerib vajalikud sekkumised ning vajadusel kaasab kohaliku omavalitsuse spetsialistid. Vohnja-LA-s tegelevad laste ja peredega klassiõpetajad ja direktor, kaasates vajadusel KOV-i spetsialiste.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Korraldab võimaluse korral koolitusi vanematele, kelle lapsed ei täida koolikohustust, et toetada neid tingimuste loomisel koolikohustuse täitmiseks.

Üldiseid koolitusi antud sihtrühmale ei korraldata, vaid tegeletakse personaalselt vanematega nende juhtumist lähtuvalt. Vanemaid on teavitatud erinevatest tasuta koolitustest, mis toimuvad läbi sotsiaalmeedia ja soovitatud on osalemist vastavates tugigruppides (nt. ATH laste vanemate tugigrupp). Vanemaid saavad toetada KOV-i spetsialistid, valla psühholoog, KKT terapeut ja vajadusel meditsiinitöötajad.

Hinnang:

Pigem hea (3)

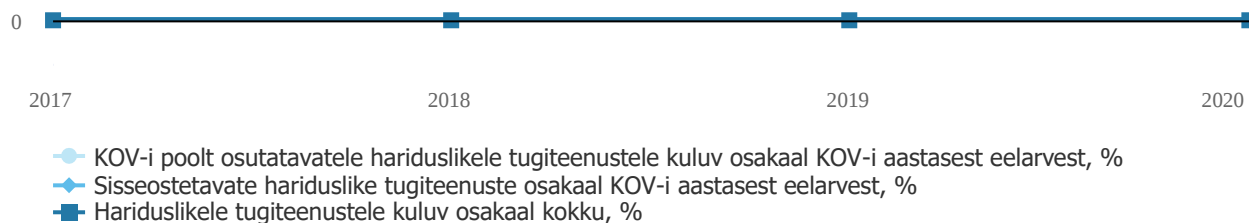
Analüüs

Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Kõigil kooli töötajatel on kohustus kaasa aidata õpilaste arengut toetava õpikeskkonna loomises. Koolikohustust mittetäitvate õpilaste üle peab arvestust kooli sotsiaalpedagoog, kes koostöös klassijuhataja, tugispetsialistide ja kooli juhtkonnaga selgitab välja koolikohustuse mittetäitmise põhjused, planeerib vajalikud sekkumised ning vajadusel kaasab kohaliku omavalitsuse spetsialistid. Vajadusel tuleb koostöös pere ja kooliga kaaluda ka kooli vahetamist, kui see on ainus võimalus lapsel koolikohustuse täitmiseks. Kadrina Vallavalitsus maksab õpetaja ja tugispetsialisti stipendiumi,

mille andmise eesmärgiks on tagada kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide töötamine valla haridusasutustes ning soodustada uute õpetajate ja tugispetsialistide elama ja tööle asumist Kadrina valda [9]. Koolikohustust mittetäitvate õpilaste arv on viimastel aastatel olnud langustrendis, moodustades 2020. aastal 1,2% õpilaste arvust, olles võrreldes 2019. aastaga vähenenud ligi 50%.

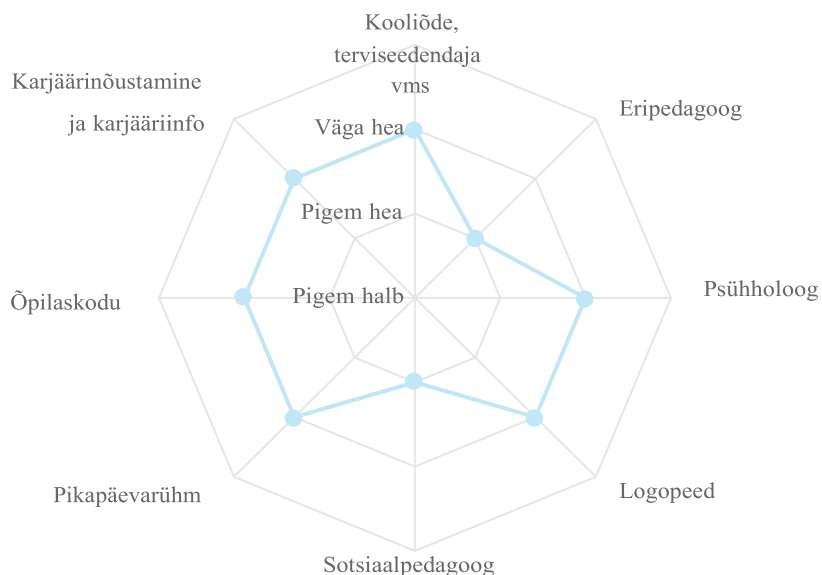
3.2.4 Hariduslikud tugiteenused

Teenused

Joonis 3.2.4.a Hariduslike tugiteenuste protsent KOV eelarvest

Teenuse nõudlus ja pakkumine

Joonis 3.2.4.b Teenuste kättesaadavus

Kättesaadavuse analüüs ja hinnang

Kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, terviseedendaja vms)

Koolitervishoiuteenus tegeleb õpilaste terviseedenduse ja -järelvalve, haiguste ennetamise ning esmaabi osutamisega. Koolitervishoiuteenus kuulub iseseisva õendusabiteenuse hulka. Kooliõde teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd õpilase, lapsevanema, õpetaja, kooli juhtkonna ja tugispetsialistidega. Kadrina Keskkoolis ja Vohnja LA-s osutab kooliõde teenust Aktsiaselts Rakvere Haigla. Kooliõde on koolimajas kõikidel koolipäevadel. Kooliõde teeb õpilasele vajaliku toe pakkumiseks vajadusel koostööd meditsiini-, rehabilitatsiooni-, sotsiaalvaldkonna jm spetsialistidega. Kadrina lasteaias Sipsik töötab terviseedenduse õpetaja ja lasteaias on tervist edendav lasteaias alates 1. juuni 2016. Liikumispuudega isikule on ligipääs Kadrina Keskkooli raskendatud, kuid see saab lahendatud 2022/2023. õppeaasta alguseks.

Hinnang:

Väga hea (4)

Eripedagoog

Kadrina lasteaias Sipsik töötab kaks eripedagoogi, Kadrina Keskkoolis eripedagoog-nõustaja/haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi HEVKO). Seega ei tööta keskkoolis täiskoormusega eripedagoog. Vohnja-LA-s õpib vähe lapsi, mistõttu koosseisus eripedagoogi ei ole, kuid koolis töötab eripedagoogi

haridusega õpetaja, kes saab vajadusel toeks olla. Vohnja LA-s on vajadus eripedagoogi teenuse järgi.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Psühholoog

Kadrina Keskkoolis töötab koolipsühholoog, kelle teenus on üldjuhul kättesaadav nii lastele kui lapsevanematele/peredele. Koolipsühholoog töötab osakoormusega, mistõttu kõik koolipäevad ei ole kaetud. Alates 2021. aasta sügisest ostab Kadrina vald psühholoogi teenust sisse, 2022. aasta algusest töötab valla psühholoog Kadrinas kaks korda nädalas. Psühholoogi eesmärgiks on varajane märkamine ja toetamine, samuti laste psüühiliste protsesside hindamine. Alates 2022. aasta jaanuarist ostab vald sisse ka kognitiivse käitumisteraapia teenust (KKT), terapeut käib vallas kohapeal vajaduspõhiselt. Vohnja LA-i õpilasi ja lasteaia lapsi toetab vajadusel valla psühholoog. Koolipsühholoogi, valla psühholoogi ja KKT teenus on tasuta. Valla psühholoog ja KKT terapeut töötavad Kadrina Tervisekeskuse ruumides asuvas Hea tunde toas, kuhu on tagatud ligipääsetavus ka erivajadusega isikutele. Info teenuste kohta on kättesaadav.

Sotsiaalministeerium pakub KOV-ile võimalust taotleda psühholoogi palga- ja juhendamistoetus, mille eesmärk on parandada kohalikul tasandil psühholoogilise abi pakkumist. Vald on toetuse küsimise võimalust kasutanud alates 2021. aastast [31].

Hinnang:

Väga hea (4)

Logopeed

Kadrina vallas töötab logopeed. Valla logopeed toetab ja abistab kõiki Kadrina valla elanike registris olevaid lapsi, samuti valla haridusasutuses õppivaid lapsi, sh Vohnja LA lapsi. Kadrina lasteaed Sipsikus töötab samuti logopeed, kes toetab lasteaialapsi, vajaduse suunab valla logopeedi vastuvõtule. Valla logopeed töötab tervisekeskuse ruumides, mis võimaldab head koostööd meditsiinivaldkonnaga. Ligipääsetavus on tagatud erivajadusega isikutele.

Hinnang:

Väga hea (4)

Sotsiaalpedagoog

Kadrina Keskkoolis töötab sotsiaalpedagoog, kes on hõivatud ka pedagoogilise tööga. Vohnja LA-s ei ole vajadust sotsiaalpedagoogi teenuse järgi, kuna õpetajad saavad ise probleemide ennetamise ja lahendamisega hakkama.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Pikapäevarühm

Pikapäevarühmad töötavad nii Kadrina Keskkoolis kui ka Vohnja LA-s. Teenus on kättesaadav ja vajadusel tagatud. Kadrina Keskkoolis võetakse pikapäevarühma 1.–3. klassi õpilane lapsevanema avalduse alusel. Pikapäevarühmad töötavad ajavahemikus 12.40–15.15 vastavalt graafikule ja päevakavale. Pikapäevarühma õpilased võivad rühmast lahkuda õpetaja loal ja eelneval kokkuleppel lapsevanemaga.

Hinnang:

Väga hea (4)

Õpilaskodu

Kadrina Keskkooli õpilastel on võimalus elada õpilaskodus, mis asub koolimajast 300 m kaugusel. Õpilaste käsutuses on mugavalt ja kaasaegselt sisustatud 2-kohalised toad. Õpilaskodus on köök-söögituba, puhkeruum, võimalus veeta vaba aega (TV, arvuti, internet, lauamängud). Samas hoones asub Kadrina ujula, võimla, jõusaal, maadlusaal jm sportimiseks sobilik. Õpilase vastuvõtmiseks õpilaskodusse teeb lapsevanem taotluse ajahetkel, mil tekib vajadus õpilase õpilaskodusse paigutamiseks. Kooli õpilaskodus on kohti kokku 21 õpilasele. Kadrina Keskkooli õpilaskodus on ka riiklikult toetatud õpilaskodu kohad, kuhu saab võtta põhiharidust omandavaid, toimetulekuraskustes peredest pärit õpilasi, et toetada koolikohustuse täitmist.

Hinnang:

Väga hea (4)

Karjäärinõustamine ja karjääriinfo

Kooli ainekava valikainete arendamisel ja õppetegevuste planeerimisel (külalisesinejad, lektorid jms) arvestatakse, et need toetaksid õpilaste edasisi karjäärivalikuid. Samuti toetavad õpilasi tugimeeskonna liikmed ja õpetajad. Eesti Töötukassa pakub karjäärinõustamist ja karjääriinfot kõigile soovijatele, sealhulgas koolinoortele.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Tugispetsialistide meeskond (eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaalpedagoog, HEVKO ja kooliõde) võimaldab ühiselt infot vahetades ja tegevusi planeerides parimal viisil toetada lapse arengut.

Kooli tugisüsteem töötab õpilast nõustava ja toetava võrgustikutöö põhimõttel. Tugisüsteemi kuuluvad klassijuhataja, aineõpetaja, tugispetsialistid, õppejuht ja direktor. Tugisüsteemi ülesanne on ühiselt toetada õpilase arengut, uurida õpilase arengutingimusi ja vajadusel muuta tingimused arengule sobivaks. Vajaduse ilmnedes kaasatakse tugisüsteemide meetmete rakendamiseks teised kooli töötajad.

Erivajadusega lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimumise eest vastutab lasteasutuse direktor. Rühma meeskonna moodustavad õpetajad, liikumis- ja muusikaõpetaja, logopeed ja/või eripedagoog, tervishoiutöötaja, õpetaja abi, juhtkonna esindaja ning lapsevanemad. Kõikide arendustegevuste planeerimisel arvestatakse erivajadusega lapse arengu ja keskkonna oluliste aspektidega.

3.2.5 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

1. Kas ja kuidas on korraldatud seire kooliõpilaste heaolu, sh koolikiusamiste üle (mida analüüsitakse, sagedus, vastutajad)?

Igal aastal viiakse läbi rahulolu uuring 4., 8. ja 11. klassi õpilaste seas, õpilasuuringud ja juhtumipõhine analüüs. Õpilaste heaolu ja koolikiusamisjuhtumitega tegeleb kogu kooli personal. Esmalt reageerib kooli töötaja, kes märkab ning seejärel teavitab õpilast klassijuhatajat. Klassijuhataja kaasab juhtumilahendusse tugispetsialistid ja lapsevanemad. Politsei sekkumise vajadus on pigem harv. Sekkumismeetoditena on kasutatud nii ühise mure meetodit, kokkulepete sõlmimist kui ka lahenduste efektiivsuse monitoorimist. Ennetusmeetodina on klassiõpetajad ja klassijuhatajad õpilastega sõlminud kokkuleppeid, koostanud klassireegleid ning viinud ka ainetundides/klassijuhataja tundides läbi tegevusi kiusamiskäitumise ennetamiseks (arutelud, juhtumianalüüsid). Kooliülesel tasandil rakendatakse laiemalt nii õpilaste väärtuste kui ka hoiakute kujundamist ning sotsiaalsete oskuste arendamist, eesmärgiga ennetada kiusamiskäitumist ja sellele kohest reageerimist. Kadrina Keskkool rakendab VEPA metoodikat, millel on oluline mõju kiusamiskäitumise ennetamisel. 2022/2023. õppeaastal rakendub koolis kiusamisvastane programm KiVa (edaspidi KiVa). Vanuselist ja soolist erisust kiusamisjuhtumite kaardistamisel ei esine. Viimase kolme aasta lõikes on kiusamise juhtumitest teavitamine pigem sagenenud, kuna kasvanud on õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate teadlikkus ja julgus pöörduda ning kiusamise juhtumist teada anda.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Milliseid ennetustegevusi tehakse koolide psühhosotsiaalse keskkonna parendamiseks, sh koolivägivalla ennetamiseks (sagedus, sisu, vastutajad)?

Positiivse psühhosotsiaalse keskkonna hoidmine ja toetamine toimub igapäevaste suhtlus- ja õppetegevuste raames ainetunnis ja vahetundides, toimuvad teemapäevad, õpilasi innustatakse osalema huviringides ja noorsootöös. Vastutavad kõik õpetajad, tugispetsialistid, noorsootöötajad ja huviringide juhendajad.

Ennetusmeetodina on õpetajad ja klassijuhatajad sõlminud õpilastega kokkuleppeid, koostanud klassireegleid ning viinud tundides/klassijuhataja tundides läbi tegevusi kiusamiskäitumise ennetamiseks (arutelud, juhtumianalüüsid). Kooliülesel tasandil rakendatakse õpilaste väärtuste ja hoiakute kujundamist ning sotsiaalsete oskuste arendamist eesmärgiga ennetada kiusamiskäitumist ja sellele kohest reageerimist. Kadrina Keskkool rakendab ka VEPA

metoodikat, millel on oluline mõju kiusamiskäitumise ennetamisel. 2022/2023 õa rakendub koolis KiVa programm.

Hinnang:

Väga hea (4)

3. Kuidas on korraldatud koolikiusamise ohvriks langenud laste toetamise protsess (protsessi kirjeldus, vastutajad)?

Õpilasele pakutakse psühholoogilist nõustamist. Vastutaja on koolipsühholoog koos kooli tugimeeskonnaga, kuna koolipsühholoogi nõustamisele lisandub ka sotsiaalpedagoogiline tugi.

Hinnang:

Väga hea (4)

4. Kuidas on korraldatud koolikiusajatega tegelemine (protsessi kirjeldus, vastutajad jne)?

Kiusajatega viiakse läbi vestlus, kaasates lapsevanem(ad), klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog. Tehakse kokkulepped ja rakendatakse tugispetsialisti teenuseid.

Hinnang:

Pigem hea (3)

5. Kuidas on korraldatud vajalikud tugiteenused lastele ja peredele (teenuste kättesaadavus, nõudluse vastavus pakkumisele jne)?

Vallas on tagatud vajalikud tugiteenused lastele, lapsevanematele ja vajadusel ka kooli personalile. Abivajaja on võimalik suunata koolipsühholoogi ja valla psühholoogi nõustamisele ning lastekaitse spetsialisti suunamisel KKT terapeuti vastuvõtule. Lisaks on võimalik abi saada Rajaleidja keskusest, SKA ohvriabist ja SRT teenuste kaudu rehabilitatsiooniteenuse osutajatelt (Lumi Teraapia, MTÜ Virumaa Tugiteenused jms). Infot tasuta veebipõhiste nõustamisteenuste osas on jagatud lapsevanematele otse, aga ka valla kodulehel ja Facebookis.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Koolikiusamine on siis, kui õpilane satub korduvalt ja süstemaatiliselt teise tahtliku negatiivse tegevuse objektiks. Kiusamisega on seotud enamasti jõusuhete tasakaalustamatus. Jõusuhete erinevus võib põhineda nt vanusel, füüsilistel omadustel, positsioonil rühmas või toetajaskonnas. Kiusajal on võimu või jõudu, mille abil ta saab kiusatu suhtes üleoleku. Seega on kiusamine võimu või jõu väärkasutus. Kiusamine võib-olla:

1. Füüsiline (löömine, nügimine, tee peal ees seismine, takistamine, asjade peitmine);
2. Verbaalne (sõimamine, narrimine, ähvardamine, väljapressimine, ahvimine ja kommenteerimine, pilkamine, kuulujuttude levitamine);
3. Suhetega seotud (grimassitamine, ohkamine, ignoreerimine, teise kõnetamise vältimine);
4. Küberkiusamine- levib sotsiaalmeedia gruppides

Valla haridusasutustes on kõrgendatud tähelepanu all abistav sekkumine ja ennetustöö koolikiusamise vältimiseks. Haridusasutustes rakendatakse õpilaste väärtuste ja hoiakute kujundamist ning sotsiaalsete oskuste arendamist, eesmärgiga ennetada kiusamiskäitumist ja sellele kohast reageerimist. Kadrina Keskkool rakendab VEPA metoodikat, millel on oluline mõju kiusamiskäitumise ennetamisel. 2022/2023 õa rakendub koolis KiVa programm.

Positiivse psühhosotsiaalse keskkonna hoidmine ja toetamine toimub haridusasutustes igapäevaste suhtlus- ja õppetegevuste raames ainetundides ja vahetundides, toimuvad teemapäevad, õpilasi innustatakse osalema huviringides ja noorsootöös. Ennetustegevuseks ja sekkumiseks on välja kujunenud protsessiskeemid. Kiusamise juhtumitest teavitamine on saagenenud, kuna kasvanud on õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate teadlikkus ja julgus pöörduda ning teavitada kiusamise juhtumist.

3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
		3.8	3.0
		4.0	3.0
		3.0	2.0
		3.8	3.0
		3.8	3.0

Kokkuvõte:

Valla haridusasutustes tagatakse hariduslikud tugiteenused haridusasutuste tugipersonali poolt. Lisaks on kättesaadavad KOV-i korraldatavad teenused. Võimalik on kasutada Kadrina Keskkooli õpilaskoduteenust.

Teenused on abivajavate laste ja nende perede jaoks tasuta kättesaadavad, paindlikud ja professionaalsed. Kadrina valla hariduspoliitika arengufookus on hariduskvaliteedi edasiarendamisel ja hariduselu (koolide) kestliku arengu kindlustamisel. Kadrina Keskkooli visiooniks on inseneeria valdkonna edendav innovaatiline ja väärtuspõhine Eesti maakool, mille arengukeskkond arvestab õppija individuaalsust ja loovust, pakub koolirõõmu ning võimaldab konkurentsivõimelise põhi- ja gümnaasiumihariduse omandamise. Kaasajastatud missiooniks on elukestvalt õppiva, elus toimetuleva eetilise inimese kujundamine, kes tunnetab ennast ja oma kohta muutavas maailmas, väärtustab mitmekülgset haridust ja haritust ning suudab otsustada ja oma tegude eest vastutada.

TUGEVUSED

- Toimiv haridusvõrgustik alusharidusest keskkoolini, sh väikese kooli olemasolu
- Professionaalsed spetsialistid, erialase haridusega õpetajad haridusasutustes
- Kadrina Keskkooli jätkusuutlik tegutsemine innovaatilise ja väärtuspõhise Eesti maakeskkoolina, kus arvestatakse õppija individuaalsust ja loovust

NÕRKUSED

- Personali järelkasv haridusvaldkonnas ei pruugi olla piisav, sh tugispetsialistide
- Tugispetsialistide töö killustatus ehk tugispetsialistid tegelevad mitmes valdkonnas üheaegselt mistõttu võimekus tugispetsialisti tööülesannetega tegelemiseks on vähenenud
- Kadrina Keskkooli amortiseerunud koolihoone mis ei vasta erivajadustega õpilastele

4. HAAVATAVATE (RISKIS) SIHTRÜHMADEGA TEGELEMINE

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused

Koduteenus

1. Milline on teenuse saajate arv ja teenuse osutamise maht (maht kokku+ keskmine maht teenuse saaja kohta) aasta jooksul?

Teenust saab vajaduspõhiselt aastas 25 kuni 30 inimest. Teenuse kogumaht 2021. aastal oli 5158 tundi. Inimese abivajadus on erinev, keskmiselt osutatakse koduteenust ühele inimesele 17,16 tundi kalendrikuus. Koduteenuse osutamisega on tegelenud lepingupartner MTÜ Kadrina Päevakeskus, alates september 2022 on avahooldajad (koduteenuse osutajad) valla struktuuris.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Milline on hinnanguline teenuse tegelike vajajate arv aastas ning nende paiknemine KOV-is? Analüüsida kas ja millised teenust vajavad rühmad võivad jääda koduteenusega katmata seaduslike kitsenduste tõttu (nt need kellel on seadusjärgsed ülalpidajad – või muud kitsendused, mida KOV on ise oma õigusaktis ette näinud). Ühtlasi hinnata kas mingis piirkonnas elavad inimesed on teenusega kehvemini kaetud.

Hinnanguliselt on teenust vajavate inimeste arv kuni 30 ja kõik teenust taotlenud isikud on teenuse saanud. Seoses elanikkonna vananemisega võib prognoosida teenust vajavate isikute arvu suurenemist kuni 40 inimeseni aastas. Teenust on kergem osutada vallakeskuses, kus elab peaaegu pool valla rahvastikust ja samuti keskuse lähedal asuvas Hulja alevikus. Raskem hajaasustuspriirkonnas, kuna suureneb ajakulu kliendile ja sõidukulu. Koduteenuse saamiseks ei ole seatud kitsendusi ja teenuse saamise aluseks on tegelik abivajadus, kuna koduteenuse eesmärk on täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine kodustes tingimustes, säilitades ja parandades isiku elukvaliteeti. Teenust vajavate isikute arvu suurenedes võib tekkida vajadus täiendava teenuseosutaja järgi, kuid maapiirkonnas võib hea teenuseosutaja leidmine olla raske. Et teenuse osutamine peab toetama abivajaja enda vastutust, aktiivsust ja võimeid iseseisvalt toime tulla, on keeruline pakkuda teenust erivajadusega isikutele.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamatat nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasustustest vm). Palume ühtlasi tuua välja peamised põhjused/takistused, miks inimesed teenust nii kaua ootavad ning millised on võimalused, kuidas seda olukorda parandada.

Teenusele saamiseks ooteaega/järjekorda ei ole. Kui vastav sooviavaldus on laekunud ja taotleja abivajadus on hinnatud valla sotsiaalosakonna ametnike poolt, suunatakse klient teenusele, vajadusel kohe. Klient saab teenust vajaduspõhiselt, st teenuse osutamise tähtaeg võib-olla ka lühiajaline. KOV-il võib olla tulevikus vaja planeerida täiendavat võimekust ise teenuse osutamiseks või osta täiendavalt teenust sisse erasektorist.

Hinnang:

Pigem hea (3)

4. Kas on teatud koduteenuse komponente/tegevusi, mida KOV korraldatav teenus täna ei kata (nt isikuabi - abistamine hügieenitoimingutes vms, teenuse pakkumine nädalavahetustel), mis need on ning millised on abi tagamise võimalused katmata komponentides?

Koduteenusega kaetus vallas on hea, seda nii teenusmahtude kui teenuse kvaliteedi osas. Enamik kliente vajab ja

saab teenust eeskätt koduabi tegevuste osas, kuid mõne kliendi puhul sisaldab koduteenus ka isikuabi komponenti. Koduteenust on osutatud omastehooldajale toetava ning abistava teenusena. Üldjuhul osutatakse koduteenust tööpäevadel, kuid abivajadusest lähtuvalt vajadusel ka nädalavahetusel ja/või öhtuti. Tulevikus võib eeldada koduteenuse raames osutatava isikuabi vajaduse suurenemist. Kadrina vallas ei osuta koduteenust ööpäevaringselt, kuna nii suure abivajaduse korral võib teenuse osutamine muutuda abivajajale ebapraktiliseks. Sellisel juhul tuleb mõelda teistele teenustele. Kõigele vaatamata ei ole jäänud ja ei jää valla inimestele abi osutamata, vaid vajadusel leitakse võimalused abistamiseks.

Hinnang:

Pigem hea (3)

5. Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine? (Kui palju aastas teenusele kulus rahalisi vahendeid – palju kattis KOV, palju inimesed ise. Kuidas see on ajas muutunud?)

Kirjeldus:

Koduteenust finantseeritakse Kadrina valla eelarvelistest vahenditest ja teenus on abivajajatele 2022 aasta lõpuni tasuta. Lähitulevikus on plaan kehtestada koduteenusele hind, mistõttu muutub teenus inimesele osatasuliseks. Koduteenuse mahud suurenevad iga- aastaselt, abivajajad elavad hajaasustuspriirkonnas ja kasvada võib teenuse raames osutava isikuabi osakaal.

Teenuse osutamiseks oli 2021. aastal eelarves planeeritud 39000 eurot.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

Teenuse saajate arv aasta jooksul

Kadrina valla haldusterritooriumil osutas väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust Osaühing saühing Kadrina Hooldekodu, kus oli keskmiselt 50 teenuskohta. Kadrina vald rahastas teenuse eest tasumisel isiku enda ja/või tema lähedaste poolt puudujääva osa tasumist kuni 20 vallakodaniku eest. Muudel juhtudel tasusid teenuse eest inimesed kas täielikult ise või abistasid nende lähedased ja nende registrijärgsed omavalitsused. Väljaspool Kadrina valda asub läheduses mitmeid üldhooldekodusid, eelistatuim on olnud Imastu Hooldekodu OÜ hooldekodu. 2022. aasta jaanuarikuus lõpetas vallavolikogu otsusega Osaühing Kadrina Hooldekodu tegevuse ja hooldekodu likvideeriti. Klientide ja nende lähedaste nõusolekul paigutati enamik klientidest ümber Imastu hooldekodusse. STAR andmetel oli 2021. aastal üldhooldusteenusel kuni 30 rahvastikuregistri järgset Kadrina valla elanikku.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas (keskmise vaba, sobiva teenuskoha ootel olevate inimeste arv, nt nende inimeste arv, kes on pidanud aasta jooksul ootama sobiva teenuskoha vabanemist, ootama kauem kui 30 päeva – ooteaja hulka ei kuulu menetlusele kuuluv aeg).

Üldhooldusteenust vajavate isikute täpset või hinnangulist arvu aastas ei ole võimalik välja tuua. Praktika näitab, et teenust vajavad isikud on saanud teenusele vajaduse tekkides ning üldjuhul kohta oodata ei tule. Lähedased valivad sageli hooldekodu enda elupaigale lähemale ja tasuvad ise, mistõttu puudub täpsem ülevaade võimalikest üldhooldusteenuse vajajatest.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamatat nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasustusest vm). Palume ühtlasi tuua välja peamised põhjused/takistused, miks inimesed teenust nii kaua ootavad ning millised on võimalused, kuidas seda olukorda parandada.

Kadrina valla lähiümbruses on piisavalt heal tasemel teenust pakkuvaid üldhooldekodusid ja üldjuhul ei pea inimesed ootama teenusele saamiseks järjekorras. Ooteaeg võib tekkida juhul, kui soovitakse väga konkreetset

hooldekodu. Koostöös Imastu Hooldekodu OÜ-ga on 2022 aastal kõik teenust vajavad isikud saanud õigeaegselt teenusele.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs liikumiskustega inimestele

Kõik nõuded on teenuseosutajate poolt täidetud, sh tagatud ligipääs liikumiskustega inimestele. Hoolekandeesutustes on olemas kaldteed, õige laiusega koridorid, lift jms.

Hinnang:

Väga hea (4)

Milliste teenusekomponentide järgi oleks üldhooldusteenusel vajadus?

Üldhooldusteenus ei vaja täiendavaid teenuskomponente. Tagatud on nii vaimne kui füüsiline heaolu- võimalused õues olla, raamatuid lugeda, kaaslastega suhelda, osaleda pakutud tegevustes ja tagatud on füüsiline heaolu.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Teenuse finantseerimiseks on erinevad võimalused, mis sõltuvad inimese ja tema lähedaste rahalisest võimekusest teenuse eest tasuda. Võimalikud on järgmised variandid: inimene tasub ise teenuse eest täies ulatuses; inimene ja tema lähedased tasuvad teenuse eest; inimene ise, tema lähedased ja Kadrina vald koos tasuvad teenuse eest; inimene ise ja Kadrina vald tasuvad teenuse eest.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine?

Valla sotsiaaltöö spetsialist hindab inimese abivajadust ja koostöös abivajaja ning vajadusel tema lähedastega leiab sobivaima teenuse. Haiglas viibiva isiku teenusevajaduse teeb kindlaks haigla sotsiaaltöötaja. Paljudel juhtudel pöörduvad abivajava lähedased ise enda valitud hooldekodusse ja sellisel juhul sotsiaaltöö spetsialist teenusevajadust ei hinda.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas on hinnatud abivajava inimese maksevõime?

Abivajava inimese maksevõimet hinnatakse alati. Kui isikul puuduvad võimalused täies ulatuses teenuse eest tasuda, on tal õigus pöörduda abi saamiseks KOV-i ja valla eelarvest tasutakse üldhooldusteenuse maksumuse see osa, mis jääb katmata isiku enda ja tema seadusjärgsete ülalpidajate poolt. Taotlusele lisatakse juurde hooldusleping.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamine seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega?

Teenuse korraldamine on otseselt seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega. Selleks analüüsitakse teenust vajava/saava inimese ja tema ülalpidamiskohustusega lähedaste maksevõimet ja toimetulekut, kuid lähtuda tuleb ka asjaolust, et teenuse eest tasumisel peab maksjal säilima tavapärane elustandard.

Hinnang:

Väga hea (4)

Inimese vaba tahtega arvestamine teenuse korraldamisel ja osutamisel.

Kui inimene on võimeline oma tahet väljendama, arvestatakse inimese vaba tahtega teenuse korraldamisel ja osutamisel alati. Juhul kui üldhooldusteenust vajav inimene keeldub hooldekodusse minemast, siis peab arvestama inimese tahtega ja leidma teisi viise abistamise korraldamiseks, sh vajadusel täiendavalt selgitama ning motiveerima. Üldjuhul liiguvad inimesed üldhooldusteenusele siis kui muud teenused enam ei aita või muid võimalusi ei ole.

Olnud on olukordi, kus inimene ise tahab minna hooldekodusse ja avaldab selleks tungivat soovi, ehkki otsest vajadust selleks ei ole.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamise protsess on kaasatud inimene ise ja tema lähedased?

Teenuse korraldamise protsessi on alati kaasatud inimene ise ja lähedaste olemasolul ka tema lähedased. Abivajaja kaasatakse sellises mahus, milles inimene ise on võimeline osalema. Üldjuhul on inimene nõus teenusele minekuga ja lepidavad sellega. Teenuseosutaja sõlmib hooldust vajava isikuga lepingu, mille käigus hinnatakse inimese abivajadust ning inimese võimekust teenuse eest tasuda. Kui lähedased pöörduvad juba eelnevalt valda, on võimalik isiku enda ja/või tema lähedastega teenusele saamise protsess algusest lõpuni "lahti rääkida" ja seda selgitada, vajadusel hooldekodus käia.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Milliste teiste teenuste osutamisega saaks katta inimese abivajaduse, et inimene saaks veel jätkata elu oma koduses keskkonnas?

Kui inimese tervislik seisund on äärmiselt raske ja tema toimetulekuvõime on alanenud määral, mis ei võimalda enam kas iseseisvalt või lähedaste toel hakkama saada, ei ole muid võimalusi kui üldhooldusteenus, mis tagab ööpäevaringse kõrvalabi ja järelvalve ning turvalise keskkonna. Kadrina vald ei ole suuteline korraldama ega tagama ööpäevaringset hooldusteenust inimese kodus, käesoleval ajal ei paku seda teenust ka erasektor.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Täisealise isiku hooldus

Teenuse saajate arv aastast

Teenuse saajate arv on aastate lõikes erinev, 2021. aastal sai täisealise isiku hoolduse teenust 11 täisealist isikut.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastast. Analüüsida ühtlasi kas ja millised teenust vajavad rühmad võivad jääda teenusega katmata seaduslike kitsenduste tõttu. (nt need kellel on seadusjärgsed ülalpidajad – või muud kitsendused, mida KOV on ise oma õigusaktis ette näinud). Välja tuua takistused/põhjused ja võimalused olukorra parandamiseks.

Teenust saavate isikute arv on püsinud võrreldes 2020 aastaga samal tasemel. Õigusakt kitsendusi ei sätesta, va asjaolu, et hooldajal endal ei tohi olla rasket või sügavat puuet.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasustusest vm).

Taotluse laekumisel menetleb sotsiaalosakonna ametnik taotlust seaduses ettenähtud tingimustel. Teenusele saamiseks järjekorda ei ole.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Kadrina vald maksab hooldajale hooldajatoetust, mis on planeeritud valla eelarvesse. Sügava puudega isiku hooldajatoetus kalendrikuus on 100 eurot, raske puudega isiku hooldajatoetus on 50 eurot kalendrikuus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine?

Teenusevajaduse hindamine toimub inimese koduses keskkonnas, hindamiseks on kasutusel hindamisinstrument, vestlus ja paikvaatlus. Hindamisest selgub, millistes tegevustes inimene abi vajab, millega ta ise toime tuleb, millised on tema kodused tingimused jms. Kaardistatud saab ka lähedaste suutlikkus ja võimekus isikut abistada.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamine seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega?

Teenuse korraldamine ei ole seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas määratakse hooldajaks ülalpidamiskohustusega inimesi ka juhul kui nad elavad samas eluruumis?

Kadrina vallas on määratud hooldajaks ka ülalpidamiskohustusega inimesi olukorras, kui nad elavad samas ruumis.

Hinnang:

Väga hea (4)

Inimese vaba tahtega arvestamine teenuse korraldamisel ja osutamisel?

Inimese vaba tahtega arvestatakse alati, v.a kui inimene ei ole võimeline tahet avaldama.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamise protsessi kaasatud inimene ise ja tema lähedased?

Teenuse korraldamise protsessi on alati kaasatud inimene ise ja lähedaste olemasolul ka lähedased. Hindamine/korduvhindamine toimub kokkuleppel teenuse saaja ja/või tema lähedasega koduses keskkonnas tõese tulemi saamiseks.

Hinnang:

Väga hea (4)

Tugiisikuteenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas - erinevate sihtrühmade lõikes (lapsed, täiskasvanud ja last kasvatavad isikud. Tugiisikuid määratakse nt eriolukorras inimestele, puudega lastele, psüühikahäirega inimestele)

Tugiisikuteenuse saajate arv on aastate lõikes erinev, 2021. aastal sai teenust kaks last ja üks täisealine isik.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Hinnanguiline teenuse vajajate arv aastas. Analüüsida ühtlasi kas ja millised teenust vajavad rühmad võivad jääda teenusega katmata seaduslike kitsenduste tõttu. (nt need kellel on seadusjärgsed ülalpidajad – või muud kitsendused, mida KOV on ise oma õigusaktis ette näinud).

Teenust vajavate isikute arvu on raske prognoosida, kuna vajadus võib tekkida ootamatult või mingist elulisest olukorrast tulenevalt. Raske ja sügava lapsele osutatavat tugiisikuteenust saab finantseerida riigi poolt KOV-ile eraldatud (toetusfond, ESF) rahadest. Abi andmisel ja teenuse osutamisel tuleb lähtuda inimese tegelikust abivajadusest. Valla eelarvesse on planeeritud vahendid abivajava lapse, täisealise isiku või pere tugiisikuteenuse osutamiseks.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas teenuse maht on piisav, s.t kas teenus katab ära teenuse saaja tegeliku vajaduse (nt ajaline maht vms?)

Teenuse maht on olnud piisav ja on katnud ära teenuse saaja tegeliku vajaduse.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkuja tegevusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasustusest vm). Välja tuua takistused/põhjused ja võimalused olukorra parandamiseks.

Teenusele ei ole ooteaega/ootejärjekorda. Raskusi valmistab/võib valmistada pigem teenuseosutajate leidmine. Olukorra parandamiseks näeme võimalust palgata haridusasutustesse (klassi, lasteaia rühma) täiendavaid tugispetsialiste (õpetaja abi) ja seetõttu kasutada seal vähem sotsiaalvaldkonna tugisikuid. Tulevikus võiks valla struktuuris olla tööl tugisik(ud).

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Kadrina vallas on tugisikuteenuse finantseerimiseks vahendid valla eelarvest, riigi toetus- ja tasandusfondist ja Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest (ESF).

Hinnang:

Väga hea (4)

Kui palju on KOV-il teenuseosutajaid, kellega saaks või kellega on sõlmitud tugisikuteenuste osutamise leping (kas katab ära vajaduse?)

Teenuse osutamise võib delegeerida Sotsiaalhoolekandeseaduses ettenähtud nõuetele vastavale juriidilisele või füüsilisele isikule või teie KOV üksuse ametiasutusele. Kadrina vallas töötavad tugisikud käesoleval ajal käsunduslepinguga (2021. aastal viis (5) tugisikut).

Hinnang:

Väga hea (4)

Kui palju on KOV palgal tugisikuid või teenuseosutajal tugisikuid?

Kadrina Vallavalitsuse palgal ei ole ühtegi tugisikut, kõik on tööle võetud konkursi korras käsunduslepinguga tähtajaliselt, arvestades osutatava teenuse mahtu ja sisu.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kui palju on ühel tugisikul kliente (n-ö tugitavaid)?

Üks tugisik töötab ühe tugitavaga. Erinevatel põhjustel ühe tugitaval lapsel vahetunud tugisikud.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine?

Laste hindamise aluseks on STAR juhtumiplaan ja/või lapse heaolukolmnurk. Lisaks kasutatakse teenusvajaduse hindamisel KOV-i väljatöötatud hindamisinstrumenti, varem olemasolevaid teadmisi, vestlust, paikvaatlust vastavas keskkonnas (kool, lasteaed, kodu), erialaspetsialistide hinnanguid.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on hinnatud abivajava inimese maksevõime?

Olgugi, et tugisikuteenuse osutamise eest võib tasu küsida, on teenus abivajavale inimesele tasuta, mistõttu ei ole maksevõime hindamine vajalik.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamine seotud ülalpidimiskohustustega inimeste võimalustega?

Teenuse korraldamine ei ole seotud ülalpidamiskohustusega inimeste võimalustega. Aluseks on tegelik abivajadus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Inimese vaba tahtega arvestamine teenuse korraldamisel ja osutamisel?

Teenuse korraldamisel ja osutamisel arvestatakse alati inimese vaba tahtega.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamise protsessi kaasatud inimene ise ja tema lähedased?

Teenuse korraldamise protsessi on alati kaasatud inimene ise. Lähedase kaasamine sõltub juhtumist ja abivajaduse hindamise tulemustest.

Hinnang:

Väga hea (4)

Isikliku abistaja teenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Viimasel kahel aastal ei ole teenuse järgi nõudlust olnud. Teenuse saajate arv 0.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kuidas kaardistate teenuse vajadust? (sarnaste KOV-ide võrdlus)

Teenuse pakkumisel tuleb lähtuda eeskätt tegelikust vajadusest, mistõttu kaardistamine ei ole vajalik.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkuja tegevusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasutustest vm). Mis on takistused/põhjused ja mis võimalused on olukorra parandamiseks.

Teenusele saamiseks järjekorda ei ole, raskusi võib valmistada teenuse osutaja leidmine.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas teenuse maht on piisav, s.t kas teenus katab ära teenuse saaja tegeliku vajaduse (nt ajaline maht vms?)

Teenuse järgi viimastel aastatel nõudlust olnud ei ole.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas teenus on piiratud ajaliselt (ei ole nädalavahetusel või pärast nöö tööaega võimalik teenust saada)?

Kehtiva korra alusel ei ole ajaliselt piiratud, teenust osutatakse kliendi vajadustest lähtuvalt ja temaga kooskõlastatult, kuid mitte öösel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas teenus tagab inimesele ka võimaluse spontaansuseks ja privaatsuseks? (aruandes ei tohiks olla nõutud üksikasjalikud tegevuste kirjeldused)Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Teenuse sisuks olevad tegevused peavad olema kirjeldatud haldusaktis, kuid ei sisalda tegevuste üksikasjalisest sisukirjeldust. Teenus on osatasuline ehk teenust rahastatakse valla eelarvest ja on kliendi omaosalus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine?

Sotsiaaltöö spetsialist hindab abivajava inimese teenusevajadust tema loomulikus keskkonnas, tuginedes esitatud andmetele, kasutab hindamisinstrumenti, vestleb, toimub paikvaatlus, vajadusel kogub täiendavaid andmeid lähedastelt või vajadusel ka erialaspetsialistidelt. Abivajadust tuleks hinnata kõikidest tegevustest lähtuvalt.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on hinnatud abivajava inimese maksevõime?

Kogemus maksevõime hindamiseks puudub, kuid kui abivajaval isikul ei ole rahalisi vahendeid omaosaluse katteks, siis tuleb lähtuda Kadrina valla sotsiaalhoolekandeline abi andmise korras sätestatust.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamine seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega?

Üldjuhul ei tohi teenuse korraldamine olla seotud ülalpidamiskohustusega inimeste võimalustega. Ülalpidamiskohustuste võimalustega võib arvestada siis, kui elatakse ühisel elupinnal ühise leibkonnana.

Hinnang:

Väga hea (4)

Inimese vaba tahtega arvestamine teenuse korraldamisel ja osutamisel?

Inimese vaba tahtega arvestatakse alati nii teenuse korraldamisel kui osutamisel.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas teenuse korraldamise protsess on kaasatud inimene ise ja tema lähedased?

Teenuse korraldamise protsessi saab kaasatud inimene ise ja vajadusel ka lähedased.

Hinnang:

Väga hea (4)

Sotsiaaltransport

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Sotsiaaltransporditeenuse eesmärk on võimaldada puudega isikul kasutada tema vajadustele vastavat transpordivahendit tööle või õppeasutusse sõitmiseks või avalike teenuste kasutamiseks. Kadrina vallas osutab teenust hankepartnerina OÜ Sõiduabi. Teenuse osutaja selgub hanke korras, hanget on korraldatud iga-aastaselt. Teenust saavad kasutada erivajadusega inimesed arstil käimiseks ning teiste avalike teenuste kasutamiseks, sh raske ja sügava puudega laste sõidutamiseks Porkuni Kooli. Teenust kasutab aastas keskmiselt kuni 60 unikaalset täisealist isikut ja 6-7 last. Teenuse osutamise tingimused on sätestatud Sotsiaalhoolekandeline abi andmise vastavas korras.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas

Teenust osutatakse vastavalt vajadusele ja nõudlus on kaetud.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasutustest vm). Takistused/põhjused ja võimalused olukorra parandamiseks.

Teenuse saamiseks tuleb teenust tellida võimalusel mõned päevad ette, kas suuliselt või kirjalikult. Teenus loetakse määratuks, kui sotsiaalosakonna ametnik on kinnitanud teenuse kuupäeva, marsruudi ja väljumise kellaaja. Laste sõidutamiseks kooli on sõlmitud õppeperioodi hõlmavad lepingud. Üldjuhul teenuse saamiseks järjekorda ei ole, teenus on hästi kättesaadav ning teenuse mahud piisavad. Teenust on võimalik saada ka väga lühikese eettellimise korral, nt samal päeval, kuid sellised olukorrad on pigem erandlikud.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on tagatud erinevad teenuse komponendid (raamitransport, saatja küsimus jms)

Lepingupartner tagab võimalused kasutada transporti ratastooli kasutaval inimesel, tagatud on vajadusel raamitransport ja saatjateenus. Teenuseosutaja transpordivahendid on varustatud professionaalsel (pakkuma erivajadusega inimestele vajalikke tehnilisi lahendusi) tasemel ja sobivad erinevate erivajadustega inimestele transporditeenus pakkumiseks.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas teenus on piiratud kellaajaliselt või nädalavahetustel?

Teenus ei ole piiratud kellaajaliselt, on kättesaadav ka nädalavahetustel.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas teenust osutab KOV ise või teenuseosutaja?

Teenust osutab teenuseosutaja. Vajadusel ja/või erijuhtudel on võimalik lisaks kasutada valla bussi, kuid valla buss ei taga erinevate teenusekomponentide kasutamist v.a saatja teenus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Millised erinevad vajadused on? Kas on juhuveod, takso või liinivedu?

Kadrina vallas on korraldatud peamiselt taksovedu ja liinivedu, üksikute juhtudel ka juhuveod (veetakse tellija või vedaja enda algatusel kokku pandud sõitjaterühmi). Liinivedu toimub koostöös VIROL-iga.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine? (kliendi omaosaluse suurus) kas hind kujuneb km pealt või lisandub ka ooteaja eest tasu?

Teenuseosutaja esitab Kadrina Vallavalitsusele arve, mis sisaldab sõitja nime, sõidu kuupäeva, marsruuti, läbitud kilomeetreid ja abistamise korrad. KOV tasub teenuseosutajale ja alusarve alusel esitab teenust kasutanud inimesele arve, sest sotsiaaltransporditeenus on teenuse kasutajale üldjuhul osatasuline. Klient tasub sõidukilomeetri hinnast 0,20 eurot ja abistamistasu 5 eurot kord. Ooteaja tasu ei ole rakendatud. Teenuse hind kujuneb järgmistest komponentidest: sõidukilomeetri hind, abistamise tasu, kandraami kasutamise ja ooteaja tasu. Raske ja sügava puudega lastele korraldatud transporditeenus haridusasutusse (Porkuni Kooli) on lastele tasuta ja seda finantseeritakse valla eelarvest.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas on ka jagatud sõiduteenus võimalus? Kuidas on tasumine sellisel juhul?

Erivajadusega laste sõidutamisel Porkuni Kooli ja VIROL korraldatud liiniveol on kasutusel jagatud sõiduteenus. Need sõidud on lastele tasuta. Valla korraldatud sotsiaaltransporditeenus kasutamisel on jagatud sõiduvõimalus olemas ja seda kasutatakse meelsasti, kuid tavapäraselt üle kahe sõitja teenust ei jaga. Tasumisel kehtib tavapärane mudel, kuid kulud jagatakse sõitjate vahel, ehk rakendub 50% soodustus (sõitja tasub 0,10 eurot/km). Abistamistasu on personaalne, seda ei jagata.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine?

Sotsiaaltransporditeenuse võimaldamine teatud sihtgruppidele on reguleeritud Sotsiaalhoolekandeseaduses. Alati on võimalik kontrollida vastavust STAR keskkonnas, kuid väikese omavalitsusena teame/tunneme inimesi ja eriarstide vastuvõttudele peavad kodanikud jõudma ka hajaasustuspiirkonnast, nii et alati ei saa ja ei pea tegelikku abivajadust hindama. Toimub ka koostöö perearstidega.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas on hinnatud abivajava inimese maksevõime?

Üldjuhul abivajava inimese maksevõimet ei hinnata, kuid sotsiaalosakonna ametnikul on õigus kaalutletud ja põhjendatud otsusega vabastada isik täielikult või osaliselt teenuse eest tasumisest, arvestades isiku sissetulekuid, seadusjärgsete ülalpidajate olemasolu ja nende sissetulekuid, teenuse kasutamise põhjust ning muid juhtumiga seotud asjaolusid. Sellisel juhul analüüsib ametnik olukorda ja teeb vastava otsuse. Lastele suunatud sotsiaaltransporditeenuse määramisel raske ja sügava puudega lastele perekonna maksevõimet ei hinnata.

Sotsiaaltransporditeenust vajavatele lastele, kellel ei ole määratud puuet, hinnatakse lastekaitse spetsialisti poolt perekonna sotsiaalmajanduslikku toimetulekut.

Hinnang: Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamine seotud ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega?

Ülalpidamiskohustustega inimeste võimalustega teenuse korraldamisel arvestatakse siis, kui abivajajal on toimetulekuraskused. Kui inimene ei ole suuteline tasuma omaosalust ja vajab sotsiaalosakonnast täiendavat rahalist abi omaosaluse tasumiseks, hinnatakse ka ülalpidamiskohustusega pereliikmete võimalusi.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas ja kuidas on teenuse korraldamise protsessi kaasatud inimene ise ja tema lähedased?

Teenuse korraldamise protsessi on alati kaasatud inimene ise ja vajadusel tema lähedased. Lastel puhul on alati kaasatud lapsevanema(d) või eestkostja.

Hinnang:

Väga hea (4)

Võlanõustamisteenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastast KOV-i kaudu (teenust osutab lisaks nt Töötukassa (ESFI vahenditest)).

Kadrina vald ei ole nõudluse puudumisel korraldanud 2021. aastal ühegi isiku võlanõustamisteenust ja ei ole rahastanud ühegi inimese teenust. Teenuse osutamise mahu kohta läbi Eesti Töötukassa andmed puuduvad.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastast (Milline sihtrühm teenust enim vajab? Palju on toimetulekutoetuse saajaid antud teenuse saajate seas?)

Ei ole võimalik sihtrühma suurust hinnata, kuna teenuse järgi nõudlust viimastel aastatel olnud ei ole. Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs ühistranspordiga /transpordikulude hüvitamine? (sh liikumiskulude hüvitamine inimestele)Võimalus, et teenuseosutaja tuleb ise kohale?

Teenuse saamiseks ei ole vaja esitada taotlust. Isik võib pöörduda valla sotsiaalosakonda või enda poolt valitud

teenuseosutaja poole. Vallamajja on võimalik siseneda liikumisraskustega inimestel, mujal teenuse osutamise korral ei ole võimalik ligipääsetavust hinnata. Eesti Töötukassa esindusse on ligipääs olemas.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine? (sh isiku omaosaluse suurus) Ka juhul kui inimene on pöördunud ise otse teenuseosutaja poole.

Sotsiaalosakonna ametnikul on õigus kaalutletud ja põhjendatud otsusega vabastada isik täielikult või osaliselt teenuse eest tasumisest, arvestades isiku sissetulekuid, seadusjärgsete ülalpidajate olemasolu ja nende sissetulekuid, teenuse kasutamise põhjust ning muid juhtumiga seotud asjaolusid.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kuidas on korraldatud abivajava inimese teenusevajaduse hindamine? Kas on hinnatud abivajava inimese maksevõime? (tervikliku abivajaduse hindamise käigus juba)

Võlanõustamisteenust vajava isiku abivajaduse hindamine toimub eeskätt inimesega vesteldes, tema esmasel nõustamisel. Vajadusel saab kasutada nt töötukassa hinnanguid/teadmisi.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Inimese vaba tahtega arvestamine teenuse korraldamisel ja osutamisel?

Teenuse korraldamisel ja abistamisel saab alati lähtuda inimese vaba tahtega.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kui palju on piirkonnas teenuseosutajaid?

Täpsed andmed puuduvad, kuid võlanõustamisteenuse osutajaid on piirkonnas vähe.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Kas teenuse korraldamise protsessi on kaasatud inimene ise ja tema nõusolekul ka lähedased?

Võlanõustamisteenuse korraldamise protsessi peab olema inimene ise kaasatud ja tema nõusolekul ka lähedased.

Hinnang:

Väga hea (4)

Milliste teiste toetavate teenuste saaks katta inimese abivajaduse? (näiteks tugisikuteenus- eelarve koostamine ja tark majandamine, koduse sooja toidu valmistamine värskest toorainest)

Võlgade korral on vaja nõustamist eeskätt raha planeerimisel ja juriidilist nõu tegevusteks.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas KOV pakub lisaks kohustuslikele teenustele ka toimetulekuõpet?

Ei, õpet ei paku, kuid alati nõustatakse.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Varjupaigateenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Kadrina vald ei paku ise varjupaigateenust. Lähim öömaja asub Rakvere linnas. Teenuse saamiseks ei ole vaja esitada taotlust. Isikul on õigus ise pöörduda teenuse saamiseks teenuse osutaja poole. Ametiasutus korraldab varjupaigateenuse isikule siis, kui isik ise ei ole võimeline abi taotlema. 2021. aastal on teenust vajanud üks inimene kaheks ööks.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas

Vajadust on raske prognoosida, kuna vajadust sisuliselt ei ole olnud. KOV on suutnud isikutele sotsiaalelupinna korraldada.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs ühistranspordiga /transpordikulude hüvitamine

Ligipääs teenusele on olemas, sh ka ühistranspordiga. Samas on inimesed liikuvad ja öömaja vajav isik võib pöörduda vabalt valitud öömajasse ka väljaspool Rakveret. Varjupaika jõudmine on inimese kulu, kui KOV korraldab, siis transpordikulu jääb KOV kanda.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs liikumiskustega inimestele

Liikumiskustega inimeste ligipääsu teenusele on raske hinnata, kuna varjupaigad on erinevates asukohtades. Rakvere kodutute varjupaigas on ligipääs ka liikumiskustega inimestele.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusekomponentide aspekt (Kas tegemist vaid magamisvõimalusega või pakutakse lisaks muid toetavaid teenuseid?)

Erinevate varjupaikade teenusekomponente on raske hinnata, kuid seadusest tulenevalt peab see sisaldama pesemine, magamine, võimalus teha süüa ja esmase nõustamise.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Turvakoduteenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Kadrina vallal on viimastel aastatel puudunud vajadus turvatoa teenuse järgi. Teenuse saajaid ei ole olnud.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas

Teenuse vajadust ei ole võimalik hinnata. Hea ennetuse ja sisulise tööga ei ole turvatoa teenuse vajadust viimastel aastatel olnud, kuid ootamatud olukorrad võivad tekkida.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenuse tagamine abivajajale (Kas kohtade arv on piisav, et teenust abivajajatele tagada?)

Lääne-Viru maakonnas ei ole turvatuba, kuhu lapsi paigutada. Maakonna tasandil on kokkulepe Siimusti Lastekeskus Metsatareke turvatoaga, kuhu maakonna lapsi, sh Kadrina valla lapsi vajadusel paigutada.

Turvatoateenus on valmisolekuteenus, mis on väga ressursimahukas ja väikeses vallas ei ole mõistlik oma turvatuba asutada.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Teenusele ligipääs ühistranspordiga /transpordikulude hüvitamine

Teenusele ligipääsetavust on raske hinnata, kuna turvakodus asuvad erinevates paikades. Võib eeldada, et turvakodusse ei viida lapsi ühistranspordiga. Eraldi transpordikulude hüvitamist ei ole, vajadusel on võimalik kasutada sotsiaaltransporti või viib politsei.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs liikumisraskustega inimestele

Teenusele ligipääsetavust liikumisraskustega inimestele on raske hinnata, kuna turvakodus asuvad erinevates paikades. Liikumisraskuste tõttu ei jää vajaduse tekkides teenus korraldamata.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenuse komponentide aspekt (Milliseid komponente teenus täna ei kata ning millised on arendusvõimalused?)

Erinevate teenuseosutajate teenuse komponente on raske hinnata, kuna Kadrina vald ei ole kasutanud viimastel aastatel teenust. Kindlasti võimaldavad turvakodud ajutise eluaseme, mis tagab turvalise keskkonna ja esmase abi, sh vajadusel kriisinõustamise.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud teenuselt väljumine?

Turvakoduteenus on ajutine meede ning teenuselt väljumiseks tuleb abivajaja elu korraldada. Selleks on erinevad variandid: abivajaduse äralangemisel ja omal soovil lahkub täisealine klient iseseisvalt teenuselt ja korraldab oma elu ise; laps paigutatakse asendushooldusele või läheb laps tagasi perekonda (kui on pere ja lapse abivajadused on hinnatud, lapse turvalisus on tagatud ja puudub teiste teenuste vajadus).

Hinnang:

Pigem hea (3)

Eluruumi tagamise teenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Kadrina vallas on kasutusel sotsiaalkorterid ja sotsiaalelupinnad, mis asuvad Leikude külas ja Kihlevere külas ning üks korter Kadrina alevikus. Leikudel on ahiküttega, Kihlevers kohaliku keskküttega köetavad korterid. Valla omandis on kokku 21 eluruumi, millest seitse on korterid ja 14 üksikut tuba. 2021. aastal oli eluruumi tagamise teenusel kokku 17 inimest.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas (lisaks järjekordades väljenduvatele arvudele, võiks analüüsida oma piirkonnas lagunenud majades, pooltühjades kortermajades vms elavaid inimesi, kes potentsiaalselt vajaksid uut elukohta)

Eluruumi teenuse eesmärk on kindlustada isikule, kes sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt ei ole võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama, eluruumi kasutamine. Eluruumi saajaga sõlmitakse üürileping, milles märgitakse eluruumi kasutamise tingimused, teenuse osutamise tähtaeg ja tasumise põhimõtted. Teenuse saaja tasub eluasemekulud ja üüri. Hetkel on kõik abivajajad saanud elamispinna, olemas on mõned vabad pinnad ootamatuteks olukordadeks. Teenust vajajate inimeste arv võib suurened eeskätt nende inimeste arvelt, kes

veel elavad kuskil kellegi juures, kuid abivajaduse tekkides ei taheta enam nende eest vastutada. On ka inimesi, kes on harjunud elamisega sotsiaalpinnal ning ei kiirusta otsima muid võimalusi. Väikses kogukonnas on probleem ka selles, et juba sotsiaalpinnal elavatele isikutele ei taheta üüriturult üürida.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasutustest vm). Takistused/põhjused ja võimalused olukorra parandamiseks

Üldjuhul ei ole ooteaega (v.a menetluse aeg) ega järjekorda, kuna on olemas vabad pinnad. Teoreetiliselt võib ooteaeg tekkida olukorras, kus pakutav sotsiaalelupind ei ole teenust vajavale isikule vastuvõetav.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on korraldatud eluruumi kohandamine erivajadustega inimestele

Sotsiaaleluruume ei ole olnud vaja kohandada. Puudega inimesele eluruumi kohanduse toetust makstakse puudega isiku eluruumi või sellele juurdepääsu kohanduseks viisil, mis leevendavad või kõrvaldavad puudust tingitud takistused eluruumi kasutamiseks. Eluruumi kohandust on õigus taotleda puudega isikul, kes kasutab Kadrina vallas asuvat eluruumi alaliseks ja aastaringseks elamiseks ning kes on kohandatava eluruumi omanik või on kohandatav eluruum temaga samas eluruumis elava perekonnaliikme kaasomandis; või inimesel, kes kasutab üürilepingu alusel Kadrina valla omandis olevat eluruumi. Toetuse taotlemiseks esitatakse taotlus, milles on muu hulgas märgitud eluruumi kohanduse põhjendus ja toetavate tegevuste üksikasjalik kirjeldus; toetuse suurus (eluruumi kohanduse maksumus või eeldatav eelarve) ning taotleja omafinantseeringu suurus. Täpsemalt on puudega isiku eluruumi kohandamise reguleeritud sotsiaalhoolekandeline abi andmise korras.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Toetuse suurus on maksimaalselt 1800 eurot ühe eluruumi kohanduse kohta. Kui tööde tegelik maksumus ületab valla toetust, peab kohanduse saaja katma ülejäänu omaosalusena. Fondidest eluruumi kohanduseks raha taotlemisel võib käesolevas lõikes nimetatud toetust suurendada ja sel juhul taotlejalt omaosalust ei nõuta. Toetus makstakse töö tegija pangakontole 10 tööpäeva jooksul pärast töö nõuetekohast üle andmist ja vastu võtmist.

Hinnang:

Väga hea (4)

Lapsehoiuteenus

Hinnangud

Teenuse saajate arv aastas

Lapsehoiuteenuse eesmärk on toetada last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist või vähendada lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust. Teenuse osutamist raske ja sügava puudega lapsele reguleerib Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord. Teenuse pakkumise koolieelse lasteasutuse seaduse alusel korraldab vallavalitsus. 2021. aastal ei olnud puudega last lapsehoiuteenusel, puudus nõudlus.

Hinnang:

Väga hea (4)

Hinnanguline teenuse vajajate arv aastas

Hinnanguliselt võiks teenust vajada kuni viis last aastas.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele saamise ooteaeg/järjekord (näitab rahuldamata nõudlust, mis võib-olla põhjustatud teenuse pakkujate puudusest, rahapuudusest, ebasobivatest aegadest, hajaasutustest vm).

Teenusele saamise järjekorda ei ole, kuna lapsevanemal on teenuseosutajaga eelnevad kokkulepped olemas. Teenust saab rahastatud valla eelarvest ESF vahendite toel (ESF rahastus on kuni 2022. aasta lõpuni).

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs ühistranspordiga /transpordikulude hüvitamine

Ligipääsetavust on raske hinnata, kuna teenust osutatakse erinevates kohtades. Üldjuhul lapsed ei lähe teenusele ühistranspordiga. Teenusele jõudmiseks on võimalik kasutada sotsiaaltransporditeenust ja kulu on võimalik kanda valla eelarvest. Eraldi transpordikulude hüvitamist ei ole.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenusele ligipääs liikumisraskustega inimestele

Teenusele ligipääsu liikumisraskustega inimestele ei ole võimalik hinnata, kuna teenuseosutajad asuvad erinevates kohtades. Väljaspool kodu osutatavale teenusele sõitmiseks on võimalik kasutada sotsiaaltransporditeenust, sh kohandatud transporti

Hinnang:

Väga hea (4)

Kuidas on kaetud teenuse finantseerimine?

Teenust finantseeritakse valla eelarvest.

Hinnang:

Väga hea (4)

Milliseid teenuseid KOV lisaks osutab?

Hinnangud

Teenus 1 Teenuse nimi: Puudega lapse hooldamine

Hooldus seatakse 3-18-aastase raske või sügava puudega suurenenud hooldusvajadusega lapsele, kes vajab oma vaimse või kehalise puude tõttu kõrvalabi, juhendamist ja järelvalvet kodustes tingimustes ööpäevaringselt.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 2 Teenuse nimi: Psühholoogi teenus (muud vajaduspõhised sotsiaalteenused).

Psühholoog on vaimse tervise spetsialist, kes aitab muredega toime tulla ning toetab lapse üldist arengut. Lastele toetamiseks ja parima psühholoogilise abi andmiseks selgitab psühholoog varajase märkamise eesmärgil välja valla haridusasutustes psühholoogilist abi vajavad lapsed, kavandab vajaminevad sekkumised ja läbiviimise, nõustab peresid ja konsulteerib erinevaid osapooli lapse heaolu tagamiseks ning vajadusel suunab lapse ja pere täiendavatele uuringutele ja/või teise spetsialisti vastuvõtule. Psühholoog viib läbi erinevaid infoloenguid/koolitusi pedagoogidele ja lapsevanematele. Psühholoogilise toena osutab KKT terapeut sessioone valla lastele. KKT on kliendi ja terapeudi vaheline koostöö, mille jooksul keskendutakse ühele või paarile konkreetsele probleemile. Terapeut ei paku kliendile valmis vastuseid, vaid aitab tundma õppida oma mõtteviisi, et leida kohad, mis soodustavad negatiivsete tunnete tekkimist. Teenust saavad eeskätt lapsed ja lastega pered, nõudlus teenuse järgi on olemas.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 3 Teenuse nimi: Logopeedi teenus

Logopeedilise toe eesmärk on tagada valla lastele võimalikult varane kõne arenguprobleemide märkamine ja sekkumine. Logopeed hindab lapse kõne arengu taset ning vajadusel alustab otsest ja/või kaudset teraapiat vanema

ning lapse õpetajate nõustamise teel. Logopeedilise toe raames nõustatakse haridusasutuste töötajaid ja lapsevanemaid lapse kõne arengu toetamise ja raskuste ületamise osas, jagades olulist asjassepuutuvat informatsiooni (nt teraapia eesmärgid, soovitusel haridusasutuses oskuste kinnistamiseks jms) lapse õpetaja või tugipersonaliga. Logopeedi teenust kasutab perioodiliselt kuni 50 last.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

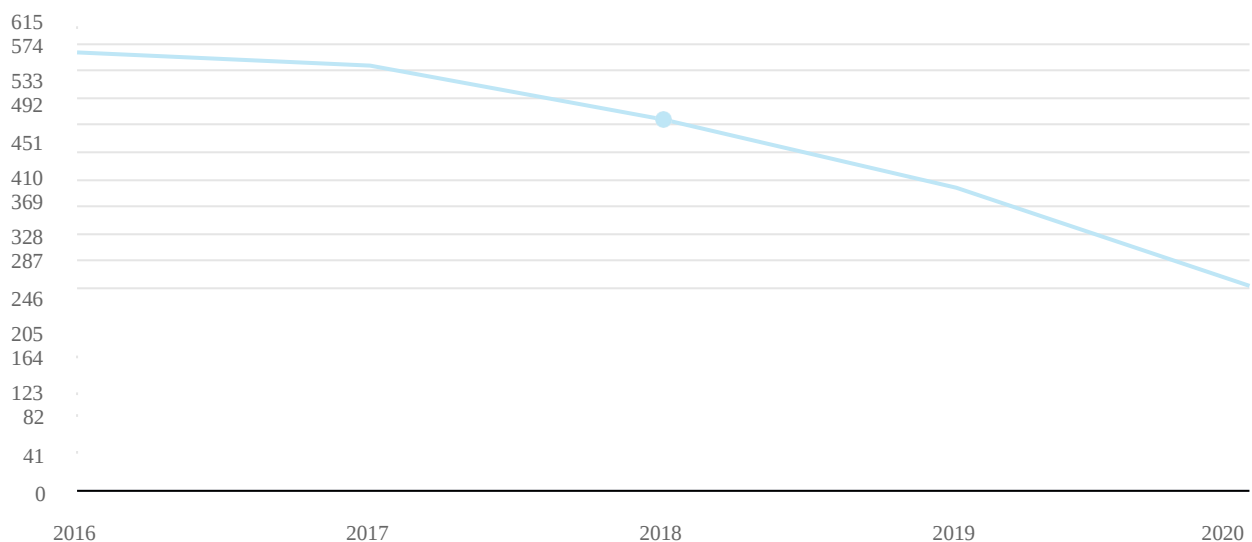
Kadrina Vallavalitsus täidab kohustust korraldada abivajajatele kõik seadusest tulenevad kohustuslikud teenused, lisaks KOV-i poolt korraldatud toetavad teenused. Abi andmise eesmärk on aidata kaasa inimeste toimetulekuvõime toetamisele ning elukvaliteedi säilimisele. Teenuse osutamist võib delegeerida sotsiaalhoolekande seaduses esitatud nõuetele vastavale juriidilisele või füüsilisele isikule või teise kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutusele.

Tulevikus on enam vaja arendada koduteenust ja peretöötaja teenust, kes täidaks ka tugisõiduk ülesandeid. Nende teenuste eesmärk on inimese iseseisva toimetuleku toetamine ja mõlemad teenused on suunatud erinevates eagruppides olevatele inimestele - lapsed, sh erivajadusega, lastega pered, tööealised ja eakad. Toetavaid teenuseid vajavad ka kodus elavad valla eestkostel olevad inimesed.

Maapiirkonna väikese omavalitsusena ei ole mõistlik kõiki teenuseid korraldada ise, leida tuleb võimalusi koostööks teiste omavalitsustega ja teenuste sisseostmiseks, sh erasektorist.

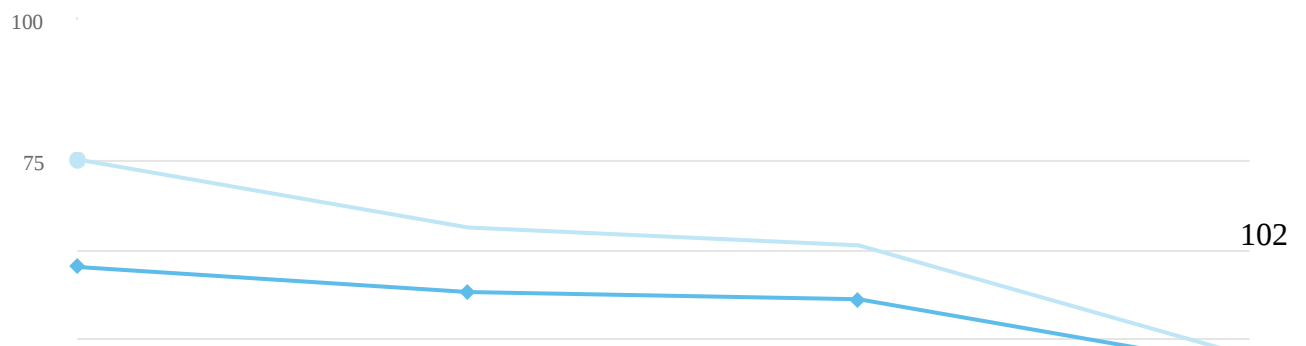
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad

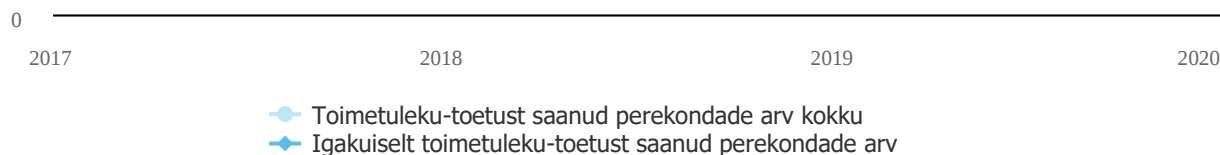
Toimetulekutoetuse saajate hulk

Joonis 4.1.2 .a Toimetulekutoetuse saajate hulk

Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Joonis 4.1.2 .b Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Toimetulekutoetuste maksmise taust

Hinnangud

1. Kas analüüsite millistesse sihtrühmadesse toimetulekutoetuse saajad kuuluvad? Milliseid sihtrühmi enim välja tooksite?

Kadrina Vallavalitsuse sotsiaalosakond analüüsib regulaarselt toimetulekutoetuse saajate sihtrühma. Sotsiaalteenuste- ja toetuste andmeregistri STAR statistika kohaselt on (november 2021. aasta andmed) toimetulekutoetuse saajate hulgas 13 peret, neist töötu pereliikmega peresid 12, lastega peresid kaks ja ühe täiskasvanuga peresid üks. Enamuses toimetulekutoetust saavatest peredest on tööealised. Peamine toimetulekutoetust saav sihtrühm on töötuga pered, sh 1-liikmeline.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Kas abivajadus on terviklikult hinnatud kohe kui inimene pöördub abivajadusega?

Kadrina vallas tegeleb toimetulekutoetuse määramisega sotsiaaltöö spetsialist, kes hindab iga pöörduja abivajadust. Selleks viiakse läbi vestlused, analüüsitakse koos abivajava isikuga tema sotsiaalmajanduslikku olukorda, vajadusel teostatakse kodukülastus. Spetsialist otsib koos abivajajaga võimalusi tema abistamiseks, annab soovitusi ja suunab vajadusel edasi mõne teise ametiasutuse poole, lepib kokku nt arstiaegu jms. Hindab, kas tegemist on ühekordse abivajadusega, mida aitab lahendada nt ühekordne toetus või vajab probleemilahendus pikemaajalist sekkumist ja toetavatele teenustele suunamist.

Hinnang:

Väga hea (4)

3. Milliseid toetavaid teenuseid ning toetusi on lisaks pakutud toimetulekusaajatele, mis toetaks nende iseseisvat toimetulekut?

Täiendavalt pakutakse teenuseid vastavalt abivajaja personaalsele abivajadusele, nt psühholoogiline nõustamine, sotsiaalabi, toiduabi vms. Lisaks on inimesed aktiivsemalt ja julgemalt hakanud kasutama Eesti Töötukassa teenuseid. Korduvate ja/või pikaajaliste toetuste saajatega tehakse pidevalt aktiivset tööd.

Hinnang:

Väga hea (4)

4. Palju inimesi/perekondi on viimaste aastate lõikes väljunud toimetulekutoetuste saajate ringist iseseisvale elule ning millised meetmed on seda toetanud?

Võrreldes 2017. aastaga on toimetulekutoetust saavate perede arv oluliselt vähenenud (55 pere võrra). Inimesed on

saanud tööle.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Kadrina vallas on riikliku toimetulekutoetuse saajate arv regulaarselt vähenenud ehk on olnud selgelt langustrendis. Peamise sihtgrupi moodustavad töötu täisealise isikuga pered. Korduvate ja pikaajaliste toetuste saajatega tehakse aktiivset tööd. Toetuse saajate suhteliselt väike hulk võib-olla tingitud madalast töötusest, suurenenud sissetulekust. Samas tuleb arvestada ka tösiasiaga, et on isikuid, kes ei lähe kunagi tööle.

4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused

Kirjeldage, milliseid sissetulekust sõltuvaid toetusi KOV maksab ning milliste sihtrühmade milliseid vajadusi toetused katavad.

Kadrina Vallavalitsus maksab abivajadusest sõltuvaid toetusi nagu õppetoetus; ühekordne toetus; hooldajatoetus; puudega inimese eluruumi füüsilise kohanduse toetus, vältimatu sotsiaalabitoetus, toetus raske- ja sügava puudega lapsele (teenuse kulu kompenseerimine), lisaks riikliku toetusena toimetulekutoetus ja 2022. aastal energiatoetust. Toetusi makstakse juhtumipõhiselt vastavalt inimeste vajadusele, seetõttu ei ole võimalik kindlaid sihtrühmi välja tuua.

Hinnang:

Väga hea (4)

Muud KOV eelarvest makstavad sissetulekust mittesõltuvad toetused

Kirjeldage, milliseid sissetulekust mittesõltuvaid toetusi KOV maksab ning milliste sihtrühmade milliseid vajadusi toetused katavad.

Pere sissetulekust mittesõltuvad toetused on esimesse klassi astuja toetus (koosneb koolitarvete pakist ja rahalisest toetusest (70 eurot); jõulutoetus, mis koosneb kommipakist; sünnitoetus (400 eurot); matusetootus (250 eurot). Tegemist on universaaltoetustega isikutele, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Kadrina vald, v.a matusetootuse korral.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Kadrina valla poolt tagatakse kõik seadustest tulenevad teenused ja toetused, millele lisanduvad täiendavalt valla eelarvelistest vahenditest makstavad toetused. Toetused jagunevad sissetulekust mittesõltuvateks toetusteks ja abivajadusest sõltuvateks toetusteks. Abile on õigus isikul, kelle rahvastikuregistri järgne ja tegelik elukoht on Kadrina vallas, v. a vältimatu sotsiaalabi [8].

Kadrina vald on vähendanud toetuste maksmise osakaalu, tegelikult abivajadusest lähtuvalt peab abi olema pigem tagatud toetavate teenustega.

4.1.4 Sotsiaaltoetuste ja teenuste analüüs sihtrühmade põhiselt

Lapsed (0-17 a)

Erinevad abivajajate sihtrühmad ja toetuste teenustega kaetus ning kättesaadavus:

Abivajajate sihtrühma moodustavad peamiselt erivajadusega lapsed, koolikohustuse mittetäitjad ja abi vajavad lapsed Lastekaitseaduse mõistes. Sagenemas on probleemid sõltuvusprobleemidega laste/noortega.

Abivajavatele lastele on tagatud KOV-i poolt kõik kohustuslikud abivõimalused, lisaks järjepidev juhtumipõhine töö ja erinevate teenuste võimaldamine. Teenuste ja toetuste osutamine abivajavatele lastele on paindlik ja toetav sekkumine on kohene. Üheks probleemiks on lahutavate vanemate erimeelsuste tõttu laste toetamine nende suhtlemisel lahuselava vanemaga. Väljakutseks on saamas ka sobiva kooli leidmine riikliku õppekava järgi õppivatele lastele, kes ei sobitu õppima suures koolikeskkonnas. Abivajavatele lastele on vajadusel võimalik osutada ja/või pakkuda tugiisikuteenust, MDFT teenust, psühholoogi teenust, osalemist programmis Puhas Tulevik, STEP programm, perelepitusteenust jms.

Hinnang:

Väga hea (4)

Noored (16-26 a)

Erinevad abivajajate sihtrühmad ja toetuste teenustega kaetus ning kättesaadavus:

Selle vanuserühma peamised abivajajad on mitteõppivad ja mittetöötavad noored ehk NEET noored, koolikohustust mittetäitvad noored ja asendushoolduselt väljuvad noored kelle elu on vajab toetamist. Abivajadus on kaetud teenuste ja toetustega, NEET-noortega töötab projektipõhiselt juhtumikorraldaja. Teenuste ja toetuste süsteem on paindlik ja kättesaadav. Abivajajatele on kättesaadavad erinevad teenused, sh sotsiaalne rehabilitatsiooniteenus, lisanduvad väikes mahus riiklikud toetusmeetmed ja programmid, nt Noortegarantii Tugisüsteem NEET- noortele, STEP programm, Puhas Tulevik, millele lisanduvad Töötukassa teenused.

Hinnang:

Väga hea (4)

Tööelised täiskasvanud (18-64 a)

Erinevad abivajajate sihtrühmad ja toetuste teenustega kaetus ning kättesaadavus:

Peamised sihtrühmad on töötud, erivajadusega isikud, tööelised erihooldekandeteenust vajavad kliendid, sõltuvusprobleemidega inimesed ja lähisuhtevägivallaga seotud inimesed (nii ohvrid kui ka vägivallatsejad). Abivajadusest lähtuvalt on sihtrühmadele suunatud teenused olnud korraldatud. Puudus on riiklikest erihooldekandeteenuse teenuskohtadest, lisaks ei julge paljud pered oma täisealist erivajadusega lapsi erihooldekandeteenusele lubada. Abivajajatele täisealistele on võimalik korraldada ja tagada eluasemeteenus, vajadusel tugiisikuteenus, koduteenus, KOV on aidanud ravikindlustuseta või väikese sissetulekuga inimeste raviteenuseid tasuda, sh statsionaarse õendusabi teenust. Tööelisele elanikkonnale pakub efektiivselt teenust Eesti Töötukassa. Valla sotsiaalosakonna spetsialistide tegevust toetavate sekkumiste korraldamisel raskendab asjaolu, et tegelikult eelistatakse ühekordset rahalist toetust.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Vanemaealised (65 + a)

Erinevad abivajajate sihtrühmad ja toetuste teenustega kaetus ning kättesaadavus:

Peamised sihtrühmad on erivajadusega eakad ja üksi elavad eakad. Üldiselt on suur osa eakatest iseseisvalt toimetulevad ja neid abistavad lähedased. Kui lähedased puuduvad või ei suuda ise lähedast piisavalt toetada, on võimalik saada koduteenust. Eakad on harjunud ise hakkama saama ja ei taha oma kodunt lahkuda. Lisaks koduteenusele on eakatel Kadrinas võimalik kasutada päevakeskuseteenust, kõigile on vajadusel tagatud sotsiaaltransporditeenus. Probleemiks võib kujuneda eakate ja lähedaste "hirm" üldhooldusteenuse ees ehk lähedast ei taheta vahel erinevatel põhjustel hooldekodusse panna. Kadrina vallas üldhooldekodu enam ei ole, kuid läheduses (u 20 km raadiuses) on mitmeid. Vanemaealistele tegutsevad ringid Kadrina rahvamajas ja avatud on Kadrinas päevakeskus.

Hinnang:

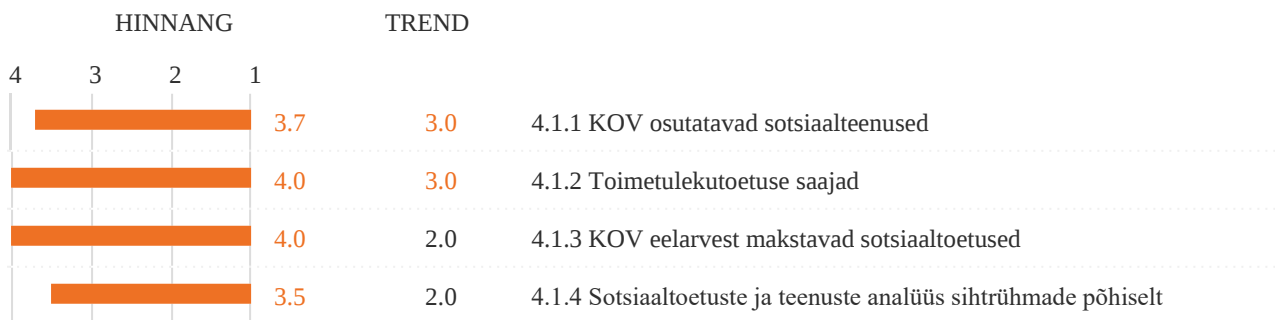
Pigem hea (3)

Analüüs

Kadrina vald on väike, mistõttu kõiki teenuseid ei ole otstarbekas ise arendada, vaid otstarbekam võib olla teenust sisse osta ja/või teha koostööd naaberomavalitsustega, eriti harva vajaminevate teenuste osas nagu näiteks varjupaigateenus, võlanõustamisteenus, turvakoduteenus. Abi korraldamist ja andmist raskendab asjaolu, et abivajaja motiveeritus ise panustada on sageli vähene.

Üldiselt on vallaelanikud muutunud toimetulevamateks ja iseseisvamateks, nende toetusvajadus on vähenemas. Seevastu suurem töö- ja arenguvajadus on töös erivajadusega täisealistega (eestkostel olevad täisealised isikud). Puudu on erinevates paikades asuvatest sotsiaaleluruumidest, mis aitaks välistada sihtrühmade koondumise ühte piirkonda. Arengus tuleks hakata suurendama koostööd kolmanda sektoriga.

4.2 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Sotsiaalhoolekandeline abi planeerimisel ja osutamisel peab arvestama üha enam järgmiste aspektidega: rahvastik vananeb; mitu põlvkonda ei ela enam koos ja ei paku vastastikust tuge ning pereliikmete vahelised suhted on kohati muutunud üksteise abistamist ja toetamist mittesoosivaks; hajaasustuses elavad eakamad üksikud elanikud. Selleks, et nimetatud väljakutsetega piiratud ressursside tingimustes toime tulla, on oluline suunata ressursi ennetavatesse tegevustesse ja teenuste arendamisesse. Oluline on teatud teenuste, eelkõige nn valmisolekuteenuste, osas koostöö arendamine teiste omavalitsustega, eelkõige Lääne-Viru maakonna tasandil.

KOV on kasutanud riigilt ja erinevatest välisvahenditest saadavat raha sotsiaalteenuste korraldamiseks, näitena on Euroopa Regionaalarengu Fond (edaspidi ERF) rahastusega finantseeritud puuetega inimeste eluruumi kahandusi, on osaletud maakonnaülestes Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi ESF) rahastustega projektides “Erivajadustega inimeste tugiteenuste parendamine Lääne-Virumaal” ja “Tööle saamist parendavad tugiteenused Lääne-Virumaal”. Samuti on finantseeritud raske ja sügava puudega lastele tugisiku- ja lapsehoiuteenust ning osaletakse NEET noortele suunatud ühisprojektis “Lääne-Virumaa NEET noorte toetamine ja suunamine aktiivsesse kogukonnaellu”.

Rahandusministeeriumi veebilehe minuomavalitsus.ee seire tulemustes oli 2020. aastal KOV-i kohalike teenuste osutamise kvaliteet Kadrina vallas Eesti keskmisest kõrgem. Kahe aasta lõikes (2019-2020) kogus Kadrina vald 16-s valdkonnas 144-st võimalikust 66,6 punkti, võrdluseks Eesti keskmine 56,7 punkti. 2020. aastal paranes tulemus kaheksas valdkonnas, suurim kasv oli täiskasvanute sotsiaalhoolekandes.

Kadrina vallas on eesmärk toetada abivajajate iseseisvat toimetulekut eelkõige läbi toetavate teenuste ja ennetavate tegevuste. Sarnaselt teiste omavalitsustega on sotsiaalvaldkonda vaja juurde spetsialiste, puudus on erinevatest teenuseosutajatest nii KOV-i, maakonna kui riigi tasandil. Vaadates tulevikku, on eesmärgipärane laste ja lastega perede toetamine, et pikemas perspektiivis oleks järgmine põlvkond varakult toetatud. Seoses elanikkonna vananemisega tuleb mõelda ja analüüsida, kuidas veelgi paremini monitoorida erinevaid sihtrühmi ja mis annaks parima ülevaate vajaminevatest vajaduspõhistest teenustest. Vajalik on ennetustöö tõhustamine, millele aitaks kaasa valdkonnaülese ennetustööspetsialisti ametikoha loomine.

Sotsiaalhoolekande valdkonnas on peamine eesmärk tagada valla elanike tervislik ja sotsiaalne toimetulek. Algselt planeeritud hoonestusõiguse alusel konkursi korraldamine uue hooldekodu rajamiseks takerdus erasektori huvipuuduse tõttu ja sellest tulenevalt on Kadrina Vallavolikogu võtnud vastu otsuse lõpetada Osahüingu Kadrina Hooldekodu tegevus alates 1. veebruarist 2022. Iga-aastaselt on tegeletud sotsiaaleluruumide tuleohutuse tagamisega, tellitud on korstnapühkimise teenust, koos Päästeametiga on regulaarselt kontrollitud tuleohutust ja suitsuandureid, paigaldatud vingundureid. Suuremat rõhku on

pööratud juhtumipõhiste teenuste osutamisele, sh koduteenuse osutamisele. Kombineeritud teenustega on eakatele ja puudega isikutele loodud võimalus iseseisva toimetuleku toetamiseks, tagatud on vajalik kõrvalabi ja võimalused olla kogukonda kaasatud. Kombineeritud teenust saavad isikud elavad korrusmaja ühes trepikojas. Tagatud on sotsiaaltransporditeenuse jätkusuutlik võimaldamine sihtgrupile. Tähelepanu on pööratud sotsiaalvaldkonda puudutava info levitamisele valla kodulehel, valla lehes ja sotsiaalmeedias.

TUGEVUSED

- Juhtumipõhine lähenemine
- Spetsialistide olemasolu

NÕRKUSED

- Valdkondade lahusus (sotsiaal, haridus, meditsiin) ning abi- ja toetusmeetmete killustatus
- Erinevate vajaduspõhiste teenuseosutajate vähesus ja/võipuudus
- Ennetustegevuse vähesus

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

4.2.1 Abivajava lapse juhtumikorraldus

Juhtumikorralduse aspektid

Hinnangud

Lapse abivajaduse märkamine ja sellest teavitamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Abivajaduse hindamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Juhtumi võrgustikutöö

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Enamik abivajavate laste juhtumitest jõuavad lastekaitse spetsialistini varases järgus, kuid mitte abivajaduse ilmnemise hetkel. Kogukonna, laste endi ja erinevate valdkondade spetsialistide teadlikkus abivajaduse märkamisest ja abivajadusest teavitamisest on oluliselt tõusnud. KOV-i ja haridusasutuste kodulehtedel on kättesaadavad abivajajast ja hädaohus lapsest teavitamise juhised ning Lasteabi teavitusnumber.

Abivajavast lapsest teadasaamisel viiakse Lastekaitseadusest tulenevalt 10 päeva jooksul läbi esmane abivajaduse hindamine. Juhtumikorralduse käigus hinnatakse abivajadust põhjalikumalt, vastavalt lapse heaolukolmnurgale. Laps ja pere on juhtumikorraldusse aktiivselt kaasatud, lapse arvamus on dokumenteeritud ning koostatud on juhtumiplaan. Koostöövõrgustik koguneb juhtumipõhiselt, liikmete rollid ja vastutus on kindlaks määratud. Võrgustiku koordinaatoriks on lastekaitsetöötaja.

4.2.2 Abivajavale lapsele ja perele meetmete pakkumine

Vanemlike oskuste ja vanematevaheliste suhete toetamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Pere toetamine ja nõustamine materiaalse toimetuleku tõstmiseks

Hinnang:

Pigem hea (3)

Lapse ja pere psühholoogiline nõustamine, sh kriisilukorras ja sõltuvusprobleemide korral

Hinnang:

Pigem hea (3)

Lapse arengut toetavad teenused, sh eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ja psühholoogi teenus, füsioteraapia, tegevusteraapia, loovteraapia

Hinnang:

Pigem hea (3)

Tugiisikuteenus lapsele (sh puudega lapsele; käitumisprobleemidega lapsele jm)

Hinnang:

Pigem hea (3)

Puudega lapse lapsehoid

Hinnang:

Pigem hea (3)

Asendushooldusteenus, sh perepõhise asendushoolduse eelistamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Asendushoolduselt elluastujate toetamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Väärkoheldud ja hädaohus olevate laste abistamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Meetmete tulemuslikkus

Hinnangud

Vanemlike oskuste ja vanematevaheliste suhete toetamine

Hinnang:

Pigem halb (2)

Pere toetamine ja nõustamine materiaalse toimetuleku tõstmiseks

Hinnang:

Pigem halb (2)

Lapse ja pere psühholoogiline nõustamine, sh kriisilukorras ja sõltuvusprobleemide korral

Hinnang:

Pigem halb (2)

Lapse arengut toetavad teenused, sh eripedagoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi ja psühholoogi teenus, füsioteraapia, tegevusteraapia, loovteraapia

Hinnang:

Pigem hea (3)

Tugiisikuteenus lapsele (sh puudega lapsele; käitumisprobleemidega lapsele jm)

Hinnang:

Pigem hea (3)

Puudega lapse lapsehoid

Hinnang:

Pigem hea (3)

Asendushooldusteenus, sh perepõhise asendushoolduse eelistamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Asendushoolduselt elluastujate toetamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Väärkoheldud ja hädaohus olevate laste abistamine

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Teenuste tulemuslikkuse osas ei tehta süstemaatilist hindamist ja analüüsi. Teenuseid, mida abivajavale lapsele ja perele pakutakse on mitmeid. Teenused jagunevad erinevate sektorite vahel ja võivad olla mõnel juhul teenuse saaja jaoks dubleerivad. Eeskätt siis, kui suure abivajadusega laps suunatakse erinevate spetsialistide poolt paljudele erinevatele teenustele, mõtlemata kuidas laps ja pere teenustel käimisega toime tuleb.

Puudus on tugiisikutest. Kooli sotsiaalpedagoog ei saa teha oma tööd täiskoormusega, kuna on ka õpetaja. Psühhiaatrilise abi saamisel on enamasti väga pikad järjekorrad. Kadrina valla lastel ja noortel on võimalus lisaks psühholoogilisele abile saada KKT teraapiat, mis aitab toime tulla meelelu- ja ärevushäiretega. Lisaks KKT-le tuleb mõelda tulevikus pereteraapia ja perenõustamisteenuse pakkumisele kohapeal.

4.2.3 Hädaohus lapse toetamine

Registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv

Tabel 4.2.3.0 Registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv

	2018	2019	2020
Registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv	0	0	0

Hädaohus lapse perest eraldamine

Hinnangud

Perest eraldamise alus ja tähtaeg

Hinnang:

Pigem hea (3)

Turvakoduteenuse korraldatus

Hinnang:

Pigem hea (3)

Koostöövõrgustiku tegevus hädaohus oleva lapsega

Hinnang:

Pigem hea (3)

Hädaohus lapse juhtumikorraldus

Hinnangud

1. Kas ja kuidas on KOV osalenud hädaohus lapse juhtumite menetlemisel/korraldamisel?

Kirjeldus:

KOV ei ole seni pidanud osalema hädaohus oleva lapse juhtumite menetlemisel.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Kuidas on korraldatud võrgustiku omavaheline suhtlemine? Millised on osapoolte rollid hädaohus oleva lapsega tegelemisel?

Kirjeldus:

Kadrina valla võrgustikuliikmed juhivad hädaohus oleva lapsega tegelemisel Kadrina vallavanema poolt 28.02.2019 a välja antud käskkirjast "Abivajajast ja hädaohus lapsest teavitamise juhis"

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kuidas on KOV-is korraldatud kriisiabi (näiteks kriisinõustamine enesetappude puhul vms)? Kuidas on turvakodus korraldatud esmane nõustamine?

Kirjeldus:

Kadrina vallale pakub turvakoduteenust Siimusti Lastekeskus "Metsatareke". Turvakodu teenuse raames tagatakse lapsele vajaduse korral kriisiabi, mis taastab lapse psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Kadrina vallas ei ole viimase 4-aasta jooksul olnud juhtumeid, kus oleks pidanud lapse perekonnast eraldama. KOV-is ega maakonnas ei ole valmisolekut hädaohus olevale lapsele turvakoduteenuse pakkumiseks.

4.2.4 Puudega ja/või psüühikahäirega (sh käitumishäirega) laste toetamine

Analüüs

Puudega ja/ või psüühikahäiretega laste arv on väheneb, mis võib olla tingitud puude tuvastamise ja puude raskusastme määramise metoodikast. 2020. aastal oli SKA andmetel Kadrina vallas 41 erivajadusega last, mis on 10 last vähem võrreldes 2017.aastaga.

Kindlasti ei oma KOV ülevaadet kõikidest teenustest, mida pakutakse puudespetsiifikast lähtuvalt, kuid erivajadusega lastele on võimalik korraldada järgmisi teenuseid: sotsiaalnõustamine, lapsehoiuteenus, tugiisikuteenus, sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus, rahalised toetused abivahendite või vajadusel ravimite ostmiseks, sotsiaaltransporditeenus, hooldajatoetus lapsevanematele, eluruumide kohandamine, koolitused lapsevanematele, psühholoogiline nõustamine, logopeedi teenus, õpilaskodu teenus, kinnise lasteasutuse teenus (edaspidi KLAT).

Keskmise puudega ja ilma puudeta lastele võimaldame teenuseid vastavalt lapse abivajadusele. Vajadus erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele teenuste järele ja teenuste pakkumine on tasakaalus. Keeruline on pigem leida teenuseosutajaid vastavalt lapse abivajadusele, nt sobivat tugiisikut. Oluline on koostöö haridusasutustega, et teenused ei oleks dubleerivad, nt tugiisik ei oleks abiõpetaja või õpetaja abi rollis. Teenuse osutamise kvaliteeti KOV ei hinda, kuna puuduvad tõendus põhised (või isegi soovituslikud) kvaliteedi hindamise mõõdikud, kuid ei ole ka esitatud kaebusi teenuse sisu osas.

Teatud valdkondade spetsialistide juurde on pikad järjekorrad või nende puudus, nt psühhiaater, psühholoog. Kadrina valla spetsialistid töötavad juhtumitega igapäevases koostöös, seega üleminek abivajavast lapsest abivajavaks täiskasvanuks toimub sujuvalt, mitte vanusest lähtuvalt.

4.2.5 Väärkoheldud lastele suunatud tugi

Analüüs

Lastekaitseaduses käsitletakse laste väärkohtlemist järgmiselt: lapse hooletusse jätmise, lapse vaimne, emotsionaalne, kehaline ja seksuaalne väärkohtlemine, sealhulgas lapse alavääristamine, hirmutamine ja kehaline karistamine, samuti lapse karistamine mis tahes muul viisil, mis ohustab tema vaimset, emotsionaalset või füüsilist tervist.

Oluline, et traumeeritud lapsele pakutaks võimalikult kiirelt professionaalset tuge. Koostöös SKA-ga on kättesaadavad ohvriabi teenused, Lastemaja teenus, SRT, kui vajatakse jätkutuge või muud teenust abivajadusest lähtuvalt. Teenuste kättesaadavus on hea kõikidele valla lastele ja peredele. Veel on võimalik saada leinanõustamist ja lastepsühhiaatrilist abi Vaimse tervise keskuste (Tallinna, Tartu, Ida-Viru, Pärnu) kaudu. Veebikonstaabel aitab noori siis, kui nad on sattunud internetikeskkonnas toimunud seksuaalse või muu väärkohtlemise, kiusamise või ahistamise ohvriks.

4.2.6 Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine

Analüüs

SRT teenust korraldab SKA, teenuse ülesanne on laste psühhosotsiaalse toimetuleku toetamine, eesmärgiga ennetada abivajavate laste riski- ja rikkumiskäitumise kujunemist ja süvenemist. Abivajavale lapsele on teenus tasuta, teenuse kättesaadavus on väga hea. Taotlused, mis abivajavate laste osas on lastekaitsepspecialisti poolt SKA-le esitatud, on saanud positiivse suunamisotsuse. 2020.aastal oli teenusele õigustatud lapsi kaheksa (8) kellel oli tuvastatud Lasteks § 28 alusel abivajadus ja kelle abistamiseks oli varem pakutud abimeetmeid, kuid mis ei olnud osutunud piisavaks või oli tekkinud olukord, kus abimeetmete pakkumine ei olnud võimalik. KOV-l puudub ülevaade millisel viisil hinnatakse teenuse kvaliteeti ja vastavust abivajadusele.

4.2.7 Käitumisprobleemidega ja süütegusid toime pannud lastega tegelemine

Analüüs

Käitumisprobleemidega ja süütegusid toime pannud lastega tegelemine toimub läbi erinevate ennetavate ja sekkuvate teenuste ja programmide: sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus (SRT), mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT), kinnise lasteasutuse teenus (KLAT), juhtumikorralduse mudel "Ringist välja" eriti keeruliste või suure kordumisriskiga alaealiste õigusrikkumiste juhtumite korral, noortegarantii tugisüsteem (NGTS). Samuti pakub SKA ühe ennetava meetmena taastavat õiguse meetodi rakendamist- see on mõtteviis, kuidas läheneda konfliktidele ja õigusrikkumistele ning võimaldab konflikti läbi tekkinud kahju heastada.

Taastava õiguse meetod põhineb lahendusprotsessidel, milles osalevad aktiivselt kõik mõjutatud asjaosalised, eesmärgiga asjaosalisi tervendada ja luua turvaline kogukond. Protsessi juhib neutraalne vahendaja. Vahendust saab rakendada erinevate konfliktide puhul, alates kergematest rikkumistest kuni raskete kuritegudeni. Taastav õigus aitab vähendada teoga kaasnenud emotsionaalset ja materiaalselt kahju, võtta toimepanijal vastutust kannatanu eest, suurendada osapoolte rahulolu ja vähendada uute konfliktide tõenäosust. Pere lahendusring (edaspidi PLR) on pere võimestamise meetod, mis põhineb lihtsal printsiibil: perekondade ja spetsialistide vaheline praktiline partnerlus aitab võimaldada lastele turvalist ja hoolitsevat elukeskkonda. Pere lahendusring võimaldab peredel omada kesket rolli oma laste tuleviku kavandamisel. Praktikast on Pere lahendusring otsuste tegemise koosolek, kus lapse laiem perevõrgustik tuleb kokku, et koostada tegevusplaan lapse elu edasiseks korraldamiseks ja lapse heaolu parandamiseks. Last ja tema perekonda ei abista ainult ühe valdkonna spetsialist, vaja on tuge mitmest valdkonnast ja head võrgustikutööd. Koostöös võrgustikuga hinnatakse ära lapse abivajadus lapse heaolukolmnurgast lähtuvalt ja pakutakse toetavaid teenuseid.

4.2.8 Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Analüüs

Kadrina Keskkooli õpilaste nõustamine ja õpiabi kord on keskkooli õppekava osa, mida rakendatakse HEV õpilastele võimetekohase arengu tagamiseks ja eluks vajalike pädevuste omandamiseks. Õpilaste nõustamine ja õpiabi on moodustab ühtse tugisüsteemi, põhikooli klassiastmes on üks õpiraskustega õpilaste klass, lisaks võimalus õppida väikeklassis ja lihtsustatud õppekavaga alusel. Vajadusel rakendatakse õpilastele individuaalset õppekava üksikutes ainetes. Koolil olemas tugimeeskond: eripedagoog, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog. Eraldi tegeletakse ka andekate lastega. Tugiisikut õpilastele kool ei paku.

Tugimeetmete süsteem on kolme-tasandiline:

1. tasand - märkamine ja esialgne toetamine on kõiki õpilasi hõlmav koolipoolne tegevus ning abi koolis (aineõpetaja/klassiõpetaja vestlus, ainekonsultatsioonid, arenguvestlus, õpetajatevaheline kontakt, koostöö koduga, pikapäevarühm, huviringid, õpilaskodu).
2. tasand - koolipoolsete täiendavate toetuste rakendamine (õpiabi, keeleabi, õpiraskustega õpilaste klass, võrgustiku ümarlaud koos tugispetsialistidega, meditsiiniline nõustamine, sotsiaalpedagoogiline nõustamine, psühholoogiline nõustamine, individuaalse õppekava rakendamine, koduõpe).
3. tasand - kooliväliste tugisüsteemide kaasamine, juhul kui koolipoolne nõustamine ja õpiabi ei too soovitud tulemit, siis kaasatakse protsessi koolivälised tugistruktuurid (KOV lastekaitsespetsialist, õpilase perearst, psühhiaater, Rajaleidja keskus, nõustamiskomisjon, noorsoopolitsei).

2020.a mais sai Kadrina Keskkooli endale „tuge pakkuva tugikeskuse“, mida rahastati SA Innove taotlusvooru „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks üldhariduskoolides“ abil. Projekti eesmärk oli suurendada kooli valmisolekut rakendada kaasava hariduse põhimõtteid, et toetada erivajadustega õpilaste õppimist elukohajärgses koolis. Projekti käigus kaasajastati tugispetsialistide tööruumid ning klassiruumid, kus töötatakse erivajadustega õpilastega. Privaatsed ruumid pakuvad mitmekülgeid võimalusi nõustamiseks, tunnirahu tagamiseks või aja maha võtmiseks. Koridoridesse loodi puhkealad, kuhu on paigutatud kott-toolid, tumbad, mängulauad, et pakkuda mitmekülgeid võimalusi vahetundide ja pikapäevarühma tundide läbiviimiseks ning vaba aja sisustamiseks, aga ka individuaalõppe- ja rühmatundide läbiviimiseks. Tingimused loovad paremad tingimused nii õpilastele kui ka tugispetsialistidele. Samas on võimalik ka individuaalsemalt ja paindlikumalt õpilastele läheneda ning vastavat tuge pakkuda. Õpilaste toetamisel õppeprotsessis on koolil pikaajalised praktilised kogemused ning välja on kujunenud toimiv süsteem. Keskkool pakub mitmeid toetavaid tegevusi erivajadustega õpilaste arengupotentsiaali rakendamiseks, sh õpilaskodu, pikapäevarühmad, individuaalsed konsultatsioonid. Olemas on tugispetsialistid, vajadus eripedagoogi, logopeedi ja psühholoogi järele.

Vohnja Lasteaed-Algkoolis lähtutakse HEV õppe korraldamisel kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt õpib HEV õpilane tavaklassis ja talle rakendatakse erivajadusele sobivaid tugimeetmeid, toetamaks õpilase õpet ja arengut. HEV koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale ja vanemale ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.

4.2.9 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Analüüs

Kõikide Kadrina valla elanike registris olevate laste info kajastub Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi EHIS), eraldi arvestust erikoolides õppivate laste üle ei peeta. Perele ja lapsele toe ning teenuste tagamine on samadel alustel teiste abivajajatega mis tähendab, et kõik toetavad teenused määratakse vastavalt iga lapse individuaalsele abivajadusele ja pere võimekusele. KOV poolt on võimaldatud tugiisikuteenust, lapsehoiuteenust, sotsiaaltransporditeenust, aidatud tasuda õpilaskodu maksumust ja tasutud teiste toetavate teenuste eest koolikeskkonnas.

Tavakooli naasmisele eelneb lapse hindamine ja võrgustikutöö, kaasates vajadusel ka Rajaleidja keskuse spetsialiste. Last ja õpetajat toetavasse rolli jäävad enamasti kooli sotsiaalpedagoog ja HEVKO, vajadusel ka lastekaitse spetsialist. Toetamisel arvestatakse kõigi kaasava hariduse aspektide ja parimate praktikatega

4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte

HINNANG				TREND	
4	3	2	1		
			3.0	2.0	4.2.1 Abivajava lapse juhtumikorraldus
			2.8	3.0	4.2.2 Abivajavale lapsele ja perele meetmete pakkumine
			3.2	2.0	4.2.3 Hädaohus lapse toetamine
			3.0	2.0	4.2.4 Puudega ja/või psüühikahäirega (sh käitumishäirega) laste toetamine
			3.0	3.0	4.2.5 Väärkoheldud lastele suunatud tugi
			3.0	3.0	4.2.6 Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine
			3.0	2.0	4.2.7 Käitumisprobleemidega ja süütegusid toime pannud lastega tegelemine
			3.0	3.0	4.2.8 Kaasava hariduskorralduse rakendamine
			3.0	2.0	4.2.9 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Kokkuvõte:

Lapsi ja lastega peresid toetatakse läbi toetavate teenuste ja ennetavate tegevuste. Kadrina vallas tegeleb abivajavate lastega üks täiskoormusega lastekaitsepspetsialist, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele. Laste heaoluga tegeleb veel kooli tugimeeskonnast sotsiaalpedagoog ja koolipsühholoog, lisaks osutavad abi valla psühholoog ja KKT terapeut.

TUGEVUSED

- Pädevate spetsialistide olemasolu
- Teenuste kättesaadavus

NÕRKUSED

- Valdkondadeülene võrgustikutöö ei ole regulaarne, vaid toimib juhtumipõhiselt

4.3 Perede toetamine

4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused

Kohalik omavalitsus omab ülevaadet abivajavate lastega leibkondade eluruumide elamistingimustest. Erinevad spetsialistid (lastekaitsepspetsialist, ehitusnõunik, perearst jt) teevad omavahel koostööd, et olukorda kaardistada.

Analüüs

Kadrina vallas elavate abivajavate laste eluruumide elamistingimuste olukorda võib pidada ohutuks. KOV on panustanud lastega perede kodude tuleohutumaks muutmisel koostöös Päästeametiga, osaledes projektis Kodud tuleohutuks. Kui kaardistuse tulemusel selgub, et abivajava lapse eluruumide elamistingimuste olukorda võib pidada lapsele ohtlikuks ja tervislikku arengut pärssivaks, toetab KOV leibkondasid eluruumide elamistingimustega parendamisel.

4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed

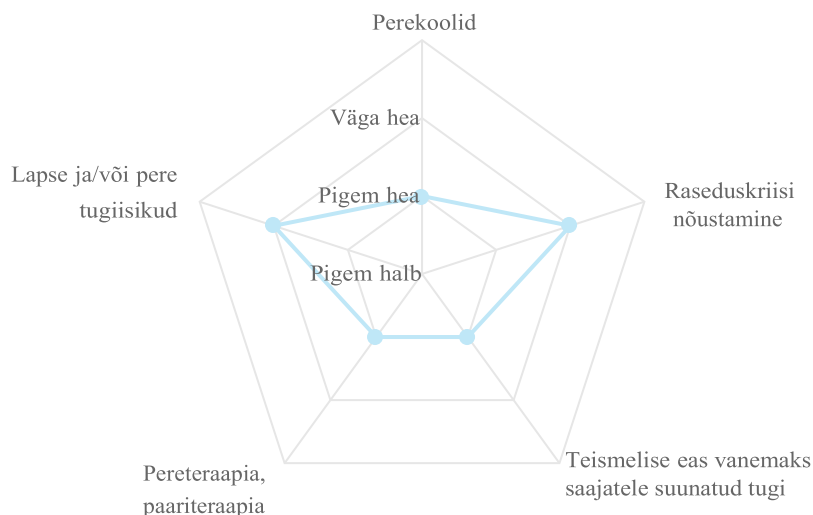
Info abivajadusest jõuab sotsiaalosakonda valdkondade üleselt või abivajajalt endalt. Vallavalitsusele teadaolevalt toidupuuduses lapsi vallas 2020. aasta seisuga ei ole. Neli korda aastas antakse Euroopa Liidu toiduabiprogrammi toel toiduabi, mis on toimetulekuraskustes inimestele suunatud toetus. Lisaks sellel pakuvad valla haridusasutused Euroopa Liidu koolipiima abiskeemi, mille eesmärk on panna lasteaialapsi ja kooliõpilasi tarbima rohkem piima ja piimatooteid ning harjutada neid tervislikumalt toituma. Need lapsed, kes on abi vajavad, saavad koolitoitu, hommikuputru, õpilaskodu õpilaste toitu.

Analüüs

Info abivajadusest jõuab sotsiaalosakonda valdkondade üleselt või abivajajalt endalt. Vallavalitsusele teadaolevalt vallas toidupuuduses lapsi 2020. aasta seisuga ei ole.

4.3.3 Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega

Teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi

Joonis 4.3.3.a Teenuste kättesaadavus

Perekoolid

Aktsiaselts Rakvere Haiglas toimuvad tavapäraselt (v.a covid-19 tingimuses) perekooli loengud, esmatasandi tervisekeskuses võtab vastu ämmaemand, kes nõustab pereplaneerimist ja nõustab noori lapsevanemaid ka peale sünnitust. Soovi korral on vastavasisuline informatsioon huvilistele kättesaadav.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Raseduskriisi nõustamine

Raseduskriisi nõustamist korraldab Aktsiaselts Rakvere Haigla, Kadrina tervisekeskuses võtab vastu ämmaemand, kes pakub erinevaid teenuseid enne pereplaneerimist ja sünnitusjärgset nõustamist. SA Väärtustades Elu pakub Eesti Haigekassa projekti raames lapseootel naistele ja nende lähedastele raseduskriisi asjakohase nõustamisteenuse kättesaadavust, et aidata langetada informeeritud otsuseid rasedusega seonduvates küsimustes, tõstes samaaegselt teadlikkust võimalikest riskidest ja saades informeeritud riigi poolt pakutavatest tugiteenustest ja toetustest. Koostöös tervishoiutöötajatega tagatakse teenuse kättesaadavuse kriisi korral üle Eesti.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi

Teismelise eas vanemaks saavat noort nõustab esmaselt ämmaemand, psühholoogiliselt toetab valla psühholoog ja vajadusel laipõhine juhtumivõrgustik läbi sotsiaalnõustamise.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Pereteraapia, paariteraapia

Kadrina Vallavalitsusel lepingulised partnerid puuduvad, kuid vajadusel on sotsiaalosakonna spetsialistidel võimalik suunata abivajajad teenusele. Lähim võimalus pereteraapia/paariteraapias osalemiseks on maakonnakeskuses.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Lapse ja/või pere tugiisikud

KOV korraldab tugiisikuteenust juhtumipõhiselt lapse abivajadusest lähtuvalt. Tugiisikuteenuse eesmärk on toetada lapse/pere iseseisvat toimetulekut olukorras, kus sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu on vajalik kõrvalabi. Lapse abivajadus on kajastatud lapse juhtumiplaanis. Alates 2022. aasta kevadest on rakendatud pere tugiisikuteenust.

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Esmased rasedusega seotud nõustamised tagab Kadrina tervisekeskuse ämmaemand. Kui lapseootel noor peaks vajama suuremat toetust ennetamiseks hilisemaid probleeme, toimub toetamine läbi sotsiaalnõustamise. Sotsiaalnõustamisteenus on üks sotsiaalteenustest, mis on suunatud isikutele või perekondadele, kelle iseseisev toimetulek on psühholoogiliste, sotsiaalsete või majanduslike tegurite tagajärjel häirunud. Teenuse sihtrühmaks on üksikisik või grupp, kes vajab kõrvalist abi oma toimetuleku ning heaolu kindlustamiseks argielus. Sotsiaalnõustamise eesmärgiks on inimese iseseisva psühhosotsiaalse toimetulekuvõime kujundamine või taastamine ning vajadusel sotsiaalse keskkonna tingimuste hindamine [24].

Kadrina vallas on juhtumipõhiselt ja abivajadusest lähtuvalt tagatud lastele tugiisikuteenus. Lasteaias Sipsik töötab rühmades kaks rühmatugiisikut. KOV on võimaldamas peretugiisikuteenust toetamiseks vanemat.

4.3.4 Vanemluse toetamine

Kas ja kuidas hinnatakse KOV-s vanemlike oskuseid ning toetamist vajavaid aspekte vanemluses?

(Hindamismeetodid, koostöö erinevate spetsialistidega)

Vanemlike oskuste hindamine toimub STAR-is, vahenditena kasutatakse lapse heaolu kolmnurka, lapse arvamust, vanemate arvamusi/hinnanguid, kodukülastust ja võrgustikutööd teiste spetsialistidega.

Hinnang:

Väga hea (4)

Milline on KOV-i vajadus vanemlike oskuste toetamise osas (nt hinnates vajadust pereteraapia, vanemlusprogrammi pakkumise, individuaalse psühholoogilise nõustamise, tugigruppide, perelepitusteenuse jms osas)?

Kadrina vallas toetavad ja nõustavad lapsi ja lapsevanemaid sotsiaalosakonna spetsialistid, kooli tugimeeskonna spetsialistid, sh koolipsühholoog ja valla psühholoog, logopeed ja tugiisikud. Toimib koostöö KKT terapeudiga. Valla psühholoog ja logopeed koostöös valla teiste tugispetsialistidega korraldavad ja viivad läbi erinevaid infoleenguid/koolitusi pedagoogidele ja lapsevanematele. KOV spetsialistid teavitavad lapsevanemaid valla fb-s ja kodulehel lapsevanemaid tasuta vanemlust toetavatest koolitustest, sh sotsiaalmeedias toimuvatest. Vajadus on kiirema psühhiaatrilise abi kättesaadavuse, samuti vallakeskuses koha peal perenõustamisteenuse ja perelepitusteenuse osas. Probleemiks on lapsevanemate vähene huvi ja valmidus osalemiseks korraldatu/pakutud

koolitustel ja mõneti ka koolitusteadmiste rakendamine praktikas.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas vajajatele on kättesaadav vanemluse nõustamine (nt psühholoogiline nõustamine lapsevanematele, pereteraapia vmt)? Kas KOV-is on olemas spetsialistid, kes on pädevad vanemluse osas tuge pakkuma? Kui ei ole, milliste naaber KOV-ide/organisatsioonidega tehakse koostööd, et pädevad spetsialistid/teenused jõuaksid lapsevanemateni?

Esmane lapsevanema nõustaja on haridusasutuse spetsialist või lastekaitse spetsialist. Lapsevanemal on endal võimalus pöörduda nii erapraksiste, tervishoiuvaldkonna teenusepakkujate kui ka Kadrina valla lastekaitse spetsialisti/ sotsiaaltöö spetsialisti poole. Kadrina vallas osutab psühholoogilist nõustamist lisaks koolipsühholoogile ka valla psühholoog ja KKT terapeut. Abivajajaid nõustab ka valla logopeed. Lasteaias töötavad kaks eripedagoogi, kes abistavad samuti. Pereteraapia osas on võimalik teha koostööd Rakvere linnaga, perelepituse osas Sotsiaalkindlustusametiga.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas KOV-i esmatasandi spetsialistidele võimaldatakse vanemluse teemal täiendkoolitusi, et ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme?

Lastekaitse spetsialistil võimaldatakse osaleda vajaminevatel koolitustel, st ise valida sobivat koolitust. Lisaks osaleb lastekaitse spetsialist SKA poolt korraldatud töö nõustamistel üks (1) kord kvartalis. Samuti on lastekaitse spetsialistil võimalus osaleda Lastekaitse Liidu korraldatavatel koolitustel ja seminaridel.

Hinnang:

Väga hea (4)

Vanemlust toetavad programmid

Kas ja millised vanemlusprogrammid ning kui sageli on KOV-s kättesaadavad? Kui suurele sihtrühmale neid korraldatakse ning kas see vastab tegelikule nõudlusele?

Erinevad vanemlusprogrammid on vanematele soovi korral kättesaadavad. Lähtuvalt pere abivajadusest on võimalik KOV-il koolitusel osalemist toetada, toetamine on juhtumipõhine. Lapsevanemaid on koolitanud valla logopeed ja psühholoog.

Hinnang:

Väga hea (4)

Kas programmid vastavad sisuliselt vajadusele ja on piisavad?

Puudu on lühemad ja kergema sisuga (kergemalt arusaadavamad) programmid, mis välistaksid koolituselt enneaegse väljalangemise.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kas programmides saavad osaleda ka vanemad, kes ei kuulu riskirühmadesse?

Erinevad vanemlusprogrammid on kõigile vanematele soovi korral kättesaadavad.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Kui jätkusuutlikuks hindate vanemlusprogrammide rahastust ning millistest vahenditest neid ellu viiakse (projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja/või muudest vahenditest)?

Vanemluse toetamine ja vanemlusprogrammide rahastamine ei peaks olema kohaliku omavalitsuse ja lapsevanema ülesanne, vaid vajaks riiklikul tasemel korraldamist. Vanemate oskuste ja teadmiste suurendamise kõrval on vaja tegeleda kogu elanikkonna hoiakute kujundamisega.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Vanemluse hindamisel kasutab lastekaitse spetsialist erinevaid meetodeid, nt vestlused laste ja vanematega, kodukülastused, paikvaatlused. Hindamisel tugineb lastekaitse spetsialist lapse heaolu kolmnurgale ja vajadusel teistele juhendmaterjalidele. Lastekaitse spetsialistil on võimalus selles valdkonnas ennast täiendada ja arendada, toimuvad regulaarsed töönoustamised. Vanemluse toetamine ja vanemlusprogrammide rahastamine ei peaks olema kohaliku omavalitsuse ja lapsevanema ülesanne, vaid vajaks riiklikul tasemel korraldamist. Vanemate oskuste ja teadmiste suurendamise kõrval on vaja tegeleda kogu elanikkonna hoiakute kujundamisega nt tervishoiusüsteemi kaudu, aktiivse vaba aja veetmise kaudu, avaliku ruumi planeerimise kaudu, tööandjate paindlikkuse jms kaudu, mis omakorda tähendab nii reageerivaid kui ka ennetavaid teenuseid ning tugisüsteemi loomist. Vajalik on võimaliku abivajaduse varajane märkamine ja sekkumine.

4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3 2 1		
		3.0	2.0 4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused
		3.0	3.0 4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed
		3.4	3.0 4.3.3 Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega
		3.5	3.0 4.3.4 Vanemluse toetamine

Kokkuvõte:

Teenuseid, mida abivajavale lapsele ja perele pakutakse, on mitmeid. Kadrina valla lastel ja noortel on võimalus saada Kadrinas tasuta psühholoogilist abi valla psühholoogilt ja KKT-t, mis aitab toime tulla meeleolu- ja ärevushäiretega. Laste kõrval saavad vajadusel toetatud ka lapsevanemad. Täiendavaid koolitusi vanematele lapse arengust lähtuvalt viib läbi ka valla logopeed. Nii psühholoog kui logopeed toetavad ja koolitavad lisaks vanematele ka õpetajaid.

Puudus on tugiisikutest alushariduses ja õpetaja abidest koolikeskkonnas. Kooli sotsiaalpedagoog on ka õpetaja rollis, seega ei saa ta töötada sotsiaalpedagoogina täiskoormusega. Psühhiaatrilise abi saamiseks on järjekorrad väga pikad. Lisaks psühholoogi teenuse ja KKT pakkumisele tuleb tulevikus mõelda ja kaaluda perenõustamisteenuse ja pereteraapia pakkumisele vallakeskuses kohapeal. Laste ja pere heaolu on kesksel kohal laste huvitegevus ja mõtestatud vaba aja veetmise võimalused.

TUGEVUSED

- Valla psühholoogi ja valla logopeedi tööle võtmine
- Laste, lapsevanemate ja haridusametuse töötajate koolitamine eriliste lastega toimetulekuks

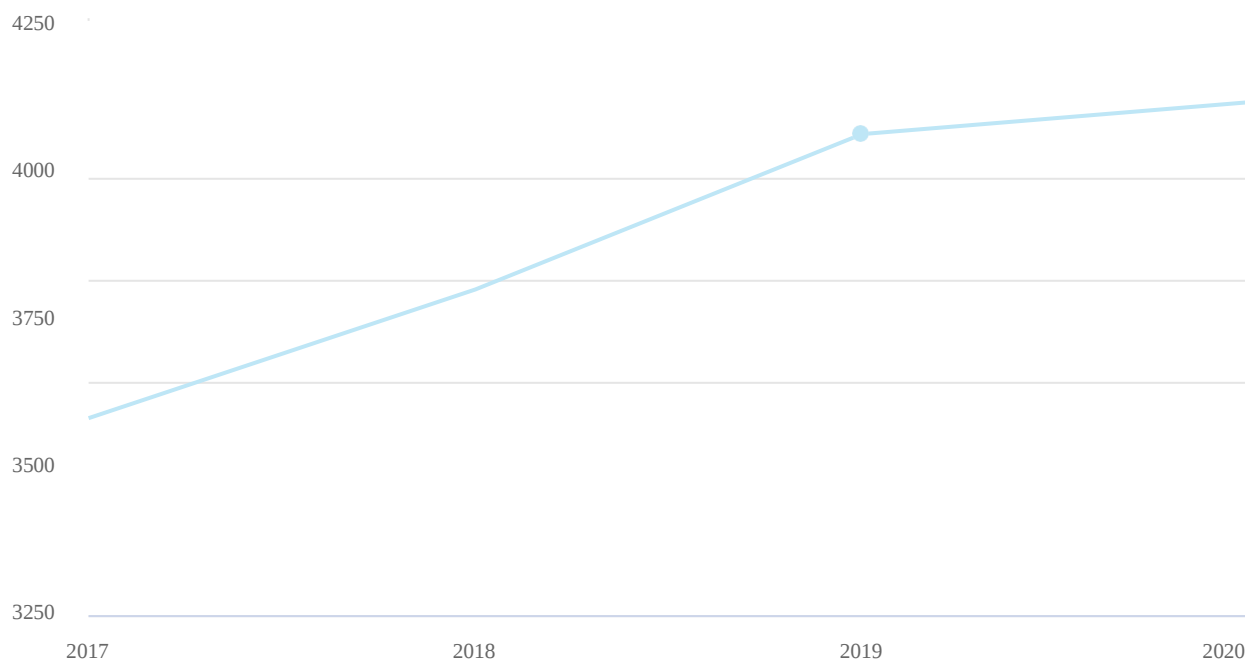
NÕRKUSED

- Puudus on tugiisikutest alushariduses ja õpetaja abidest koolikeskkonnas.
- Sotsiaalpedagoog töötab nii sotsiaalpedagoogi kui aineõpetajana

5. KOHALIKU OMAVALITSUSE TOIMIMINE JA RESSURSID

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Joonis 5.1.1.a Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Allikad: Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RR300

Analüüs

Kadrina valla üheks peamiseks tuluallikaks on füüsilise isiku tulumaks. 2021. aastal oli tuludest suurima osakaaluga füüsilise isiku tulumaks 57,6% ja riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi eraldistena makstavad toetused kokku 34,8%. Füüsilise isiku tulumaksu tulu 2021. aastal oli 173 tuhat eurot (4,0%) suurem kui oli eelarvesse planeeritud⁵.

Alates 2017. aastat on vallas füüsilise isiku tulumaksu laekumine olnud püsivas stabiilses kasvutrendis. COVID-19 pandeemia mõju ei olnud suur ning selle põhjuseks võib lugeda ka valitsuse toetusmeetmeid. 2021. aasta üksikisiku tulumaksu tekkepõhine tulu oli 4 458 tuhat eurot, mis on võrreldes eelnenud aastaga (4 185) suurenenud 6,5%, mille põhjuseks võib pidada keskmise brutopalgatõusu.

5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

Tabel 5.1.2.1 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

	2017	2018	2019	2020
Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud kokku	5878300,00	6776194,46	7324715,71	7699060,00

⁵ <https://www.kadrina.ee/majandusaasta-aruanDED>

Allikad: Eesti Statistika andmebaas, tabel RR300

Analüüs

KOV eelarvetulud on kasvutrendis, kasvanud on tasandusfondi laekumised, vähenenud on toetusfondi summad. Endiselt on Kadrina valla üheks peamiseks tuluallikaks füüsilise isiku tulumaks. 2020. aasta üksikisiku tulumaksu tekkepõhine tulu oli 4 185 tuhat eurot, mis on võrreldes eelnenud aastaga suurenenud 2%, mille põhjuseks võib pidada keskmise brutopalgatõusu.

5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

Tabel 5.1.3.1 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

	2017	2018	2019	2020
Sotsiaalkaitsekulud kokku (tuh eurodes)	334	450	460	443
Sotsiaalkaitsekulude osakaal KOV eelarves (%)	6	7	6	6
Sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta	67	92	95	92

Allikad: KOV; Eesti Statistika andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud; Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; <https://riigiraha.fin.ee/>.

Analüüs

Sotsiaalkaitsekulude osakaal valla eelarvest on püsinud suhteliselt stabiilselt 6-7% piires, aastatel 2019 ja 2020 moodustas sotsiaalkaitse kulude osakaal 6%. Väike langus võrreldes 2018 aastaga oli tingitud toimetulekutoetuse taotlejate, toetuse määramise ja maksmise vähenemisest, asendushooldusteenusel viibivate laste vähenemisest, mistõttu on riigi poolt eraldatud sihtotstarbelised summad vähenesid. 2021 aastal moodustas sotsiaalse kaitse osakaal valla eelarvest 7,4%.

Kõige enam on suurenenud sotsiaalkaitse kulud lastele ja noortele, kuna asendushooldusteenuse hinnad suurenevad kiiremas tempos kui riigieelarvest makstav toetus.

2020. aastal oli sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta 92 eurot, 2021 aastal 107 eurot. Selline panustamise tase on oluline, et tagada abivajajatele tõhusad teenused, kuid arvestades planeeritud muudatusi riiklikul tasandil (hooldusteenuse rahastamine) kasvab sotsiaalkaitse kulu inimese kohta järgnevatel aastatel.

5.1.3 Hindamine KOV tööprotsessis

Palun kirjelda hindamist KOV tööprotsessis läbi järgmiste aspektide:

1. Kirjeldada kas ja kuidas on kvaliteedijuhtimine osa KOV tööprotsessist? Too välja, milliseid kvaliteedijuhtimise süsteeme või raamistikke sisehindamiseks on KOV-s rakendatud?

Kadrina Vallavalitsus kui organisatsioon kvaliteedijuhtimist ei kasuta. Avalikus sektoris, kus tulemused ei ole nii selgelt piiritletud kui näiteks tootmises, on seda raske rakendada. Kadrina Vallavalitsus ja hallatavad asutused tagavad kvaliteeti erinevate meetodite ja süsteemidega. Õppeasutuses tulemusliku sisehindamise korraldamise aluseks on organisatsiooni põhimõtete aktsepteerimine ehk teisisõnu toimub hindamine arengu toetamise eesmärgil. On oluline, et hindamisprotsessis osaleksid õpetajad, õpilased ja muu personal ning ka koolivälised huvigrupid, eelkõige lapsevanemad.

Sisehindamine on õppeasutustes kohustuslik. Õppeasutus koostab sisehindamise aruande vähemalt üks kord kooli

arengukava perioodi jooksul, kusjuures arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Sisehindamises kasutatavad meetodid valib õppeasutus ise, samuti ka aruande vormi. Haridusasutustes viiakse läbi ka heaolu-uuringuid õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate seas. Samuti toimivad kvaliteedikontrollina haridusasutuste hoolekogud. Noortekeskused küsivad rahulolu kohta tagasisidet noortelt. Sotsiaalosakond jälgib ja järgib Sotsiaalkindlustusameti kvaliteedijuhiseid.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Kuidas on KOV-is korraldatud seire allasutustes läbiviidavate kvaliteedihindamiste osas (ülevaate olemasolu asutustest, kes on kvaliteedihindamisi läbi viinud, kvaliteedihindamiste regulaarsus vms)? Kuidas toetab KOV asutusi kvaliteedihindamiste läbiviimisel (nt info, rahastus, kogemuste vahetamine vms?)

Rahalisi vahendeid kvaliteedihindamise korraldamiseks eraldatud ei ole. Hindamine KOV tööprotsessis vajab tõhusamat arendamist- ühtne kvaliteedijuhtimine puudub ja selleks ei ole ka Kadrina Vallavalitsuse koosseisus vastava kompetentsiga spetsialiste, kes oskavad läbi viia analüüsi, milliseid kvaliteedijuhtimise mudeleid rakendada, neid juurutada ja valdkonnajuhtidele järjepidevat tuge pakkuda.

KAS on ülevaate olemasolu asutustest, kes on kvaliteedihindamisi läbi viinud, kvaliteedihindamiste regulaarsus vm

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kirjelda kas ja mil määral rakendab KOV andmeid oma elanikkonna (sh laste ja perede) heaolust ülevaate saamiseks? Kas see protsess on regulaarne?

Kõigil elanikel on võimalik anda tagasisidet läbi erinevate infokanalite (valla üldtelefon, koduleht, e-post) esitada ettepanekuid ja suhelda ametnikega. Lastelt ja peredelt ei küsita sotsiaalteenustele tagasisidet, kuid neil on võimalus arvamust avaldada. Koroonapandeemia ajal rakendas KOV kogutud andmeid distantsoppe paremaks ja tulemuslikumaks korraldamiseks. Erinevate küsitluste korral võib vanemaealiste ja väiksema digivõimekusega inimeste arvamus jääda tagaplaanile, kuna arvamust küsitakse sageli veebikeskkonnas.

Hinnang:

Pigem hea (3)

4. Mil viisil lähtub KOV oma tegevusi plaanides elanikkonna tegelikest vajadustest? (Tegevuste planeerimine andmete, uuringutulemuste analüüsist lähtuvalt.)

Tegevuste planeerimisel tuleb lähtuda tegelikest vajadustest ja vaadata samavõrra tulevikku. Vallale on loodud arengukava ja valdkonnapõhiseid profile ning tegevuskavasid (laste- ja perede heaoluprofiil, terviseprofiil, soojamajanduse arengukava, Kadrina valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava jne) mis on valla arengu eesmärgi määravaks, erinevate eluvaldkondade arengu koordineerimiseks ja eesmärkide elluviimiseks koostatud dokument. Hetkel on hindamine sageli tunnetuslik ja põhineb üksikjuhtumitel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

5. Kas ja mil viisil hinnatakse KOV-s planeeritud tegevuste elluviimist ja mõõdetakse tulemuslikkust?

Eesmärgid tulevad arengu- ja tegevuskavadest ning kavades on osaliselt defineeritud mõõdikud. Tulemuste mõõtmine on valdkonniti erinev, positiivselt saab esile tõsta haridusvaldkonda. Sotsiaalvaldkonnas on keeruline seada selgeid mõõdikuid, mille saavutamine võtaks jätkuvalt arvesse ja toetatakse kvaliteetse teenuse osutamist. Hindamine on sageli tunnetuslik ja põhineb üksikjuhtumitel, hetkel puudub süsteemsus. Tulemuslikkus väljendub kodanike rahulolust. KOV tegevus saab tagasisidestatud Rahandusministeeriumi veebilehel minuomavalitsus.ee lehel, kus hinnatakse põhjalikult KOV-i teenustasemetega kaudu ja mis omakorda annab ülevaate omavalitsuse teenuste olukorrast ja arenguvõimalustest ja mis omakorda annab võimaluse paremini ja tulemuslikumalt juhtida kohalikku arengut. Teenustasemetega hindamise üheks osaks on Rahandusministeeriumi tellitud rahulolu-uuringud, mis annavad võimaluse suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatust kohalike prioriteetide üle kaasa rääkimisel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Hindamine KOV tööprotsessis vajab tõhusamat arendamist- ühtne kvaliteedijuhtimine puudub ja selleks ei ole ka Kadrina Vallavalitsuse koosseisus vastava kompetentsiga spetsialiste, kes oskavad läbi viia analüüse, teha pädevaid valikuid kvaliteedijuhtimise mudelite rakendamisteks, neid juurutada ja valdkonnajuhtidele järjepidevat tuge pakkuda.

Vallale on loodud arengukava ja valdkonnapõhiseid profiile ning tegevuskavasid (laste- ja perede heoluprofiil, terviseprofiil, soojamajanduse arengukava, Kadrina valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava jne) mis on valla arengu eesmärgi määravaks, erinevate eluvaldkondade arengu koordineerimiseks ja eesmärkide elluviimiseks koostatud dokumendid.

KOV tegevus saab tagasisidestatud Rahandusministeeriumi veebilehel minuavalitsus.ee, kus hinnatakse põhjalikult KOV-i teenustasemetega kaudu ja mis omakorda annab ülevaate omavalitsuse teenuste olukorrast ja arenguvõimalustest ning võimaluse paremini ja tulemuslikumalt juhtida kohalikku arengut. Teenustasemetega hindamise üheks osaks on Rahandusministeeriumi tellitud rahulolu-uuringud, mis annavad võimaluse suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatust kohalike prioriteetide üle kaasa rääkimisel.

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte

HINNANG				TREND		
4	3	2	1			
				3.0	3.0	5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse
				3.0	3.0	5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud
				3.0	2.0	5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves
				3.0	2.0	5.1.4 Hindamine KOV tööprotsessis

Kokkuvõte:

Kadrina valla eelarvepoliitika kavandamisel ja elluviimisel rakendatakse mitmeid alusdokumente. Nendeks on näiteks Kohaliku omavalitsuse korraldamise seadus, Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus (edaspidi KOFS), Kadrina valla põhimäärus, Kadrina vallavara valitsemise kord, Kadrina valla finantsjuhtimise kord jne.

Kadrina valla üheks peamiseks tuluallikaks füüsilise isiku tulumaks. 2021. aastal oli tuludest suurima osakaaluga füüsilise isiku tulumaks 57,6% ja riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi eraldistena makstavad toetused kokku 34,8%. Alates 2017. aastast on Kadrina vallas füüsilise isiku tulumaksu laekumine olnud püsivas stabiilses kasvutrendis. COVID-19 pandeemia mõju ei olnud suur ning selle põhjuseks võib lugeda ka valitsuse toetusmeetmeid. 2021 aasta üksikisiku tulumaksu tekkepõhine tulu oli võrreldes eelnenud aastaga suurenenud 6,5%, mille põhjuseks võib pidada keskmise brutopalgatõusu. KOV eelarvetulud on kasvutrendis, kasvanud on tasandusfondi laekumised, vähenenud on toetusfondi summad.

Kadrina valla elanike arv on pidevas väikeses langustrendis, rahvastikus on vähenenud ka tööealiste inimeste osakaal ja tööga hõivatute arv. Võib järeldada, et füüsilise isiku tulumaksu laekumise suurenemisel mängib rolli keskmise brutopalkade suurenemine. Siiski tuleb arvestada, et sissetulek ning toodete ja teenuste kallinemine kasvavad sarnases tempos. Abivajajate arve ei ole suurenenud, püsib pigem stabiilsena, kuid ilmselt lähitulevikus kasvab abivajajate arv seoses elukalliduse kiire kasvu, elanikkonna vananemise ja meditsiinisüsteemi arenguga (varane märkamine/ diagnoosimine)

ning see toob koormust sotsiaalkaitse valdkonda. Sotsiaalkaitse kulude osakaal valla eelarvest on püsinud suhteliselt stabiilselt 6-7% piires, 2021. aastal moodustas sotsiaalse kaitse osakaal valla eelarvest 7,4%. 2020. aastal oli sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta 92 eurot, 2021. aastal 107 eurot. Selline panustamise tase on oluline, et tagada abivajajatele tõhusad teenused, kuid arvestades planeeritud muudatusi riiklikul tasandil (hooldusteenuse rahastamine) kasvab sotsiaalkaitse kulu inimese kohta järgnevatel aastatel.

Hindamine KOV tööprotsessis vajab tõhusamat arendamist, kuna ühtne kvaliteedijuhtimine puudub ja selleks ei ole ka Kadrina Vallavalitsuse koosseisus vastava kompetentsiga spetsialiste. Hetkel on hindamine sageli tunnetuslik ja põhineb üksikjuhtumitel.

Vallale on loodud arengukava ja valdkonnapõhiseid profile ning tegevuskavasid, mis on valla arengu eesmärgi määravaks, erinevate eluvaldkondade arengu koordineerimiseks ja eesmärkide elluviimiseks koostatud dokument. KOV tegevus saab tagasisidestatud Rahandusministeeriumi veebilehel minuomavalitsus.ee, kus hinnatakse põhjalikult KOV-i teenustasemetega kaudu ja mis annab ülevaate omavalitsuse teenuste olukorrast ja arenguvõimalustest. Teenustasemetega hindamise üheks osaks on Rahandusministeeriumi tellitud rahulolu-uuringud, mis annavad võimaluse suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatust kohalike prioriteetide üle kaasa rääkimisel.

Võimalikke valdkonnaüleseid koostöövorme on erinevaid. Kadrina vallas toimib koostöövormina vallavolikogu sotsiaalkomisjon ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks ning koostöövõrgustik üldharidusasutuste spetsialistidega. Koostöö puhul on tähtsaim eesmärgipärasus, järjepidevus ja regulaarsus, mis aitab jõuda ühiselt paremate tulemusteni. Täna proovivad erinevad osapooled abistada suure abivajadusega inimest, eelkõige last, oma soovi kohaselt ning kiputakse unustama, et lapse juhtumil puhul on juhtumikorraldajaks KOV lastekaitse spetsialist.

Kadrina Vallavalitsuses ei ole rahvatervise valdkonnaga otseselt seotud ametnikke. Rahvatervise valdkonna arendamisega tegeleb Sihtasutus Kadrina Spordikeskus ja vallavolikogu erinevad komisjonid, haridusasutused ning vallamaja ametnikud oma valdkonnapõhiselt. Vallas töötab üks täiskoormusega lastekaitse spetsialist, kes vastab seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Kadrina vald annab välja stipendiumi, mille andmise eesmärgiks on tagada kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide töötamine valla haridusasutustes ning soodustada uute õpetajate ja tugispetsialistide elama ja tööle asumist Kadrina valda. Sellest hoolimata selgub haridusasutuste tagasisidest, et spetsialiste, sh õpetajaid leida on keeruline.

Kadrina valla hallatavates asutustes töötavad inimesed, kes panustavad valla elanike arengu ja heaolu nimel. Kõigile teenistujatele on universaalselt tagatud vähemalt 35 päeva puhkust, võimalus võtta tervispäevi, teha kaugtööd. Professionaalse arengu toetamiseks pakutakse valdkonnapõhiseid ja -üleseid koolitusi.

Viimaste aastatega võrreldes on Kadrina valla noorsootöö valdkond teinud olulise arengusuuna. Tänapäevaks on Kadrina Noortekeskuses tööl kolm noorsootöötajat, kelle tegevuse eesmärk on luua noortele loovust ja identiteeti toetav turvaline ja kaasav arengukeskkond väljaspool kodu, kooli ja muid kohustusi.

TUGEVUSED

- Prioriteediks on haridusvaldkond ja kaasaegse ning innovatsiooni toetava koolikeskkonna loomine, sotsiaalkaitse ja ambitsioonikas ettevõtetus.
- Kohaliku omavalitsuse toimimiseks on olemas hea elukeskkond, kompetentsed spetsialistid ja piisavalt rahalist ressursi
- Rahvastikust moodustab suurima osa tööealiste inimeste osakaal.

NÕRKUSED

- Erinevate spetsialistide puudumine vallas kohapeal nt tervisekeskuses (psühhiaater ja lastepsühhiaater, KOV-is haridus- ja noorsootööspetsialist) või vähesus (täiskoormusega sotsiaalpedagoog haridusasutuses, õpetaja abid algklassides
- Olemasolevate sotsiaalvaldkonna spetsialistide suur töökoormus ja lühem puhkus võrreldes haridusvaldkonnaga
- Tööealise elanikkonna vähenemine ja sellega kaasneda võiv negatiivne mõju valla eelarvele

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks

5.2.1 KOV-i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks

Kirjeldada järgmisi aspekte valdkonnaülese koostöö korraldamisel:

1. Milline on arendustegevuste planeerimisel KOV-is heaolu edendav koostöö erinevate valdkondade ja asutuste vahel (koostöö vorm ja regulaarsus; nimetada kaasatud valdkonnad ja asutused; vastutajad koostöö arendamisel jne)?

Toimuvad koostöövõrgustiku regulaarsed kohtumised, hea on koostöö haridusasutuste, PPA, Päästeteenistuse ja tervishoiuteenuse osutajatega. Spetsialistide vaheline koostöö toimub vastavalt vajadusele. Koostöö erivajadusega laste integreerimisel haridusasutusse vajab parandamist. Täisealiste hoolekandes on koostööpartneriteks töötukassa, SKA, hoolekandeteenuse osutajad, PPA, Pääste, KOV allasutused, erinevad teenuseosutajad jne.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Kuidas on korraldatud ennetustegevuste ühine strateegiline planeerimine valdkondadeüleselt (tegevuskava ja eesmärkide olemasolu, uuendamise regulaarsus, vastutajad jne)?

Toimub regulaarne ennetustegevus Pää-ga tuleohutuse tagamisel, suitsuandurite/vinguandurite soetamisel ja kontrollimisel, lisaks Pää projektid ja PPA koolitused haridusasutustes. Arengukava tegevuskava uuendamisel/muutmisel annavad sisendit erinevad huvigrupid. Ennetustegevuste planeerimisel laste- ja noorte heaolu suurendamisel toimub valdkondadeülese koostöövõrgustiku toel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Mil viisil on teie hinnangul koostöö planeerimisse kaasatud vallavanem, volikogu esimees, valdkondade juhid?

Vallavanem ja volikogu esimees on aktiivselt kaasatud koostöö planeerimisse. Enamus võrgutikutööd toimub valdkondade tasandil erinevate ümarlaudade, seminaride, infopäevade vahendusel, kus kohtuvad KOV, PPA, SKA jt asutuste esindajad.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

MTÜ Lastekaitse Liit viib alates 2018. aastast erinevates kohalikes omavalitsuses läbi multidistsiplinaarseid koolitusi „Koostöös lapse heaks!“ toetamaks kohalikul tasandil lastega töötavate spetsialistide multidistsiplinaarseid koostöövõrgustikke. Kadrina vald koolitas võrgustikuliikmed, et

erinevates valdkondades lastega töötavatelt spetsialistidel oleks ühtsed teadmised perede abistamisel. Sotsiaal- ja terviseprobleemid on omavahel seotud ja ennetatavad, abivajaduse ja heaolu hindamisel on sageli vaja koguda informatsiooni erinevatelt asutustelt ja spetsialistidelt, kes on lapse ja perega kokku puutunud. Oluline on omavaheline informatsiooni vahetamine ja koordineeritud koostöö. Enamus spetsialiste on küll teadlikud, et koostööd tuleb teha, aga kellega, millal, kuidas, milline on oluline informatsioon ja millised on teiste erialade spetsialistide kohustused ja piirangud – ehk mida rohkem on inimese ümber spetsialiste, seda rohkem need küsimused tekivad. Kui erinevate erialade abistajaid on palju ja/või nad omavahel koostööd ei tee, võib abivajaja jääda ilma õigeaegsest, asjakohasest ja tõhusast abist.

Toimiv võrgustikukoostöö on oluline tugi ka ennetustööks, aidates kiiremini probleemsetele juhtumitele reageerida. Koostöö ja valdkondade ülesed arendused aitavad toetussüsteemi abivajajale lähemale tuua ja olemasolevaid ressursse otstarbekamalt kasutada.

5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud

Kirjeldada ja anda hinnang olukorrale KOV-is:

1. Milliseid juhtumipõhiseid koostöövõrgustikke on loodud ning kuidas toimib juhtumipõhine lähenemine eri sihtgruppides (abivajav laps, täiskasvanute sotsiaalhoolekanne, vanemaealiste toimetulek)?

Valdkondade vaheline koostöö toimib juhtumipõhiselt, võrgustik luuakse inimese abistamiseks vastavalt konkreetsele juhtumile ja vajadusele. Koostöövõrgustikku kuuluvad Kadrina Vallavalitsuse sotsiaalosakonna spetsialistid, vajadusel koduteenuse osutaja, perearst, erinevad teenuseosutajad, PPA, Päästeamet, Ohvriabi, SKA nõustajad, erihoolekande juhtumikorraldaja SKA-st, haigla sotsiaaltöötajad, kohtud jt. Laste puhul kaasatakse juhtumipõhiselt veel haridusasutuse esindaja, haridustöötajad, pere jt võrgustiku liikmed. Kadrina valla lastekaitse spetsialist osaleb maakondlikult toimuval kovisioonil üks kord kvartalis. Koostöö peaks olema tõhusam varase märkamise faasis.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Kuidas on korraldatud juhtumipõhiste koostöövõrgustike loomine KOV-is (kordade, mehhanismide või kokkulepete olemasolu; vastutuse jagamine jne)?

Koostöövõrgustikus osalemine toimub enamasti suulise kokkuleppega, enamus nõudeid tulenevad Lastekaitseasutusest, Sotsiaalhoolekandeseadusest, Sotsiaalseadustiku üldosa seadusest (edaspidi SÜS), Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja erinevatest valla õigusaktidest, nt abivajajast ja hädaohus lapsest teatamise juhis. Võrgustikukohtumised protokollitakse, jagatakse ülesanded, vastutaja ja tähtaeg.

SÜS näeb ette, et sotsiaalkaitse paremaks korraldamiseks tuleb asutustel ja isikutel teha koostööd. Asutuste vaheline koostöö on oluliseks eelduseks sotsiaalkaitse süsteemi efektiivsel toimimisel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kuidas hindate koostöövõrgustike varasemat koostööd riigiasutustega ja teiste KOV-idega?

Kadrina valla koostöövõrgustike varasem koostöö riigiasutustega ja teiste KOV-idega on senini olnud hea. Koostööoskused erinevate ametkondade vahel paranevad ja märgatakse koostöö olulisust. Koostöö muutub kliendikeskseks, et tagada kliendi sujuvat teekonda teenuse saamisel. Parendamist vajab koostöö teiste KOV- ga. Riigiasutustelt oodatakse partnerlussuhet, praegu pigem käskude ja ülesannete ühepoolne andmine, mis ei ole kohati ka täidetavad.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Juhtumipõhine koostöö inimese heaolu tagamisel on hea, kui inimese abivajadus on kõrge ja probleem tõsine. Varajane sekkumine ja koostöö sotsiaalvaldkonnas vajab parendamist, sest sageli proovivad kõik osapooled proovivad suure abivajadusega inimest abistada (seda eriti lapse puhul) ning kiputakse unustama, et lapse juhtumi puhul on juhtumikorraldajaks KOV lastekaitse spetsialist.

5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses

Rahvatervise korraldus KOV-is

Kadrina vallas ei ole rahvatervise valdkonnaga seotud ametnikke ja meeskondi, kuid seda puudujääki aitab kompenseerida Sihtasutus Kadrina Spordikeskus ja volikogu komisjonid ja lisaks vallamaja ametnikud oma valdkonna põhiselt.

Ametniku olemasolu

Hinnang:

Pigem halb (2)

Meeskonna olemasolu

Hinnang:

Pigem halb (2)

Kaasatus arengustrateegia koostamisse

Hinnang:

Väga hea (4)

Analüüs

Rahvatervise valdkonna arendamisega tegeleb Sihtasutus Kadrina Spordikeskus ja volikogu komisjonid ja lisaks vallamaja ametnikud oma valdkonna põhiselt. Spordielu koordineerib Sihtasutus Kadrina Spordikeskus. Spordikeskuse eesmärgiks on kehakultuuri, liikumise ning noorte- ja tervisespordi edendamise ja vajalike liikumis- ja sportimistingimuste loomine Kadrina vallas.

Kool ja lasteaed kuuluvad tervist edendavasse liitu (TEL), see annab aluse laiemas või pikemas vaates rahvatervisele. Lasteaeda on loodud tervisemeeskond, kellel on oma tegevuskava. Prioriteediks on liikumine, tervislikud toitumisharjumused ja sport.

Vald panustab rahvatervisesse, olemas on ujula. Sportimisvõimalused on loodud kõikidele eagruppidele. Sporditaristu kaasajastamiseks on renoveeritud spordikeskuse olme- ja treeningruumid, soetatud on uut treeningvarustust ning kaasajastatud hoone tehnilisi süsteeme. Kadrina terviseradade arendust juhib MTÜ Kadrina Terviserada. Koostöös vallaga on terviserajal uuendusi ellu viidud nii projektitoetustest kui omafinantseeringutest. Suusaradade hooldamiseks on ostetud rajatraktor, paigaldatud soojustatud voolava veega WC. Valmimisjärgus on betoonist rulapark Kadrinas. Väljaspool vallakeskust uuendati spordi – ja mänguväljakuid Ridakülas, Kihleveres, ja Vohnjas.

5.2.4 Lastekaitse spetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon Lastekaitseametnike arv

Tabel 5.2.4.1 Lastekaitseametnike arv

	2017	2018	2019	2020
Lastekaitseametnike arv		1	1	1
Laste arv lastekaitseametniku kohta	1002			

1. Kuidas on korraldatud lastekaitsetöötaja(te) kättesaadavus KOV-is (täiskoormus, osakoormus vms)?

Kadrina Vallavalitsuse sotsiaalosakonnas töötab üks (1) täiskoormusega lastekaitsetöötaja.

Hinnang:

Pigem hea (3)

2. Kuidas hindate laste arvu suhet lastekaitsetöötaja kohta (nõudluse ja pakkumise suhe)?

Kirjeldage töökorraldust, spetsialiseerumist.

Riiklikul tasandil on ootus, et iga omavalitsuse 1000 lapse kohta oleks vähemalt üks lastekaitse spetsialist. 1. jaanuari 2022. aasta seisuga on Kadrina vallas 1108 last ja tööl üks lastekaitse spetsialist, kes ei kata valdkonna vajadust. Lastekaitse spetsialisti põhitöö hulka kuulub ka ennetustöö, mida ülekoormuse tõttu piisaval hulgal teha ei jõua. Vajalik on arvesse võtta ka pidevalt lisanduvaid uusi tööülesandeid.

Hinnang:

Pigem hea (3)

3. Kuidas hindate lastekaitsetöötaja professionaalsust (kvalifikatsiooni vastavus Lastekaitseaduse § 19 nõuetele)?

Kadrina Vallavalitsuse lastekaitse spetsialistil on valdkondlik kõrgharidus. Samuti on lastekaitse spetsialistil olemas kutsekvalifikatsiooni nõuetele vastav sotsiaaltöötaja kutse.

Hinnang:

Väga hea (4)

4. Millisel viisil tegeleb lastekaitsetöötaja ennetustööga?

Kadrina vallas pööratakse üha enam tähelepanu ennetustööle. Lastekaitse spetsialisti oluline ennetustöö osa on koostöö võrgustikuga. Ennetustegevuste osas teeb KOV koostööd hallatavate asutuste, perearstikeskuse, seltside ja MTÜ-dega. Valdkondade vaheline koostöö toimib juhtumipõhiselt. Koostöövõrgustikku kuuluvad Kadrina valla laste ja peredega tegelevad asutused ja teenusepakkujad. Koostöö on reguleeritud enamasti suulise kokkuleppega, enamus nõuded tulenevad Lastekaitseadusest, Sotsiaalhoolekandeseadusest, Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja erinevatest valla õigusaktidest, nt abivajajast ja hädaohus lapsest teatamise juhise.

Ennetustegevuse tõhustamiseks loodi Hea tunde tuba lastele ja noortele ning nende vanematele, kus saadakse tuge ja nõustamist spetsialistidelt. Haridusasutused on järjest enam partneriks laste sotsiaalsete oskuste arendamisel ja laste teadlikkuse tõstmisel tervislike valikute tegemisel.

Hinnang:

Pigem hea (3)

5. Kuidas toetab KOV lastekaitsetöötaja kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut (sh tööõustamisele suunamine)?

Kadrina Vallavalitsus toetab lastekaitse spetsialisti kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut. Toetatakse Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna kaudu pakutava tööõustamise (ehk supervisiooni) teenuse kasutamist, samuti toetas KOV lastekaitse spetsialisti soovi saada endale mentor, mida pakub lastekaitsetöötajatele SKA. Mentorluse periood kestab kuni kuus (6) kuud ning selle aja jooksul keskendutakse lastekaitsevaldkonnas olulistele oskustele, põhimõtetele ja väärtustele, eesmärgiga toetada lastekaitse spetsialisti professionaalset arengut.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

KOV lastekaitse spetsialistil on töö tegemiseks vaja omada erinevaid teadmisi ja oskusi. Kehtiv sotsiaaltöötaja kutsestandard [23], kirjeldab milliseid lastekaitsetööks vajalikke teadmisi ning oskusi peab spetsialist teatud perioodi vältel omandama ehk hiljemalt kahe aasta möödumisel alates lastekaitsetöötajana teenistusse asumisest.

KOV lastekaitse spetsialistil on võimalus osaleda SKA lastekaitse osakonna kaudu pakutaval tööõustamisel ehk supervisiooni ja saada tuge mentorilt. KOV poolt on tagatud võimalused individuaalseks arenguks. Lastekaitse spetsialisti individuaalset arengut toetab ka TAI, kes tagab lastekaitsetöötajatele järjepideva täiendkoolitustel osalemise võimaluse [27]. Samas ei ole ühel spetsialistil võimalik ilma meeskonna toeta edukalt täita lastekaitsetööle seatud ootusi.

5.2.5 Lastega töötavad inimesed ja nende kvalifikatsioon

Tabel 5.2.5.1 Õpetajate arv

	2017	2018	2019	2020
Õpetajate arv alushariduses	35	30	26	32
Alusharidust omandavate laste arv ühe õpetaja kohta	7	7	9	7
Õpetajate arv põhihariduses	57	58	57	62
Põiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	9	9	9	9
Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest (%)	10	10	10	10

1. Kuidas toetab KOV õpetajaid erialateadmiste täiendamisel?

Kadrina lasteaias Sipsik toimub õpetajate erialaste teadmiste täiendamine täiendkoolituste kaudu. Andmeid kogutakse ja kaardistatakse õpetajate koolitusvajaduste kohta läbi arenguveestluste, õppekasvatustöö kokkuvõtete ja eneseanalüüside. Samuti osaletakse lasteaiadele mõeldud uuringutes, mille abil selguvad personali koolitusvajadused. Lasteaed püüab leida võimalusi koolitada kogu meeskonda, mis annab hea võimaluse ühiseks refleksiooniks ja kogemuste jagamiseks. Koolitustel osalenud jagavad oma kogemusi ja uusi teadmisi kolleegidega.

Kadrina Keskkoolis selgub õpetajate koolitusvajadus peale õppeperioodi lõppu toimuvatel arenguveestlustel. Samuti on igati toetatud õpetajate individuaalsed koolitused. Õpetajate koolitamine toimub ka uute programmidega (Ettevõtlik kool, KiVa) liitumisega.

Hinnang: Pigem halb (2)

2. Kuidas hindate õpetajate liikuvust tööturul (inimeste liikumise sagedus jms)?

Kadrina Lasteaias Sipsik on õpetajate meeskond püsiv. Liikumised on seotud kas pensionile jäämisega või tingituna elukoha vahetusest. Uute töötajate leidmine on keeruline. Kadrina Keskkoolis õpetajate liikuvus on madal - sellel õppeaastal lahkus töölt viis (5) töötajat, mis teeb liikuvuseks 7%. Vohnja Lasteaed-Algkoolis on õpetajaskond püsiv.

Hinnang:

Pigem

halb(2)

3. Milline on õpetajate keskmine tööstaaž ja vanus?

Kadrina Lasteaias Sipsik on õpetajate keskmine vanus ca 50 aastat ja tööstaaž 20 aastat. Kadrina Keskkooli õpetajate keskmine vanus 53,7 aastat ja tööstaaž on 19,6 aastat. Vohnja Lasteaed-Algkooli õpetajate keskmine vanus 46 aastat ja tööstaaž on 8 aastat.

Hinnang:

Pigem halb (2)

4. Millistest lastega töötavatest spetsialistidest on KOV-is puudus (nt konkreetse eriala õpetajatest, tugipersonalist)?

KOV-is on puudu lastega töötavatest tugispetsialistidest- esimeses kooliastmes õpetaja abid, alushariduses tugispetsialistid rühmades, valla haridusspetsialist, täiskoormusel töötav sotsiaalpedagoog ja peretöötaja.

Hinnang:

Pigem halb (2)

Analüüs

Kadrina vald on välja töötanud stipendiumi maksmise korra, millega KOV toetab õpetajate ja tugispetsialistide tööle asumist. Stipendiumi andmise eesmärgiks on tagada kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide töötamine valla haridusasutustes ning soodustada uute õpetajate ja tugispetsialistide elama ja tööle asumist Kadrina valda [18]. 2019. aastal pälvis stipendiumi Kadrina Keskkooli sotsiaalpedagoog Kai Tamm.

5.2.6 Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)

Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

Tabel 5.2.6.1 Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine

	2017	2018	2019
Noorsootöötajate arv	0	0	1
Laste arv noorsootöötaja kohta			
Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv			1

Noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega
noorsootöötajate osakaal

100,
0

1. Kuidas toetab KOV noorsootöötajaid erialasel täiendamisel?

Noorsootöötajatel on võimalus osaleda erinevatel erialastel koolitustel enda kompetentsi täiendamiseks. Töö kõrvalt omandavad noorsootöötajad erialast kõrgharidust (üks noorsootöötaja õpib noorsootööd, teine sotsiaaltööd). Noorsootööspetsialist on lõpetanud noorsootöö eriala. Ühtlasi on noorsootöötajatel nõutud laagrikasvataja tunnistus, mida uuendatakse iga viie (5) aasta tagant.

Hinnang:

Väga hea (4)

2. Kuidas hindate noorsootöötajate professionaalsust (kutsestandardist tulenevad nõuded; kasvataja kvalifikatsiooninõuded; Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõuded, nõustaja kutsestandardi nõuded; kvalifikatsiooni vastavus Lastekaitseaduse § 20 nõuetele)?

Noorsootöötajad vallas on pädevad ning täiendavad ennast erialaselt, kõik on läbinud esmaabi koolituse ja saavad enda tööga igas olukorras hästi hakkama.

Hinnang:

Väga hea (4)

3. Kuidas hindate noorte arvu suhet noorsootöötaja kohta (nõudluse ja pakkumise suhe)?

Noorsootöö seadus ei anna ette ühest noorte arvu suhet noorsootöötaja kohta, seega on raske hinnata kas noorsootöötajaid on noorte kohta vähe või palju. Eesmärk on kaasata võimalikult palju valla noori erinevatesse tegevustesse. Ühe noorsootöötaja tööle võtmine lisaks olemasolevatele aitaks noortekeskust rohkem lahti hoida.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analüüs

Viimaste aastatega võrreldes on Kadrina valla noorsootöö valdkond teinud olulise arengu. Kadrina noortekeskuses töötab kolm noorsootöötajat, kelle tegevuse eesmärk on luua noortele loovust ja identiteeti toetav turvaline ja kaasav arengukeskkond väljaspool kodu, kooli ja muid kohustusi. Kadrina vallas puudub noorsootöö arengukava.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Kadrina vald on eesmärgiks koolitada kohaliku omavalitsuse multidistsiplinaarsesse võrgustikku kuuluvaid ja lastega töötavaid spetsialiste. MTÜ Lastekaitse Liit toel viidi läbi koolitus „Koostöös lapse heaks!“, et erinevates valdkondades lastega töötavatel spetsialistidel oleks ühtsed teadmised ja sruaamad perede abistamisel.

Varajane sekkumine ja koostöö sotsiaalvaldkonnaga vajab mõningast parendamist, sest kõik osapooled proovivad suure abivajadusega inimest abistada, sh lapsi ning kiputakse unustama, et lapse juhtumi puhul on juhtumikorraldajaks KOV lastekaitse spetsialist. Vallas tööl olev lastekaitse spetsialist omab töö tegemiseks erialaseid teadmisi ning sotsiaaltöötaja kutsestandardit. Samuti osaleb lastekaitse spetsialist SKA lastekaitse osakonna kaudu pakutaval töö nõustamisel (ehk supervisioonil).

Valla spordielu koordineerib Sihtasutus Kadrina Spordikeskus. Sportimisvõimalused on loodud kõikidele eagruppidele. Kadrina valla õpetaja ja tugispetsialisti stipendiumi andmise korra alusel toetab KOV õpetajate ja tugispetsialistide tööle asumist meie haridusasutustesse.

TUGEVUSED

- Toimiv juhtumipõhine võrgustikutöö
- Töötab kvalifikatsiooninõuetele vastav lastekaitse spetsialist

NÕRKUSED

- Koostöö varajase sekkumise osas erinevate valdkonna spetsialistide vahel vajab parendamist
- Puudub noorsootöö arengukava
- Noorsootöö spetsialisti puudumine valla struktuur

1. DEMOGRAAFILINE OLUKORD JA RAHVASTIKU TERVIS. KOKKUVÕTE

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	2.8 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.9 Pigem hea	○ 2.1 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	2.7 Pigem hea	○ 1.7 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.8 Pigem hea	○ 1.5 Stabiilne
1.5 Kuritegevus	3.0 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
Keskmine: 2.8 Pigem hea		○ 1.9 Stabiilne

Kokkuvõte:

Statistikaameti andmetel on Kadrina vallas rahvaarv olnud viimased neli aastat langustrendis, alates 2020. aastast on langus pidurdunud ning rahvaarv püsinud stabiilsena. Mehi ja naisi on arvuliselt peaaegu võrdselt. Kuna sündide ja surmade arvud on stabiilsed, siis võib järeldada, et rahvaarvu langus on tingitud registriandmete korrastamise tulemusel. Sisserände suurenemist võib pidurdada üürituru sisuline puudumine.

Kadrina valla rahvastiku püramiidis väga suuri muutusi soo ja vanusegrupi jaotuse võrdluses ei ole, kuid mõningates vanusegruppides, nt 25-29 aastased mehed ja 45-54 aastased naised, on näha vähenemist. Elanike vähenemise põhjused võivad olla seotud õppima asumisega väljaspoole valda, tööhõivega, vähese ja vananenud üürituruga, pere loomisega. Laste osakaal on aastate jooksul püsinud stabiilne, moodustades rahvastiku 22%. Sündide arv Kadrina vallas on saavutanud stabiilsuse, kuid rahvastikupüramiidi analüüsides võib prognoosida, et lähiaastatel võib sündide arv väheneda. Et sünde on vallas vähem kui surmajuhtumeid, seda näitab ka loomuliku iibe kordaja- võib järeldada et valla rahvaarv väheneb.

Kadrina valla demograafiline töötururindeks püsib stabiilsena, kuid järgmisel kümnendil on tööturult väljalangejaid rohkem kui sisenejaid. Ülalpeetavate määr on aastate lõikes olnud tõusvas trendis ja mis võib tähendada suurenevat survet valla sotsiaalsektorile.

Alusharidust on võimalik omandada Kadrina lasteaias Sipsik ning Vohnja Lasteaed-Algkoolis, põhi- ja keskhariidust Kadrina Keskkoolis, mis on Kadrina valla ainuke üldkeskhariidust andev munitsipaalõppeasutus. Kuna erilist hoolt ja väiksemat õpi- ja arengukeskkonda vajavate laste arv kasvab, võib tekkida täiendav vajadus väiksemate rühmade ja klasside loomiseks ning täiendava tugipersonali värbamiseks rühmadesse ja koolidesse.

Statistikaameti andmebaasi andmetest nähtub, et Lääne-Virumaa elanikest hindas oma tervist 2020. aastal heaks või väga heaks 56% kogu elanikkonnast, mis on Eesti keskmisega võrreldes madalam. Valla elanikkond on vanemaeline, kuid Lääne-Viru maakonnas tervikuna on meeste ja naiste tervena elatav eluiga viimasel aastal hakanud tõusma.

Kadrina valla sotsiaal- ja tervishoiuvaldkond tegeleb haavatavate sihtrühmadega, kelleks on eakad, vähenenud töövõimega isikud, puudega inimesed ning vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed. Puudega isikute arv on aastate lõikes püsinud suhteliselt stabiilne (vähenemine on minimaalne), eakate osas on suurenenud raske puudega isikute osakaal. Viimastel aastatel on kasvanud vähenenud või puuduva töövõimega inimeste osakaal, töövõimetoetuse ja töövõimetuspensioni saajate arv on Eesti

keskmisega võrreldes oluliselt suurem. Osalise või puuduva töövõimega inimestel on keeruline tööd leida ja hoida, mis tingib vajaduse täiendavate teenuste ja toetuste, sh toimetulekutoetuse järele. Lisaks riigi poolsele abile korraldab vald erinevaid teenuseid, vajadusel toetab rahaliselt. ESF toel saavad raske ja sügava puudega lapsed 2022.aasta lõpuni lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust ja toetava teenusena transporditeenust koostöös Sotsiaalkindlustusametiga.

Lapse perest eraldamine on kõige äärmuslikum abinõu ja rakendatakse juhul, kui kõik toetavad meetmed on rakendatud ja need pole taganud lapse turvalisust. Tänu ennetamisele ja tõhusale tööle abi vajavate peredega ei ole viimastel aastatel laste perekonnast eraldamist ja asendushooldusteenusele paigutamist toimunud. Maakonnaüleselt on probleemiks hooldusperede vähesus, kuid STAR andmetel on Lääne-Viru maakonnas üks aktiivne hoolduspere (Kadrina vallas), kellel on valmisolek erivajadusega lapse perre võtmiseks.

Üldkasutatavates hoonetes on ligipääsetavus liikumispuuetega inimestele valdavalt tagatud, 2022. aastal saab ligipääsetavaks ka Kadrina Keskkooli hoone. Tagamata on iseseisva sissepääsu võimalus noortekeskusesse. 2018. aastal sai alguse Päästeameti projekt "Kodu tuleohutuks", mis koostöös KOV-ga annab võimaluse muuta kodusid tuleohutumateks, uuendades elektrisüsteeme ja kütteseadmeid. Projekti raames on Päästeamet viinud läbi kodunõustamisi, koostöös KOV-iga on tagatud 13 kodu tuleohutus. Ennetustöö tulemusena 2020. aastal eluhoonetes tulekahjusid ei olnud, samuti ei ole tulekahjus hukkunuid.

Töötusega kaasnev vaesusrisk toob muude sotsiaalsete riskide kõrval kaasa kõrgemad terviseriskid, sealhulgas haigestumise suurenemise elanikkonna seas. Töötuse määra tõus 2020. aastal võib-olla seotud COVID-19 pandeemiaga, kuid võib näidata inimeste vastutustunde suurenemist ja valehäbi vähenemist Eesti Töötukassas töötuna arvele võtmisel. Riiklikud tööturuteenused on maakonnakeskuses hästi kättesaadavad.

Palgatöötajate keskmine brutotulu on olnud kasvutrendis, kuid Kadrina valla palgatöötajate brutotulu on olnud Eesti keskmisest väiksem (Eestis 2020. aastal 1380 eurot) ning kasvanud viimase kuue aasta võrdluses kõige kiiremini just 2020. aastal: vahe 2020.aastal 117 eurot, 2019. aastal 90 eurot ja 2018. aastal 84 eurot).

Kadrina vallas oli 2020. aasta seisuga registreeritud 395 ettevõtet, ettevõtete arv püsib aastate lõikes suhteliselt stabiilsena, kuid suurettevõtteid vallas puuduvad.

Kadrina valda teenindab piirkonnapolitseinik, lisaks abipolitseinikud. Tähelepanu on pööratud avaliku ruumi turvalisemaks muutmiseks. Nii on kõige enam elanike poolt kasutatavad tänavad ja teed Kadrina vallas on valgustatud ja see lisab turvalisust ka öisel ajal. Korrastatud ruum tagab selle, et inimestele meeldib sellises piirkonnas liikuda, nad hoiavad oma ümbruskonda ning annab turvalise võimaluse aktiivseks liikumiseks tervisesportlastele ja jalutajatele.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND	
2.1 Turvaline elukeskkond	3.2 Pigem hea	↗ 2.5	Paranemas
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	2.9 Pigem hea	↗ 2.6	Paranemas
2.3 Osalusvõimalused	3.0 Pigem hea	↗ 2.7	Paranemas
Keskmine:	3.0 Pigem hea	↗ 2.6	Paranemas

Kokkuvõte:

Kadrina vald on kaasaegne, atraktiivne ja keskkonnasõbralik piirkond, mis pakub meeldivat elukeskkonda kõikidele kogukonna liikmetele. Läbi kaasava eelarve, mis on üheks näiteks vallaelanike kaasamisel valla elu kujundamisse, on igaühel võimalus esitada oma ideid, arvamusi ja murekohti läbi valla kodulehe, sotsiaalmeedia või pöördudes ametnike poole.

KOV saab luua erinevaid võimalusi elanike kaasamiseks otsustusprotsessi. Inimesed võivad olla kaasatud kogukonna tegevustesse läbi erinevate ühingute, seltside, kolmanda sektori ühenduste, survegruppide, vabatahtlike tegevuste jms kaudu. Peamiselt leiab Kadrina vallas toimuva kohta informatsiooni veebilehelt kadrina.ee ja Facebookist Kadrina kandi uudiste alt. Infokanalitena kasutatakse infostende, vajadusel on võimalik saada infot ka paberkanalil.

Vallas on turvalisus tase heal tasemel: inimkannatanutega liiklusõnnetusi 2020. aastal Kadrina vallas jalakäijatega ei olnud, jalgratturitega leidis aset üks vahejuhtum, süütegude koguarv on viimaste aastatega olnud languses. Haridusasutused korraldavad liikluskasvatustalaseid koolitusi, suurendades laste liiklusalast teadlikkust. Riskide ennetamisel on KOV-le abiks koostöö- partneritena Päästeamet, politsei ja Kadrina vabatahtlikud päästjad. Kadrina vald paikneb hajaasustusega territooriumil. KOV on volitanud ühistranspordi korraldusega seotud küsimused ühistranspordikeskusele, kes omakorda hindab vajadust ühistranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel, tagades kasutatavate transpordivahendite turvalisuse ja kättesaadavuse erinevatele elanike gruppidele. Koolitransport on korraldatud läbi riigihanke. Sõidugraafikud koostatakse ja peatused on valitud lähtuvalt õpilaste vajadustest. Kadrina alevikus jõuavad enamik kooliõpilasi kooli jalgsi, jalgrattaga või autoga (vanema kaasabil).

Elanikele osalusvõimaluste tagamiseks on vallas olemas kultuuriasutused, spordihoone, sportimisvõimalused vabas õhus, noortekeskus ja mobiilne noorsootöö, raamatukogud. Kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus on tõusnud, kuna kultuurisündmuste spekter hoitakse laiana ja kultuuriväljundeid on kõikidele eagruppidele. Erinevate ürituste korraldamisele kaasatakse aina enam kohalikke, sh noori. Huviharidust pakub vallas Kadrina Kunstidekool, kus saab õppida muusikat ja kunsti (muusikaosakonnas, kunstiosakonnas). Noortele on loodud võimalused mitmeteks huvitegevusteks nii koolis kui väljaspool kooli. Huvitegevusi on loodud erinevates valdkondades.

2015. aastal asutati Kadrina valla noortevolikogu ja mille liikmed on alates 2021. aastast kaasatud vallavolikogu alaliste komisjonide töösse.

TUGEVUSED

- Turvaline elukeskkond

- Aktiivne kultuurielu, mis pakub võimalusi osaluseks erinevate huvide ja ning kultuurieelistustega inimestele.
- Võimalused huvihariduses osalemiseks

NÕRKUSED

- Ligipääsetavus avalikesse ruumidesse, erinevatele üritustele ja kultuurisündmustele väljaspool vallakeskust eeskätt liikumispuudega inimestele vajab parendamist

3. UNIVERSAALSETE TEENUSTE KÄTTESAADAVUS JA KVALITEET. KOKKUVÕTE

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	3.2 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
3.2 Haridusega seotud teenused	3.7 Väga hea	↗ 2.8 Paranemas
Keskmine:	3.4 Pigem hea	↗ 2.7 Paranemas

Kokkuvõte:

Kadrina valla haridusasutustes (nii lasteaedades kui ka koolides) on abi ja tugi kättesaadav haridusasutuste tugipersonali poolt: töötavad eripedagoog, sotsiaalpedagoog, hariduslike erivajadustega laste õppe/tegevuse koordinaator, koolipsühholoog, logopeed. Lisaks on valla lastele ja valla haridusasutuses õppivatele lastele kättesaadavad valla psühholoogi ja valla logopeedi teenused. Nimetatud ametikohad on finantseeritud valla eelarvelistest vahenditest. Vajadusel on võimalik kasutada Kadrina Keskkooli õpilaskoduteenust.

Teenused on abivajavate laste ja nende perede jaoks kättesaadavad, paindlikud ja professionaalsed. Kadrina valla hariduspoliitika arengufookus on hariduskvaliteedi edasiarendamisel ja hariduselu (koolide) kestliku arengu kindlustamisel. Lisaväärtust haridusmaastikul pakub väike Vohnja LA, kus lastel on võimalus õppida väikeses keskkonnas. Alusharidust võimaldavad Kadrina lasteaed Sipsik ja Vohnja LA ning alusharidus on kättesaadav kõigile valla elanike registris olevatele lastele. Lasteaiad panustavad tugimeeskonna arendamisele.

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus Kadrina vallas on väga hea - augustis 2020 valmis uus esmatasandi tervisekeskuse hoone, mis aitas tõsta teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust valla elanike jaoks. Eriarstide vastuvõttudele väljaspoole valda suudavad isikud ise jõuda, vajadusel on võimalik tellida ja kasutada sotsiaaltransporditeenust.

Kadrina Keskkoolis ja Vohnja LA-s on tagatud kooliõde teenus, kes on koolimajas kõikidel koolipäevadel. Kooliõde teeb vajadusel koostööd meditsiini-, rehabilitatsiooni-, sotsiaalvaldkonna jm spetsialistidega õpilasele vajaliku toe pakkumiseks. Kadrina lasteaias Sipsik töötab tervisedendusõpetaja ja lasteaed on tervist edendav lasteaed alates 1. juunist 2016.

Murekohana saab välja tuua, et vallas ei pakuta vaimse tervise õde teenust, kes on erioskuste ja teadmistega õendusala spetsialist, kes osutab õendusabi reaalsete ja potentsiaalsete vaimse tervise probleemide puhul ning tegeleb vaimse tervise alase edendus- ja ennetustööga.

TUGEVUSED

- Jätkusuutliku hariduse võimaldamine põhikooli ja gümnaasiumiastmes
- Tagatud on abi ja tugi tugimeeskonna poolt haridusasutustes, lisaks valla logopeedi ja valla psühholoogi abi.

NÕRKUSED

- Kooli tugispetsialistide killustatus ja õpetaja abide puudumine esimeses kooliastmes

4. HAAVATAVATE (RISKIS) SIHTRÜHMADEGA TEGELEMINE. KOKKUVÕTE

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	3.8 Väga hea	2.5 Paranemas
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	3.0 Pigem hea	2.4 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	3.2 Pigem hea	2.8 Paranemas
Keskmine:	3.3 Pigem hea	2.6 Paranemas

Kokkuvõte:

Hoolekandeline abi planeerimise ja osutamise korraldamisega peab üha enam arvestama asjaoluga, et valla rahvastik vananeb; mitu põlvkonda ei ela enam koos ja ei paku vastastikust tuge; pereliikmete vahelised suhted on kohati muutunud üksteise abistamist ja toetamist mittesoosivaks; hajaasustuses elavad eakamad üksikud elanikud; suureneb vajadus sisseostetavate teenuste järgi, kuna väikese vallana ei suuda kõiki vajaduspõhiseid teenuseid iseseisvalt osutada või korraldada. Et nimetatud väljakutsetega piiratud ressursside tingimustes toime tulla, on oluline suunata ressursi ennetavate tegevuste ja teenuste arendamiseks ning olemasolevate teenuste ümberkujundamisele. Oluline on teatud teenuste, eelkõige nn valmisolekuteenuste osas koostöö arendamine teiste omavalitsustega, eelkõige Lääne-Viru maakonna tasandil. Jätkeb valdkondade üle koostöö juhtumitööna.

Sotsiaalteenuste arendamiseks on kasutatud riigilt ja erinevatest välisvahenditest saadavat raha, viies ellu erinevaid projekte, näitena NEET noorte toetamine ja suunamine aktiivsesse kogukonnaellu.

Sotsiaalosakonna eesmärk on toetada abivajajate iseseisvat toimetulekut eelkõige läbi toetavate teenuste ja ennetavate tegevuste, et inimene saaks võimalikult kaua kodus elada. Tulevikus tuleks mõelda infotehnoloogiliste tugisüsteemide arendamisele ja kasutusele võtmisele. Rahandusministerriumi beevilehel minuomavalitsus.ee seire tulemustes on 2020. aastal võrreldes eelneva aastaga toimunud paranemine ja Kadrina valla kohalike teenuste osutamise kvaliteet oli Eesti keskmisest kõrgem. Oluline on märkida, et sarnaselt teiste omavalitsustega on sotsiaalvaldkonda vaja juurde spetsialiste. Samuti on puudus erinevatest teenuseosutajatest, seda nii KOV-i, maakonna kui riigi tasandil. Vaadates tulevikku, on eesmärgipärane laste ja lastega perede toetamine, et pikemas perspektiivis oleks järgmine põlvkond varakult toetatud. Seoses elanikkonna vananemisega tuleb mõelda ja analüüsida, kuidas paremini monitoorida erinevaid sihtrühmi, mis annaks prima ülevaate vajaminevatest vajaduspõhistest teenustest. Ennetustöö tõhustamisele aitaks kaasa valdkondade ülese ennetustöö spetsialisti ametikoha loomine.

TUGEVUSED

- Pädevad, koolitatud spetsialistid, kes on töötanud pikemat aega- järjepidevus
- Märkamise ja sekkumise on olemas juba rohujuure tasandil

NÕRKUSED

- Suureneb vajadus sisseostetavate teenuste järgi, kuna väikese vallana ei suuda kõiki vajaduspõhiseid teenuseid iseseisvalt osutada või korraldada
- Valdkondadeülene vähene koostöö varajasel märkamisel ja sekkumisel
- Spetsialistide vähesus

5. KOHALIKU OMAVALITSUSE TOIMIMINE JA RESSURSID. KOKKUVÕTE

	HINNANG	TREND
1.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	3.0 Pigem hea	↗ 2.5 Paraneb
1.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu tagamiseks	2.9 Pigem hea	↗ 2.7 Paraneb
Keskmine:	3.0 Pigem hea	↗ 2.6 Paraneb

Kokkuvõte:

Kadrina valla üheks peamiseks tuluallikaks on füüsilise isiku tulumaks. 2021. aastal olid tuludest suurima osakaaluga füüsilise isiku tulumaks ja riigieelarvest toetus- ja tasandusfondi eraldistena makstavad toetused. Alates 2017. aastast on Kadrina vallas füüsilise isiku tulumaksu laekumine olnud püsivas stabiilses kasvutrendis. KOV eelarvetulud on kasvutrendis, kasvanud on tasandusfondi laekumised, vähenenud on toetusfondi summad.

Kadrina valla elanike arv on pidevas väikeses langustrendis, rahvastikus on vähenenud ka tööealiste inimeste osakaal ja tööga hõivatute arv. Abivajajate arv ei ole suurenenud, püsib pigem stabiilsena, kuid ilmselt lähitulevikus kasvab abivajajate arv seoses elukalliduse kiire kasvu, elanikkonna vananemise ja meditsiinisüsteemi arenguga (varane märkamine/ diagnoosimine) ja koormus sotsiaalkaitse valdkonda.

Sotsiaalkaitsekulude osakaal valla eelarvest on püsinud suhteliselt stabiilselt 6-7% piires, moodustades 2021. aastal valla eelarvest 7,4%. Kõige enam on suurenenud sotsiaalkaitse kulud lastele ja noortele, kuna asendushooldusteenuse hinnad suurenevad kiiremas tempos kui riigieelarvest makstav toetus.

Vallale on loodud arengukava ja valdkonnapõhiseid profile ning tegevuskavasid, mis on valla arengu eesmärgi määravaks, erinevate eluvaldkondade arengu koordineerimiseks ja eesmärkide elluviimiseks koostatud dokument. KOV tegevus saab tagasisidestatud rahandusministeeriumi veebilehel minuomavalitsus.ee, kus hinnatakse põhjalikult KOV-i teenustasemetega kaudu ja annab ülevaate omavalitsuse teenuste olukorrast ja arenguvõimalustest. Teenustasemetega hindamise üheks osaks on Rahandusministeeriumi tellitud rahulolu-uuringud, mis annavad võimaluse suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatust kohalike prioriteetide üle kaasa rääkimisel.

Ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks toimub koostöö vallavolikogu sotsiaalkomisjoniga ja haridusasutuste spetsialistidega. Koostöös ei ole oluline mitte koostöövorm, vaid eelkõige eesmärgipärasus, järjepidevus ja regulaarsus, mis aitab jõuda ühiselt paremate tulemusteni. Rahvatervise valdkonna arendamisega tegeleb Sihtasutus Kadrina Spordikeskus ja volikogu komisjonid, lisaks vallamaja ametnikud oma valdkonna põhiseaduse ja haridusasutused. KOV-is töötab käesoleval hetkel üks täiskoormusega lastekaitse spetsialist, kes vastab seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõuetele.

KOV toetab õpetajate ja tugispetsialistide tööle asumist, andes välja stipendiumi, mille eesmärgiks on tagada kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide töötamine valla haridusasutustes ning soodustada uute õpetajate ja tugispetsialistide elama ja tööle asumist Kadrina valda. Sellest hoolimata selgub haridusasutuste tagasisidest, et spetsialiste ametikohtadele leida on keeruline. Valla hallatavates asutustes töötavad inimesed, kes panustavad valla elanike arengu ja heaolu nimel. Viimaste aastatega võrreldes on Kadrina valla noorsootöö valdkond teinud olulise arengu. Kadrina noortekeskuses töötab kolm noorsootöötajat, kelle tegevuse eesmärk on luua noortele loovust ja identiteeti toetav turvaline ja kaasav arengukeskkond väljaspool kodu, kooli ja muid kohustusi.

TUGEVUSED

- Prioriteediks on haridusvaldkond ja kaasaegse ja innovatsiooni toetava koolikeskkonna loomine, sotsiaalkaitse ja ambitsioonikas ettevõtlus
- Kohaliku omavalitsuse toimimiseks on olemas hea elukeskkond, kompetentsed spetsialistid ja piisavalt rahalist ressursi
- Rahvastikust moodustab suurima osa tööealiste inimeste osakaal

NÕRKUSED

- Erinevate spetsialistide puudumine vallas kohapeal nt tervisekeskuses (psühhiaater ja lastepsühhiaater, KOV-is haridus- ja noorsootöö spetsialist) või vähesus (täiskoormusega sotsiaalpedagoog haridusasutuses, õpetaja abid algklassides)
- Olemasolevate sotsiaalvaldkonna spetsialistide suur töökoormus ja lühem puhkus võrreldes haridusvaldkonnaga.
- Tööealise elanikkonna vähenemine ja sellega kaasneda võiv negatiivne mõju valla eelarvele

KASUTATUD ALLIKAD

- [1] Eesti Haigekassa. Koolitervishoiuteenuse aruannete 2020. aasta perioodi jaanuar kuni august kokkuvõte. [www] [file:///C:/Users/KailiKangur.AzureAD/Downloads/Koolitervishoiuteenuse%20aruannete%202019aasta%20kokkuv%C3%B5te%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/KailiKangur.AzureAD/Downloads/Koolitervishoiuteenuse%20aruannete%202019aasta%20kokkuv%C3%B5te%20(1).pdf) (09.06.2022).
- [2] Eesti haigekassa. KOOLIÕENDUSE TEGEVUSJUHEND. [www] [file:///C:/Users/KailiKangur.AzureAD/Downloads/Koolitervishoiu_tegevusjuhend_HK2020%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/KailiKangur.AzureAD/Downloads/Koolitervishoiu_tegevusjuhend_HK2020%20(2).pdf) (09.06.2022).
- [3] Kadrina Lasteaed Sipsik. (29.01.2020). Kadrina Lasteaed Sipsik arengukava aastateks 2020-2025. https://www.riigiteataja.ee/akt/4040/2202/0049/M43_Sipsik_arengukava_2020_2025.pdf#. Kadrina Vallavolikogu.
- [4] Kadrina vald. Kadrina Keskkooli stipendium. [www] <https://www.kadrina.ee/kadrina-keskkooli-stipendium> (13.04.2022).
- [5] Kadrina vald. Kadrina valla haridusstipendium. [www] <https://www.kadrina.ee/haridusstipendium> (13.04.2022).
- [6] Kadrina vald. Kool 2030. [www] <https://www.kadrina.ee/kool2030> (13.04.2022).
- [7] Kadrina vald. Sotsiaaltoetuste andmise kord. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/406052021002?leiaKehtiv> (12.04.2022).
- [8] Kadrina vald. teenused ja toimingud. [www] <https://www.kadrina.ee/> (28.03.2022).
- [9] Kadrina vald. Õpetaja ja tugispetsialisti stipendium. [www] <https://www.kadrina.ee/opetaja-ja-tugispetsialisti-stipendium> (13.04.2022).
- [10] Kadrina Vallavalitsus. (09.02.2020). Lapse koolieelsesesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord. <https://www.riigiteataja.ee/akt/406022020072?leiaKehtiv>. Riigi Teataja.
- [11] Kadrina Vallavalitsus. Eratee ehitus- ja remonditööde toetamine. [www] <https://www.kadrina.ee/eratee-ehitus-ja-remonditööde-toetamine> (06.05.2022).
- [12] Kadrina Vallavalitsus. Hajaasustuse programm. [www] <https://www.kadrina.ee/445> (20.06.2022).
- [13] Kadrina Vallavalitsus. Tagasiside vorm. [www] <https://www.kadrina.ee/anna-tagasisidet> (17.05.2022).
- [14] Kadrina Vallavalitsus. Õpilasiinid. [www] <https://www.kadrina.ee/opilasiinid> (05.05.2022).
- [15] Kadrina vallavolikogu. (2015). Toitlustamiskulude katmise ja toetuse maksmise kord Kadrina valla koolieelsetes lasteasutustes ja munitsipaalkoolides.
- [16] Kadrina Vallavolikogu. Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded Kadrina vallas. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/405032019065> (14.06.2022).
- [17] Kadrina Vallavolikogu. Kadrina valla kaasava eelarve menetlemise kord. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/402072019031> (20.06.2022).
- [18] Kadrina Vallavolikogu. Kadrina valla õpetaja ja tugispetsialisti stipendiumi andmise kord. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/431052019023> (17.06.2022).
- [19] Kadrina Vallavolikogu. Vohnja Lasteaed-Algkooli arengukava 2017-2025 kinnitamine. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/410052017023?leiaKehtiv> (02.05.2017).

- [20] Mihkel Servinski. Mihkel Servinski: laste sünd näitab piirkonna elujõulisust. [www] <https://www.stat.ee/et/uudised/mihkel-servinski-lastesund-naitab-piirkonna-elujouulisust> (27.04.2022).
- [21] OÜ Comulus Consulting. (2021). Lääne-Viru maakonna haridusvõrgu analüüs. lk 88; lk 14
- [22] Riigikogu. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus. [www] <https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410?leiaKehtiv> (19.05.2022).
- [23] Sihtasutus Kutsekoda. KUTSESTANDARD Sotsiaaltöötaja, tase 6. [www] <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/10536213/> (26.04.2022).
- [24] Sotsiaalministeerium. Sotsiaalministeerium: Sotsiaalnõustamisteenus. [www] Sotsiaalministeerium: Sotsiaalnõustamisteenus (26.04.2022).
- [25] Tervise Arengu Instituut . (2022). Vähi sõeluuringute registri päring TAI . TAI.
- [26] Tervise Arengu Instituut. (30.03.2022). Surma põhjuste register. Surmaregister. Tervise Arengu Instituut.
- [27] Tervise Arengu Instituut. Lastekaitsetöötajate põhikoolitus. [www] https://www.tai.ee/sites/default/files/2021-04/Lastekaitset%C3%B6%C3%B6tajate_p%C3%B5hikoolitus_oppekava.pdf (26.04.2022).
- [28] Tervise Arengu Instituut Lääne-Viru maakonna tervise ja heaolu ülevaade 2022 <https://www.tai.ee/sites/default/files/2022-02/LaaneViru-VEEB.pdf>
- [29] https://www.tai.ee/sites/default/files/2021-04/alkoholipoliitika_roheline_raamat.pdf lk 3
- [30] <https://ravimiamet.ee/ravimid-muugiload-ohutus-ja-kaitlemine/ravimi-kaitlemine/apteek>
- [31] <https://www.sm.ee/tervise-edendamine-ravi-ja-ravimid/vaimne-tervis/psuhholoogi-palgatoetus-ja-vaimse-tervise>
- [32] <https://www.riigiteataja.ee/akt/405062014042>
- [33] <https://www.riigiteataja.ee/akt/408042021002>
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV06U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel
RV112U Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U
Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas,
tabel RV49U Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV063U
Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel
RVR02 Statistikaameti andmebaas, tabel
RV0232U Haridussilm; KOV enda kogutud info
lastehoidude kohta KOV
KOV, EHIS
Eesti Hariduse infosüsteem; KOV
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Võimalusel analüüsida
juurde muutuseid perioodil enne haldusreformi:, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika
andmebaas, tabel SD30
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Võimalusel vaadata lisaks
andmeid enne haldusreformi , Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD30
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29, Võimalusel analüüsida juurde
statistikat enne haldusreformi:, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel
SD30, Laste surmad (0–17 a): Surma põhjuste register (andmepäring)

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RV59U

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel

OE0452 Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas,

tabel TE753 Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel TH88

Päästeameti interaktiivne kaart, Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas,

tabel UP03 Päästeameti interaktiivne kaart

Tervisestatistika andmebaasis andmetabel TUL04: Hoonetulekahjude tekkepõhjused

haldusüksuse järgi, haldusjaotus seisuga 01.01.2018.

Töötukassa andmed: osalise ja puuduva töövõimega isikud (uus süsteem) ,

Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (vana süsteem)

SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel

TT064Töötukassa andmed

Statistikaameti statistika andmebaas, tabel

ST004 Statistikaameti statistika andmebaas,

tabel ST004 Statistikaameti Statistika

andmebaas, tabel ER032 PPA

Politsei- ja piirivalveamet (andmepäring)

Terviseamet

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01, Kindlustusjuhtumite virtuaalne

kaart Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02

PPA avaandmed, Süütegude iseloom ja toimepanijate iseloomustus kohalik

konstaabel KOV

HaridusSILM, KOV

KOV; Sotsiaalkindlustusameti

andmetabelid KOV, EHIS

KOV

Statistikaameti Statistika andmebaas, tabel RR300 Eesti Statistika andmebaas, tabel RR300

KOV; Eesti Statistika andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja

investeermistegevuse väljaminekud; Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet;

<https://riigiraha.fin.ee/>